

UNIUNEA EUROPEAN
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și
Internelor

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea capacității
Administrative"

Beneficiar: **UNITATEA ADMINISTRATIV TERITORIAL JUDE BAC U**
Proiect: **"Strategia de dezvoltare durabilă a judeului Bac u - instrument de
lucru pentru administrație"**
Cod SMIS 1174

Profilul monografic al judeului Bac u Radiografie a situației existente

Finanțat prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative din
Fondul Social European

CONSILIUL JUDEȚEAN BAC U

Profilul Monografic al județului Bacău

Radiografie a situației economico-sociale

CUPRINS

1. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE	8
1.1. CADRUL NATURAL	8
1.1.1. <i>Relieful</i>	8
1.1.2. <i>Rețeaua hidrografică</i>	9
1.1.3. <i>Clima</i>	10
1.2. ACTIVITĂȚILE ECONOMICE	11
1.2.1. <i>Prezentare generală</i>	11
1.2.2. <i>Structura activității economice</i>	12
1.2.3. <i>Evoluția sectoarelor economice, 2007-2008</i>	19
1.2.4. <i>Sectorul IMM</i>	26
1.2.5. <i>Comerț internațional</i>	35
1.2.6. <i>Investiții străine directe</i>	36
1.2.7. <i>Concentrarea industrială</i>	37
1.2.8. <i>Infrastructura de afaceri și parcurile industriale</i>	39
1.2.9. <i>Sectorul C-D-I în Economia județului Bacău</i>	40
1.2.10. <i>Turismul</i>	41
1.3. AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ	46
1.3.1. <i>Agricultura</i>	46
1.3.2. <i>Industria alimentară și a produselor forestiere</i>	56
1.3.3. <i>Investiții în agricultură și industrie alimentară/forestieră realizate din fondurile SAPARD și FEADR</i>	58
1.3.4. <i>Dezvoltare rurală</i>	65
1.4. POPULAȚIA ȘI REȚEAUA DE LOCALITĂȚI	71
1.4.1. <i>Structura socio-demografică</i>	71
1.5. INFRASTRUCTURA DE BAZĂ	73
1.6. SISTEMUL DE EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT	77
1.7. SĂNĂTATEA ȘI ASISTENȚA SOCIALĂ	86
1.8. PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA MEDIULUI NATURAL ȘI CONSTRUIT	91
1.9. COOPERARE TERITORIALĂ, PARTENERIATE ȘI RELAȚII INTERNAȚIONALE	93
2. PROBLEME ȘI DISPARITĂȚI DE DEZVOLTARE	96
2.1. FUNCȚIONALITATE ECONOMICĂ	96
2.1.1. <i>Sinteza situației economice și dezvoltarea antreprenorială</i>	96
2.1.2. <i>Agricultură și dezvoltare rurală</i>	99
2.1.4. <i>Probleme și disparități privind parteneriatele și capacitatea administrativă</i>	103
2.2. FUNCȚIONALITATE SOCIALĂ	112
2.2.1. <i>Incluziune socială, demografie și migrație</i>	112
2.2.2. <i>Educație și cultură</i>	114
2.3. FUNCȚIONALITATEA SPAȚIALĂ	116
2.4. CALITATEA VIEȚII	124
2.4.1. <i>Infrastructura și utilitățile</i>	124
2.4.2. <i>Protecția mediului</i>	125
3. TENDINȚE DE DEZVOLTARE	126
3.1. TENDINȚE ECONOMICE	126
3.1.1. <i>Către economia cunoașterii</i>	126
3.1.2. <i>Către o agroindustrie competitivă</i>	130
3.1.3. <i>Tendințe privind capacitatea administrativă</i>	131
3.2. TENDINȚE SOCIALE	134
3.3. TENDINȚE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ	135
3.4. TENDINȚE DE DEZVOLTARE A INFRASTRUCTURII	137
4. ANALIZA SWOT	138
4.1. FUNCȚIONALITATE ECONOMICĂ	138
4.2. FUNCȚIONALITATE SOCIALĂ	148

4.3. FUNCȚIONALITATEA SPAȚIALĂ	152
4.4. CALITATEA VIEȚII	155
ANEXĂ.....	158

Lista tabelelor

Tabel 1 Organizarea administrativ teritorială a județului.....	8
Tabel 2 Situația principalilor indicatori economico-sociali în regiunea Nord-Est în 2008	11
Tabel 3 Creșterea produsului intern brut (%).....	11
Tabel 4 Câștigul salarial mediu net (lunar, lei/salariat).....	12
Tabel 5 Situația generală a agenților economici, 2008.....	12
Tabel 6 Situația comparativă, 2007 / 2008.....	13
Tabel 7 Principalele domenii economice din județul Bacău	14
Tabel 8 Productivitatea muncii la nivel național, regional și județean, 2007	17
Tabel 9 Investiții brute și nete, județul Bacău, 2007	18
Tabel 10 Investiții brute, nivel național, regional, județean, 2007.....	18
Tabel 11 Performanța generală a sectoarelor în economia jud. Bacău.....	22
Tabel 12 Performanța sectorului IMM, 2008	26
Tabel 13 Evoluția sectorului IMM, 2007-2008	27
Tabel 14 Evoluția sectorului IMM, 2007-2008, pe categorii de întreprinderi.....	27
Tabel 15 Ponderea IMM pe domenii de activitate	31
Tabel 16 Repartiția teritorială a IMM-urilor.....	32
Tabel 17 Comerțul extern la nivel național, regional și județean, 2009	35
Tabel 18 Evoluția înmatriculărilor de societăți cu participare străină, 2007-2008	36
Tabel 19 Evoluția valorii capitalului social subscris de către societăți cu participare străină, 2007-2008	36
Tabel 20 Situația sectorului C-D la nivel național, regional și județean, 2000/2007.....	40
Tabel 21 Capacitatea și activitatea de cazare turistică, în Bacău și regiunea NE, anul 2007	41
Tabel 22 Situația sectorului turismului, 2008.....	41
Tabel 23 Situația comparativă a sectorului turistic, 2007/2008	42
Tabel 24 Total suprafața agricolă utilizată	46
Tabel 25 Evoluția suprafețelor agricole rămase nelucrate în județul Bacău în perioada 2006-2009	46
Tabel 26 Efectivele de animale 2000-2009.....	51
Tabel 27 Producția animală realizată, 2002/2009	52
Tabel 28 Produsele tradiționale înregistrate în județ	52
Tabel 29 Principalele zone de producție viticolă	53
Tabel 30 Principalele soiuri de vin produse în județul Bacău.....	53
Tabel 31 Forme asociative în agricultură.....	55
Tabel 32 Târguri agricole locale	55
Tabel 33 Ponderea sectorului industriei alimentare în economia județeană	56
Tabel 34 Ponderea sectorului industriei lemnului în economia județeană.....	57
Tabel 35 Întâlniri cu FEADR organizate de către APDRP	57
Tabel 36 Situația accesării fondurilor SAPARD în județul Bacău.....	58
Tabel 37 Situația implementării PNDR 2007-2013 în jud. Bacău, până în prezent.....	62
Tabel 38 Finanțarea SAPARD pentru dezvoltarea rurală (comune) în jud. Bacău	68
Tabel 39 Situația accesării fondurilor SAPARD/FEADR pentru comune, dispunere teritorială	68
Tabel 40 Populația județului Bacău, urban și rural, comparativ cu Regiunea NE și România, 2008.....	71
Tabel 41 Populația județului Bacău în raport cu celelalte județe ale regiunii NE, 2008	71
Tabel 42 Populația județului, pe sexe și grupe de vârste, 2008.....	71
Tabel 43 Mișcarea migratorie, județul Bacău, 2008	72
Tabel 44 Populația localităților urbane din județ, 2008	72
Tabel 45 Populația școlară a județului Bacău, anul școlar 2008/2009	77
Tabel 46 Situația resurselor umane din educație la nivelul anului școlar 2008/2009.....	78
Tabel 47 Numărul de unități de educație pentru anul școlar 2008/2009	78

Tabel 48 Populația școlară din învățământul de toate gradele, privită comparativ la nivel regional, în anul școlar 2008/2009.....	78
Tabel 49 Numărul absolvenților, pe niveluri de educație,2006/2007 și 2007/2008	79
Tabel 50 Numărul studenților înscriși anual pentru perioada 2005-2009	80
Tabel 51 Proiecte de cercetare ale UVA în parteneriat cu mediul de afaceri	82
Tabel 52 Planul de formare profesională pentru anul 2008	84
Tabel 53 Situație cu privire la cursurile de formare profesională, organizate de A.J.O.F.M. Bacău, în 2008	85
Tabel 54 Situație cu privire la alte categorii de persoane care beneficiază de gratuitate la cursuri de formare, înscrise în 2008.....	85
Tabel 55 Paturile în spitale și personalul medico-sanitar.....	86
Tabel 56 Numărul unităților sanitare în proprietate majoritară de stat în anul 2006.....	86
Tabel 57 Principalele unități sanitare din județul Bacău, regiunea NE, nivel național, anul 2008.....	87
Tabel 58 Numărul mediu al pensionarilor și pensia medie lunară,2008	87
Tabel 59 Numărul cantinelor de ajutor social în intervalul 2001-2008.....	88
Tabel 60 Situația cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor, în anii 2006 și 2008.....	88
Tabel 61 Evoluția șomajului 2006-2008.....	89
Tabel 62 Situație cu privire la numărul de șomeri înregistrați în evidențele AJOFM la data de 31.12.2008.....	89
Tabel 63 Situația ariilor naturale protejate declarare oficial până la data de 12.01.2005.....	91

Lista figurilor

Fig. 1 Ponderea sectoarelor în economia județeană, nr. societăți comerciale, 2008.....	14
Fig. 2 Ponderea sectoarelor în economia județeană, cifra de afaceri, 2008.....	14
Fig. 3 Ponderea sectoarelor în economia județeană, profitul brut.....	15
Fig. 4 Evoluția ritmului de ocupare a forței de muncă, în diferitele sectoare, la nivel național, regional și județean, 2000-2007	16
Fig. 5 Evoluția domeniilor de activitate, 2007-2008, puncte procentuale	21
Fig. 6 Evoluția pierderilor, 2007-2008, puncte procentuale.....	22
Fig. 7 Imagine de ansamblu a sectoarelor economice	24
Fig. 8 Numărul de unități active, pe clase de mărime și sector, 2007	25
Fig. 9 Ponderea IMM-urilor în economia județului Bacău, în comparație cu întreprinderile mari.....	26
Fig. 10 Ponderea categoriilor de IMM în total, 2008.....	28
Fig. 11 Evoluția sectorului IMM 2007-2008.....	30
Fig. 12 Pondere sector de activitate în total sector IMM.....	31
Fig. 13 Numărul de IMM-uri în principalele localități urbane	34
Fig. 14 Cifra de afaceri realizată de IMM-uri în principalele localități urbane.....	34
Fig. 15 Sofisticarea tehnologică în exporturi, județul Bacău, 2009, %.....	35
Fig. 16 Ponderea destinațiilor ISD, pe regiuni, 2007	36
Fig. 17 Concentrarea teritorială a producției industriale	37
Fig. 21 Ponderea principalelor culturi în producția vegetală	49
Fig. 22 Evoluția producției vegetale în perioada 2000-2009.....	50
Fig. 23 Evoluția efectivelor de animale, 2000-2007.....	51
Fig. 24 Absorbția de fonduri SAPARD în industria alimentară/forestiera (procesare): mii EUR	58
Fig. 25 Absorbția de fonduri SAPARD în industria alimentară/forestiera (măsura 1.1. procesare):procente.....	59
Fig. 26 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor SAPARD în industria alimentară/forestiera (procesare): mii EUR.....	59
Fig. 27 Absorbția de fonduri SAPARD în agricultură (ferme): mii EUR	60
Fig. 28 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor SAPARD în agricultură.....	60
Fig. 29 Absorbția de fonduri SAPARD pentru diversificarea economiei rurale: mii EUR.....	61
Fig. 30 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor SAPARD pentru diversificarea economiei rurale: mii EUR.....	61
Fig. 31 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor SAPARD - total: mii EUR	61
Fig. 32 Absorbția de fonduri prin PNDR în industria alimentară/ forestiera (procesare): mii RON	62
Fig. 33 Absorbția de fonduri FEADR/FEP în industria alimentară/forestiera (măsurile 123/xs13/xs28): procente	62
Fig. 34 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor prin PNDR în industria alimentară/ forestiera (procesare): mii RON.....	63
Fig. 35 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor prin PNDR în agricultură (ferme): mii RON	63
Fig. 36 Absorbția de fonduri prin PNDR pentru diversificarea economiei rurale: mii RON.....	64
Fig. 37 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor prin PNDR pentru diversificarea economiei rurale: mii RON	64
Fig. 38 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor prin PNDR, total, mii RON.....	64
Fig. 39 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor europene SAPARD și PNDR, total: mii EUR.....	64
Fig. 40 Accesul la internet în mediul rural	66
Fig. 41 Ponderea populației cu nivel scăzut de educație, 59 comune din jud. Bacău.....	67
Fig. 42 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor prin PNDR pentru diversificarea economiei rurale: mii RON	69
Fig. 43 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor SAPARD pentru diversificarea economiei rurale.....	70
Fig. 44 Fonduri SAPARD pentru diversificarea economiei rurale, procente	70
Fig. 45 Consolidarea și dezvoltarea legăturilor inter-regionale ca suport al dezvoltării regionale. Axe majore de transport propuse prin PATN	74
Fig. 46 Raportul populație școlară/ unități de învățământ, pentru fiecare grad, comparativ la nivel regional/ național, 2008/2009	79

Fig. 47 Proiecte de cercetare UVA-mediul de afaceri, pe domenii de cercetare	83
Fig. 48 Distribuția șomajului pe grupe de vârstă	90
Fig. 49 Ritmul de regenerare a pădurilor, 1992-2003.....	92

1. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

1.1. CADRUL NATURAL

Județul Bacău se regăsește în regiunea istorică Moldova și se învecinează la nord cu jud. Neamț, în sud cu jud. Vrancea, la est cu jud. Vaslui și la vest cu jud. Harghita și jud. Covasna. Totodată, județul Bacău face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord Est, împreună cu județele Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui.

Tabel 1 Organizarea administrativ teritorială a județului

Suprafața județului Bacău	6621 kmp
Nr. de locuitori (la 01.07.2007)	719.844
Nr. total unități administrative	93
din care : nr. municipii	3
nr. orașe	5
nr. comune	85

Sursa: INS, Anuarul statistic al României, 2009.

Situat în estul României și traversat de bazinele Siretului, Trotușului și Bistriței, cuprinde în teritoriul său: versantul estic al Carpaților Orientali (în vest) și Colinele Tutovei (în est). Coordonatele principale ale județului sunt: meridianele de 26 și 27 grade longitudine estică și paralela 46 30 latitudine nordică. Conform ultimelor date cadastrale, suprafața sa este de 6.621 kmp (cca. 2,8% din suprafața teritoriului național) situându-se printre județele mari ale țării.

Prin poziția sa geografică teritoriul județean prezintă o mare varietate de forme de relief, incluzând atât suprafețele joase (95 m în lunca Siretului) cât și munți, cu înălțimi de peste 1660 m. Relieful se dezvoltă sub formă de trepte, începând cu luncile și terasele Siretului și Bistriței (120 - 210 m alt.), continuând cu dealurile structural erozive din Podișul Central Moldovenesc și Colinele Tutovei (213 - 564) și cu dealurile piemontane din platformele Zăbrăuți și Răcăciuni (350 -611 m).

1.1.1. RELIEFUL

Principalele trepte de relief - și ponderile pe care le dețin din totalul suprafeței județului se prezintă astfel:

- **34 %** - regiune montană
- **28 %** - Subcarpații Orientali
- **11 %** - Podișul Moldovei
- **27 %** - Lunca Siretului

O treime din suprafața teritoriului județului o reprezintă zona montană, caracterizată prin întinse păduri și pajiști naturale, bogate resurse balneo-terapeutice, căile de comunicație și așezările umane cu caracter permanent fiind foarte rare.

O altă treime din teritoriul județului este formată din suprafețe joase, terasele joase din luncile râurilor, prezentând ca principală caracteristică ca pe mari întinderi nivelul apei freatice să fie relativ ridicat, dând naștere la zone cu exces de umiditate.

Treapta intermediară formată din zonele subcarpatice și terasele înalte ale râurilor, constituie teritoriile pe care s-au dezvoltat majoritatea localităților, acestea oferind condiții favorabile (condiții geotehnice, fără inundații sau exces de umiditate).

1.1.2. REȚEAUA HIDROGRAFICĂ

Apele de suprafață

Râul Siret - care străbate județul Bacău de la nord (în dreptul localității Lerești) la sud (în dreptul localității Costișea), constituie colectorul principal al rețelei hidrografice ce se desfășoară pe o lungime de 125 km. Râul Siret are ca principali afluenți râurile Trotuș și Bistrița.

Râul Trotuș - care izvorăște în Cl. Păltiniș, (jud. Harghita) are o lungime totală de 158 km, din care 125 km, în județul Bacău, între localitățile Făgetu de Sus și Slobozia, având un bazin cu o suprafață de 4.440 kmp, (90 % în județul Bacău). Principalii săi afluenți sunt:

- pe stânga: Asăul și Tazlăul, ambele cu izvoarele în m-ții Goșmanu - jud. Neamț;
- pe dreapta: Sulta (izv. Vf. Ghempar), Ciobănuș, (izv. Vf. Viscol), Uzul (izv. Vf. Alb jud. Harghita), Doftana (izv. Vf. Nemira Mare și Vf. șandru Mare), Slănicul (izv. Vf. Ghempar, cu 16 izvoare minerale pe cursul superior unde s-a dezvoltat stațiunea Slănic Moldova), Oituz (izv. Vf. Mușat jud. Vrancea), Cașinul (izv. Vf. Clăbuc și Zboina Neagră), Bogdana, Căiuți și Bâlca (care datorită debitului mic și a rocilor permeabile seacă destul de frecvent).

Râul Bistrița - care străbate județul Bacău de la Nord (în aval de Buhuși) la sud pe o lungime de cca. 42 km, intrând pe o veche albie a Siretului (în aval de Bacău).

Râurile: Tutova (cca. 15 km), **Pereschivul** (cca.25 km), **Zeletinul** (cca. 68 km), **Berheciul** (cca.66 km), **Răcătaul** (cca. 29 km), **Soci**, **Mora**, sunt principali afluenți ai Siretului în partea de nord - est.

Regimurile de alimentare al râurilor se modifică treptat în funcție de relief.

Debitul mediu multianual specific variază pe teritoriul județului Bacău între 10 l/s.kmp în regiunea montană și 2l/s.kmp în zona colinară.

Debitul mediu multianual pe perioada ultimilor 30 de ani, este:

- râul Siret: 70,0 mc/ s la intrarea în județ, iar la ieșire este de 137,0 cm/s;
- râul Trotuș: la ieșire este de 33,0 mc/s;
- râul Bistrița: se poate aprecia că fiind pe tot parcursul de 66,0 mc/s;
- râul Uz: 5,2 mc/s; pentru râul Oituz: 3,4 mc/s;
- râul Tazlău: 6,0 mc/s;
- râul Asău: 2,0 mc/s.

Volumul maxim scurs pe sezoane se înregistrează în general primăvara (45 - 50 % din volumul mediu anual), iar cel minim iarna (11 - 12 % din volumul mediu anual).

Lacurile - cele mai multe, din județul Bacău au luat naștere ca urmare a amenajărilor făcute pe râurile:

- Bistrița: **Bacău I** (Vol= 9,3 mil.mc), **Bacău II** (Vol= 5 mil.mc), Racova (Vol= 10 mil.mc), **Gârleni** (Vol= 90 mil.mc);
- Tazlău: **Belci** (Vol = 12 mil. mc), actualmente avariat;
- Uz: **Poiana Uzului** (Vol= 9,3 mil.mc);

Singurul lac natural este **Lacul Bălătău** (Vol= 150.000 mil.mc), situat pe Izvorul Negru, afluent al Uzului, care a luat naștere printr-o barare naturală în 1883.

1.1.3. CLIMA

Teritoriul județului aparține în cea mai mare parte a sa climatului de dealuri și podișuri, respectiv districtul climatic al subcarpaților estici și într-o măsură restrânsă (în extremitatea sa vestică), sectorului cu clima montană. Regimul climatic constituie un exemplu de tranziție gradată de la clima pronunțat continentală din est, la cea moderată din vest. Relieful prin înălțime, fragmentare și expunere introduce numeroase nuanțe locale și face că în cuprinsul județului Bacău clima să prezinte deosebiri de la o regiune la alta, astfel se pot deosebi mai multe domenii climatice: climatul munților, climatul zonei subcarpatice, climatul colinelor Tutovei și climatul Văii Siretului.

Temperatura aerului înregistrează valori medii anuale cuprinse între 9°C (în jumătatea de est a județului) și 2° - 3° C (extremitatea vestică). Caracteristică pentru județul Bacău este distribuția insulară a temperaturilor, condiționată de specificul treptelor de relief. Mediile lunii celei mai calde (iulie) au valori cuprinse între 12°C în vest și 20°C în est. Mediile lunii celei mai reci (ianuarie) au valori cuprinse între - 4°C în estul și centrul județului ajungând în dreptul ariilor montane la - 7°C.

Regimul precipitațiilor atmosferice se situează între 550 mm (la limita de est a județului) și 1.000 mm pe culmile montane.

Cantitățile medii anuale ale lunii iulie sunt cuprinse între 60 - 100 mm (în vest) ajungând în partea de est la 20 - 30 mm. Cantitățile medii anuale ale lunii ianuarie sunt cuprinse între 30 - 60 mm.

Partea de vest (zona montană și subcarpatică) are o climă temperat continentală, cu caracter mai răcoros din cauza reliefului predominant muntos, influențează regimul temperaturii aerului, pe cel al precipitațiilor și pe cel al circulației generale a aerului.

Valorile medii ale temperaturii aerului variază între 0°C pe culmile înalte, 2°C în munții mijlocii, 5°C în zonele depresionare și 6 - 8°C în Subcarpați. Cantitatea medie anuală a precipitațiilor variază între 1400 mm pe culmile cele mai înalte, 1200 mm în zona munților mici și mijlocii și în jur de 800 - 1000 mm în zonele depresionare și subcarpatice.

Direcția predominantă a vânturilor înregistrează o frecvență mai mare spre vest și nord - vest, unde vitezele medii depășesc 10 m/s.

Partea de est (zona de podiș) are un pronunțat caracter continental, marcat prin amplitudini termice mari, lunare și anuale. Regimul climatic se caracterizează prin veri călduroase și secetoase și ierni friguroase bântuite frecvent de viscole puternice.

Regimul termic înregistrează valori medii anuale ce variază între 8°C, în zonele mai înalte de podiș, 9°C în câmpie. Precipitațiile au o răspândire ușor inegală și cantități mici, de 600 mm anual în sectoarele deluroase de podiș și, aproximativ 400-500 mm anual în zonele de câmpie și depresionare. În zona subcarpatică dinamica atmosferei este mai moderată decât în munți și podiș, vânturile dominante rămânând cele de vest și nord - vest urmate de cele din est și sud - est. În zona montană, îndeosebi iarna, viteza anticlonului Siberian atinge valori mari: 24 - 27 m/s.

În extremitatea regiunii subcarpatice, particularitatea climatică o formează frecvența efectelor de fohn, determinate de scurgerea aerului dinspre est, sud - est, provenit din masele de aer din vest și nord - vest care ridică temperatura, dau cer senin și favorizează producerea secetei.

În zona colinelor Tutovei, vânturile au intensitate mare, pătrund cu ușurință iarna ca și vara, din direcția est, sud - est, nord, nord - vest în timp ce în valea mijlocie a Siretului (treapta cea mai de jos de relief din județul Bacău) dinamica atmosferei se caracterizează printr-o intensă circulație în lungul văii și curenți descendenți de pe versanți.

1.2. ACTIVITĂȚILE ECONOMICE

1.2.1. PREZENTARE GENERALĂ

La o primă privire asupra datelor existente la nivelul anului 2008 se poate observa situația relativ bună a **județului Bacău în cadrul regiunii de dezvoltare Nord-Est**: cu o creștere a PIB-ului de 7.6%, un PIB/locuitor de 5.030 euro și un salariu mediu net lunar de 1.094 RON, județul ocupa locul 1 în cadrul regiunii. Primul indicator situa județul peste media națională, iar cel de-al doilea, PIB/locuitor, deși sub media de aproximativ 5.400 euro, are o valoare apropiată de aceasta. Cifra de afaceri a societăților comerciale de pe teritoriul județului era de 4,5 mld euro, iar profitul brut de peste 340 mil. Euro, cu o rată a profitului general de 7,6%.

Sub impactul crizei economico-financiare, indicatorii economici nu au cunoscut aceeași evoluție în 2009 și 2010, potrivit datelor înregistrate de către Camera de Comerț și Industrie. Cel mai mare regres a fost resimțit în sectoare dinamice ale economiei băcăuane, precum construcțiile și comerțul; în anul 2009, 132 de societăți comerciale au intrat în faliment, iar 5.200 din totalul de 27.000 de operatori economici și-au suspendat activitatea. Pe baza estimării Camerei de Comerț, cifra de afaceri a județului Bacău a scăzut cu 28-30% în 2009, startul anului 2010 aducând acutizarea acestei tendințe. Rata șomajului atingea 8,93% în decembrie 2009, dublu față de valoarea înregistrată în aceeași lună a anului 2007.

Ponderea sectoarelor economice în cifra de afaceri a județului nu face notă discordantă cu situația de la nivel național: comerțul are ponderea cea mai mare (33,7%), urmat de servicii (18%) și construcții (17,6%), în timp ce ponderea cea mai mică este deținută de agricultură (1%) și industria ușoară (1,86%). În ceea ce privește productivitatea muncii, se constată că serviciile și comerțul ocupa primele locuri, dar turismul se află la baza clasamentului (20 mii euro/salariat).

Tabel 2 Situația principalilor indicatori economico-sociali în regiunea Nord-Est în 2008

2008	Total regiune	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Creșterea reală a PIB (%)	6,7	7,6	5,5	6,9	7,0	6,4	5,5
PIB / Locuitor - euro	4.119	5.030	3.112	4.772	3.994	4.010	2.813
Rata șomajului - %	5,0	4,3	3,9	5,6	3,6	3,7	9,2
Câștigul salarial mediu net lunar - lei/salariat	1.030	1.094	992	1.075	960	997	970

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Produsul intern brut al județului Bacău a înregistrat evoluții pozitive în anii recentți. Dacă în anii 2006 și 2007 creșterea era considerabilă, dar sub media regională, anul 2008 plasa Bacăul pe primul loc în regiune.

Tabel 3 Creșterea produsului intern brut (%)

Unitatea teritorială	2006	2007	2008
Regiunea Nord – Est	5,8	4,6	6,7
Bacău	5,2	4,2	7,6
Botoșani	5,0	4,9	5,5
Iași	5,8	5,0	6,9
Neamț	6,6	3,6	7,0
Suceava	6,3	5,2	6,4

Vaslui	5,8	4,9	5,5

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Aceste evoluții pozitive au fost profund afectate de schimbarea contextului economico-financiar național, marcat de creștere economică negativă de -7,7% în anul 2009; în aceste condiții, construcțiile, un sector dinamic pentru economia județeană, cunoscând o scădere de trei ori mai accelerată decât media.

Câștigul salarial mediu lunar a fost, în ultimii ani, mai ridicat în Bacău decât în restul județelor regiunii Nord-Est, situație determinată atât de evoluția macroeconomică pozitivă la nivel național, de dinamismul pieței locale, cât și de specificul activităților economice băcăuane.

Tabel 4 Câștigul salarial mediu net (lunar, lei/salariat)

Unitatea teritorială	2006	2007	2008
Regiunea Nord - Est	765	903	1.030
Bacău	845	962	1.094
Botoșani	715	844	992
Iași	792	945	1.075
Neamț	710	808	960
Suceava	726	864	997
Vaslui	717	796	970

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

1.2.2. STRUCTURA ACTIVITATII ECONOMICE

Caracteristici de ansamblu

Din punct de vedere al rezultatelor economico-financiare înregistrate, situația generală a agenților economici din județul Bacău, care au desfășurat activitate, se prezenta astfel la finalul anului 2008:

Tabel 5 Situația generală a agenților economici, 2008

Număr societăți comerciale cu activitate	11.523
Cifra de afaceri (mil. Euro)	4.490,30
Profitul brut (mil. Euro)	340,62
Rata profitului (%)	7,59
Pierderi (mil. Euro)	100,03
Număr salariați	87.471
Productivitatea (mii Euro /salariat)	51,33

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Privită comparativ, principalii indicatori economico-financiar au cunoscut următoarele evoluții în anii 2007 și 2008:

Tabel 6 Situația comparativă, 2007 / 2008

Indicatori economico-financiar	Anul de referință		Evoluția indicatorilor în 2008 față de 2007 (+/- %)
	2007	2008	
Număr societăți comerciale cu activitate	10.880	11.523	5,91
Cifra de afaceri (mil Euro)	3.383,86	4.490,30	32,58
Profitul brut (mil. Euro)	217,27	340,62	56,77
Rata profitului (%)	6,42	7,59	18,16
Pierderi (mil. Euro)	142,82	100,03	-29,96
Număr salariați	88.714	87.471	-1,40
Productivitatea (mii Euro/salariat)	38,14	51,33	34,46

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Din tabelul prezentat mai sus, se pot extrage următoarele constatări:

- numărul societăților comerciale cu activitate a crescut în anul 2008 față de anul 2007 cu 5,91%, de la 10.880 în anul 2007, la 11.523 în anul 2008;
- cifra de afaceri a crescut în anul 2008 cu 32,58% față de anul 2007, de la 3.386,86 mil. Euro în 2007, la 4.490,30 mil. Euro în 2008;
- profitul brut a crescut în anul 2008 cu 56,77% față de anul 2007, de la 217,27 mil. Euro în anul 2007 la 340,62 mil. Euro în 2008;
- rata profitului a crescut cu 18,16 %, de la 6,42% în anul 2007 la 7,59% în anul 2008;
- pierderile înregistrate în anul 2008 sunt cu 29,96% mai mici decât în anul 2007;
- numărul de salariați a scăzut în 2008 față de 2007 cu 1,40%, de la 88.714 salariați în 2007 la 87.471 în anul 2008;
- productivitatea a crescut cu 34,46% în anul 2008 față de anul 2007, de la 38,14 mii Euro/salariat la 51,33 mii Euro/salariat.

Însumând aceste constatări se pot trage următoarele concluzii :

- creșterea numărului de societăți în activitate reprezintă un aspect pozitiv, demonstrând prezența spiritului antreprenorial, necesar dezvoltării socio-economice a județului;
- această creștere de 5,91% a numărului de societăți cu activitate a fost însoțită și de o creștere a cifrei de afaceri cu 32,58%;
- pe ansamblu, în 2008 economia județului, a înregistrat o creștere față de anul 2007.

Domeniile de activitate și ponderea lor în economia județului Bacău

Distribuția domeniilor de activitate și contribuția acestora la realizarea indicatorilor economico-sociali în anul 2008 reflectă situația generală de la nivel național, dar și anumite particularități ale regiunii NE și ale județului Bacău.

Tabel 7 Principalele domenii economice din județul Bacău

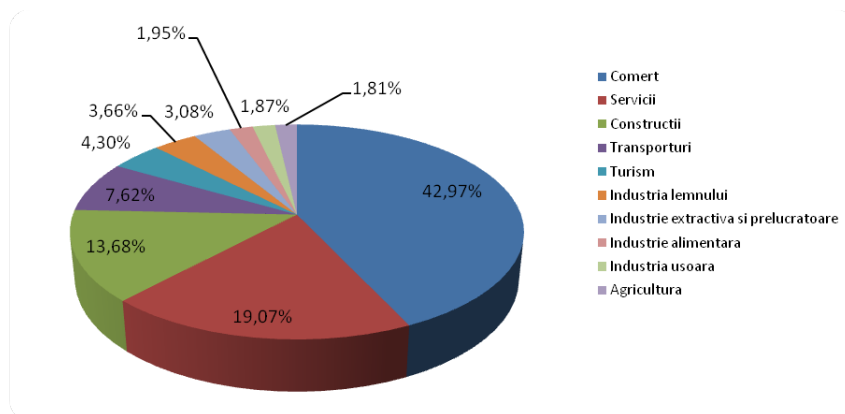
Domenii majore de activitate/ 2008	Număr de societăți comerciale	Pondere din totalul județean
Agricultura	208	1,81 %
Industria	2.793	24,24 %
Serviciile	8.522	73,95 %
Total	11.523	100%

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

În continuare, prezentăm distribuția pe subdomenii și ponderea acestora în economia județeană, în funcție de 7 indicatori principali (cifra de afaceri, număr de unități active, profit brut, rata profitului, pierderile, numărul de salariați și productivitatea muncii).

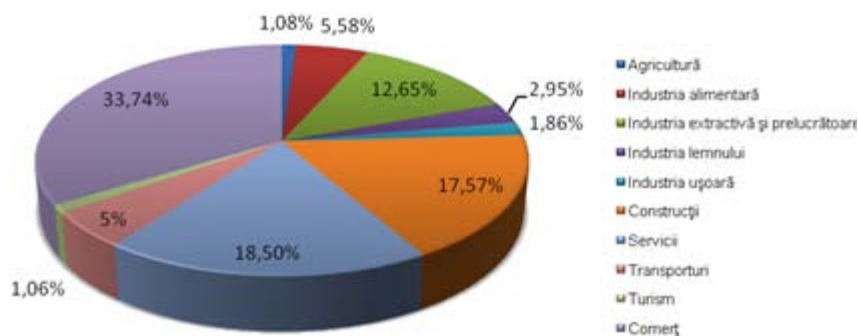
Numărul cel mai mare de societăți comerciale activează în domeniul **comerț**, respectiv 4.951 societăți, reprezentând 42,97% din totalul numărului de societăți active, urmat de sectorul **servicii** cu 2.197 societăți și o pondere de 19,07%, **construcții**, cu 1.576 societăți ce dețin o pondere de 13,68%; **cele mai puține** societăți comerciale activează în domeniile **agricultura**, 208 societăți cu o pondere de 1,81% și **industrie alimentară**, 225 cu o pondere de 1,95%.

Fig. 1 Ponderea sectoarelor în economia județeană, nr. societăți comerciale, 2008

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

Fig. 2 Ponderea sectoarelor în economia județeană, cifra de afaceri, 2008

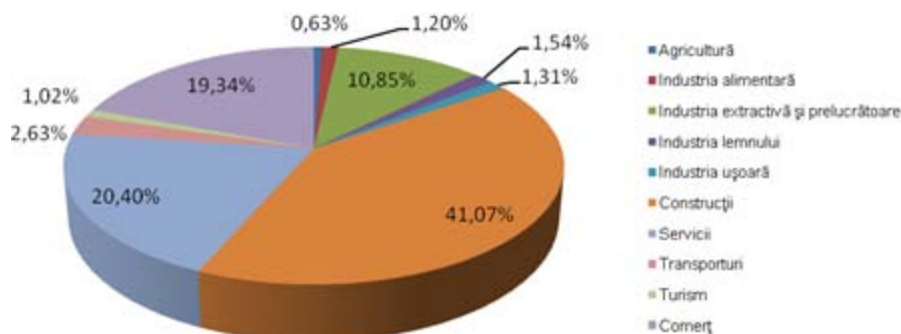
Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

Cifra de afaceri realizată la nivelul economiei județene în 2008 se dezagregă în: o pondere de 33,74% realizată de societățile din comerț (o valoare de 1.515,01 mil. Euro), 18,50% în servicii

(830,75 mil. Euro), 17,57% în construcții (788,74 mil. Euro), de societățile din industria extractivă și prelucrătoare (567,96 mil. Euro) și într-o proporție mai mică din industria ușoară (1,86%), agricultura (1,08%) și turism (1,06%);

Fig. 3 Ponderea sectoarelor în economia județeană, profitul brut

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

Cea mai mare parte a profitului brut a fost înregistrat în construcții, 139,90 mil. Euro, (reprezentând 41,07% din totalul profitului brut), urmat de servicii – 69,50 mil. Euro (reprezentând 20,40% din total) și comerț – 65,88 mil. Euro (reprezentând 19,34% din total), iar cele mai mici ponderi ale profitului au fost realizate de sectoarele turism cu 3,47 mil. Euro (reprezentând 1,02% din total) și agricultură cu 2,15 mil. Euro (reprezentând 0,63% din total);

Valori mari ale **ratei profitului** sunt înregistrate de sectoarele: construcții (o rată a profitului de 17,74%), servicii (o rată a profitului de 8,36%) și turism (o rată a profitului de 7,27%), iar valori foarte mici sunt înregistrate în industria alimentară (o rată a profitului de 1,63%);

Pierderi majore s-au înregistrat în anul 2008 în sectoarele: industria extractivă și prelucrătoare – 28,40 mil. Euro (reprezentând 28,39% din total), servicii – 26,95 mil. Euro (reprezentând 26,94% din total) și în comerț – 14,04 mil. Euro (reprezentând 14,04% din total);

Cei mai mulți **salariați** sunt angajați în: comerț - 19.949 persoane (reprezentând 22,81% din total), construcții - 15.191 persoane (reprezentând 17,37% din total), servicii - 12.002 persoane (reprezentând 13,72% din total), industria extractivă și prelucrătoare - 11.776 salariați (reprezentând 13,46% din total), industria ușoară - 7.925 salariați (reprezentând 10,56% din total) iar cei mai puțini în turism - 2.464 angajați (reprezentând 2,82% din total) și în agricultură – 1.106 salariați (reprezentând doar 1,26%).

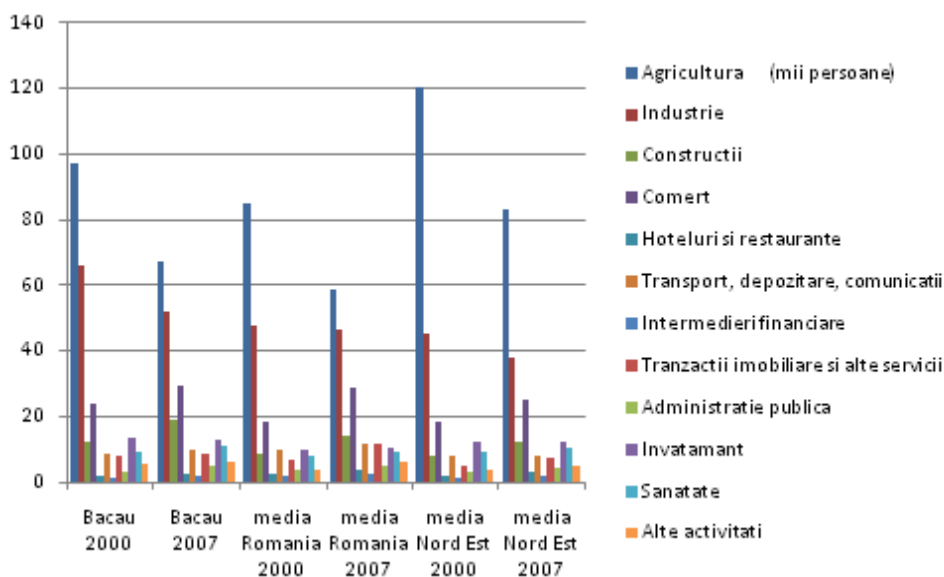
Activitățile economice și populația ocupată

Pentru a avea o imagine mai clară a situației economiei județului Bacău trebuie să avem în vedere și modul în care dinamica activității economice a avut impact asupra gradului de ocupare al populației. Capacitatea unor sectoare de a absorbi forța de muncă este în declin, în timp ce ritmul de ocupare este în creștere în alte domenii.

Din datele existente pentru perioada 2001-2006 se poate remarca o diminuare continuă a numărului de persoane active: dacă în anul 2001 populația activă civilă era de 275.600 persoane, numărul persoanelor ocupate scăzuse la 238.000 în 2006 (o diminuare de 14%), aceasta scădere fiind mai pronunțată în cazul populației de sex feminin (de la 130.800 la 105.200) decât a celei de sex masculin (de la 144.800 la 132.800). Ritmul de scădere al populației active a fost mult mai alert în comparație cu media națională (scădere de 5% în aceeași perioadă), dar se încadrează în tendința la nivel regional (în regiunea Nord-Est, scăderea a fost de 15%).

Fig. 4 Evoluția ritmului de ocupare a forței de muncă, în diferitele sectoare, la nivel național, regional și județean, 2000-2007

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor INS, Statistică teritorială, Repere economice și sociale regionale, 2009

Pentru aceeași perioadă se înregistrează modificări importante ale distribuției populației active ocupate, în funcție de activitățile economiei județene, devenind evidentă o deplasare a populației active ocupate dinspre domeniile agriculturii și industriei către construcții, comerț și tranzacții imobiliare, învățământ sau sănătate și asistența socială.

- În domeniul agriculturii, vânătorii și silviculturii, în care lucrează cel mai mare număr de persoane din județul Bacău, populația ocupată a scăzut de la 95.100 persoane în anul 2001 la 68.600 de persoane în anul 2006 (scădere cu 28%), evoluție ce reflectă tendința la nivel național;
- În domeniul industriei (extractivă, prelucrătoare, energie), al doilea ca număr de persoane ocupate, populația ocupată a scăzut de la 70.900 la 55.500 persoane (scădere cu 22%), evoluție mult accelerată față de media națională, de doar 2,33%;
- În domeniul construcțiilor, populația ocupată a crescut de la 13.400 la 16.500 persoane (+23%), o creștere importantă dar inferioară mediei naționale pentru aceeași perioadă, de 50,5%;
- Sectorul comerțului angaja în 2006 28.500 de persoane, cu 12% mai mult decât în anul 2001, când numărul angajaților era de 25.400, o creștere de asemenea semnificativă, dar aflată sub ritmul de creștere la nivel național, de 39%;
- Populația ocupată în sectorul „tranzacțiilor imobiliare și alte servicii” a crescut cu 53% în această perioadă, evoluție ce reflectă și tendința la nivel național;
- Învățământul a angajat cu 3.75% mai multe persoane în județul Bacău în aceeași perioadă, creștere superioară mediei naționale, de 1.18%;
- Populația ocupată în domeniul sănătății și asistenței sociale a crescut cu 18% în județul Bacău și cu doar 12% la nivel național.

Analiza pieței muncii locale realizată de către AJOFM Bacău în anul 2008 a evidențiat următoarele probleme ale diferitelor sectoare:

- ponderea ridicată a populației ocupate în agricultură și scăzută în servicii;
- imposibilitatea satisfacerii cererii de forță de muncă calificată în anumite sectoare (industria ușoară, construcții);

- din punct de vedere al deficitului de forță de muncă calificată, angajatorii din industria confecțiilor din textile, blănuri/ pielărie și construcții întâmpina greutățile cele mai mari

Productivitatea muncii în industrii și servicii

Productivitatea muncii în sectoarele secundar și terțiar în județul Bacău se plasează sub media națională (128,2 mii RON/salariat față de 174 mii RON/salariat), dar deasupra mediei regiunii N-E (120,5 mii RON/salariat). Procentul de creștere a productivității muncii în perioada 2005-2007 a fost de 13% în județul Bacău, inferior mediilor regionale și naționale, unde productivitatea a crescut cu 29%, respectiv 41%.

Tabel 8 Productivitatea muncii la nivel național, regional și județean, 2007

Activitate economică	Productivitatea la nivel național, 2007, mii RON/salariat	Productivitatea la nivel regional, 2007, mii RON/salariat	Productivitatea la nivelul județului Bacău, 2007, mii RON/salariat
Total	174	120,5	128,2
Industrie extractivă	130	75	72,5
Industrie prelucrătoare	135,5	85	91
Energie electrică și termică, gaze și apă	335	190	213
Construcții	129	100,5	114
Comerț cu ridicată și amănuntul, repararea vehiculelor și a bunurilor casnice	312,6	218	233
Hoteluri și restaurante	65,5	55	54
Transport, depozitare și comunicații	137	76	91
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	97	65	55
Învățământ	46	36	53,5
Sănătate și asistența socială	55,6	56	58
Alte activități de servicii	93,5	62,3	62,5

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS, Statistică teritorială, Repere economice și sociale regionale, 2009

Cele mai productive sectoare din economia județului Bacău, dar și a regiunii NE, erau, în anul 2007: comerțul, energia și construcțiile. Cele mai productive sectoare la nivel național erau energia, comerțul și transporturile. Cele mai puțin productive sectoare în județul Bacău și în regiunea NE erau: învățământul, hoteluri-restaurante și tranzacțiile imobiliare, iar la nivel național: învățământ, sănătate și hoteluri-restaurante.

Există puține sectoare în care județul Bacău poate raporta o productivitate a muncii mai mare la nivelul județului Bacău decât la nivel național. Învățământul și sănătatea fac parte din această categorie. Pe de altă parte, productivitatea muncii în majoritatea sectoarelor de activitate este mai crescută în județul Bacău comparativ cu indicatorii similari la nivelul regiunii Nord-Est. Doar în industria extractivă, hoteluri și tranzacții imobiliare Bacăul se plasează sub media regională.

Productivitatea muncii a crescut în anul 2008 cu 34,36% față de 2007, de la 38,14 mii euro/salariat în 2007 la 51,33 mii euro/salariat în 2008, iar creșteri ale productivității muncii s-au înregistrat în toate domeniile de activitate, înregistrându-se procente mai mari în: servicii (291,52%), construcții (47,73%), industria ușoară (25,34%), agricultură (23,09%), transporturi (17,25%) și turism (11,64%).

Investiții

Comerțul și repararea vehiculelor și a bunurilor reprezintă sectorul ce concentrează cea mai mare parte a investițiilor brute în anul 2007, urmat de industria prelucrătoare, de transport/ depozitare/ comunicații, sectorul energetic și construcții, în timp ce domeniile ce înregistrează cele mai reduse investiții sunt învățământul, sănătatea/asistența socială și turismul.

Tabel 9 Investiții brute și nete, județul Bacău, 2007

Activitate economică	Investiții brute (milioane lei)	Investiții nete (milioane lei)
Total	2.269	1.446
Industrie extractivă	144	117
Industrie prelucrătoare	464	272
Energie electrică și termică, gaze și apă	268	113
Construcții	251	196
Comerț cu ridicată și amănuntul, repararea vehiculelor și a bunurilor casnice	610	404
Hoteluri și restaurante	61	46
Transport, depozitare și comunicații	287	221
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	152	47
Învățământ	4	4
Sănătate și asistența socială	12	12
Alte activități de servicii	16	14

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS, Statistică teritorială, Repere economice și sociale regionale, 2009

Tabel 10 Investiții brute, nivel național, regional, județean, 2007

Activitate economică	Investiții brute, media la nivel național, 2007, milioane RON	Investiții brute, media la nivel regional, 2007, milioane RON	Investiții brute la nivelul județului Bacău, 2007, milioane RON
Total	3.366	1.851	2.269
Industrie extractivă	98	33,8	144
Industrie prelucrătoare	779	470	464
Energie electrică și termică, gaze și apă	220	290	268
Construcții	360	153	251
Comerț cu ridicată și amănuntul, repararea vehiculelor și a bunurilor casnice	625	477,5	610
Hoteluri și restaurante	81	41,5	61
Transport, depozitare și comunicații	426	182	287
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	947	179	152
Învățământ	3,6	2,3	4

Sănătate și asistență socială	13	9	12
Alte activități de servicii	48	12	16

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS, Statistică teritorială, 2009

Nivelul investițiilor brute în anul 2007 din județul Bacău, s-a situat sub media națională, în majoritatea domeniilor din industrie și servicii, excepție făcând domeniul industriei extractive și al învățământului, unde s-a investit mai mult decât media națională. Pe de altă parte, nivelul de investiții din județul Bacău depășește în general media regională, singurele excepții fiind domeniul energetic, industria prelucrătoare și tranzacțiile imobiliare-servicii companii.

1.2.3.EVOLUȚIA SECTOARELOR ECONOMICE, 2007-2008

Contribuția domeniilor de activitate la realizarea indicatorilor economici din județul Bacău în anii 2007-2008, structurate după secțiunile stabilite de către Camera de Comerț și Industrie Bacău, este următoarea:

Numărul societăților comerciale

- numărul societăților comerciale a crescut în anul 2008 în aproape toate domeniile, excepție făcând industria ușoară, unde numărul acestora a scăzut cu 10,79% în 2008 față de 2007, și industria lemnului, unde numărul societăților comerciale cu o scădere de 0,94% față de 2007;
- creșterea cea mai mare a numărului societăților comerciale s-a înregistrat în anul 2008 în construcții, o creștere de 18,23% față de anul 2007;
- creșteri semnificative ale numărului de societăți în 2008 față de 2007 s-au înregistrat și în sectorul servicii (11,98%), în turism (8,06%), în transporturi (5,53%) și în industria extractivă și prelucrătoare (4,72%);
- cea mai mică creștere înregistrată a fost în industria alimentară, de numai 0,45%.

Cifra de afaceri

- per total, cifra de afaceri a crescut în anul 2008 cu 32,58% față de anul 2007;
- o creștere semnificativă a cifrei de afaceri a fost înregistrată în sectorul servicii, de la 167,01 mil. Euro în 2007, la 830,75 mil. Euro (397,43%) în 2008;
- creșteri ale cifrei de afaceri în anul 2008 s-au mai înregistrat în domeniile: construcții (59,03%), agricultură (37,10%), transporturi (22,53%), turism (14,91%), comerț (8,86%), industria extractivă și prelucrătoare (3,72%);
- cele mai mari scăderi ale cifrei de afaceri s-au înregistrat în domeniile: industria lemnului (-17,66%) și industria ușoară (-5,52%).

Profitul brut

- valoarea totală a profitului brut a înregistrat o creștere cu 56,77% în anul 2008 față de 2007, de la 217,27 la 340,62 mil. Euro;
- creșteri ale profitului s-au înregistrat în anul 2008, comparativ cu 2007, în domeniile: servicii (201,65%), construcții (123,38%) și industria extractivă și prelucrătoare (99,68%);
- scăderi ale profitului brut s-au înregistrat în domeniile: agricultură (-32,81%), industria alimentară (-32,51%), turism (-26,79%), industria lemnului (-23,02%), transporturi (-18,04%) și industria ușoară (-13,04%).

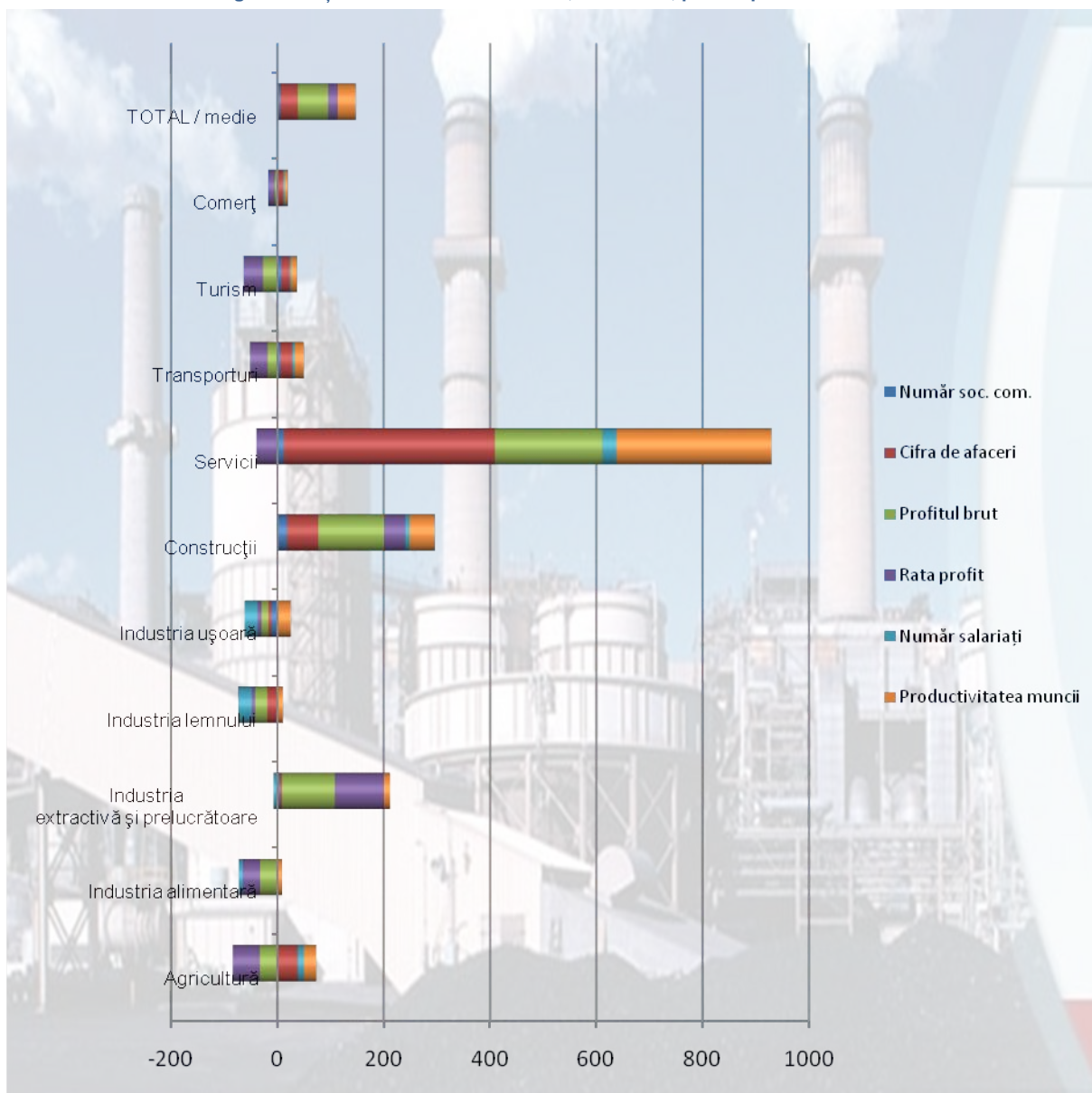

Rata profitului

- în total, rata profitului a înregistrat o evoluție ascendentă în 2008 față de 2007, de la 6,42% la 7,59% în 2008, deci o creștere cu 18,16%;
- se observă creșteri ale ratei profitului, comparativ cu 2007, numai în domeniile: industria extractivă și prelucrătoare (92,51%) și construcții (40,46%);
- scăderi ale ratei profitului în 2008, comparativ cu 2007, s-au înregistrat în domeniile: agricultură (-50,99%), servicii (-39,38%), turism (-36,29%), transporturi (-33,11%), industria alimentară (-32,51%), și comerț (-12,82%).

Numărul de salariați

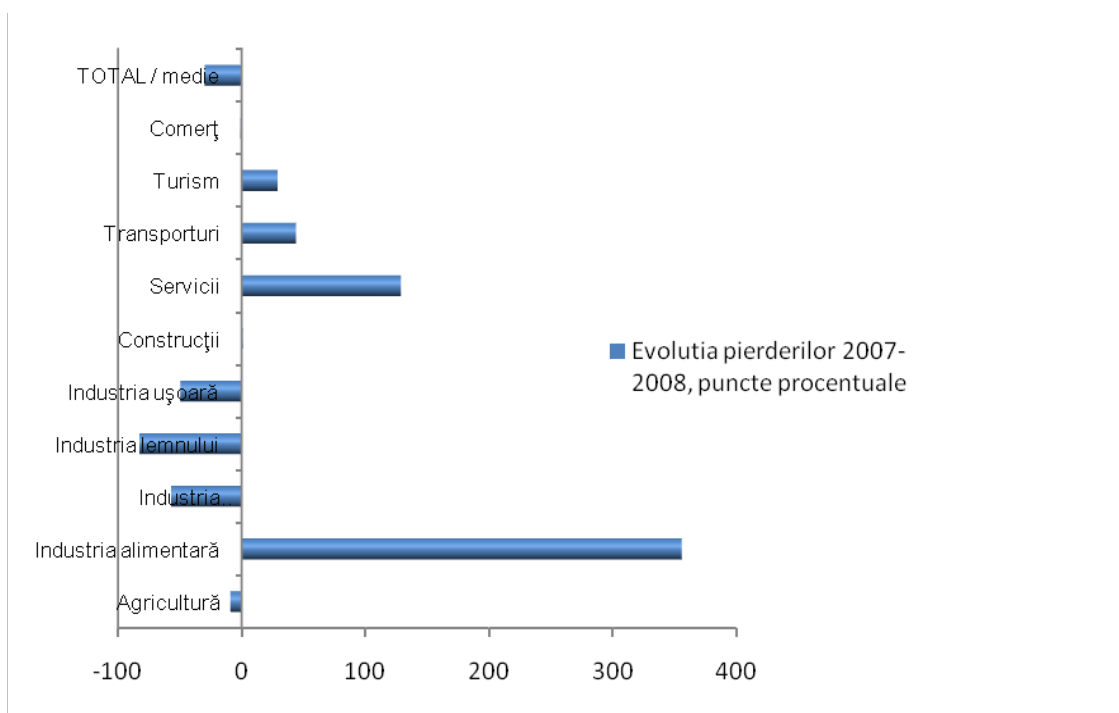
- în ansamblu, numărul salariaților a scăzut în 2008 față de 2007 cu 1,40%, de la 88.714 la 87.471;
- creșteri ale numărului de salariați s-au înregistrat în domeniile: servicii (27,03%), agricultură (11,38%), construcții (7,65%), transporturi (4,51%), comerț (2,95%) și turism (2,92%);
- scăderi importante ale numărului de salariați s-au înregistrat în industrie: industria lemnului (-25,40%), industria ușoară (-24,62%), industria alimentară (-7,76%) și industria extractivă și prelucrătoare (-6,95%).

Fig. 5 Evoluția domeniilor de activitate, 2007-2008, puncte procentuale

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

Pierderile înregistrate

- În total, pierderile înregistrate în 2008 sunt mai mici cu 29,96% față de pierderile înregistrate în 2007, de la 142,82 mil. Euro, la 100,03 mil. Euro;
- scăderi ale volumului pierderilor s-au înregistrat în domeniile: industria lemnului (-82,80%), industria extractivă și prelucrătoare (-57,141%), industria ușoară (-49,76%), agricultura (-9,26%), și comerț (-1,28%).

Fig. 6 Evoluția pierderilor, 2007-2008, puncte procentuale

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

Concluzii privind domeniile de activitate

Tabel 11 Performanța generală a sectoarelor în economia jud. Bacău

Sector	Poziția în funcție de CA	Poziția în funcție de Profitul brut	Poziția în funcție de Productivitatea muncii	Performanța per total
Comerț	1	3	1	1
Servicii	2	2	2	2
Construcții	3	1	3	3
Industrie prelucrătoare și extractivă	4	4	4	4
Industrie alimentară	5	8	7	6
Transporturi	6	5	5	5
Industria lemnului	7	6	8	7
Industria ușoară	8	7	10	8
Agricultură	9	10	6	9
Turism	10	9	9	10

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

Sectorul **construcțiilor** este de departe sectorul cu evoluția cea mai spectaculoasă în anii recentți, ajungând să cumuleze aprox. 17,5% din cifra de afaceri și aproape jumătate din tot profitul brut realizat în anul 2008 în județ. De altfel, construcțiile și-au dublat practic profitul brut realizat în perioada

2007-2008, cea mai importantă evoluție a acestui indicator la nivelul tuturor sectoarelor. Dacă estimările brute ale Camerei de Comerț evaluau contracția economică în urma crizei la aprox. 30% din cifra de afaceri, este aproape cert că unul dintre cele mai afectate sectoare, atât din punct de vedere al cifrei de afaceri, cât și al profitului, este cel al construcțiilor.

Industria extractivă și prelucrătoare reprezintă un alt reper economic cu care județul Bacău poate fi ușor identificat, fie că este vorba de subdomeniile minier, al extracției și prelucrării petrolului, de industria petrochimică sau constructoare de aeronave și mașini. Sectorul poate fi caracterizat de o concentrare puternică a activității în jurul unui număr mic de societăți, în special întreprinderi mari. Aproximativ 3% din totalul societăților din județ activează în domeniu, realizând însă aprox. 13% din cifra de afaceri, 11% din profit și absorbind 13,5% din salariați. Deși investițiile realizate în sectorul extractiv depășesc media națională, productivitatea muncii rămâne la jumătatea acesteia. Pe de altă parte, la nivel regional situația este total diferită: investițiile realizate în industria prelucrătoare se poziționează sub media regională, în timp ce productivitatea muncii în acest sector plasează Bacăul peste nivelul regiunii NE. **Industria lemnului** reprezintă un sector tradițional al economiei băcăuane și asigură al doilea produs de export la nivel județean, în condițiile în care județul dispune de al doilea fond forestier din regiune. În perioada 2007-2008, sectorul acesta a înregistrat tendințe negative importante, marcate de scăderea numărului de salariați, a profitului brut și a cifrei de afaceri; totuși, se poate constata creșterea ușoară a productivității muncii. În continuare, acest domeniu asigură locuri de muncă pentru un procent important din salariații județului (6,18%).

Industria ușoară este un alt sector ce s-a bucurat de o dezvoltare considerabilă în trecut, și care asigură încă principalul produs de export în județul Bacău, în ciuda unui declin pronunțat în anii recentii. Productivitatea muncii a fost în creștere în acest sector în perioada 2007-2008, deși cu mult sub media sectoarelor economiei județene, iar pierderile s-au diminuat și ele considerabil. Totuși, numărul firmelor, numărul salariaților, profitul și cifra de afaceri continuă să scadă. Industria ușoară se situează pe locul patru din punct de vedere al numărului de salariați, în urma construcțiilor, comerțului și serviciilor.

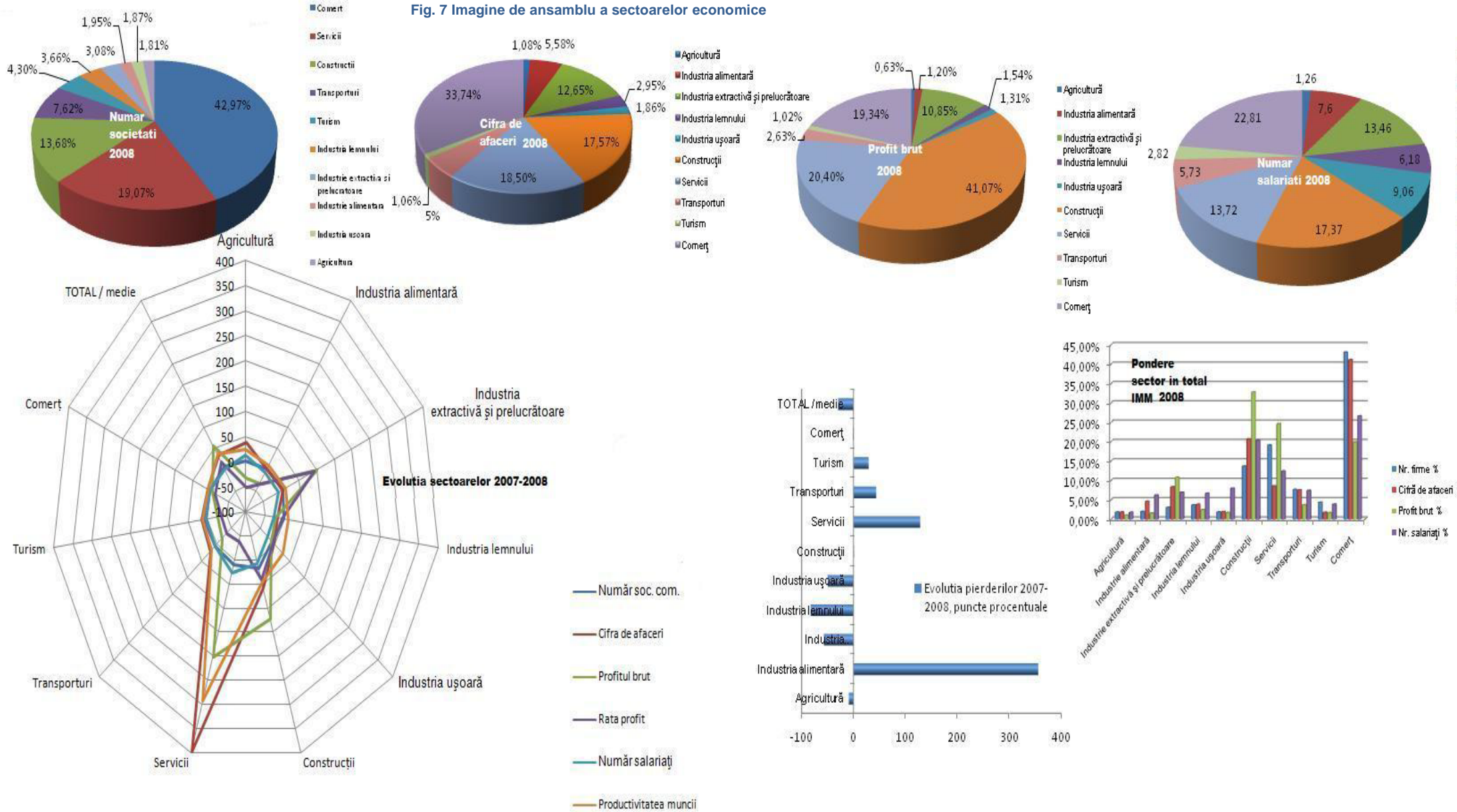
Odată cu declinul industriei ușoare, cu realizarea necesității schimbării orientării industriei lemnului către prelucrare calitativă și cu diminuarea resurselor primare pentru extracție minieră sau petrolieră, piața muncii din județul Bacău va fi marcată probabil de o deplasare a resurselor umane dinspre aceste domenii către sectorul terțiar. În același timp, capacitatea productivă a județului și majoritatea exporturilor vor trebui bazate pe industria prelucrătoare, preferabil intensivă în tehnologie înaltă.

CONSILIUL JUDEȚEAN BACĂU

Profilul Monografic al Județului Bacău

Fig. 7 Imagine de ansamblu a sectoarelor economice

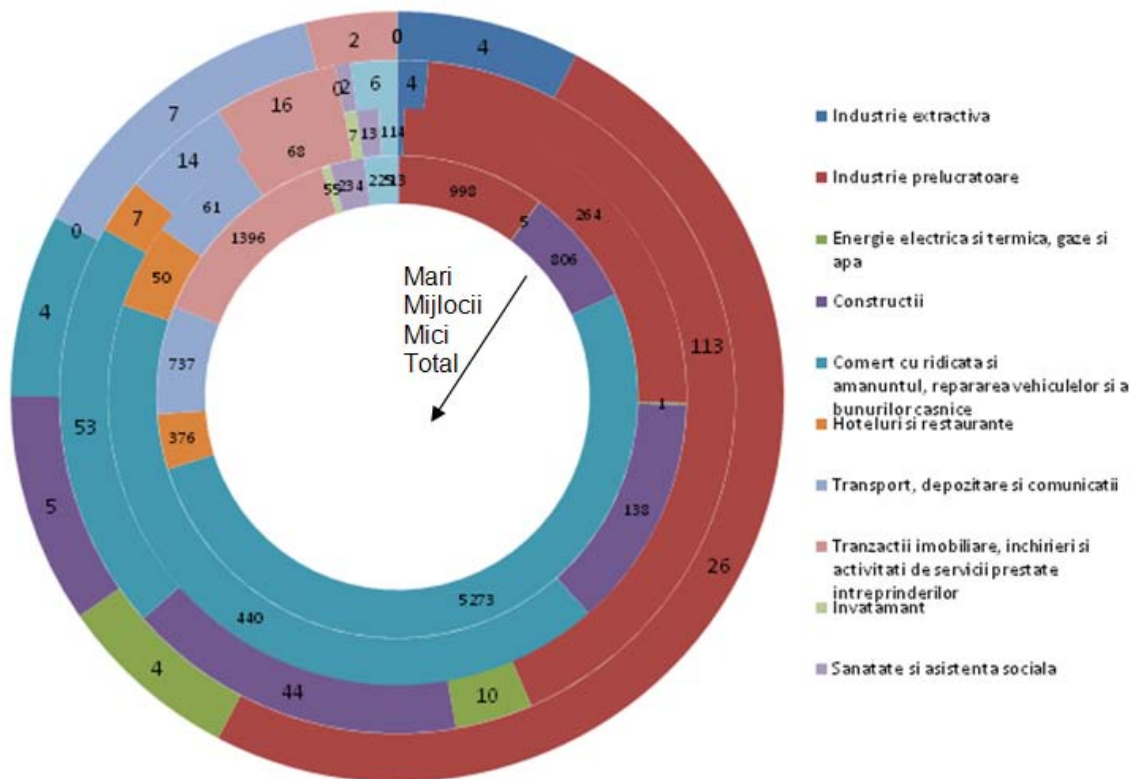
Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

Unitățile active pe clase de mărime

În funcție de mărimea întreprinderilor, distribuția unităților active din sectoarele secundar și terțiar este următoarea:

Fig. 8 Numărul de unități active, pe clase de mărime și sector, 2007

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

Se poate observa faptul că 50% din totalul unităților active din industrie și servicii sunt concentrate în sectorul comerțului, urmat de domeniul tranzacțiilor imobiliare/ închirieri/ servicii-întreprinderi și de către industria prelucrătoare. Majoritatea întreprinderilor mari ce activează în județul Bacău aparțin industriei prelucrătoare. Cele 52 de societăți comerciale mari (250 și peste 250 angajați) realizează 40,4% din totalul cifrei de afaceri a economiei județului Bacău, 40% din profitul brut, angajând 26,5% din salariați.

1.2.4.SECTORUL IMM
Tabel 12 Performanța sectorului IMM, 2008

Indicatori / economico - financiari	Firme cu CA		Pondere sector IMM %
	Total	IMM	
Număr firme	11.523	11.488	99,7
Cifra de afaceri (mil. euro)	4.490,30	2.720,88	60,6
Profit brut (mil. euro)	340,62	210,71	61,9
Rata profitului (%)	7,59	7,8	-
Număr salariați	87.471	64.239	73,5
Productivitate (mii euro/sal)	51,33	42,35	-

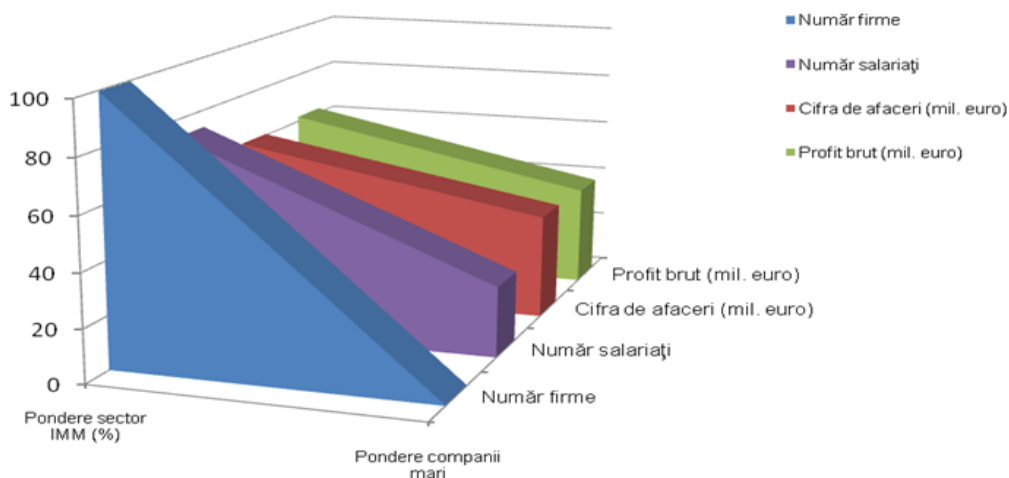
Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Conform datelor prezentate în tabelul anterior se poate observa reprezentativitatea ridicată a sectorului IMM în numărul de firme cu cifra de afaceri din județul Bacău, dar și contribuția majoră pe care o au acestea în economia județului, în condițiile în care:

- IMM-urile reprezintă 99,7% din firmele active în anul 2008; cu toate acestea, IMM-urile au obținut numai 61,9% din profitul total la nivel de județ și asigură numai aproximativ 73,5% din locurile de muncă din județ;
- IMM-urile au înregistrat o rată medie a profitului superioară de 7,8% celei medii înregistrate la nivelul sectorului economic activ din județul Bacău de 7,59%.

Conform mărimii firmei, sectorul IMM-urilor băcăuane este format din:

- Microîntreprinderi (10.260) - 89,31%;
- Întreprinderi mici (993) - 8,64%;
- Întreprinderi mijlocii (235) - 2,05%.

Fig. 9 Ponderea IMM-urilor în economia județului Bacău, în comparație cu întreprinderile mari

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

Evoluția sectorului IMM în perioada 2007-2008

Pentru a analiza principalii indicatori economici înregistrați de sectorul IMM-urilor din județul Bacău în anul 2008 s-au utilizat următoarele date:

Tabel 13 Evoluția sectorului IMM, 2007-2008

Indicatori economico - financiari	Firme active		Evoluția indicatorilor în anul 2008 (+/-) %
	2007	2008	
Număr IMM-uri	10.840	11.488	5,98
Cifra de afaceri (mil. euro)	2.244,75	2.720,88	21,21
Profit brut (mil. euro)	163,57	210,71	28,90
Rata profitului (%)	7,29	7,8	7
Număr salariați	62.081	64.239	3,5
Productivitate (mii euro/sal)	36,16	42,35	17,11

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

În 2008, sectorul IMM a înregistrat o evoluție pozitivă, marcată de:

- o creștere a numărului de IMM-uri de 5,98%, ajungând la 11.488 firme;
- o creștere a cifrei de afaceri cu 21,21%;
- o creștere a productivității medii înregistrate pentru fiecare salariat de 17,11% ajungând la suma de 42,35 mii euro, în condițiile în care numărul de salariați a crescut cu 3,5%;
- profitul și totodată rata profitului au crescut în anul 2008 cu 28,90%, respectiv 7% față de anul 2007.

Tabel 14 Evoluția sectorului IMM, 2007-2008, pe categorii de întreprinderi

Microîntreprinderi (1-9 salariați)				• numărul de firme cu unul până la nouă salariați a crescut cu 6,5%; • cifra de afaceri a crescut cu 8,33%; • numărul total de persoane angajate pe parcursul anului în microîntreprinderi, în comparație cu anul anterior a crescut cu 6,8%; • rata medie a profitului a scăzut cu 24,2% față de cea înregistrată la nivelul anului 2007, iar productivitatea aferentă fiecărui angajat pentru anul 2008 a crescut cu 1,43%.
Indicatori economico - financiari	Firme cu CA		Evoluția indicatorilor în anul 2008 (+/-) %	
	2007	2008		
Număr IMM-uri	9.633	10.260	6,5	
Cifra de afaceri (mil. euro)	709,45	768,55	8,33	
Profit brut (mil. euro)	67,57	55,42	-17,9	
Rata profitului (%)	9,52	7,21	-24,2	
Număr salariați	18.308	19.554	6,8	
Productivitate (mii euro/sal)	38,75	39,30	1,43	
Întreprinderi mici (10-49 salariați)				• numărul de firme din această categorie a crescut cu 2,58%; • profitul brut înregistrat de întreprinderile mici, aferent
Număr IMM-uri	968	993	2,58	

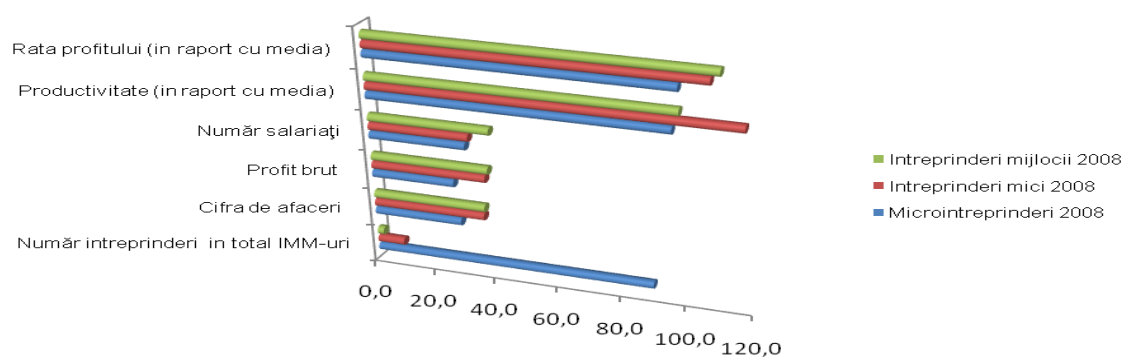
Cifra de afaceri (mil. euro)	737,46	972,84	31,9	anului 2008, a înregistrat o creștere cu 48,6%;rata profitului a înregistrat o evoluție pozitivă în comparație cu anul precedent, cu 13,1%;numărul de salariați a înregistrat o creștere față de anul precedent, de la 19.413 persoane la 20.232 persoane, reprezentând o creștere de 4,3%;productivitatea muncii a înregistrat o creștere de 26,57% de la 37,99 mii euro/sal în anul 2007 la 48,08 mii euro/sal în anul 2008.
Profit brut (mil. euro)	51,58	76,65	48,6	
Rata profitului (%)	6,99	7,9	13,1	
Număr salariați	19.413	20.232	4,3	
Productivitate (mii euro/sal)	37,99	48,08	26,57	
Întreprinderi mijlocii (50-249 salariați)				numărul de firme din acest sector a scăzut cu 1,67% de la 239 firme în anul 2007 la 235 firme în anul 2008;cifra de afaceri a înregistrat o valoare cu 22,8% mai mare decât cea înregistrată în anul anterior;numărul de salariați și productivitatea medie pe fiecare salariat au înregistrat evoluții pozitive de 0,4%, respectiv 22,3%;profitul brut a înregistrat o creștere de 77,03%, iar rata profitului de 45,4%;
Număr IMM-uri	239	235	-1,67	
Cifra de afaceri (mil. euro)	797,85	979,49	22,8	
Profit brut (mil. euro)	44,42	78,64	77,03	
Rata profitului (%)	5,57	8,1	45,4	
Număr salariați	24.363	24.453	0,4	
Productivitate (mii euro/sal)	32,75	40,05	22,3	

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Observații și concluzii sectorul IMM

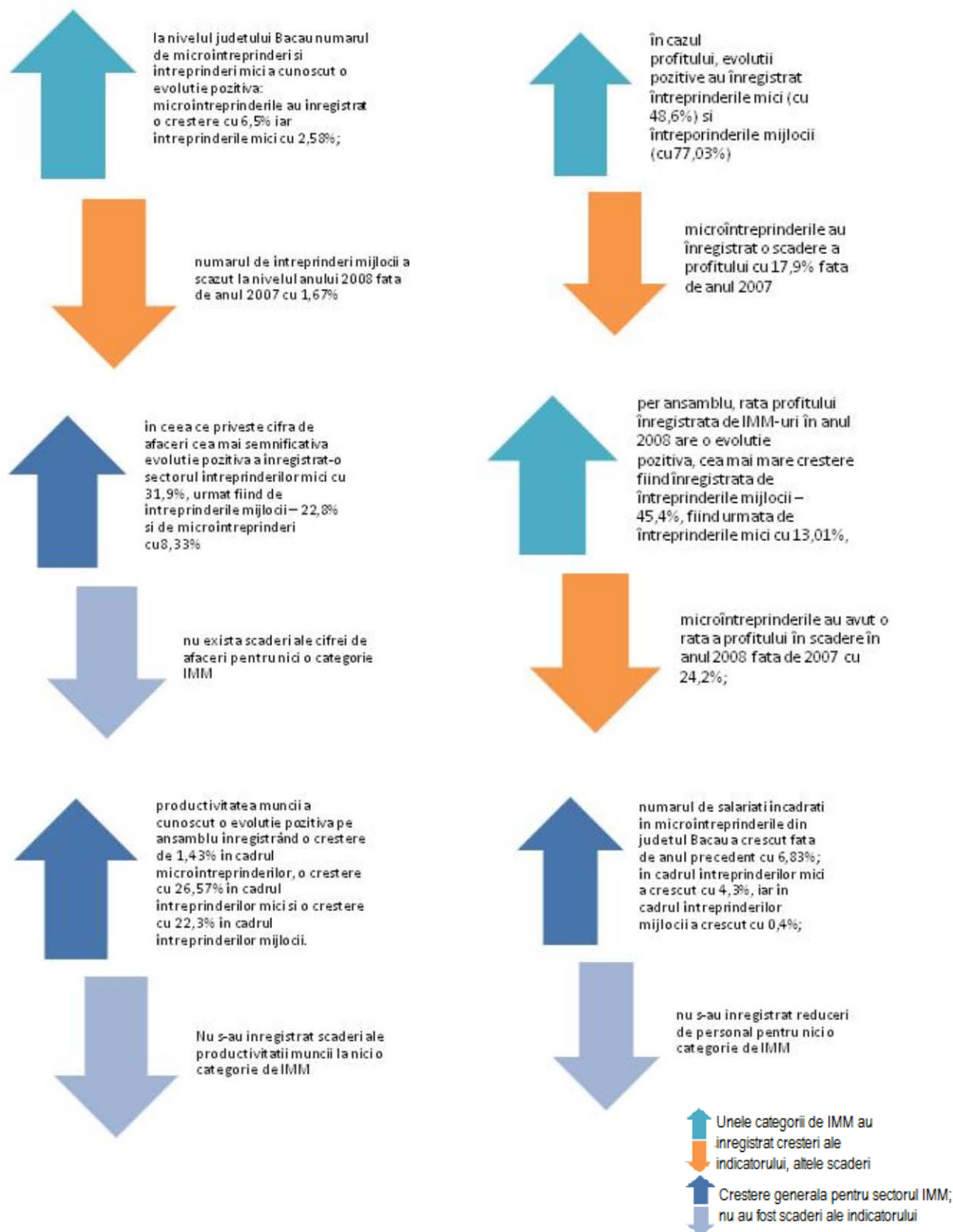
- sectorul **microîntreprinderilor** a avut, cu unele excepții, o evoluție pozitivă în anul 2008, astfel că numărul de firme, cifra de afaceri, numărul de salariați și productivitatea/salariat au înregistrat diferențe pozitive în comparație cu anul anterior, excepția fiind constituită de profit și rata profitului.
- sectorul **întreprinderilor mici** a înregistrat un nivel o creștere la nivelul anului 2008, pentru toți indicatorii supuși analizei, astfel numărul de firme, cifra de afaceri, profit, rata profitului, numărul de salariați și productivitatea pe salariat au crescut față de valorile înregistrate în anul precedent.
- sectorul **întreprinderilor mijlocii** a înregistrat în anul 2008 evoluții pozitive ale indicatorilor analizați, dar și evoluții negative. Astfel, deși a scăzut numărul de firme cu activitate (cu 1,67%), cifra de afaceri, profitul și rata profitului au avut creșteri spectaculoase față de anul 2007 (profitul a crescut cu 77,03% față de anul 2007)

Fig. 10 Ponderea categoriilor de IMM în total, 2008

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

Fig. 11 Evoluția sectorului IMM 2007-2008

Sursa: Camera de Comerț și Industrie, Starea economiei județului, Raport 2008

Concluzii generale IMM:

- Industria extractivă și prelucrătoare și serviciile sunt singurele domenii care au înregistrat evoluții pozitive la toți indicatorii în anul 2008;
- cele mai slabe sectoare de activitate în anul 2008, cu evoluții negative ale tuturor indicatorilor sunt industria lemnului și industria ușoară, acesta din urmă fiind cel mai afectat și ca număr de firme, și din punct de vedere al cifrei de afaceri, dar cel mai mult la profit;
- de remarcat este industria extractivă care în anul 2008 a înregistrat o creștere a cifrei de afaceri cu 66,20%, a profitului cu 71,75% dar și a productivității muncii cu 63,37%.

Prezentarea sectorului IMM-urilor pe domenii de activitate

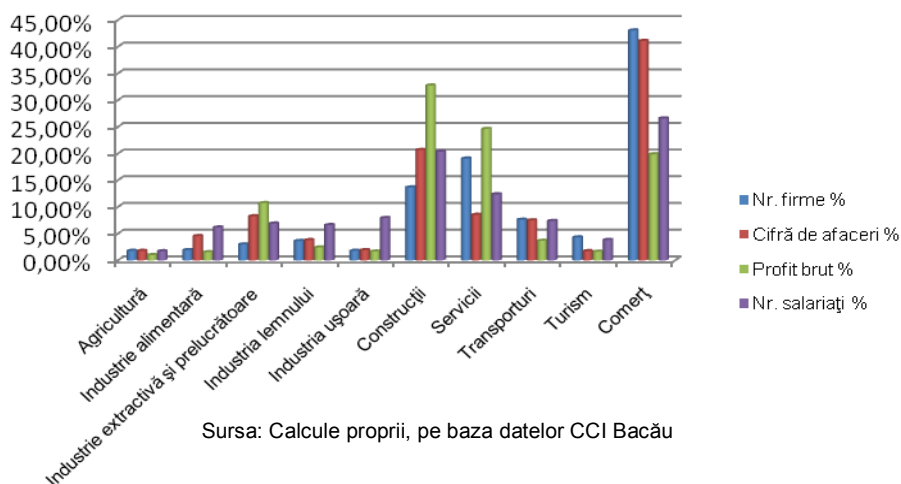
Situația centralizată privind ponderea fiecărui sector de activitate la indicatorii economico-financiar înregistrați în 2008 de întregul sector al IMM-urilor active din județul Bacău este următoarea:

Tabel 15 Ponderea IMM pe domenii de activitate

Pondere sector de activitate în total sector IMM / Sector de activitate IMM	Nr. firme %	Cifra de afaceri %	Profit brut %	Nr. salariați %
Agricultură	1,81%	1,79%	1,02%	1,72%
Industrie alimentară	1,94%	4,57%	1,55%	6,18%
Industrie extractivă și prelucrătoare	3,00%	8,28%	10,74%	6,91%
Industria lemnului	3,65%	3,81%	2,43%	6,63%
Industria ușoară	1,82%	1,93%	1,67%	7,96%
Construcții	13,68%	20,69%	32,76%	20,39%
Servicii	19,08%	8,55%	24,63%	12,39%
Transporturi	7,63%	7,51%	3,69%	7,39%
Turism	4,32%	1,75%	1,65%	3,84%
Comerț	43,07%	41,12%	19,88%	26,59%

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Fig. 12 Pondere sector de activitate în total sector IMM

Din datele prezentate anterior se poate concluziona că:

- cea mai mare pondere din IMM-urile active din județul Bacău au ca domeniu de activitate comerțul, următoarele domenii fiind serviciile, construcțiile și transporturile, la celălalt capăt situându-se agricultura, industria ușoară, industria alimentară, industria extractivă și prelucrătoare și exploatarea și prelucrarea lemnului;
- din punct de vedere al aportului sectoarelor de activitate la cifra de afaceri se poate observa că cea mai mare contribuție o au IMM-urile care activează în domeniul comerțului, urmând IMM-urile din domeniul construcțiilor și transportului, pe ultimele poziții ale clasamentului situându-se turismul și agricultura;
- în funcție de contribuția sectoarelor de activitate la profitul brut, pe primele trei locuri se situează construcțiile, comerțul și serviciile, iar pe ultimele trei turismul, industria alimentară și agricultura;
- din punct de vedere al numărului de persoane angajate, se evidențiază detașat domeniul comerțului, urmat fiind de domeniul construcțiilor și de domeniul serviciilor. Cel mai mic procent de persoane sunt angajate în domeniile agricultură și turism;
- datele prezentate și analizate pentru anul 2008 mențin tendința înregistrată în 2007.

Prezentarea sectorului IMM-urilor din punct de vedere al repartiției teritoriale

Tabel 16 Repartiția teritorială a IMM-urilor

Indicatori	Nr. S.C. cu activitate		Cifra de afaceri (mil. Euro)		Profit brut (mil. Euro)		Rata profitului (%)		Număr salariați		Productivitate (mii euro/salariat)	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Localitate	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Bacău	5.472	6.076	1193,66	1502,56	122,17	116,3	10,24	7,74	34.274	35.075	39,55	42,84
Onești	1.426	1.572	235,41	324,11	18,42	16,43	7,83	5,07	8.928	9.029	33,19	35,90
Moinești	337	437	43,47	75,75	2,8	5,01	6,45	6,61	2.649	2.736	24,05	27,69
Buhuși	209	227	24,03	49,34	1,82	2,01	7,58	4,07	1.677	1.687	21,75	29,25
Comănești	452	485	71,33	114,16	4,43	4,41	6,21	3,86	3.594	3.345	30,7	34,13

Dărmănești	123	146	16,81	103,43	0,82	3,8	4,88	3,67	737	852	25,69	121,40
Slănic Moldova	80	82	4,37	5,71	0,24	0,18	5,50	3,15	313	276	21,95	20,69
Târgu Ocna	175	202	41,55	47,87	1,94	7,58	4,67	15,83	1.123	1.354	47,25	35,35
Total IMM-uri din mediul urban	8.274	9.227	1630,63	2222,93	152,64	155,7	9,36	7,00	53.295	54.354	36,42	40,90
Total IMM-uri din mediul rural	1.861	2.261	272,83	497,95	31,74	95,01	11,64	19,08	8.786	9.885	34,55	50,37
TOTAL IMM-uri	10.135	11.488	2105,02	2720,88	184,38	250,7	9,69	9,21	62.081	64.239	36,16	42,36

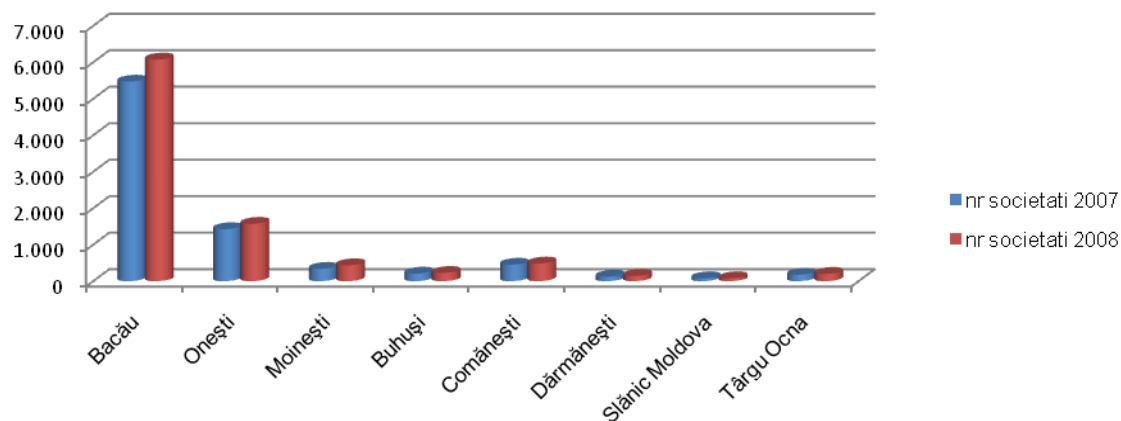
Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Din datele prezentate se poate constata că:

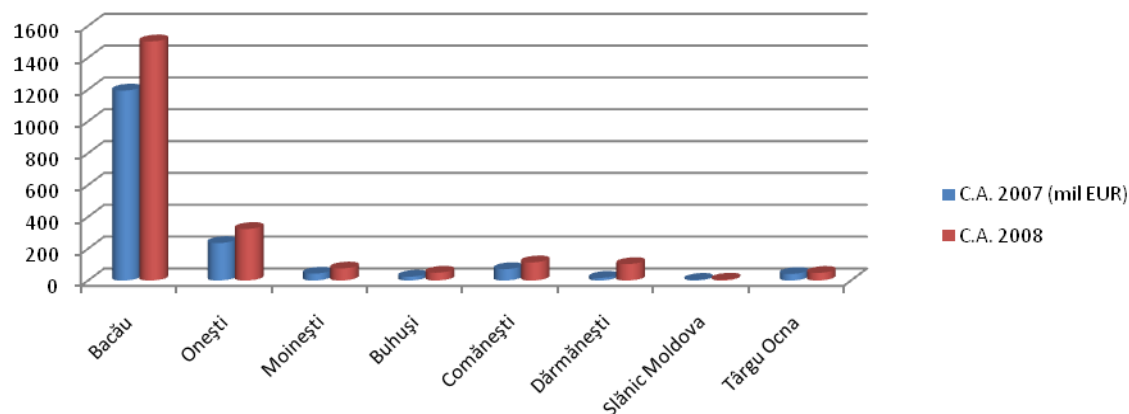
- 80,4% din numărul total de IMM-uri din județul Bacău sunt concentrate în cele 8 localități din mediul urban;
- 81,6% din cifra de afaceri realizată de totalitatea IMM-urilor active este înregistrată de firmele din mediul urban, procentul fiind în creștere în comparație cu anul anterior;

Fig. 13 Numărul de IMM-uri în principalele localități urbane

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

Fig. 14 Cifra de afaceri realizată de IMM-uri în principalele localități urbane

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

- 62,1% din profitul înregistrat la nivelul întregului județ este realizat în mediul urban, cel mai mic nivel al profitului din acest mediu fiind înregistrat de IMM-urile din orașul Slănic Moldova;
- 84,7% din numărul de salariați din județul Bacău sunt angajați în cadrul întreprinderilor mici și mijlocii din mediul urban.

1.2.5.COMERT INTERNATIONAL

La nivelul județului Bacău, **exportul** a înregistrat în anul 2009 un volum de 247,7 mil. Euro FOB, cu 27,6 % mai mic decât în anul 2008, reprezentând 19,9 % din total Regiunii Nord-Est. Astfel, județul se situează pe locul 2 din regiune, ca volum de export, după județul Neamț ce deține 23,4 %.

Importurile au înregistrat un volum de 288,7 mil. Euro FOB, fiind cu 22 % mai mic față de anul 2008. Acesta reprezintă 21,6 % din total regiune, situând județul pe locul 2 după județul Iași (26,4 %).

Soldul export – import este de -41 mil. Euro FOB – FOB, comerțul internațional având un **grad de acoperire** de 85,7 %.

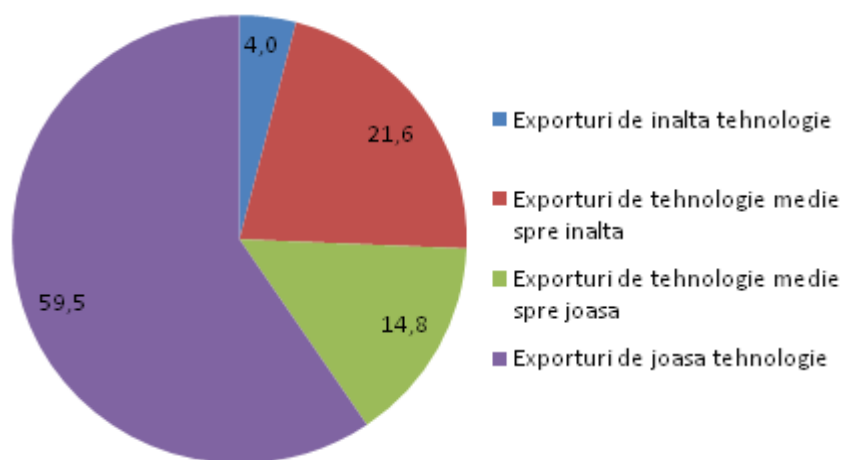
Tabel 17 Comerțul extern la nivel național, regional și județean, 2009

Unitatea teritorială	Export FOB mil. Euro	Ponderea județului în Regiune și a regiunii în țară (%)	Import FOB mil. Euro	Ponderea județului în Regiune și a regiunii în țară (%)	Șoldul Export – import (mil. Euro FOB – FOB)	Gradul de acoperire al importurilor cu exporturi (FOB/FOB) %
2009						
Total România	29.116,3		38.896,8		-9.780,5	74,8
Regiunea NE	1.241,2	4,26	1.331,3	3,42	-90,1	93,2
Bacău	247,7	19,95	288,7	21,6	-41	85,7

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor Raportului de schimburi comerciale, Centrul roman pentru promovarea comerțului și investițiilor străine, 2010

Competitivitatea și sustenabilitatea pe termen lung a economiei băcăuane pot fi evaluate și prin determinarea gradului de sofisticare tehnologică a produselor exportate de județ. Grupând categoriile de exporturi în patru mari secțiuni, în funcție de tipul de tehnologie folosit în producție (întă, medie spre înaltă, medie spre joasă și joasă, unde textilele reprezintă un produs de joasă tehnologie, produsele chimice fiind de tehnologie medie spre înaltă și aeronavele sau navele spațiale fiind de cea mai înaltă tehnologie), obținem următoarea imagine a comerțului extern:

Fig. 15 Sofisticarea tehnologică în exporturi, județul Bacău, 2009, %

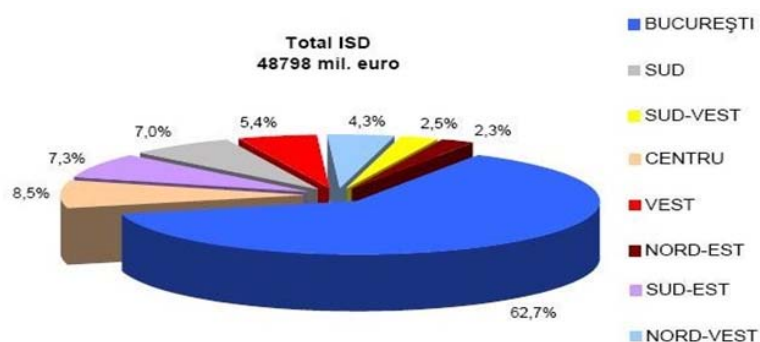

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor Raportului de schimburi comerciale, Centrul roman pentru promovarea comerțului și investițiilor străine, 2010

1.2.6. INVESTITII STRAINE DIRECTE

În mod tradițional, Regiunea de Dezvoltare Nord-Est, din care județul Bacău face parte, se situează pe ultimul loc în țară în ceea ce privește investițiile străine directe. Spre exemplu, în anul 2007 regiunea deținea doar 1,6 % din total, pe primul loc situându-se regiunea București –Ilfov cu 64,3 %. La nivel național, structura ISD atrase în anul 2008 a fost următoarea: 30,7% participații la capital, 19,4% profit reinvestit, 49,9% credit primit de la investitorii străini.

Fig. 16 Ponderea destinațiilor ISD, pe regiuni, 2007

Sursa: Banca Națională a României

Tabel 18 Evoluția înmatriculărilor de societăți cu participare străină, 2007-2008

Regiunea NE	Înmatriculări de societăți cu participare străină la capital		
	2007	2008	Evoluția în 2008 față de 2007 %
Bacău	42	85	+102,38%
Botoșani	43	45	+4,65%
Iași	243	220	-9,47%
Neamț	133	117	-12,03%
Suceava	109	106	-2,76%
Vaslui	23	22	-4,35%
TOTAL	593	595	+0,34%

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Județul Bacău se află pe primul loc în Regiunea Nord-Est în ceea ce privește ritmul de înmatriculare a societăților comerciale cu participare străină la capital, în perioada analizată (2007-2008) numărul acestora dublându-se.

Tabel 19 Evoluția valorii capitalului social subscris de către societăți cu participare străină, 2007-2008

Regiunea NE	Valoarea capitalului social subscris, mii Euro		
	2007	2008	Evoluția în 2008 față de 2007, %
Bacău	118.150,40	527.061,70	+ 346,09%
Botoșani	52.688,90	2.545,70	-95,17%
Iași	1.894.381,70	52.529	-97,23%
Neamț	560.476,30	33.143,60	-94,09%

Suceava	30.979,60	111.500,30	+259,91%
Vaslui	10.984,70	3.239,80	-70,51%
TOTAL	2.667.661,60	730.020,10	-72,64%

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

În anul 2008, Bacăul se situa pe primul loc în regiunea de Nord-Est în ceea ce privește valoarea capitalului social subscris, cu o pondere de 72% din total, față de anul 2007 când se situa pe locul 3, cu doar 4,42% din total.

1.2.7. CONCENTRAREA INDUSTRIALĂ

Evoluțiile din trecut și din perioada curentă de restructurări definesc profilul industrial al județului Bacău. Anumite zone sunt ușor de identificat cu o anumită industrie sau cu un anumit lanț valoric bazat pe relațiile între întreprinderile complementare.

Fig. 17 Concentrarea teritorială a producției industriale

Sursa: GEA S&C

Zona Valea Troțușului-Onești concentrează majoritatea întreprinderilor din extracția de cărbune și țiței, dar și rafinările de prelucrare a petrolului, iar deasupra lor, pe scara tehnologică, regăsim industria petrochimică. În Municipiul Onești, dintr-o populație activă ocupată de 21.500 persoane, înregistrată în anul 2005, 8.500 (40%) persoane lucrau în sectorul industriei prelucrătoare petrochimice, în cadrul celor mai importante unități economice din acest sector, la nivel județean (RAFO Onești, Chimcomplex Borzești, UTON, CAROM).

Municipiul Bacău concentrează toată industria înaltă băcăuană (aeronautică, militară și de componente sofisticate), o mare parte din produsul industriei alimentare și forestieră, majoritatea unităților din industria constructoare de mașini, dar și un segment al industriei ușoare. Aerostar Bacău reprezintă cea mai importantă companie din **industria aeronautică** românească, activând în domeniul fabricării și mentenanței aeronavelor, civile și militare.

Deși producția sa era preponderent orientată spre aviația militară, acum eforturile companiei se îndreaptă spre aviația civilă, pe linia fabricației de componente, subansamble și aerestructuri, dar și pe linia mentenanței. Vânzările în acest sector au crescut, producția destinată aviației civile depășind 15 la sută din totalul veniturilor. În prezent, compania beneficiază de finanțare comunitară pentru creșterea competitivității produselor sale, în ceea ce privește fabricația pieselor și a structurilor aeronautice, precum și în domeniul realizării de avioane cargo. De altfel, în domeniul mentenanței există o veche colaborare cu mai multe companii românești, ca de exemplu Carpatair, în timp ce în domeniul producției structurilor de aviație civilă, societatea Băcăuană operează pentru mai multe companii, cum este Fockker, pentru care furnizează piese și subansamble. Tot Aerostar produce și circa 160 de piese pentru rachetele ARIANNE, iar de curând a demarat și programul de colaborare cu EADS Germania, pentru componente de aviație civilă și piese pentru aeronavele Airbus. Preocupările în domeniul aviației civile, care au avut la bază o decizie strategică, s-au concretizat în identificarea piețelor civile pentru IAK-52, oferirea de variante configurate special pentru acest grup de utilizatori, dezvoltarea de avioane ultraușoare cum este WT-01, dezvoltarea avionului de firmă ultraușor *Festival*. Printre partenerii săi se număra Elbit Systems, Thomson CSF Communications, DaimlerChrysler Aerospace.

În jurul industriei aeronautice din Bacău se dezvoltă o serie de sectoare conexe sau complementare. În primul rând, în completarea sectorului de activitate al Aerostar activează alți exportatori importanți din județ. Spre exemplu, Elmet Internațional reprezintă unul dintre cei mai mari exportatori Băcăuani, o companie specializată în fabricarea de componente high-tech, pentru aviație, tehnică militară, telecomunicații și electronică.

În al doilea rând, Aerostar beneficiază de o poziție strategică, în centrul unei infrastructuri militare constituită din aeroportul Bacău și alte baze militare, ceea ce a permis dezvoltarea **industriei de apărare** în această zonă, fie ea aviatică sau terestră. Aerostar a fost principalul operator în cadrul programelor de modernizare a avioanelor de luptă MIG-21 Lancer și MIG-29 Sniper. De asemenea, compania americană Textron și-a anunțat dorința de a produce autovehicule blindate la Aerostar Bacău. Textron Marine & Land Systems produce o gamă de vehicule blindate utilizate de armatele mai multor state aliate NATO, iar principalul beneficiar al produselor dezvoltate prin acest parteneriat urmează să fie Forțele Armate Române. Este cert faptul că transferul de cunoaștere generat de parteneriat va spori capacitatea tehnologică a companiei Aerostar și va contribui la lansarea unei tendințe pozitive pentru industria de apărare din regiune.

O altă companie Băcăuană, World Machinery Works (WMW) își desfășoară activitatea în proiectarea, execuția și comercializarea de mașini-unelte, reprezentând un furnizor important pentru **industria aerospațială** europeană, implicată în fabricarea unor piese ale rachetei Ariane 5 pentru EADS, liderul european în programe spațiale. Parteneriatul cu EADS reprezintă practic o rampă de lansare pentru industria de vârf românească, ce poate asigura o dezvoltare pe termen lung.

Industria constructoare de mașini și aparatură electrică este prezentă în județul Bacău prin companiile WMW și UTON SA, producătoare de mașini-unelte, utilaj tehnologic și echipament energetic.

Orașul Buhuși grupează o parte importantă din industria textilă, componentă a unei concentrări industriale regionale mai mare, întinsă și pe teritoriul județelor vecine, Neamț și Iași.

1.2.8. INFRASTRUCTURA DE AFACERI ȘI PARCURI INDUSTRIALE

Zonele industriale tradiționale dezvoltate în sectoarele de extracție, de prelucrare, petrochimie, construcția de mașini și aeronave, textile, au fost dotate, de-a lungul timpului, cu structuri de sprijin precum parcuri și platforme industriale, centre de depozitare și rețele auxiliare de transport, unele reabilitate, aflate încă în funcțiune, altele în proces de restructurare. Acestei categorii de structuri i se adaugă unități mai moderne de sprijinire a afacerilor și de promovare a industriilor de vârf.

- **Centrul de Afaceri și Expozițional Bacău**

Centrul de afaceri și expozițional este finanțat prin programul PHARE CES 2006 și a fost recent deschis circuitului economic. Lucrările au presupus realizarea unui centru de afaceri și expoziții cu o suprafață totală de 64.700 metri pătrați și o arie construită de 5.800 metri pătrați. În cadrul centrului, au mai fost realizate investiții într-o parcare de 12.000 metri pătrați, spații verzi 39.400 metri pătrați, dar și lucrări pentru rețelele de apă/canal, gaze, curent electric și iluminat. Lucrările civile cuprind un incubator de afaceri cu cinci nivele incluzând subsolul și o sală de conferințe cu trei nivele și un alt spațiu de conferințe cu 620 locuri.

- **Infrastructura de transfer tehnologic și inovare - Parcul Industrial HIT Hemeiuș Bacău**

În localizarea acestui parc s-a ținut cont de amplasarea geografică, de infrastructură județelor, de dinamismul mediului de afaceri și de posibilitățile de calificare și specializare a personalului. Amplasamentul parcului este favorizat de apropierea de numeroase căi de comunicație: 1 km până la DN 15 Bacău – Piatra Neamț, 13 km până la aeroportul Bacău, 5,5 km până la calea ferată. Parcul are o suprafață totală de 10,85 ha, fiind situat în comuna Hemeiuș, la 9 km de municipiul Bacău.

Parcul HIT Hemeiuș a fost finalizat în vara anului 2005; prin construirea acestui campus TIC s-a urmărit stimularea pe plan local și regional a afacerilor în domeniu, a unor activități industriale conexe, susținerea și încurajarea spiritului antreprenorial în rândul specialiștilor, atragerea investitorilor strategici ce pot dezvolta proiecte specifice, dezvoltarea învățământului de specialitate la toate nivelurile. Investiția dispune de lucrări de amenajare pentru serviciile utilitare: alimentare cu apă, canalizare menajeră și pluvială, alimentare cu gaze naturale și cu energie electrică, drumuri de acces și rețele de comunicare.¹

- **Zona Industrială Buhuși**

Z.I.B. este administrată de către SC STOFEL Buhuși SRL și furnizează societăților comerciale din industria ușoară și alte profile de activitate servicii de bază și suport și locații pentru companii din industria ușoară, textile, mecanică, IT. Suprafața totală este 24 ha din care suprafața dezvoltată 15 ha și suprafața nedezvoltată 9 ha.

¹Prezentarea Parcului HIT, <http://www.hitpark.ro/ro/prezentare/index.html>

1.2.9. SECTORUL C-D-I ÎN ECONOMIA JUDEȚULUI BACĂU

Cercetare - Dezvoltare

Tabel 20 Situația sectorului C-D la nivel național, regional și județean, 2000/2007

Anul	Indicatorii și regiunea	Salariații din activitatea de cercetare-dezvoltare (număr persoane) – la sfârșitul anului	Salariații din activitatea de cercetare-dezvoltare la 10.000 de persoane ocupate civile	Cheltuieli totale din activitatea de cercetare-dezvoltare (mii lei prețuri curente)
2000	România	37.241	43,2	296.205
	Regiunea NE	3.510	24,9	16.346
	Jud. Bacău	652	26,1	3.439
2007	România	42.484	48,7	2.177.335
	Regiunea NE	4.156	32,9	163.561
	Jud. Bacău	352	15,6	5.925

Sursa: INS, Statistică teritorială, 2009

Putem observa faptul că procentul salariaților din C-D în județul Bacău se plasează cu mult sub media națională, acest indicator cunoscând o scădere continuă în perioada 2000-2007, pe fondul diminuării numărului de salariați din domeniu (care aproape se înjumătățește). Un aspect pozitiv îl constituie creșterea valorii fondurilor dedicate acestui sector din economia jud. Bacău în perioada 2000-2007, creștere care, din păcate, nu a ținut pasul cu ritmul de creștere de la nivel național și regional (unde cheltuielile în această activitate aproape se înzecesc). Drept consecință, primele două clasate pe plan regional în acest sector, deasupra Bacăului, sunt județele Iași și Suceava, cu 3.013, respectiv 512 angajați în domeniu și cu cheltuieli ce atingeau în 2007 130.298 mii lei, respectiv 14.199 mii lei.

Totuși, în condițiile crizei economice, sectorul C-D cunoaște evoluții negative în ultima perioadă: dacă planificarea inițială avea în vedere o creștere substanțială a bugetului național de cercetare-dezvoltare, ceea ce s-a materializat în 2007 și mai ales 2008, în 2009 și chiar 2010 a avut loc o reducere severă a acestuia, tendință ce pune la îndoială capacitatea îndeplinirii obiectivului de 2% din PIB, stabilit pentru 2015, și, în consecință, diminuează din posibilitatea județelor de a-și întări potențialul competitiv.

Inovare în industrie și servicii

În ceea ce privește numărul de întreprinderi inovative din industrie și servicii și cheltuielile acestor companii cu procesul de inovare raportate la 1.000 de locuitori, regiunea NE, din care județul Bacău face parte, se plasează sub media națională (70% din media națională cu cheltuieli de 30% din medie). În același timp, ponderea companiilor inovative în totalul întreprinderilor este mai mare în regiunea de dezvoltare NE decât media națională. Din punct de vedere al numărului de întreprinderi inovative ce revin unei mii de locuitori, regiunea NE înregistrează valori mult sub media națională la toate categoriile de întreprinderi din industrie și servicii. În ceea ce privește ponderea întreprinderilor inovative în numărul total, regiunea NE înregistrează valori peste media națională, pentru toate categoriile de societăți, din industrie și servicii.

În general, întreprinderile din regiunea NE investesc mai puțin în inovare, dar respectă alocarea pe cheltuieli cu activitatea CDI și achiziții CDI prezentă la nivel național. O excepție notabilă este

categoria întreprinderilor mici, ale căror cheltuieli pentru activități și achiziții CDI se plasează peste media națională.

1.2.10. TURISMUL

Județul Bacău dispune de numeroase și variate atracții turistice, de la patrimoniul său natural, cunoscut pentru puritatea aerului și a apelor, pentru frumusețea zonelor subcarpatice, de pășune sau montane până la patrimoniul antropic și spiritual, fie el cultural-religios sau tradițional-popular (tradiții, obiceiuri, gastronomie, festivaluri). Potențialul natural-tradițional al turismului băcăuan este încă neexploatat, în timp ce turismul de tranzit și de afaceri cunoaște, în ultimii ani, o creștere ușoară.

Având în vedere durată medie de ședere a unui turist, în județul Bacău, ce se situează atât sub media regională și sub cea națională, se poate vorbi cu precădere despre un turism de tranzit în județ.

Tabel 21 Capacitatea și activitatea de cazare turistică, în Bacău și regiunea NE, anul 2007

	Capacitate existentă (locuri)	Capacitate în funcțiune (mii locuri-zile)	Sosiri (mii)	Înnoptări (mii)	Indici de utilizare netă a capacității în funcțiune(%)
Regiunea Nord - Est	18.414	5.583	717	1.691	30
Județul Bacău	2.858	933	112	331	35,5

Sursa: ADR NE, Planul de dezvoltare regională

Deși modernizarea capacităților de cazare trecute în proprietate privată s-a realizat într-un procent destul de ridicat, punerea în valoare a zonelor cu potențial turistic și a bazelor de tratament printr-o activitate promoțională adecvată cât și serviciile oferite turiștilor au fost la un nivel scăzut, fapt ce a determinat existența atât a unei durate medii de ședere inferioară celei regionale cât și a unui indice de utilizare a capacității de cazare foarte redus.

Pentru a putea evalua situația sectorului turistic și ponderea acestuia în economia județeană este important de analizat **situația principalilor indicatori economici în anul 2008** pentru firmele din domeniul turism și alimentație publică, comparativ cu totalul societăților comerciale cu cifra de afaceri:

Tabel 22 Situația sectorului turismului, 2008

Indicatori economico-financiar	S.C. cu cifră de afaceri în 2008		Pondere sector de activitate (%)
	Total	Turism și alimentație publică	
Număr societăți comerciale	11.523	496	4,30
Cifră de afaceri (mil. euro)	4.490,30	47,71	1,06
Profit brut (mil. euro)	340,62	3,47	1,02
Rata profitului (%)	7,59	7,27	-
Pierderi (mil. euro)	100,03	3,06	3,06
Număr salariați	87.471	2.464	2,81
Productivitatea (mii euro/sal)	51,33	19,36	-

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Analiza indicatorilor prezentați evidențiază următoarele:

- numărul societăților comerciale cu activitate din domeniul turismului și alimentației publice este de 496 și are o pondere de 4,30% din total;
- din totalul cifrei de afaceri de 4.490,30 mil. euro, domeniul turismului și alimentației publice a realizat 47,71 mil. euro, ceea ce reprezintă 1,06%;
- profitul brut realizat de firmele băcăuane a fost în anul 2008 de 340,62 mil. euro, iar cel realizat de firmele din domeniul turismului de 3,47 mil. euro (1,02%);
- rata profitului la firmele din domeniu este de 7,27%, ușor mai scăzută față de cea realizată la nivel de județ, care este de 7,59%;
- pierderile înregistrate la nivelul firmelor din județul Bacău au fost de 100,03 mil. euro, iar la cele din domeniul turismului de 3,06 mil. euro;
- numărul de salariați înregistrați de firmele din domeniul turismului și alimentației publice în anul 2008 a fost de 2.464, reprezentând o pondere de 2,81% din total;
- productivitatea muncii în anul 2008, a fost de 19,36 mii euro/salariat, față de media pe județ, care a fost de 51,33 mii euro/salariat.

Tabel 23 Situația comparativă a sectorului turistic, 2007/2008

Indicatori economico-financiar	Anul de referință		Evoluția indicatorilor în anul 2008 (+/-;%)
	2007	2008	
Număr societăți comerciale	459	496	8,06
Cifra de afaceri (mil. euro)	41,52	47,71	14,91
Profit brut (mil. euro)	4,74	3,47	-26,79
Rata profitului (%)	11,42	7,27	-36,29
Pierderi (mil. euro)	2,37	3,06	29,11
Număr salariați	2.394	2.464	2,92
Productivitatea (mii euro/sal)	17,34	19,36	11,64

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Conform celor menționate în tabelul de mai sus, se pot concluziona următoarele:

- numărul societăților comerciale din domeniul turismului și alimentației publice a înregistrat o creștere cu 8,06% de la 459 de societăți în 2007, la 496 în 2008;
- cifra de afaceri a crescut cu 14,91%, de la 41,52 mil. euro în 2007 la 47,71 mil. euro în 2008;
- profitul brut a scăzut cu 26,79%, de la 4,74 mil. euro în 2007 la 3,47 mil. euro în 2008;
- față de anul 2007 când s-au înregistrat pierderi de 2,37 mil. euro, în anul 2008 acestea au crescut cu 29,11%, ajungând la 3,06 mil. euro;
- numărul de salariați a crescut cu 2,92%, de la 2.394 în 2007 la 2.464 în 2008;
- productivitatea a înregistrat o creștere cu 11,64% de la 17,34 mii euro/salariat în 2007 la 19,36 mii euro/salariat în 2008.

În ceea ce privește **zonarea turistică** a județului Bacău, unde se concentrează majoritatea atracțiilor, aceasta se prezintă după cum urmează:

I. Subzona Tazlău - cuprinde obiectivele din Depresiunea Tazlăului și din culmile limitrofe, lacul Belci (amenajat în urmă cu 2 ani pentru pescuit și agrement, actualmente deteriorat din cauza surpărilor din ultimul timp), și localitățile:

- Berzunți și Balcani - case din lemn și porți din lemn bogat ornamentate;
- Scorțeni, Berești - Tazlău și Bratila - biserici din lemn din sec. XIX;
- Tescani - casa Rosetti - Tescanu - unde a trăit și creat George Enescu;

II. Zona turistică Bistrița

Se desfășoară în partea de nord a județului - pe axa Bacău - Roman (DN2) cu ramificație pe DN2 Bacău - Piatra Neamț, pe culoarul Bistriței și Siretului; cel mai important reper turistic în zonă este **Municipiul Bacău** cu urme vechi de așezări de 4.500 de ani, atestat documentar la 1408.

Principalele obiective turistice sunt: Muzeul Județean, Biserica Precista (1491 - ctitorie a lui Alexandru Voievod, fiul lui Ștefan cel Mare), ruinele Curții Domnești sec. XV, Casa memorială George Bacovia, Casa memorială a pictorului Nicu Enea, Casa memorială Lucrețiu Pătrășcanu, busturile lui Vasile Alecsandri și Mihail Kogălniceanu, statuile lui George Bacovia, N. Aronescu, clădirile Palatului Administrativ, Bibliotecii Municipale, a Casei de Cultură și a Teatrului de Stat, Parcul Gherăești.

Alte localități de interes turistic din zonă sunt:

- Cârliști - conac din sec. XVIII;
- Hemeiuș - Parcul dendrologic și Castelul Roșu;
- Fântânele (comună Hemeiuș) - biserica sec. XVIII;
- Racova - casa memorială Ion Borcea;
- Gura Văii (comună Racova) - biserică din lemn sec. XVII - XVIII;
- Buhuși - biserică din lemn sec. XVIII;
- Runcu (oraș Buhuși) - mănăstire sec. XVIII;
- Gura Orbicului - han fortificat sec. XVIII;
- Sărata – localitate cu potential balnear; Măgura - biserică de lemn sec. XVIII;
- Brad (comună Traian) monument al lui Ion Ionescu de la Brad;
- Prăjești (comună Traian) - grădina botanică și muzeul etnografic cu: țesături, cusături, obiecte din lemn din satele de la poalele culmii Pietricică;
- Răcăciuni - busturile lui Al. I. Cuza și Spiru Haret.
- Lacurile Bacău I și II, Gârleni, Racova - amenajate pentru pescuit și agrement, constituie un important punct de interes turistic.

Fondul forestier deosebit de valoros din această zonă - rezervații naturale de interes național "pădurea Rune" (comună Racova) și pădurile de protecție și recreere din apropierea municipiului Bacău, din zona localităților Luncani și Mărgineni.

III. Zona turistică Trotuș - pe axa Onești - Miercurea Ciuc (DN 15)

Reprezintă cea mai extinsă arie, ocupând partea vestică și centrală a județului și este formată din:

- Ghimeș - Făget - ruinele cetății Rakoczi - sec XVII;
- Brusturoasa - important centru de țesături, cojocărie și prelucrarea lemnului;
- Comănești - biserica sec. XVIII;
- Moinești - muzeu de istorie, biserica sec. XVIII, parc cu izvoare minerale în exploatare;

- Dărmănești - biserică din lemn - 1808, muzeu local etnografic;
- Dofteana - parcare dendrologică și muzeu etnografic;
- Tg. Ocna atestat documentar în sec. XVI - izvoare minerale pe baza cărora s-a dezvoltat stațiunea balneoclimaterică și sanatoriul pentru tratament bronho-astmatic, amenajat în vechea salină, biserica mănăstirii Răducanu, sec. XVIII, ctitorie a logofătului Radu Racovița, două biserici din lemn - sec. XVIII, bustul scriitorului Costache Negri);
- Slănic Moldova - stațiune balneoclimaterică cu peste 20 de izvoare minerale și cascada - valoare peisagistică;
- Cireșoiaia (oraș Slănic Moldova) - prelucrarea pietrei și lemnului;
- Târgu Trotuș - vechi punct de vamă, biserica sec. XVIII;
- Onești - muzeul de istorie, palatul culturii, edificii sportive;
- Borzești (municipiul Onești) - ctitorie a domnitorului Ștefan cel Mare și a fiului său Alexandru - sec. XV;
- Mănăstirea Bogdana (comună Ștefan cel Mare) - ctitorie a logofătului Solomon Bârlădeanu - 1670.
- Negrești (comună Ștefan cel Mare) - biserica - 1628 - ctitorie a logofătului Ștefan Dumitrașcu;
- Căiuți - casa Rosetti - sec. XIX;
- Bogdănești - așezare preistorică fortificată, biserica sec. XVIII - ctitor Ștefan Rușet;
- Oituz - important centru de olărit și împletituri din ramuri de alun;
- Poiana Sărată (comună Oituz) - izvoare minerale în exploatare;
- Cașin - biserică din lemn sec. XVII, biserica muntească sec. XVII din zona Rucăr Dragoslavele;
- Mănăstirea Cașin - ctitor voievodul Gheorghe Ștefan - 1665, case, porți din lemn.
- Alte puncte de interes turistic sunt:
- lacurile: Bălătău și Poiana Uzului (amenajare pentru pescuit sportiv și agrement);
- defileul Trotușului (în aval de oraș), având pe Dealul Măgura - monumentul muzeu "Măgura" închinat eroilor 1916 - 1918.

Partea estică a județului (Podișul Bârladului) se caracterizează prin prezența multor localități rurale care cuprind vestigii arheologice, fie câte un monument istoric cu valoare culturală zonală (de regulă o biserică), în care se evidențiază localitățile:

- Glăvănești - pentru țesături populare;
- Tisa Silvestri - pentru biserica din lemn sec. XVIII;
- Izvorul Berheciului - pentru obiecte din lemn din sec. XVIII;
- Mărăști - pentru biserica din lemn sec. XIX.
- Sohodol - pentru mănăstirea și biserica din lemn sec. XVII.

Chiar dacă în momentul de față în județul Bacău se practică aproape toate formele clasice de turism, turismul de afaceri, situat în principal în zona Municipiului Bacău, împreună cu turismul balneoclimateric, din zona Slănic Moldova – Târgu Ocna, se evidențiază prin rezultatele lor.

În ceea ce privește activitatea turistică balneo-climaterică aceasta este concentrată în zona Slănic Moldova – Târgu Ocna unde se găsesc principale izvoare minerale din județul Bacău. Pe lângă izvoarele minerale din Slănic Moldova (ce datează din 1800) și Târgu Ocna găsim și unul din principalele obiective turistice ale județului, și anume Salina de la Târgu Ocna.

Pentru a putea creiona situația existentă a sectorului turistic din județul Bacău este necesară inventarierea principalelor forme de turism existente.

În urma analizei acestui sector, alături de turismul de tranzit, preponderent, în momentul de față în județul Bacău se practică următoarele forme de turism:

- **Turismul de afaceri**, concentrat în special în zona Municipiului Bacău, ce beneficiază de o accesibilitate sporită datorită prezenței aeroportului internațional, și zonele principalelor aglomerări urbane din județ.
- **Turismul cultural**, de cunoaștere și de informare susținut de valorile istorice și de arhitectura răspândită pe întreg teritoriul. În cadrul acestuia se evidențiază:
 - Zona centrală a orașului Slănic Moldova, rezervația a arhitecturii de vilegiatură
 - Complexele arheologice și fortificațiile dacice de Zargidava și Tamasiava
 - Clădirile de patrimoniu repartizate pe întreg teritoriul județului, cu precădere în Municipiul Bacău și în principalele aglomerări urbane din județ
- **Turismul muzeistic** susținut în principal de Muzeul de Istorie, Complexul Muzeal "Iulian Antonescu", Complexul Muzeal de Științele Naturii "Ion Borcea", și de către Muzeul de Etnografie și Artă Contemporană "Dimitrie N. Ghika Comănești"; case memoriale ce au aparținut unor oameni de cultură, arta, știință însemnați;
- **Turismul etnografic** legat de manifestări cu caracter popular
- **Turismul artistic** (festivaluri, stagiuni, turnee, vernisaje etc.); Festivalul internațional de artă plastică Tescani (Bacău),
- **Turism religios** caracterizat prin numărul mare de biserici și mănăstiri existente pe teritoriul județului. Acestea contribuie la dezvoltarea turismului religios, oferind posibilitatea organizării de pelerinaje prin crearea unor trasee turistice care să pună în valoare aceste lacase de cult și spiritualitate. Dintre acestea amintim: Biserica și Curtea Domnească (1491) din mun. Bacău, Mănăstirea Răchitoasa, Biserica din Borzesti renumită prin sistemul de arcuri și pandantive specifice stilului moldovenesc construită în timpul domniei lui Ștefan cel Mare, Biserica Mănăstirii Cașin, Mănăstirea Tazlău „Nașterea Maicii Domnului”, construită în timpul lui Ștefan cel Mare în 1496;
- **Turismul balneo-terapeutic** susținut de izvoarele minerale din Slănic Moldova (ce datează din 1800) și Târgu Ocna împreună cu salina de la Târgu Ocna
- **Turismul de agrement** – acest tip de turism este susținut de frumuseți peisagistice, din care menționăm: valea Troțușului cu o succesiune de defilee și bazine depresionare, valea și defileul Uzului, lacul de acumulare de la Poiana Uzului, valea Bistriței cu salba de lacuri de acumulare.
- **Turismul sportiv** se localizează în cadrul ariilor cinegetice în pădurile din vestul județului Bacău; turismul stimulat de întrecerile sportive din perimetrul lacurilor, întrecerile de orientare turistică etc.
- **Turismul de sfârșit de săptămână** este forma cea mai des utilizată de băcăuani, în principal de locuitorii municipiului Bacău.
- **Agroturismul** - dezvoltarea turismului rural, și îndeosebi a agroturismului, are mari posibilități de dezvoltare, deoarece zonele rurale ale județului dispun, pe lângă un cadru natural pitoresc cu multiple variante de recreere și de un potențial cultural și istoric.

1.3. AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ

1.3.1. AGRICULTURA

Fondul funciar agricol reprezintă o importantă resursă naturală a județului Bacău, a cărei suprafață este de 319.777 ha (48,3% din suprafața totală a județului).

În funcție de categoriile de folosință suprafața agricolă se împarte în:

- teren arabil – 186.845 ha – 58,4 %
- teren pășuni – 87.015 ha – 27,2%
- teren fânețe – 39.557 ha – 12,4%
- vii și pepiniere viticole – 4.634 ha – 1,4%
- livezi și pepiniere pomicele – 1.723 ha – 0,5%

Condițiile fizico-geografice specifice județului Bacău influențează calitatea solurilor și determină preabilitatea acestora pentru anumite tipuri de cultură, iar anumiți factori limitativi trebuie luați în calcul pentru a stabili potențialul agricol real al suprafețelor descrise mai sus.

Suprafața agricolă pe dimensiune exploatații

Tabel 24 Total suprafața agricolă utilizată

Tipul exploatației	Suprafața	Ponderea în total
Sub 5 hectare	185.913	70,84%
5-10 hectare	20.304	7,74%
10-20 hectare	5.106	1,95%
20-50 hectare	6.641	2,53%
50-100 hectare	7.185	2,72%
Peste 100 hectare	37.319	14,22%

Sursa: Camera Agricolă Județeană Bacău

Tabel 25 Evoluția suprafețelor agricole rămase nelucrate în județul Bacău în perioada 2006-2009

Anul	2006	2007	2008	2009
Suprafața agricolă totală	319.777	319.777	319.777	319.777
Suprafața arabilă totală	186.845	186.845	186.845	186.845
Suprafața agricolă rămasă nelucrată	10.947	14,585	15.004	15,530
% din total agricol	3,4	4,6	4,7	4,8
% din total arabil	5,9	7,8	8,0	8,3

Sursa: Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Bacău

Din tabelul prezentat mai sus putem observa faptul că suprafața nelucrată din spațiul agricol al județului Bacău nu s-a extins foarte mult în ultimul an (2008-2009), dar reprezintă în continuare o pondere semnificativă (8,3%) din totalul suprafeței arabile a județului, având în vedere și faptul că suprafețele nelucrate aparțin în general arabilului.

Clase de pretabilitate pentru folosința agricolă

Prin aplicarea principiilor de clasificare și a criteriilor de grupare, pe teritoriul județului Bacău terenurile se pot distinge în 6 clase de pretabilitate, descrise în continuare. Aproximativ 20,43% din suprafața agricolă este foarte pretabilă pentru utilizarea ca arabil sau ridică limitări moderate acestei activități, timp ce 48% din terenuri impun limitări severe sau foarte severe.

- **Clasa I (14.357 ha – 4,49%): Terenuri fără limitări pentru utilizarea ca arabil**

Această clasă de terenuri relativ plane, caracterizate de o permeabilitate bună și de situarea pe terasele râurilor permite cultivarea fără aplicarea unor măsuri de prevenire a degradării sau ameliorării, cu excepția fertilizărilor curente.

- **Clasa a II - a (50.966 ha – 15,94%): Terenuri cu limitări reduse pentru utilizarea ca arabil**

Terenurile cu limitări reduse se întâlnesc pe forme de relief variate de la terase cu altitudine mică și medie până la versanți slab moderați înclinați cu sau fără eroziune, iar panta slabă a terenului, adâncimea apei freactice de 2-3 m și textura solului sunt factorii restrictivi relevanți pentru această clasă.

- **Clasa a III - a (102.277 ha – 31,98%): Terenuri cu pretabilitate mijlocie, cu limitări moderate pentru culturi de câmp**

Terenurile din această clasă sunt concentrate în depresiuni pe partea estică a Subcarpaților, în jumătatea sudică a podișului și pe lunca Siretului. Eroziunea solurilor, alunecările de teren mai frecvente, inundabilitatea și neuniformitatea terenului la care se adaugă excesul de umiditate la suprafața pe terenurile situate pe terasele înalte din depresiunea Tazlău și Oituz – Cașin sunt factorii care determină această încadrare.

- **Clasa a IV - a (123.363 ha – 38,58%): Terenuri cu limitări severe pentru utilizarea ca arabil**

Sunt în principal terenuri situate în arealul montan și terenurile situate în arealul de podiș cu procese de versant de intensitate mijlocie, dar se întâlnesc și pe văi cu lunci înguste (valea Troțușului, valea Tazlăului, valea Răcătăului).

- **Clasa a V - a (28.814 ha – 9,01%): Terenuri cu limitări foarte severe și extrem de severe**

În absența condițiilor de amenajare pentru culturile de câmp, livezi sau vii aceste terenuri sunt nepretabile, fiind situate pe versanții din podiș, versanții puternic înclinați ai culmilor muntoase și terenuri situate în vecinătatea pădurilor.

O parte din aceste terenuri (situate pe malul stâng, abrupt al Siretului și Troțușului, sau terenuri cu alunecări active) nu pot fi folosite pentru culturi de câmp sau plantații viticole ori pomicole iar date fiind complexitatea și costurile lucrărilor de amenajare, valoarea terenurilor se poate fructifica mai degrabă prin împădurire.

Amenajări de îmbunătățiri funciare

Amenajările existente de îmbunătățiri funciare din județul Bacău au fost executate și puse în funcțiune între anii 1975 și 1989. Administrarea, întreținerea și exploatarea lor intră în sarcina Administrației Naționale a Îmbunătățirilor Funciare RA (ANIF, înființată prin Legea nr. 138 pe 2004, Legea îmbunătățirilor funciare) cu sucursala teritorială Moldova de Sud, U.A. Bacău, aflată în structura Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și a O.U.A.I. (Organizația Utilizatorilor de Apă pentru Irigații, organizată cf. norma metodologică din 22/12/2005, partea I nr. 109 din 06/02/2006 de aplicare a Legii îmbunătățirilor funciare nr. 138/2004).

a) Irigații

Suprafața amenajată pentru irigații la nivelul anului 2009 era de 22.862 ha, organizată în 16 sisteme de irigații, suprafața dezafectată fiind de 566 ha (Răcătău și Săucești). Suprafața aflată în administrația O.U.A.I. era de 11.569 ha. Suprafața irigată în anul 2009 a fost de 1.805 ha (7,9% realizat din total suprafața amenajată), iar costurile pentru reabilitarea sistemelor de irigații s-au ridicat la 85.402 mii lei.²

Lucrările de irigații existente (proiecte de reabilitare) vizează o suprafață de 22.854 ha și presupun costuri în valoare de 32,2 mil RON, iar lucrările noi (proiecte necesare) cuprind o suprafață de 31.431 ha, iar costurile lor se vor ridica la 220 mil RON.

b) Combaterea eroziunii solului

Suprafața terenurilor unde se execută lucrări pentru combaterea eroziunii solului la nivelul anului 2009 este de 105.495 ha, cuprinzând 32 de zone de acțiune, lucrările valorând în total 152,8 mil RON. Zonele cu suprafețele afectate cele mai întinse sunt Berheci, Zeletin, Răcătău II, Dobrotfor și Răcătău I.

Lucrări noi în valoare de 62,4 mil RON sunt necesare pentru a se acționa asupra unei suprafețe de 25.555 ha, în special în zonele Tazlău, Troțuș și Polocin.

c) Desecare

Suprafața totală amenajată cu lucrări de desecare este de 4255 ha, iar valoare lucrărilor de 300.000 RON (pentru reabilitarea stației de pompare-evacuare Oniscani-Secuieni). Lucrări noi în valoare de 41 mil RON sunt necesare pentru a acoperi o suprafață de 10.785 ha.

Un proiect depus de ANIF RA a fost selectat pentru finanțare în cadrul măsurii 2.1. din cadrul programului SAPARD, pentru realizarea unor lucrări de consolidare a zonelor de alunecări și pentru reabilitarea amenajărilor existente pentru regularizarea scurgerilor de apă pe versanți în B.H. Bistrița, SBZ. Romani, în zona Orbic - Buhuși. Valoarea finanțării nerambursabile este de 840.736 mii EUR.

Producția agricolă

Contrar tendințelor la nivel național, producția agricolă a județului Bacău a scăzut în perioada 2005-2007, iar diferența între nivelurile de producție ale acestor ani este mai însemnată decât media regiunii Nord-Est. Producția totală s-a diminuat de la 1.480.344 mii lei în 2005 la 1.176.077 mii lei în 2007, schimbare datorată atât scăderii producției vegetale (573.924 față de 685.610 în 2005) cât și a celei animale (597.889 față de 790.692), în timp ce valoarea serviciilor agricole a crescut, de la 4.042 la 4.264 mii lei. Aceste cifre plasează județul Bacău pe locul 4 în cadrul regiunii Nord-Est, de altfel cea mai productivă la nivel național, după județele Suceava, Botoșani și Iași.

Teritoriul județului Bacău dispune de resurse naturale pentru dezvoltarea unei agriculturi foarte diverse (cereale, plante tehnice, legume și creșterea animalelor).

Ca urmare a aplicării prevederilor legii fondului funciar, 316.430 ha teren agricol (98,9% total) au trecut în proprietate privată. Aproximativ 98% din suprafața arabilă (183.718 ha) a trecut în proprietatea agricultorilor individuali.

Suprafața cultivată și producția vegetală

Cea mai mare pondere din totalul suprafeței cultivate este în continuare ocupată de **porumb**, iar întinderea acesteia culturi s-a diminuat de la 97.785 ha în anul 2000 la 79.443 ha în anul 2009 (în timp ce ponderea sa a scăzut de la 53% la 42,5%, suprafața arabilă în anul 2000 fiind de 184.657), sectorul particular deținând în mod evident cea mai însemnată suprafață (79.198 ha, porumb și mei boabe, în 2009);

Suprafețele ocupate de celelalte culturi principale la nivelul anului 2009 au fost:

² Sursa, și asta trebuie aplicat peste tot

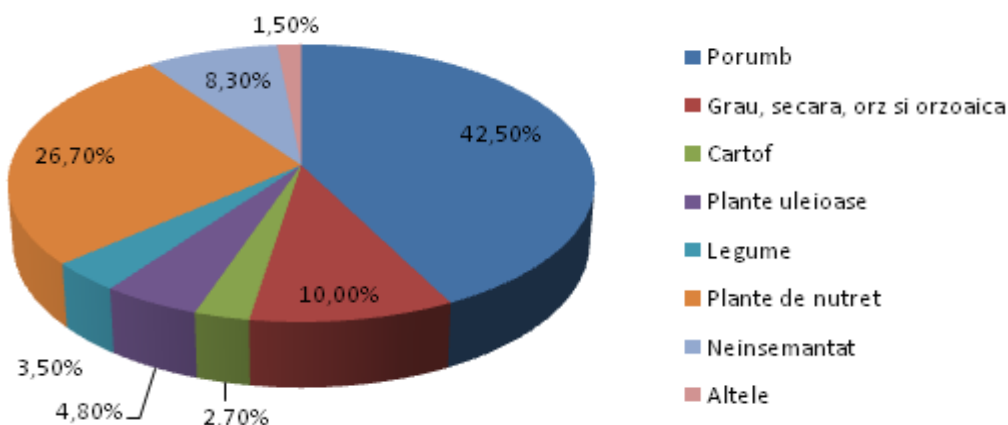

- **Grâul, secara, orzul și orzoaica** ocupă în arabilul județului o suprafață de 18.871 ha (10% din total arabil; suprafața ocupată de păioase este în creștere ușoară față de valoarea anului 2000, 18.249 ha) din care sectorul privat deține 18.749 ha;
- **cultura cartofului** - suprafața cultivată este de 5.137 ha (6.357 ha fiind suprafața din 2000, ocupând în prezent 2,7% din suprafața arabilă), majoritatea suprafeței (5.127 ha) aparținând sectorului privat;
- **plantele uleioase** dețin o pondere mai însemnată în suprafața cultivată, respectiv 8.996 ha (4,8% din arabil și aproape triplă față de anul 2000, 3.309 ha);
- **legumele** ocupă în arabil cca 6.519 ha (3,5%) , în scădere față de anul 2000 (7135 ha);
- **plantele de nutreț** ocupă o suprafață cultivată de 50.027 ha (26,7% din arabil);
- **suprafața neînsămânțată** a fost de 15.530 ha, reprezentând 8,3% din totalul arabil.

Viile și livezile totalizează 6.355 ha în anul 2009 (2% din terenul agricol), dintre care 1.176 ha vii altoite pe rod (față de 7.356 ha și 2.765 ha altoite în 2000).

Pășunile și fânețele naturale ocupă o suprafață însemnată din terenul agricol - 126.572 ha (39,6% total agricol) din care aparțin sectorului privat 85.308 ha pășuni (26,95% total agricol) și 39.018 ha fânețe naturale (12,33% agricol).

Fig. 18 Ponderea principalelor culturi în producția vegetală

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor DADR

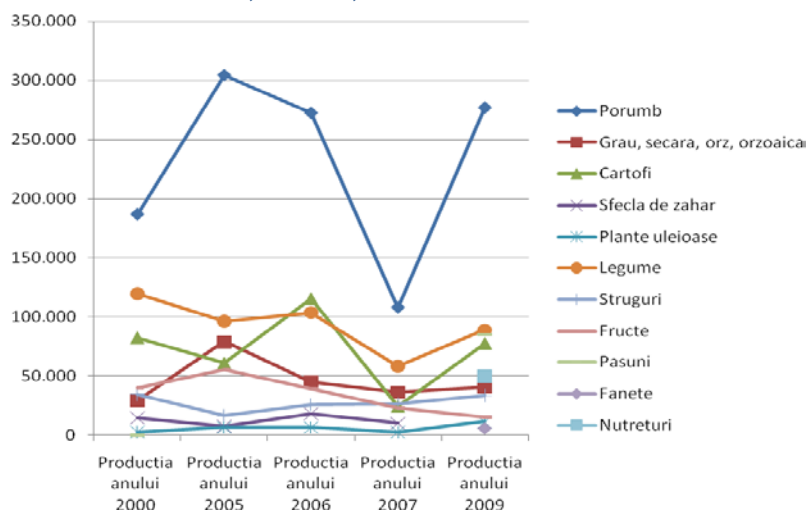
Structura suprafeței cultivate cunoaște în ultimii ani importante modificări de la o structură dominată de cerințele unei agriculturi de subsistență către una care va răspunde cerințelor economiei de piață prin utilizarea cât mai completă a potențialului arabil. Se remarcă creșterea suprafeței dedicate cerealelor (cu excepția porumbului) și plantelor uleioase simultan cu scăderea arabilului pentru cartof și legume. Se remarcă suprafața foarte mare ocupată de pășuni, fânețe naturale și nutrețuri din totalul suprafeței agricole, ceea ce oferă un profil productiv specific județului Bacău.

Evoluția producției vegetale în perioada 2000-2009

Pe parcursul celor șapte ani analizați, structura producției vegetale a cunoscut fluctuații importante, nivelul producției fiind influențat de factorii climatici, redistribuirea spațiului arabil și de intensitatea acțiunilor de amenajare, protecție și tratare. Figura următoare descrie evoluția celor mai relevante culturi ale județului Bacău.

Fig. 19 Evoluția producției vegetale în perioada 2000-2009

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS, Statistică teritorială, 2009

În anul 2009, creșteri ale producției medii la hectar, comparativ cu anul 2002, se înregistrează la porumb, de la 3.209 kg/ha la 3.485 kg/ha, grâu și secară de la 1.898 kg/ha la 2.310 kg/ha și sfecla de zahăr de la 20.481 kg/ha la 22.296 kg/ha.

Scăderi ale producției medii se înregistrează la cartofi, de la 17.849 kg/ha la 15.135 kg/ha și la legume, de la 14.960 kg/ha la 13.656 kg/ha.

Producția agricolă vegetală se concentrează în următoarele localități, în funcție de specificul productiv și de poziționarea geografică:

- **Cereale:** Sascut, Ștefan cel Mare, Răcăciuni, Horgești, Pâncești, Dealu-Morii, Glăvănești, Podu-Turcului, Motoșeni, Parincea, Nicolae-Bălcescu, Letea-Veche, Secuieni, Săucești, Berești-Bistrița, Filipești.
- **Plante oleaginoase:** Filipești, Berești-Bistrița, Săucești, Buhuși, Dămieniști, Sascut
- **Legume:** Pâncești, Poduri, Săucești, Filipești, Traian
- **Vița de vie:** Sascut, Glăvănești
- **Pășuni, nutrețuri, fânețe:** Ghimeș-Făget, Agăș, Dărmănești, Dofteana, Bârsănești, Oituz, Ungureni, Secuieni

Gradul de mecanizare a agriculturii

Dintr-o perspectivă strict cantitativă se remarcă o relativă extindere a parcului mecanic agricol al județului Bacău în perioada 2000-2009. Numărul de tractoare este de 2.700 bucăți în 2009, față de 2.509 în anul 2000; numărul de pluguri pentru tractor crește și el de la 1.986 la 2.281 în același interval.

Pe ansamblul județului revin în medie 118 ha teren agricol la un tractor și 68 ha teren arabil, ceea ce reflectă insuficiența parcului de tractoare existent, situat sub media națională de 84 ha de teren agricol și de 54 ha teren arabil per tractor dar aproape de media regiunii NE, de 112 ha, respectiv 73 ha teren per tractor.

Numărul de semănători mecanice este de 1.178 bucăți, în creștere față de valoarea anului 2000, când fermierii băcăuani dețineau doar 975 de astfel de mașini agricole. În medie 157 ha de teren arabil revin fiecărei semănătoare.

În schimb, numărul de combine pentru recoltat a scăzut ușor în această perioadă, de la 371 la 315 de unități, revenind în medie 70 ha de suprafața de culturi păioase pe combină și 666 ha suprafața cultivată cu furaje pe combină (nu toată suprafața de furaje pretându-se la recoltare mecanizată, fiind amplasată pe versanți).

Efectivele de animale și producția animală

Sectorul zootehnic reprezintă un segment dinamic al agriculturii și economiei județului Bacău valorificând în mod eficient oferta sectorului producției vegetale.

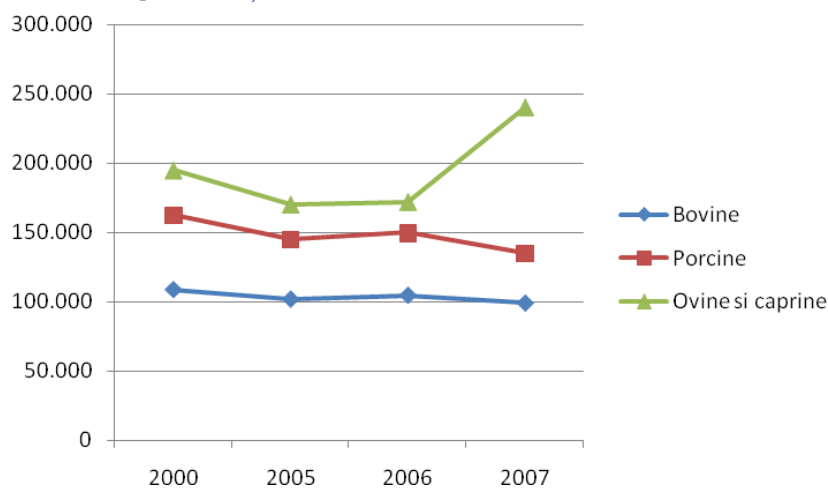
În anul 2007, județul Bacău deținea în sectorul mixt și privat (ferme și gospodării) următoarele efective:

Tabel 26 Efectivele de animale 2000-2009

Efective de animale	2000	2005	2006	2007	2009
Bovine	108.735	101.773	104.578	98.894	---
Porcine	162.265	144.664	149.601	134.996	---
Ovine și caprine	194.760	170.212	172.176	239.904	---
Păsări (mii capete - 2009)	---	---	---	---	2.208 (920 în gospodarii individuale)

Sursa: INS, Statistică teritorială, 2009

Fig. 20 Evoluția efectivelor de animale, 2000-2007

Sursa: INS, Statistică teritorială, 2009

Un indicator important pentru caracterizarea gradului de valorificare a potențialului agricol îl reprezintă densitatea animalelor, iar acesta situează județul Bacău la nivele apreciabile pentru fiecare specie, pe plan regional și național.

În anul 2007, pe ansamblul județului se înregistrează următoarele densități de animale la 100 ha teren agricol:

- Bovine - 31 bovine/100 ha (superioară mediei naționale de 19, apropiată de media regională - 32);

- Porcine - 42 porcine/100 ha (inferioară mediei naționale de 45, superioară mediei regionale - 37);
- Ovine și caprine - 74 ovine și caprine/100 ha (superioară mediei naționale de 55, apropiată de media regională - 73).

Producția animală totală

În anul 2009 s-a obținut o producție de carne din sacrificări și vânzări pentru sacrificare de 59.363 tone. De asemenea, s-au mai obținut 1.302 mii hl lapte de vacă, 90 mii hl lapte de oaie, 49 mii hl lapte de capră și 147,2 milioane ouă de consum. Judecând comparativ, producția a crescut/scăzut în ultimii 5 ani, în primul semestru al anului 2002 înregistrându-se valori superioare doar la producția de ouă.

Tabel 27 Producția animală realizată, 2002/2009

Producție animală totală	U/M	Producția totală realizată 2002, sem I	Producția totală realizată 2009	d.c. în Gospodăriile individuale 2009
Lapte de vacă	hl	477.500	1.302.330	1.261.202
Lapte de oaie	hl	30.000	90.606	90.566
Lapte de capră	hl		49.272	49.241
Ouă consum	Mii buc.	104.900	147.283	116.602
Carne	tone	22.905	59.363	---

Sursa: Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Bacău

Localitățile dedicate acestui tip de producție și care înregistrează performanță la mai multe produse animaliere sunt, în funcție de specific:

- **Producție de carne:** Racova, Gârleni, Hemeiuș, Bacău.
- **Producție de lapte de vacă:** Ghimeș-Făget, Agăș, Dărmănești, Balcani, Bârsănești, Dofteana, Letea Veche, Poduri, Berzunți, Săucești, Helegiu, Filipești, Berești-Tazlău, Livezi, Negri, Solonț, Traian, Onești, Stănișești, Răchitoasa.
- **Producția de ouă:** Racova, Bacău, Hemeiuș, Gârleni, Săucești, Ghimeș-Făget, Filipeni, Dărmănești

Produse tradiționale înregistrate la nivelul județului

Conform legislației în vigoare ce oferă cadrul specific înregistrării acestui tip de produse (Ord. MAPDR nr.690/2004 pentru aprobarea Normei privind condițiile pentru atestarea produselor tradiționale) în prezent județul Bacău găzduiește 2 producători ce întrunesc acest profil:

Tabel 28 Produsele tradiționale înregistrate în județ

Asociația Valea Asăului – comuna Asău, jud. Bacău	• brânză proaspătă de vacă - atestat nr.277.105/16.03.2007• smântâna de consum• unt proaspăt de vacă• brânză de vacă frământată• telemea de vacă• cașcaval din Valea Asăului – atestat nr.118.517/23.10.2008
SC RONEL COM SRL – comuna Asău, jud. Bacău	• dulceață de afine – atestat nr.120.994/ 02.12.2009• dulceață de mure• dulceață de zmeură• dulceață de căpșuni

- zacusca

Sursa: Direcția pentru Agricultură și dezvoltare rurală Bacău

Viticultura

O subramură complementară a producției agricole o reprezintă viticultura. Suprafața ocupată în 2009 de cultura viței de vie era de 4.634 ha (1,4% din suprafața agricolă). Producția de struguri variază în perioada 2000-2007 de la 34.294 tone în anul 2000, 16.834 tone în 2005, respectiv 26.441 tone în 2007. Suprafețe mai importante ocupate cu vița de vie sunt în următoarele unități teritorial - administrative:

Tabel 29 Principalele zone de producție viticolă

Localitate	Suprafața de vie(ha)	Producția struguri (tone)
Sascut	617	3.080
Glăvănești	200	1.005
Podu Turcului	157	975
N. Bălcescu	127	877
Cleja	125	868
Faraoani	122	854
Vultureni	121	960

Sursa: Direcția pentru Agricultură și dezvoltare rurală Bacău

În județul Bacău se află podgoria Zeletin, cu viile sale din centrele: Zeletin, Dealul Morii, Paricea, Tănăsoaia și Gohor.

Tabel 30 Principalele soiuri de vin produse în județul Bacău

Răcăciuni	Feteasca albă; Feteasca regală	Aligote ; Mușcat Ottonel; Riesling italian
Zeletin	Feteasca albă; Feteasca regală; Pinot gris; Riesling italian; Sauvignon	Aligote; Mușcat Ottonel
Dealul Morii	Feteasca albă; Feteasca regală; Riesling italian	Aligote; Mușcat Ottonel; Pinot gris
Parincea	Feteasca albă; Feteasca regală; Riesling italian	Aligote ; Mușcat Ottonel; Pinot gris

Sursa: http://tpb.traderom.ro/expoziții/domenii/APEV/APEV/_Romana/românia/dealurile_moldovei.htm

Silvicultura

O altă componentă importantă a potențialului natural al județului Bacău o reprezintă fondul forestier și cinegetic. Suprafața fondului forestier a județului a fost extinsă de la 266.589 ha în anul 2000 la 268.798 ha în 2007, dar suprafața împăduririlor a scăzut de la 352 ha la 267 ha. Volumul de lemn recoltat a crescut de la 696.700 metri cubi în 2000 la 758.200 metri cubi în 2007. Suprafața fondului cinegetic în anul 2007 era de 611.341 ha, dintre care 422.306 ha administrate de către organizații de vânătoare, iar 189.035 ha aflate în sarcina Regiei naționale a pădurilor.

Agenți economici și populația ocupată în agricultură

Potrivit datelor disponibile Direcției Agricole și de Dezvoltare Rurală în anul 2002 (cf. recensământului General Agricol), în județul Bacău au fost înregistrate 162.753 de exploatații agricole, cu o suprafață totală de 302.814 ha, din care:

- 703 exploatații cu personalitate juridică, cu o suprafață totală de 87.100 ha
- 162.050 de exploatații agricole individuale cu o suprafață totală de 215.713 ha (nu au proprietate juridică și în general desfășoară activități pe suprafețe mai mici de 3ha).

O mare parte din suprafața totală a terenului agricol și arabil se afla în proprietatea privată a persoanelor fizice. Din totalul de 316.430 ha teren agricol în proprietate privată, 273.103 ha (86,3%) și 181.366 ha (98,7% din totalul arabilului) se afla în proprietatea persoanelor fizice. Suprafața agricolă exploatată de către societăți (agricole sau comerciale), și unități de cercetare a fost la nivelul anului 2009 de 22.621 ha.

Din totalul firmelor active în anul 2008 în economia județului Bacău (11.523 de societăți comerciale), 208³ își desfășoară activitatea în sectorul agricol, reprezentând o pondere 1,80%. Firmele din domeniul agricol realizează un procent de 1,08% din cifra de afaceri la nivel județean și 0,63% din profitul brut realizat de firmele băcăuane. Conform datelor furnizate de către Camera Agricolă Județeană Bacău în perioada 2002-2009 s-au înființat un număr de 94 agenți economici, iar în perioada 2006-aprilie 2010 au intrat în procedura de faliment 59 de firme din domeniul agriculturii, silviculturii și pescuitului, potrivit datelor de care dispune Oficiul Registrului Comerțului. Un număr de 25 de societăți comerciale înființate în domeniu în perioada 2005-2009 beneficiază de participare străină la capital.

Cultivatorii de cereale (67 de societăți comerciale) au o pondere de 32,21% în totalul celor 208 firme cu activitate în anul 2008, iar aceștia sunt urmați de prestatorii de servicii de chimizare și mecanizare (38 de firme), care au o pondere de 18,27%. Cea mai mare contribuție la cifra de afaceri în domeniul agricol a fost adusă de producătorii de nutrețuri concentrate și de către cultivatorii de cereale, societățile cu acest profil înregistrând de altfel și cele mai mari profituri în cadrul sectorului agricultură (urmate fiind în privința acestui al doilea indicator de către prestatorii de servicii de mecanizare). Totuși, dacă privim producția agregată de animale (socotind împreună bovinele, cabalinele, porcinele, păsările, etc.) , firmele ce activează în acest sector însumează cea mai mare pondere din cifra de afaceri din agricultura județului Bacău.

Primele 5 firme din domeniul de activitate *agricultură, silvicultură și pescuit*, în funcție de cifra de afaceri realizată în anul 2008 (Comfert SRL, Interagroaliment SRL, Suinprod Siret SRL, Agricultorul SRL, Your Friend SRL) conform datelor furnizate de către Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Bacău își desfășoară activitatea în următoarele sectoare: îngrășăminte chimice, pesticide, tratament sămânță; creșterea păsărilor și procesare/comerț; creșterea porcilor; cultivarea cerealelor și distribuția de îngrășăminte chimice; creșterea păsărilor și procesare/ comerț; 3 dintre aceste societăți își au sediul/punctul de lucru în municipiul Bacău, iar celelalte sunt localizate în suprafața administrativă a comunelor Filipești și Bârsănești.

În clasamentul general al principalilor exportatori din județul Bacău se remarcă și AMURCO SRL (Bacău), producător de amoniac și îngrășăminte chimice tip uree.

În anul 2007 sectorul agriculturii, vânătorii și silviculturii înregistra un număr de 67.300 persoane populație ocupată (30% din totalul populației ocupate din economia județului), în scădere față de 97.300 persoane în 2000. În privința veniturilor populației ocupate în acest sector, câștigul salarial nominal brut lunar în agricultură plasează județul Bacău peste media națională, valoarea acestui indicator crescând de la 236 lei/salariat în anul 2000 la 1027 lei/salariat în 2007. Conform datelor de care dispune AJOFM Bacău, la nivelul anului 2008, în funcție de mediul de proveniență, ponderea șomerilor proveniți din mediul rural este de 60,24%, iar majoritatea șomerilor de lungă durată provin tot din acest spațiu.

Un alt indicator relevant pentru descrierea situației forței de muncă din agricultură este suprafața agricolă medie ce revine unei persoane ocupate, iar valoarea acestuia în agricultură de 4,7 ha/persoană ocupată. Peste această medie se situează o serie de comune, după cum urmează: Berești - Bistrița, Colonești, Dămieniști, Dealu - Morii, Glăvănești, Huruiești, Secuieni, Răchitoasa, Roșiori, etc. Peste media de 4,7 ha/locuitor se situează comunele: Filipeni, Izvorul - Berheciului, Motoșeni, Oncești, Vultureni.

Forme asociative existente în județul Bacău în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale

³ Informații Camera de Comerț și Industrie

În cadrul sectorului agricol și al dezvoltării rurale funcționează o serie de forme asociative: asociații familiale, cooperative, grupuri de producători, PFA și întreprinderi familiale sau individuale, organizate conform legislației aflate în vigoare (OUG nr.44/2008, O. Nr. 26/2000, Legea nr.566/2004 și O. Nr. 37/2005).

Tabel 31 Forme asociative în agricultură

Tipul de forma asociativă	Nr. în evidență DADR
Persoane fizice autorizate cf. OUG 44/2008	18
Întreprinderi familiale cf. OUG 44/2008	8
Întreprinderi individuale cf. OUG 44/2008	9
Asociații familiale	10
Asociații și fundații cf. O nr. 26/2000	23
Cooperative agricole cf Legii nr. 566/2004	3
Grupuri de producători cf. O. Nr. 37/2005	-
TOTAL	71

Sursa: Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Bacău

Cooperativele agricole au ca obiect de activitate „producția agricolă și comercializarea”. Majoritatea asociațiilor au ca obiect de activitate creșterea animalelor (general, taurine și ovine), iar marea parte din PFA și întreprinderile familiale sunt implicate în cultivarea vegetală (a cerealelor, a plantelor leguminoase și a plantelor oleaginoase, etc.). Majoritatea întreprinderilor familiale sunt specializate în creșterea bovinelor de lapte, fabricarea produselor de morărit și cultivarea vegetalelor.

Conform datelor furnizate de CA Bacău și APRDRP nu au existat proiecte de finanțare prin PNDR depuse de către forme asociative (cu excepția PFA și AF).

Suprafețe deținute de asocieri

Din suprafața agricolă totală a județului (319.777 hectare), suprafața agricolă deținută de asocieri (22.621 hectare) reprezintă o pondere de doar 7%, un procent extrem de redus, care se traduce de altfel într-o productivitate și competitivitate reduse ale sectorului. De asemenea, merită notat faptul că suprafața agricolă deținută de societăți comerciale este de 19.515 hectare, constituind doar 6% din total, suprafața societăților agricole este de 923 hectare, 0,3% din total, a altor unități cu capital majoritar privat de 1.828 hectare, 0,58% din total și a unităților de cercetare și producție agricolă de 355 hectare, adică 0,12% din total. Reducerea numărului fermelor de (semi) subzistență și constituirea unor ferme/asociații mari reprezintă un obiectiv imperativ pentru sectorul agricol.

Piețe locale de desfacere a produselor agricole din județul Bacău

Pe suprafața județului Bacău se afla un total de 12 piețe agro-alimentare prezente în principalele centre urbane (5 în Municipiul Bacău, 2 în Buhuși și câte una în Onești, Moinești, Comănești, Tg. Ocna, Dărmănești). Târguri săptămânale sunt prezente în 20 de localități, în care producătorii agricoli își comercializează atât produsele agricole, cât și pe cele animale:

Tabel 32 Târguri agricole locale

Ziua săptămânii	Localitatea unde se ține târgul
Luni	Com. Podu Turcului / Orașul Târgu Ocna / Com. Parincea
Marti	Orașul Moinești / Com. Izvoru Berheciului
Miercuri	Orașul Buhuși / Orașul Comănești / Com. Săucești / Com. Plopana
Joi	Orașul Bacău / Com. Stănișești / Com. Ghimeș Făget / Orașul Dărmănești

Vineri	Com. Brusturoasa
Sâmbătă	Com. Berești Tazlău / Orașul Onești /Com. Agăș
Duminică	Com. Onești /Com. Răcăciuni /Com. Palanca

Sursa: Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Bacău

1.3.2. INDUSTRIA ALIMENTARĂ ȘI A PRODUSELOR FORESTIERE

Industria alimentară din județul Bacău reprezintă un sector economic important, ce beneficiază de prezența unor operatori de importanță națională pe nișe precum panificația, procesarea produselor din carne și producția de lactate. Spre exemplu, cea mai mare companie din industrie, Agricola Internațional, deține o cotă de 16% din producția de carne de pasăre realizată de toate unitățile specializate din România, respectiv o cotă de piață de 10% și o notorietate asistată de 78% în rândul consumatorilor, compania comercializând 100 tone de carne și produse din carne și peste 300 de mii de ouă în fiecare zi. Rețeaua de magazine Agricola Bacău este formată din unități cu acoperire regională, situate în București, Buzău, Galați, Iași, Piatra Neamț, Botoșani, Comănești, Moinești, Tg. Ocna, Onești, Slănic Moldova și Bacău. Industria alimentară băcăuană s-a dezvoltat pe baza unor factori naturali specifici și în puternică conexiune cu sectorul agricol: existența unor efective de animale semnificative, în special de păsări, caprina și porcine; poziția dominantă pe care o dețin producătorii de nutrețuri concentrate în totalul cifrei de afaceri și al profitului din agricultură județului și producția agricolă animală în județ (în special păsări, porcine și caprine) au contribuit pozitiv la creșterea sectorului de procesare.

Tabel 33 Ponderea sectorului industriei alimentare în economia județeană

Indicatori economico-financiar	S.C. cu cifra de afaceri în 2008		Pondere sector de activitate (%)
	Total	Sector industrie alimentară	
Număr societăți comerciale cu activitate	11.523	225	1,95
Cifră de afaceri (mil. euro)	4.490,30	250,75	5,58
Profit brut (mil. euro)	340,62	4,09	1,20
Rata profitului (%)	7,59	1,63	-
Pierderi (mil. euro)	100,03	7,93	7,93
Număr salariați	87,471	6,645	7,60
Productivitatea (mii euro/sal)	51,33	37,74	-

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

În clasamentul general al principalilor exportatori din județul Bacău se remarcă și AGRICOLA Internațional SA (Bacău), companie ce-și desfășoară activitatea în prelucrarea, conservarea și comercializarea cărnii și a produselor din carne.

De asemenea, printre companiile care investesc în activități de cercetare – dezvoltare – inovare se remarcă, în clasamentul general băcăuan, și două companii din industria alimentară, AGRICOLA Internațional și PAMBAC SA (morărit, panificație, paste făinoase), ambele situate în municipiul Bacău.

Industria lemnului a cunoscut, în trecut, o dezvoltare firească dacă ținem cont de potențialul forestier deosebit al județului. În ciuda acestui fapt, prelucrarea superioară a lemnului s-a diminuat considerabil ca pondere în favoarea producției primare de cherestea, care rămâne al doilea produs de export județean. Majoritatea indicatorilor de performanță semnaleză un declin al industriei lemnului, iar pericolul diminuării fondului forestier ar putea duce la o reorientare către prelucrarea cu valoare adăugată mare, ale cărei produse ar putea substitui exportul de materie primă.

Tabel 34 Ponderea sectorului industriei lemnului în economia județeană

Indicatori economico –financiari	Anul de referință		Evoluția indicatorilor în anul 2008 (+/-) %
	2007	2008	
Număr societăți comerciale	426	422	-0,94
Cifră de afaceri (mil. euro)	160,96	132,53	-17,66
Profit brut(mil. euro)	6,82	5,25	-23,02
Rată profit %	4,24	3,96	-6,51
Pierderi(mil. euro)	30,58	5,26	-82,8
Număr salariați	7243	5403	-25,4
Productivitatea(mii euro/salariat)	22,22	24,53	10,38

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Sectorul se află în prezent într-un proces de restructurare. În ciuda creșterii productivității muncii pe fondul diminuării considerabile a numărului de salariați (cu un sfert), cifra de afaceri și profitul sectorului industriei lemnului au scăzut simțitor în perioada 2007-2008.

Mediul de consultanță și instruire pentru creșterea competitivității sectorului agro-industrial și dezvoltarea spațiului rural

Conform datelor înregistrate la **DADR Bacău** există 26 de consultanți activi în domeniul **consultanței rurale**, absolvenți ai **cursurilor de manager proiect**, deservind următoarele zone: 6 consultanți în Municipiul Bacău, 2 consultanți în orașul Dărmănești și câte un consultant pentru comunele Agăș, Balcani, Brusturoasa, Căiuți, Filipești, Ghimeș-Făget, Hemeiuș, Letea Veche, Mărgineni, Podu Turcului, Poduri, Răcăciuni, Sascut, Stănișești, Tătăraști, Tg. Trotuș, Traian și Vultureni. Consultanța acestora a vizat diferite proiecte finanțate din măsuri active din PNDR, în special măsura 141-sprrijinirea fermelor de semi-subzistență.

Exista, de asemenea, 50 de **firme** care și-au manifestat disponibilitatea a a oferi **consultanță** (consultanță, expertiză contabilă, arhitecți și proiectanți, evaluatori) pe măsurile finanțate din FEADR, înregistrate la DADR Bacău.

Camera Agricolă Județeană Bacău oferă consultanță tehnică și financiară pentru fermieri, forme asociative, etc., în paralel cu activitatea de instruire pe diverse tematici (legislație, standarde, instruire profesională).

În perioada 2006-2009, OJCA Bacău (devenita CAJ Bacău) a oferit consultanță tehnică în urmă a 88.568 solicitări: o mare parte dintre beneficiari dețin ferme cu suprafața sub 10 ha (86.189 solicitanți), în timp ce consultanța oferită fermelor medii (10-50 ha, 1957 solicitări) și mari (peste 50 ha, 422 solicitări) a fost mai limitată.

Ca urmare a celor 928 de sesiuni de consultanță oferite fermierilor individuali și structurilor asociative în vederea realizării de proiecte prin PNDR au fost depuse 188 de proiecte, 166 dintre acestea fiind selectate pentru finanțare.

Camera Agricolă a derulat în perioada 2006-2009 un număr de 19 programe de instruire, cu o tematică diversă: integrare și accesare de fonduri, cota de lapte și igiena laptelui, rase de animale performante, erbicidat și tratamente, soiuri și hibridi valoroși, programul Fermierul, etc.

Cursurile derulate în ultimii 10 ani de către OJCA au produs 3646 absolvenți, cele mai populare fiind: apicultura (1049 absolvenți), creșterea animalelor (770 absolvenți) și legumicultura (437 absolvenți).

În privința acțiunilor de mediatizare a PNDR/ FEADR desfășurate în județul Bacău pe parcursul anului 2010 (date APRDRP), au avut loc următoarele întâlniri cu potențialii beneficiari:

Tabel 35 Întâlniri cu FEADR organizate de către APDRP

Acțiunea	Data	Tematica evenimentului	Organizatori	Număr de

				participanți
Întâlnire cu potențialii beneficiari ai FEADR	04.02.2010	Prezentare PNDR și a Măsurilor 125,312,121,112	Comună Solonț	12
Întâlnire cu potențialii beneficiari ai FEADR	09.02.2010	Prezentare PNDR și a Măsurilor 125,312,121,313	Comună Motoșeni	17
Întâlnire cu potențialii beneficiari ai FEADR	17.02.2010	Prezentare PNDR și a Măsurilor 125,312,121,313	Comună Corbasca	14
Întâlnire cu potențialii beneficiari ai FEADR	18.02.2010	Prezentare PNDR și a Măsurii 431.1-3	DADR-OJPDRP Bacău	34
Întâlnire cu potențialii beneficiari ai FEADR	25.02.2010	Prezentare PNDR și a Măsurii 125	Prefectura Bacău, Consiliul Județean Bacău, OJPDRP Bacău	56
TOTAL participanți - 133				

Sursa: Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit lași

1.3.3. INVESTIȚII ÎN AGRICULTURĂ ȘI INDUSTRIE ALIMENTARĂ/FORESTIERĂ REALIZATE DIN FONDURILE SAPARD ȘI FEADR⁴

În urma implementării programului SAPARD în România, persoanele fizice, firmele și autoritățile locale din județul Bacău au reușit să obțină finanțare nerambursabilă în cadrul a 148 de proiecte, în valoare totală de 279.626.700 RON.

Tabel 36 Situația accesării fondurilor SAPARD în județul Bacău

Măsura	Nr. Proiecte contractate	Valoarea totală eligibilă a contractelor (RON)	Măsura	Nr. Proiecte contractate	Valoarea totală eligibilă a contractelor (RON)
1.1	21	111.524.955,08	3.1	50	46.610.034,51
1.2	1	7.010.436,00	3.4	45	18.483.667,17
2.1	31	95.997.608,24	3.5	0	0,00

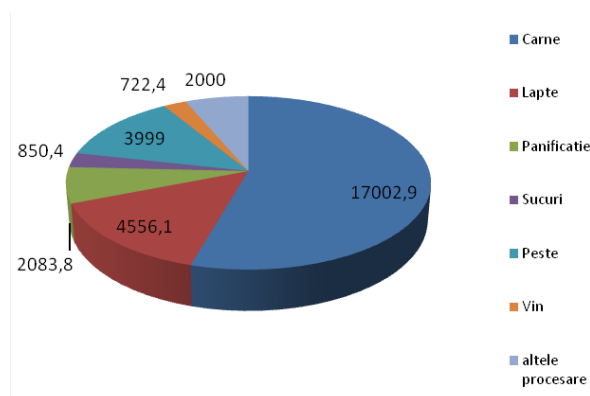
Sursa: Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit lași

Fermele, firmele din industria agro-alimentară și societățile cu profil non-agricol din mediul rural din jud. Bacău au absorbit 183,6 mil RON în fonduri SAPARD (încheiat - alocarea totală a României pe măsurile dedicate mediului privat era de aprox. 2.900 mil RON, la curs de 3.5 RON pe EUR), ceea ce înseamnă că mediul privat din Bacău a absorbit 6,3 % totalul fondurilor atrase de România pe măsurile respective.

Pentru stabilirea potențialului de producție DADR Bacău a eliberat 17 adeverințe cu producțiile medii realizate pe culturi și zone în vederea depunerii acestora la APDRP.

Fig. 21 Absorbția de fonduri SAPARD în industria alimentară/forestiera (procesare): mii EUR

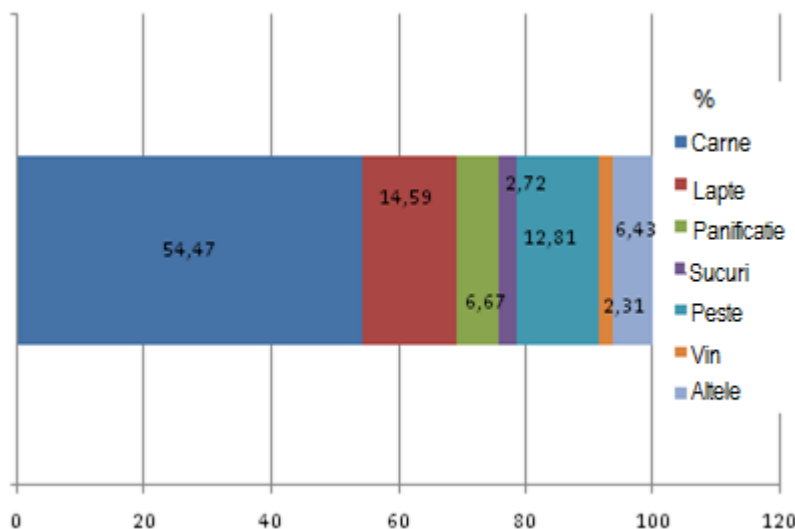
⁴ Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

Din punct de vedere al valorii individuale a proiectelor, primele 10 investiții prin fonduri SAPARD în capacități de procesare, cu valori cuprinse între 4 mil și 1,6 mil EUR, au fost derulate în sectoarele: procesare carne pasăre (2 proiecte valorând aprox. 6,9 mil EUR), procesare mixtă de carne (4 proiecte valorând aprox. 8 mil EUR), prelucrare peste (1 proiect valorând aprox. 4 mil EUR), panificație (1 proiect valorând aprox. 2 mil EUR), producție de complemente alimentare (1 proiect valorând 2 mil. EUR) și procesare lactate (1 proiect valorând aprox. 1,6 mil EUR).

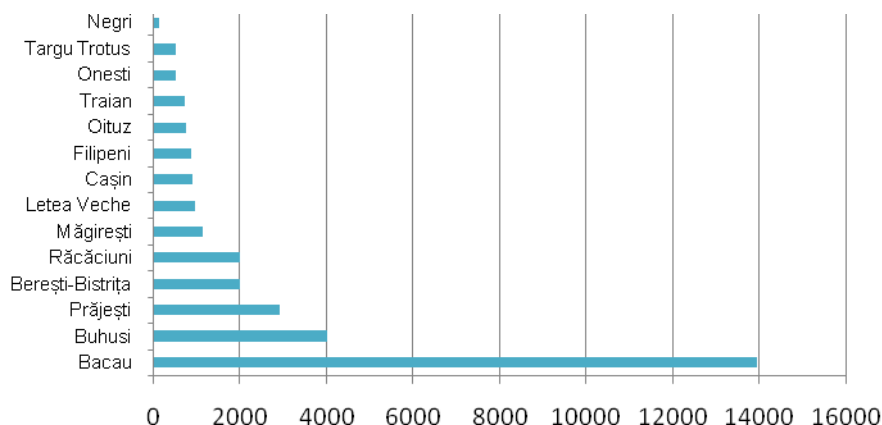
Fig. 22 Absorbția de fonduri SAPARD în industria alimentară/forestiera (măsura 1.1. procesare):procente

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

Dacă în cadrul programului SAPARD o mare parte din investiții au fost dirijate către sectorul procesării de carne (peste 50% din totalul fondurilor alocate la nivel județean pe măsura 1.1), procesării de lactate și prelucrării peștelui, sectoarele care au atras cele mai importante investiții în cadrul PNDR, până în prezent, au fost panificația și prelucrarea produselor forestiere.

Fig. 23 Disponerea în teritoriu a fondurilor SAPARD în industria alimentară/forestiera (procesare): mii EUR

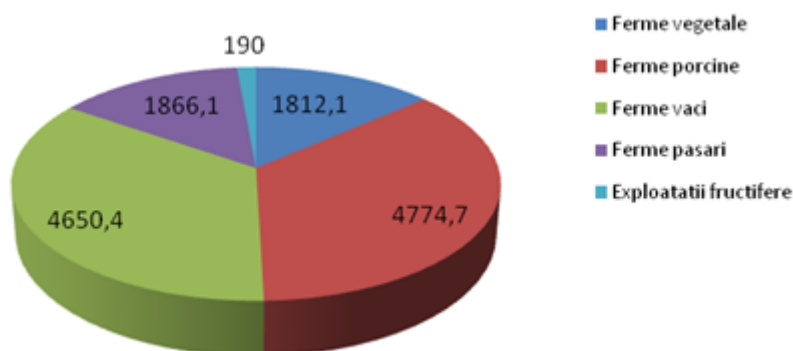

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit lași

Primele 5 destinații ale investițiilor prin SAPARD au fost operatorii din localitățile Bacău (care au atras aprox. 45% din totalul fondurilor pentru procesare), Buhuși, Prăjești, Berești-Bistrița și Răcăciuni, iar primele 5 destinații ale investițiilor realizate în cadrul PNDR au fost localitățile Onești, Moinești, Letea Veche, Filipești și Agăș.

Dacă însumăm fondurile dedicate procesării, absorbite în cadrul ambelor programe(SAPARD și PNDR), primele 10 localități „beneficiare” au fost: Bacău, Onești, Moinești, Letea Veche, Filipești, Agăș, Comănești, Bârsănești, Dărmănești, Buhuși.

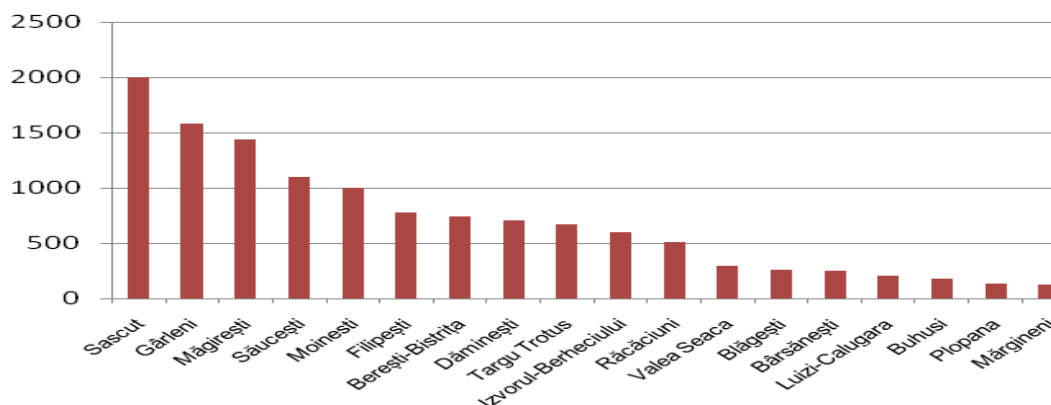
Fig. 24 Absorbția de fonduri SAPARD în agricultură (ferme): mii EUR

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit lași

O mare parte din fondurile de pre-aderare SAPARD absorbite de fermele din județul Bacău au fost direcționate către exploatațiile de vaci și porcine (peste 2/3 din total), urmate de fermele de păsări. Exploatațiile fructifere au primit un procent infim din total.

Fig. 25 Disponerea în teritoriu a fondurilor SAPARD în agricultură

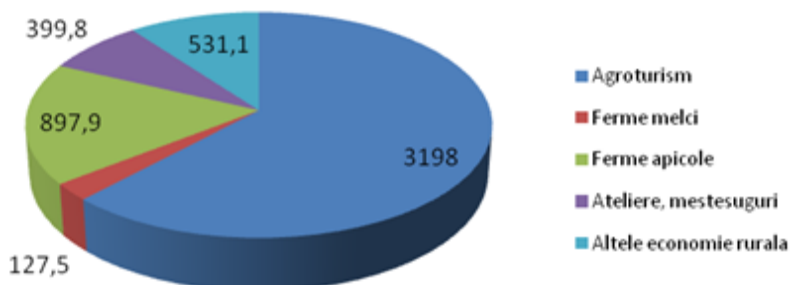

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit lași

Distribuția teritorială a fondurilor SAPARD pentru exploatarea a respectat în general profilul productiv al județului. Dat fiind că majoritatea covârșitoare a fondurilor au mers către producția animală, de o valoare mai mare în județul Bacău decât cea vegetală, principalele destinații au fost zone specializate în producția de carne de porc, de vită, ouă și lapte (Sascut, Gârleni, Măgirești, Moinești, Filipești).

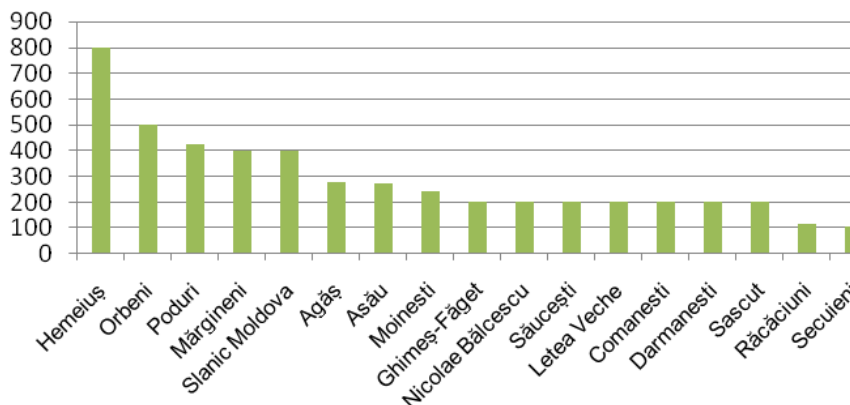
Fig. 26 Absorbția de fonduri SAPARD pentru diversificarea economiei rurale: mii EUR

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

Aproximativ două treimi din totalul fondurilor de pre-aderare dedicate diversificării economiei rurale au fost direcționate către sectorul agroturistic. Aproape o cincime din valoarea totală a fondurilor au vizat tot dezvoltarea de exploatarea, de data aceasta cu producție de nișă și cu valoare adăugată mare (melci, miere).

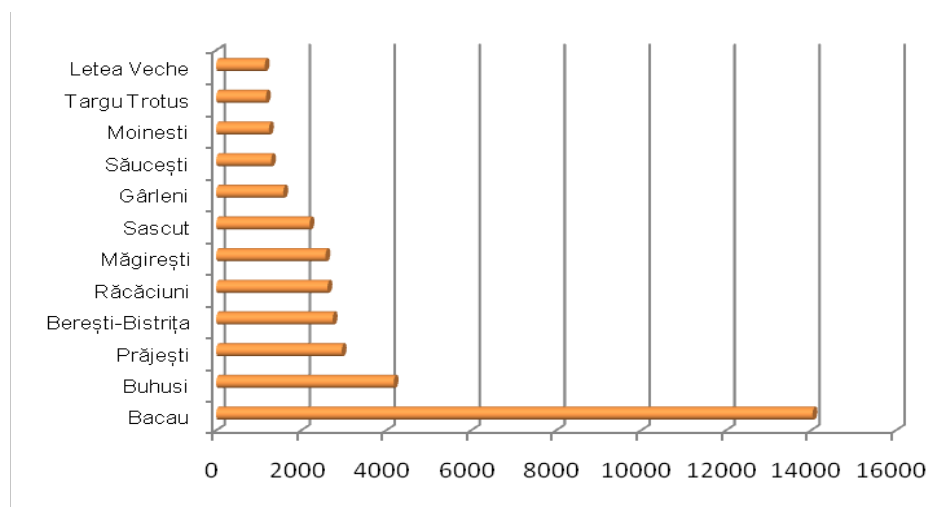
Fig. 27 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor SAPARD pentru diversificarea economiei rurale: mii EUR

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

În general, prin finanțarea SAPARD s-a urmărit extinderea sectorului agroturistic din zonele rurale, de pășune și montane.

Fig. 28 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor SAPARD - total: mii EUR

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

Se remarcă faptul că o proporție considerabilă din fondurile SAPARD au fost absorbite de către municipiul Bacău și orașul Buhuși.

Tabel 37 Situația implementării PNDR 2007-2013 în jud. Bacău, până în prezent

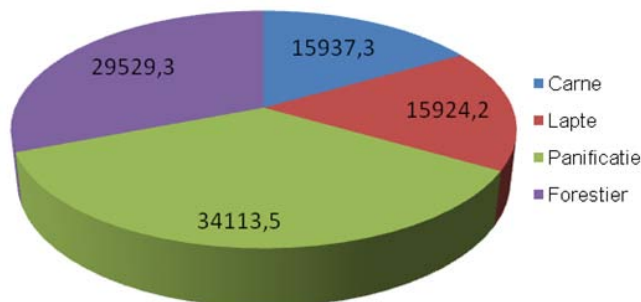
Măsură de finanțare	Tip beneficiar: public/privat	Nr. proiecte	Valoare eligibilă
M 112	Privat (P.F.A)	1	106.437 Lei
M 141	Privat (P.F.A, Întreprinderi individuale, I.F.)	177	1.327.500 Euro
M 121	Privat (PFA, IMM, și alte întreprinderi)	19	11.444.625 Lei
M 123	Privat (IMM și alte întreprinderi)	10	39.657.537 Lei
XS 13	Privat (IMM și alte întreprinderi)	7	26.318.165 Lei
XS 28	Privat (IMM și alte întreprinderi)	4	29.529.472 Lei
M 312	Privat (IMM)	4	4.019.682 Lei
M 313	Privat (IMM)	6	8.624.677 Lei
M 322	Public (Comune)	7	64.848.164 Lei
M 431.1	Public (Comune) și Privat (Societăți comerciale)	4	1.042.916 Lei
	TOTAL jud. Bacău	239	aprox. 190.901.675 Lei

Sursa: Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

Până în prezent județul Bacău a reușit să acceseze aproximativ 190,9 mil RON în fonduri FEADR și FEP⁵, în cadrul a 239 proiecte alese pentru finanțare.

Totalul fondurilor PNDR atrase de județul Bacău în afară măsurilor dedicate autorităților publice locale este de aproximativ 122 mil RON (în derulare - selecția pentru finanțare totală a României pe măsurile non-public este până în prezent de 3.560 mil RON, la curs de 4 RON pe EUR), ceea ce înseamnă că mediul privat din județul Bacău a absorbit 3,4% din totalul fondurilor atrase, până în prezent pe măsurile non-public, în România.

Fig. 29 Absorbția de fonduri prin PNDR în industria alimentară/ forestiera (procesare): mii RON

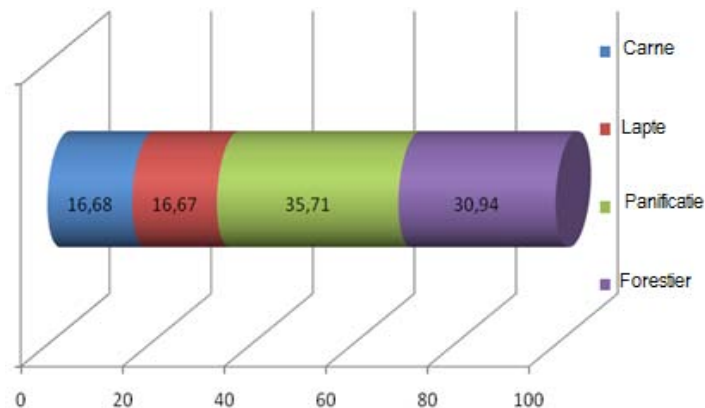

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

Din punct de vedere al valorii individuale a proiectelor, primele 10 investiții prin fonduri FEADR/FEP în capacități de procesare, cu valori cuprinse între 20 mil și 2,5 mil RON, au fost derulate în sectoarele: panificație (2 proiecte valorând aprox. 27 mil RON), prelucrarea produselor forestiere (4 proiecte valorând aprox. 30 mil RON), procesare lactate (1 proiect valorând aprox. 16 mil RON) și procesare carne (3 proiecte valorând aprox. 16 mil RON).

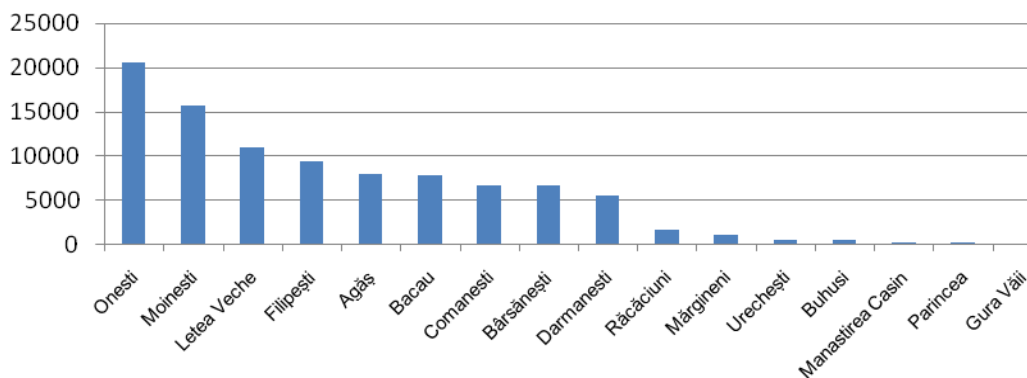
Fig. 30 Absorbția de fonduri FEADR/FEP în industria alimentară/forestiera (măsurile 123/xs13/xs28): procente

⁵ Fondul European de Pescuit

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

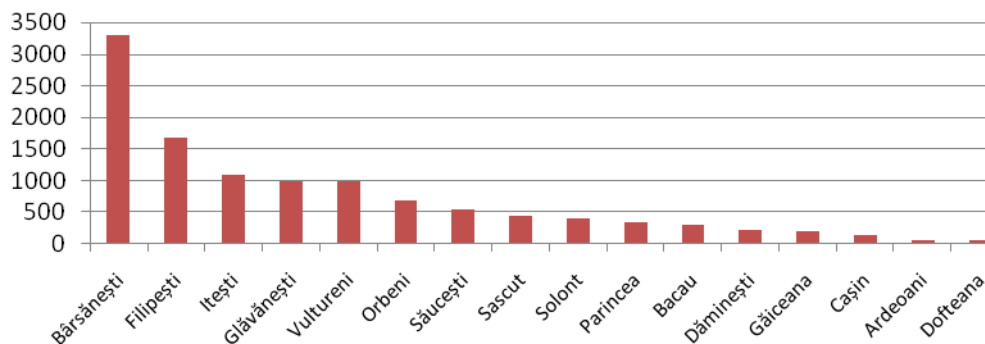
Fig. 31 Disponerea în teritoriu a fondurilor prin PNDR în industria alimentară/ forestiera (procesare): mii RON

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

Principalele destinații ale finanțării PNDR pentru procesare au fost industriile alimentare ale zonelor urbane și ale comunelor limitrofe (Moinești – Comănești – Dărmănești, Mun. Bacău și comunele Filipești, Mărgineni, Letea Veche, etc.)

Fig. 32 Disponerea în teritoriu a fondurilor prin PNDR în agricultură (ferme): mii RON

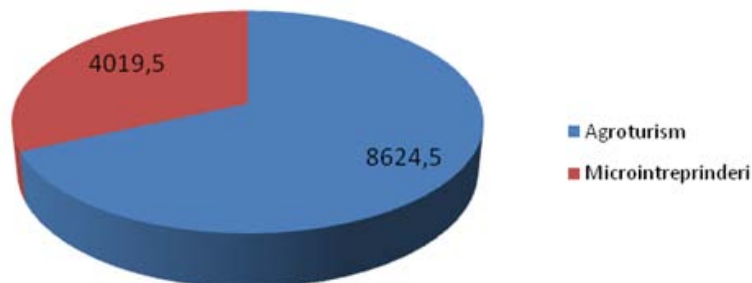

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

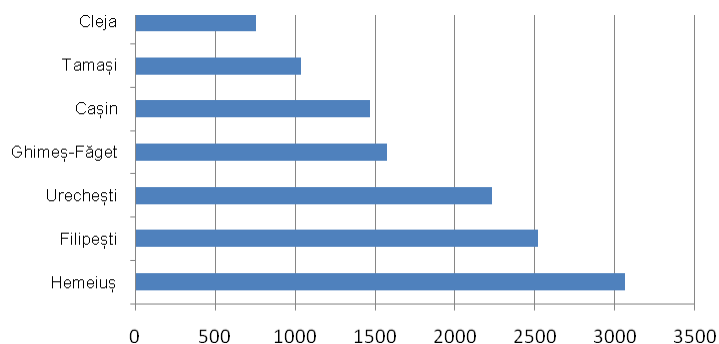
În general, distribuția fondurilor pentru exploatarea a respectat profilul productiv al zonelor de destinație. Exploatarea din localități precum Bârsănești, Filipești, Săucești și Sascut, zone beneficiare de finanțare SAPARD, și-au dovedit capacitatea ridicată de absorbție și în perioada post-aderare.

Fig. 33 Absorbția de fonduri prin PNDR pentru diversificarea economiei rurale: mii RON

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit lași

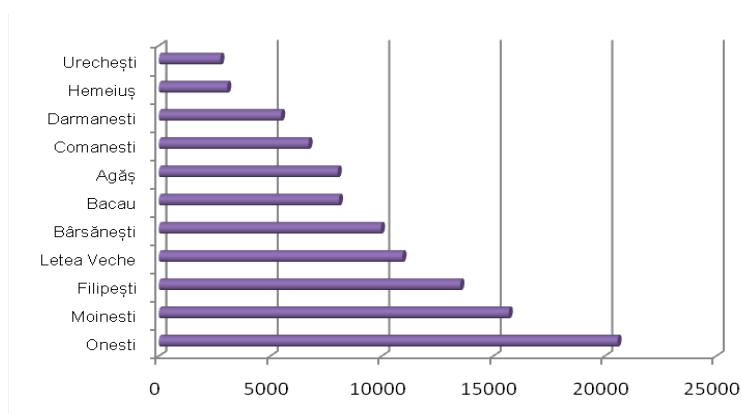
Fig. 34 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor prin PNDR pentru diversificarea economiei rurale: mii RON

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit lași

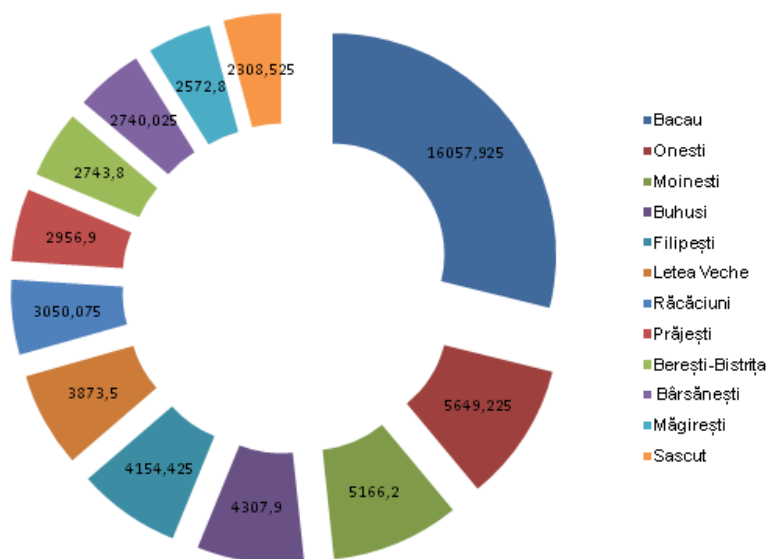
Ca și în cazul fondurilor SAPARD, aproximativ 2/3 din totalul absorbit în contul măsurilor de diversificare a economiei rurale au fost direcționate către activități de agroturism. Principalii beneficiari ai acestei axe prioritare sunt localizați în comune situate în preajma zonelor urbane (Hemeiuș, Filipești, Cașin).

Fig. 35 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor prin PNDR, total, mii RON

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit lași

Fig. 36 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor europene SAPARD și PNDR, total: mii EUR

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

Trăgând linie sub rezultatele programelor SAPARD și PNDR, până în prezent, se poate concluziona că pe fondul bunei absorbții din industria procesatoare, producția animală și agroturism, principalele destinații ale fondurilor sunt zonele urbane unde se concentrează procesarea (Bacău detașându-se clar), comune asociate acestor zone (Filipești, Letea Veche) și municipii/orașe și comune cu potențial pentru turism rural.

1.3.4. DEZVOLTARE RURALĂ

Calitatea vieții

În județul Bacău peste 90% dintre localități sunt de tip rural și peste 50% din populație (380.306 persoane, cf. recensământului din 2002) trăiește în mediul rural. Conform recensământului din anul 2002, cele mai populate localități rurale sunt comunele: Dofteana (10.928 locuitori), Nicolae Bălcescu (10.296 locuitori), Sascut (10.167 locuitori), Oituz (9.687) și Mărgineni (8.132). Cele mai puțin populate localități sunt: Oncești (1.702), Izvorul Berheciului (1.722), Dămieniști (1.911) și Vultureni (2.195 locuitori).

Zonele rurale din Bacău sunt afectate de lipsa semnificativă a infrastructurii și a deficiențelor acesteia care afectează atât dezvoltarea economică, cât și calitatea vieții. Cele mai importante nevoi sunt legate de, drumuri, utilități și accesul la servicii de sănătate. În timp ce extinderea accesului la internet, și extinderea și modernizarea infrastructurii de educație sunt necesare în vederea dinamizării vieții economice a comunelor.

Drumuri și utilități

Drumurile adecvate reprezintă o condiție esențială pentru dezvoltarea economică și pentru asigurarea unui minim de calitate pentru traiul în mediul rural.

În mediul rural din județul Bacău, drumurile constituie ruta de transport cea mai importantă, dar calitatea, și în general, dezvoltarea acestora este încă departe de a îndeplini standardele europene. Din totalul de 2.455 km de drumuri desfășurate pe teritoriul județului Bacău, 450 km sunt drumuri naționale, 2.055 km fiind județene și comunale, dintre care 220km de drumuri județene și comunale modernizate, distanța acoperită cu îmbrăcăminți ușoare rutiere fiind de 502 km. Deși județul se plasează pe locul 2 în regiune ca lungime a drumurilor județene și comunale și ca pondere a drumurilor publice modernizate din total (26.4%, la nivelul anului 2007), lungimea drumurilor județene și comunale modernizate este extrem de mică.

Alte dificultăți în mediul rural sunt legate de accesarea serviciilor medicale și educaționale, accesul populației rurale la educația de bază și la serviciile de sănătate este împiedicat de serviciile de transport deficitare, cu un impact negativ asupra fluxului urban – rural al medicilor și profesorilor.

Asigurarea unei rețele de apă potabilă curentă, de canalizare publică și de gestiune a deșeurilor reprezintă o altă problemă majoră ce condiționează calitatea vieții și dezvoltarea activităților economice în spațiul rural.

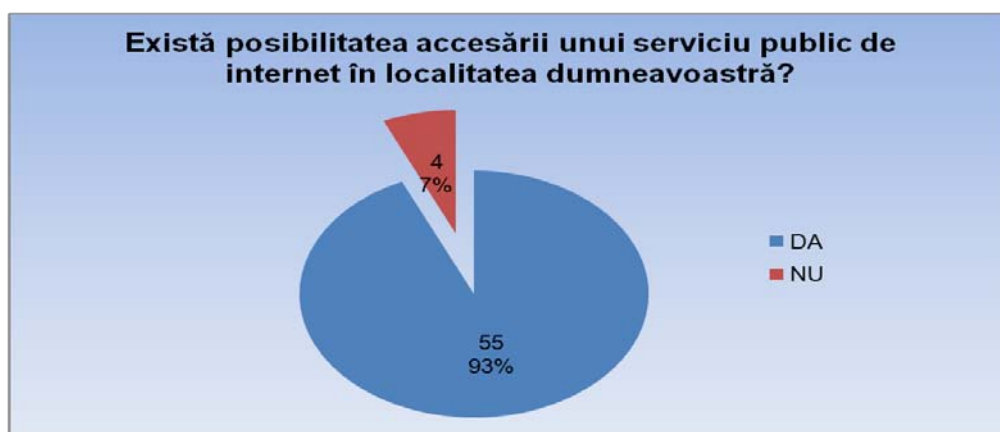
Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei potabile în județ este de 1.100 km, din care 50% în zona urbană. Media procentului de conectare este de 47%, cu 340.000 din cei 722.000 de locuitori fiind conectați la sisteme de alimentare cu apă. Principalii furnizori și operatori de servicii de alimentare cu apă ai județului Bacău sunt S.C. APA SERV Bacău și RAGC Bacău, dar cel din urmă furnizează servicii de apă și canalizare numai în orașul Bacău. S.C. APA SERV BACĂU prestează servicii de apă și canalizare pentru 4 orașe și doar 35 de comune.

În județul Bacău, 94% din localitățile din mediul urban și doar 15% din localitățile din mediul rural beneficiau de servicii de salubritate în anul 2008.

Accesul la internet

Infrastructura de conexiune la internet în bandă largă (broadband) este o problemă complementară infrastructurii de bază din spațiul rural. În prezent, în zonele rurale din județul Bacău accesul la internet este bun, acoperirea fiind mai extinsă în cazul instituțiilor publice sau operatorilor economici decât al populației generale.

Fig. 37 Accesul la internet în mediul rural

Sursa: GEA S&C, Raport de analiza, evaluarea potențialului de dezvoltare a localităților județului Bacău, rural

În cadrul unei cercetări privind nivelul de dezvoltare rurală din județul Bacău⁶, una din întrebări urmărea să determine gradul de acoperire al rețelei de internet la nivelul comunelor. Dintr-un total de 59 de comune respondente, doar patru au semnalat inexistența serviciilor de internet, de orice fel.

Educație și formare în mediul rural

Capitalul uman prezintă importanță deosebită pentru dezvoltarea rurală. Dezvoltarea rurală și diversificarea economiei rurale depind de nivelul educației, al cunoștințelor și calificării. Deși îmbunătățirea și menținerea unui nivel adecvat al infrastructurii de bază este un element important în dezvoltarea socio-economică a mediului rural, formarea profesională reprezintă o stringență pentru o bună dezvoltare.

⁶ GEA S&C, Raport de analiză, evaluarea potențialului de dezvoltare a localităților județului Bacău, rural

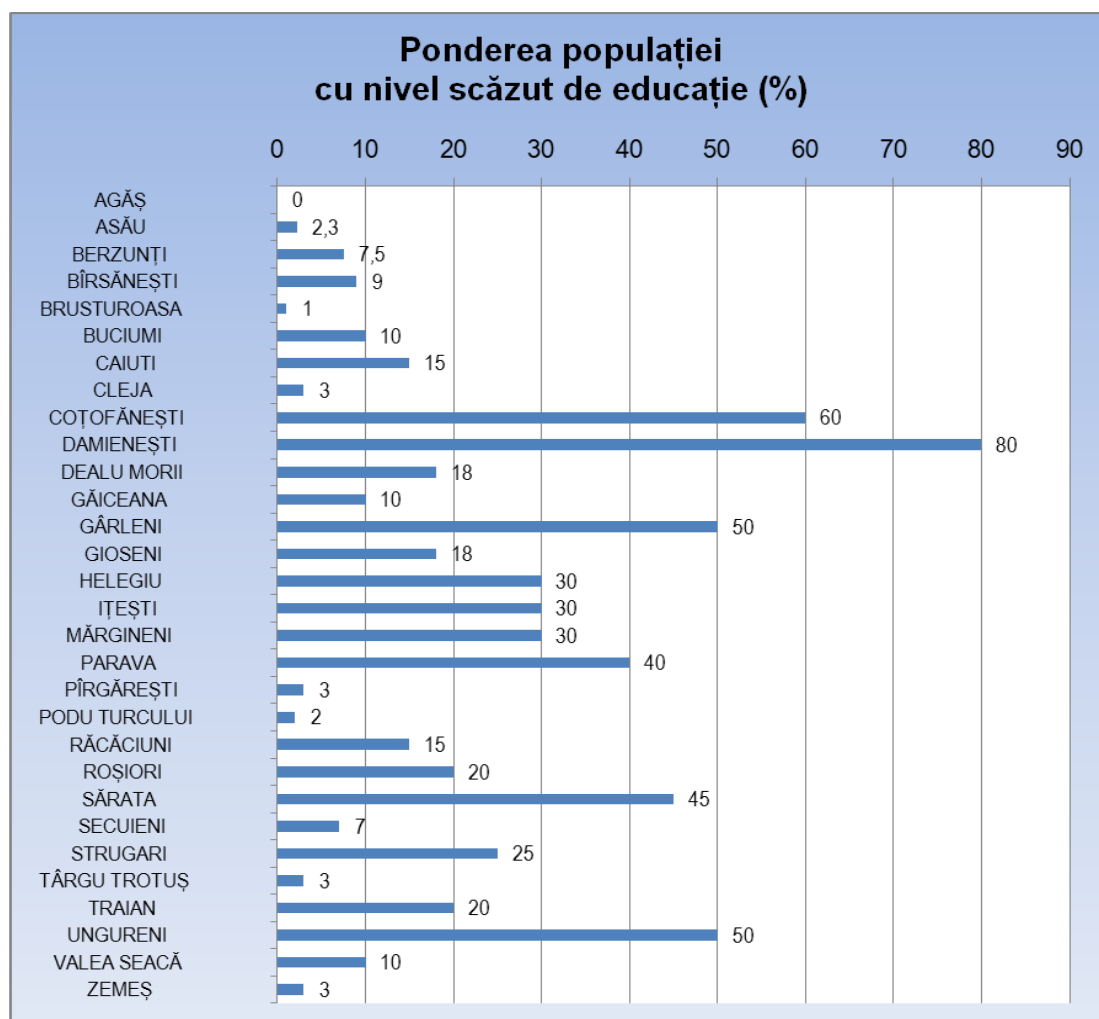

În județul Bacău, navetismul, fără a reprezenta o disfuncție socială, exprimă imposibilitatea satisfacerii nevoilor profesionale la nivel local. Cercetarea privind nivelul de dezvoltare rurală în județul Bacău a inclus elevii în analiza acestui fenomen, pentru a avea o imagine mai bună asupra deplasării zilnice a populației rurale. Comunele care au răspuns chestionării⁷ în cadrul aceleiași cercetări au apreciat un număr de peste 12.750 de navetiști, cei mai mulți dintre ei elevi (38%). Pe lângă aceștia se găsesc și 1144 profesori care se deplasează zilnic către unitățile de învățământ din alte localități.

În condițiile lipsei unei infrastructuri adecvate de transport și educație, cât și pe fondul deteriorării stării economiei în unele zone, se observă trendul de creștere al abandonului școlar. Localitățile cu numărul cel mai mare de elevi care au renunțat la studii în 2009 sunt Coțofănești (68 elevi), Parava (16 elevi), Răcăciuni (14 elevi).

Există, de asemenea, o disparitate serioasă în ceea ce privește nivelul de educație al populației din diferitele localități rurale băcăuane.

Fig. 38 Ponderea populației cu nivel scăzut de educație, 59 comune din jud. Bacău

Sursa:GEA S&C, Raport de analiză, evaluarea potențialului de dezvoltare a localităților județului Bacău, rural

⁷ Idem

Finanțarea europeană pentru dezvoltarea rurală

Prin intermediul programului **SAPARD** au fost finanțate 31 de proiecte prin măsura 2.1, Dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii rurale, a căror beneficiari sunt Consilii Locale de comune și ANIF RA, cu o valoare totală ce reprezintă aprox. 4% din totalul alocării naționale pe această măsură.

Tabel 38 Finanțarea SAPARD pentru dezvoltarea rurală (comune) în jud. Bacău

Tipuri de proiecte	Număr total	Valoare totală
Proiecte de reabilitare/modernizare de drumuri	19	16.736.644 Euro
Proiecte de reabilitare/extindere a rețelei de apă potabilă	8	6.301.055 Euro
Proiecte vizând sistemele de canalizare și stațiile de epurare	3	2.892.627 Euro
Alte proiecte	1	840.736 Euro

Sursa: Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit lași

În cadrul măsurii 322 din **PNDR** „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, ținută către îmbunătățirea infrastructurii rurale și a serviciilor de bază, au fost aprobate până în prezent 7 proiecte în județul Bacău, cu o valoare totală de 64.848.164 lei, reprezentând aproximativ 4,05% din alocarea națională total pe această măsură. Majoritatea sunt proiecte integrate bazate pe componente de infrastructură și utilități, 3 dintre ele având și o componentă socială și culturală.

Din totalul de 35 comune din jud. Bacău care au primit fonduri SAPARD și FEADR/FEP, 12 sunt în zona de Est a județului (la est de E85), 10 în zona centrală (străpune de E85) și 13 în Vest (zona din vestul Siretului). Astfel, 37,5% din comunele estice, 66,6% din comunele din zona centrală și 34,2% din comunele din vest au beneficiat de fonduri.

Comunele din est au absorbit 36,3 mil euro, în comparație cu 25,8 mil euro în centru și 19,4 mil euro în vest.

Tabel 39 Situația accesării fondurilor SAPARD/FEADR pentru comune, dispunere teritorială

Beneficiari de fonduri SAPARD și FEADR/FEP	Centru	Est	Vest
Total comune	15	32	38
Număr comune care au primit fonduri	10	12	13
Suma totală (EUR)	25.863.994	36.304.266	19.456.329

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit lași

Grupuri de Acțiune Locală băcăuane în cadrul axei LEADER

Grupurile de Acțiune Locală reprezintă actori importanți pentru dezvoltarea rurală bazată pe o identitate comună și pe cooperarea intercomunitară. Pe baza Raportului de selecție APDRP pentru Măsura 431, Sub-măsura 431.1, Faza 3 - Sprijin financiar pentru pregătirea dosarelor pentru selecția GAL, se poate observa formarea pe teritoriul județului Bacău a 4 GAL-uri, cu următoarea componentă:

1) **Valea Bistriței**, format prin asocierea Primăriilor comunelor Berești Bistrița, Blăgești, Filipești, Hemeiuș, Letea Veche, Luizi Calugăra, Măgura, Mărgineni, Nicolae Bălcescu, Racova, Gârleni și a orașului Buhuși

2) **Valea Muntelui**, format prin asocierea Primăriilor orașului Dărmănești și comunelor Agăș, Asău, Brusturoasa, Dofteana, Palanca, Ghimeș Făget, Poduri

3) **Valea Troțușului**, format prin asocierea Primăriilor comunelor Urechești, Coțofănești, Căiuți, Ștefan cel Mare, Târgu Troțuș, Mănăstirea Cașin, Cașin, Gura Văii, Bârsănești, Helegiu, Buciumi

4) **“Agricultură și tradiții băcăuane: noi orizonturi”**, format prin asocierea Primăriilor comunelor Tamași, Gioseni, Horgești, Orbeni, Valea Seacă, Parava, Răcăciuni, Buhoci, Faraoani, solicitantul sprijinului fiind : SC MAGLAN SERV SRL.

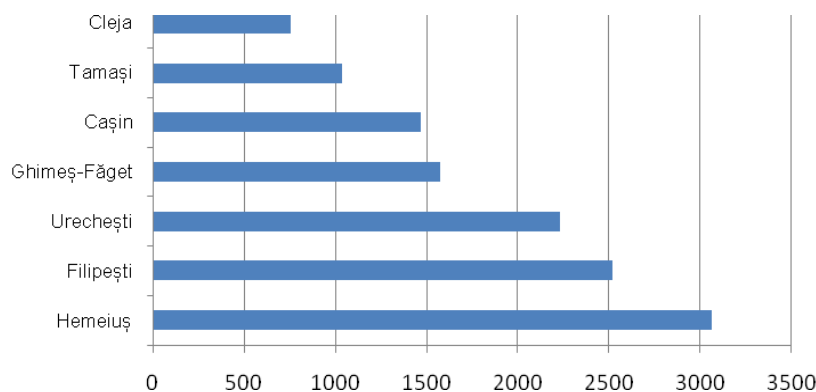
Aceste 4 entități au primit, până în prezent, finanțare nerambursabilă în valoare de aprox. 1 mil RON, sub formă de sprijin financiar pentru pregătirea dosarelor de candidatura pentru selecția GAL.

Economia rurală

Agricultura, industria alimentară și silvicultura sunt de o importanță primordială pentru economia rurală, prezența activităților non-agricole, legate de sectorul primar, mai ales exploatarea resurselor naturale și procesarea, fiind prezente, dar nesemnificative în termeni sociali. Conform datelor de care dispune AJOFM Bacău, la nivelul anului 2008, în funcție de mediul de proveniență, ponderea șomerilor proveniți din mediul rural este de 60,24%, iar majoritatea șomerilor de lungă durată provin tot din acest spațiu.

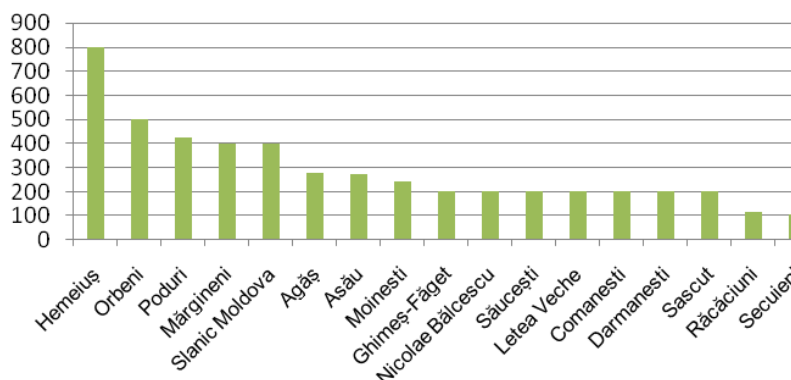
În general, activitățile non-agricole din spațiul rural băcăuan includ: mineritul, producerea de energie și silvicultura, procesarea produselor alimentare, mici activități comerciale, de servicii și meșteșugărești. Cu excepția industriei miniere și a industriei energetice, activitățile non-agricole sunt derulate cu precădere de către micro-întreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri). Totuși, economia rurală a județului Bacău este slab diversificată și încă dependentă de activitățile agricole, ceea ce are drept consecință venituri reduse pentru întreprinzătorii din mediul rural.

Fig. 39 Disponibilitatea în teritoriul a fondurilor prin PNDR pentru diversificarea economiei rurale: mii RON

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

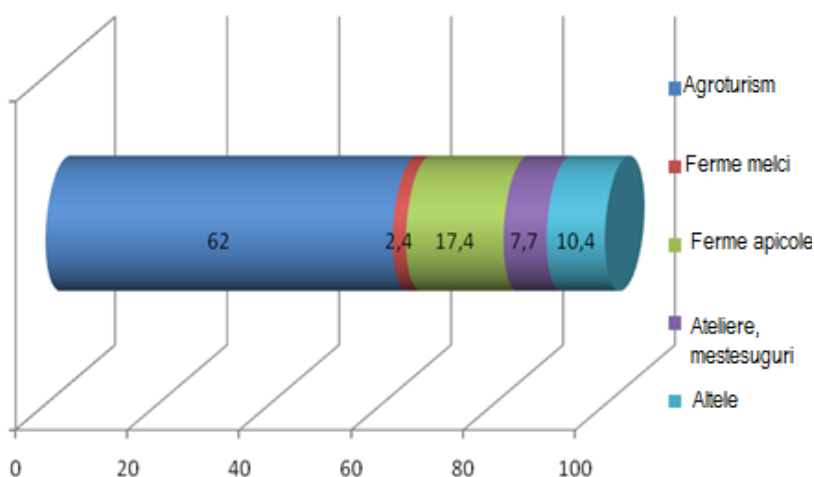
Fig. 40 Disponibilitatea în teritoriu a fondurilor SAPARD pentru diversificarea economiei rurale

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

În cadrul programului SAPARD au fost finanțate 45 de proiecte pentru diversificarea economiei rurale, în valoare totală de 18,4 mil RON. Majoritatea investițiilor au fost derulate în domeniul agroturismului și pentru înființarea de ferme apicole și de melci. Principalele zone beneficiare au fost: Hemeiuș, Orbeni, Poduri, Mărgineni, Slanic Moldova, Agăș, Asău și Moinești.

Fig. 41 Fonduri SAPARD pentru diversificarea economiei rurale, procente

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor Centrul regional de plăți pentru dezvoltare rurală și pescuit Iași

Prin PNDR au fost selectate pentru finanțare, până în prezent, 10 proiecte de investiții în cadrul măsurilor 312 și 313 (microîntreprinderi și turism rural), în valoare totală de aprox. 12,6 mil RON. Absorbția pe măsura 313 a fost dublă în raport cu primă măsură menționată. Principalele zone beneficiare au fost: Hemeiuș, Filipești, Urechești, Ghimeș-Făget, Cașin, Tamași și Cleja.

1.4. POPULAȚIA ȘI REȚEAUA DE LOCALITĂȚI

1.4.1. STRUCTURA SOCIO-DEMOGRAFICĂ

La data ultimului recensământ (18 martie 2002), populația totală a județului Bacău însemna 706.623 persoane, reprezentând 3,2% din populația României și 19,2% din populația regiunii Nord – Est, făcând din acesta **unul dintre cele mai mari județe** ale țării, situându-se pe locul cinci, după municipiul București și județele Prahova, Iași și Dolj. În anul 2008, comparativ cu populația totală a țării și cu cea a regiunii Nord - Est, județul Bacău se prezintă după cum urmează:

Tabel 40 Populația județului Bacău, urban și rural, comparativ cu Regiunea NE și România, 2008

	Județul Bacău	România	Regiunea Nord-Est	% județ/țară	% județ/reg. N-E
Număr total locuitori	718.125	21.504.442	3.719.102	3,3	19,3
Număr locuitori mediul urban	326.073	11.835.328	1.608.280	2,75	20,3
Număr locuitori mediul rural	392.052	9.669.114	2.110.822	4	18,6

Sursa: INS, Anuarul statistic al României, 2009.

Comparativ cu județele componente ale Regiunii Nord – Est, județul Bacău este al doilea ca mărime, după cum urmează:

Tabel 41 Populația județului Bacău în raport cu celelalte județe ale regiunii NE, 2008

	Județ Bacău	Județ Botoșani	Județ Iași	Județ Neamț	Județ Suceava	Județ Vaslui	Total regiune Nord-Est
Număr total locuitori	718.125	451.199	826.552	564.291	706.407	452.528	3.719.102
Număr locuitori mediul urban	326.073	187.834	391.654	213.616	302.848	186.255	1.608.280
Număr locuitori mediul rural	392.052	263.365	434.898	350.675	403.559	226.689	2.110.822
Pondere județ/reg. N-E	19,3%	12,1%	22,2%	15,2%	19%	12,2%	100%
Ierarhizare	II	VI	I	IV	III	V	

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS, Anuarul statistic al României, 2009.

Structura populației județului prezintă un echilibru între sexe, dar și între populația foarte tânără (0-14 ani) și cea de vârstă a treia (peste 60 ani).

Tabel 42 Populația județului, pe sexe și grupe de vârste, 2008

0-14 ani	15-39 ani	40-59 ani	60 ani și peste

123.146	277.216	187.395	130.368
Femei		Bărbați	
362.822		355.303	

INS, Anuarul statistic al României, 2009.

Migrația este unul dintre factorii care contribuie la declinul populației județului Bacău. Deși județul reprezintă o destinație atractivă pentru migrații interni (în special proveniți din alte județe ale regiunii) și pentru imigranți (proveniți în special din țările aflate în curs de dezvoltare), soldul migratoriu este negativ, fără a pune la socoteală lipsa de acuratețe a datelor privind migrația internațională.

Tabel 43 Mișcarea migratorie, județul Bacău, 2008

Migrația internă		Migrația internațională	
Plecați	Sosiți	Plecați	Sosiți
13.215	12.358	320	106

INS, Anuarul statistic al României, 2009.

Populația urbană a județului reprezintă 46,2% din numărul total al locuitorilor; rezultă un grad de urbanizare mult mai scăzut decât media pe țară care este de **52,7%** și decât **media** regiunii Nord - Est care este de **40,5%**.

Tabel 44 Populația localităților urbane din județ, 2008

Municipiul Bacău	176.743 locuitori
Municipiul Onești	49.921 locuitori
Municipiul Moinești	23.715 locuitori
Orașul Comănești	23.670 locuitori
Orașul Buhuși	19.720 locuitori
Orașul Dărmănești	14.412 locuitori
Orașul Tg.Ocna	12.915 locuitori
Orașul Slănic Moldova	4.977 locuitori

INS, Anuarul statistic al României, 2009.

Densitatea brută a populației în județul Bacău este de 107 loc/km², fiind depășită doar de județele Prahova, Iași, Galați, Dâmbovița, Brașov.

Densitatea rezidențială a populației în județul Bacău este de 1537 loc/km².

Fenomenul de distribuție a populației ca generator al densității este neuniform. Densitatea brută descrește de la centru spre marginile județului. Cele mai mari valori se manifestă în municipiile Bacău și Onești (900 - 5000 loc/km²), după care urmează municipiul Moinești, orașele Comănești și Buhuși (300 - 600 loc/km²). În jurul orașelor și de-a lungul văii Siretului există un număr de 14 comune, în care densitatea este cuprinsă între 100 - 250 loc/km . Pe valea Trotușului și a Bistriței, densitatea este cuprinsă între 80 - 90 loc/km², scăzând simțitor spre granițele județului, zone unde se întâlnesc valori sub 45 loc/km².

Densitatea rezidențială descrește din vestul spre estul județului, lunca Siretului constituind o zonă clară de demarcare. În vestul și centrul județului se întâlnesc densități cuprinse între 1000 și 3500 loc/km² și chiar peste 3500 loc/km², în partea de est valorile sunt cuprinse între 400 - 1000 loc/km , 14 comune având densitatea sub 700 loc/km .

1.5. INFRASTRUCTURA DE BAZĂ

Prin amplasarea geografică, județul Bacău constituie un element central pentru dezvoltarea zonei de Centru-Est a țării, fapt semnalat și în PATN, în cadrul axelor majore de transport.⁸

Conform PATN, axele de dezvoltare și consolidare teritorială a coeziunii teritoriale în zona central-estică a țării sunt pe traiectoria Suceava – Botoșani – Iași – Bacău – Vaslui, județul Bacău constituind un punct ce asigură continuitate acestei axe.

La nivel interregional, în PATN sunt promovate conexiunile Suceava – Botoșani, Bacău – Vaslui, Iași – Piatra Neamț. Împreună, acestea definesc rețelele de interconexiune și de dezvoltare ale regiunii Nord-Est.

Un avantaj important pentru județul Bacău, va fi conectarea sa la coridorul IX (care trece prin Focșani, Vaslui și are ieșire spre Albița în Republica Moldova).

În plan teritorial, dominația ca număr (485 localități) și pondere a populației rurale față de populația din zonele urbane, se reflectă sub forma unei dispersii eterogene în teritoriu prin configurarea lor în condițiile istorice, geografice și socio - economice (tradiția de ruralitate) a localităților județului Bacău.

Discuția despre infrastructura județului Bacău trebuie realizată în contextul existenței unui nivel de dezvoltare teritorială informal delimitat între zona de Est și de Vest a județului (cele două fiind separate de râul Siret).

Drumurile județene reprezintă un punct nevralgic al infrastructurii asupra căruia Consiliul Județean poate interveni direct.

În perioada 2007-2009 au fost reabilitați aprox. 122,4 km de drumuri județene prin programe de investiții și aprox. 24 km prin lucrări de întreținere, reprezentând 15,11 % din totalul drumurilor județene. În continuare există drumuri județene strategice care necesită a fi reabilitate (ex. DJ 119 + DJ 206 B Onești - Gura Văii – Parava - Răcăciuni; DJ 123; DJ 117 Moinești – Zemeș - Bulătău; DJ 207 D- Traian – Prăjești - Dărmănești; DJ 241 și 241A; DJ 252; DJ 116; DJ 115; DJ 119 F).

Cu toate acestea, județul Bacău constituie un nod de transport de impact în inima Moldovei. Aeroportul, rețeaua de drumuri județene densă (mai ales în zona de V a județului) constituie premise pentru creșterea competitivității județului.

Aeroportul Bacău a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de pasageri odată cu inițierea zborurilor "low cost" și a lucrărilor de modernizare ale pistei, începute în anul 2009. Drept consecință ale acestei tendințe ascendente, se estimează un număr de 250.000 de pasageri / an la finalul lui 2010. Ritmul de creștere de la un an la altul este deosebit, numărul de pasageri la nivelul anului 2008 fiind de aproximativ 119.000. Numărul operatorilor aerieni de pe aeroportul Bacău a crescut și el, de la unul singur în 2002 (Carpatair) la trei astăzi (Carpatair, BlueAir, Tarom). Începând cu 2010 se preconizează că Blue Air va beneficia de serviciile unei firme de transport feroviar din grupul propriu, Blue Line Căi Ferate, pentru preluarea de călători de pe aeroportul Bacău.

Avantajul aeroportului în economia județului și la nivel regional este încă insuficient exploatat. Aeroportul poate constitui un element de conectare a județului la nivel regional, național și european. Un prim element necesar pentru valorificarea potențialului aeroportului, este extinderea infrastructurii de acces către acesta și legarea acestuia de căile de acces către alte județe (Vrancea, Brașov etc.).

⁸ Plan de Amenajare a Teritoriului Național

Fig. 42 Consolidarea și dezvoltarea legăturilor inter-regionale ca suport al dezvoltării regionale. Axe majore de transport propuse prin PATN

Sursa: Urban Proiect București

Rețelele de căi de comunicație și transport reprezintă 1,49% din suprafața județului Bacău, nu cu mult sub media pe țară de 1,63%. Densitatea drumurilor publice în județ este de 37,07 km/100 km² față de 32,9 km/100 km² densitatea pe țară dar rețeaua actuală este deficitară pe direcția Est – Vest, lipsind trasee directe și facile de legătură cu axele principale. Acest fapt constituie un obstacol pentru reducerea decalajelor între zona de est și de vest a județului.

Densitatea căilor ferate în județul Bacău este slabă, 37,66 km/1000km², față de 46,2 km/1000 km² în România. Din nou, zona de est a județului nu dispune de legături pe cale ferată cu județele învecinate.

În ceea ce privește rețelele de telecomunicații, acestea se află în continuă modernizare și extindere în județul Bacău, atât ca telefonie fixă cât și mobilă. În ultimii 5 ani s-au finalizat lucrările de modernizare prin extinderea rețelei de fibră optică și automatizarea tuturor administrațiilor locale din județ.

În ceea ce privește alimentarea cu energie electrică, există o problemă cu infrastructura de distribuție. Orice proiect de dezvoltare economică durabilă, inclusiv proiectele de creare de capacități de producție a energiei regenerabile necesită o infrastructură de distribuție funcțională la parametri optimi. Apare astfel necesitatea extinderii infrastructurii existente (care acoperă mare parte din zonele locuite, cu excepția singulară a cătunului Cașin), și îmbunătățirii capacității de transport a acesteia. În județul Bacău sunt înregistrate un număr redus de proiecte de mică anvergură pentru producerea de energie regenerabilă (ex. Centrale eoliene la Adjutul Vechi).

Având în vedere potențialul hidroenergetic și micro-hidro, au existat inițiative sporadice de a construi micro-hidrocentrale. Pentru moment, un exemplu nefericit este acela al microcentralelor concepute la Oituz pentru consum local, centrale de capacitate prea mare pentru râuri cu potențial redus și pentru consumul infim al comunităților locale, costurile ridicate de transport provocând ulterior închiderea acestor proiecte nerentabile.

Infrastructura de utilități

Conform *Masterplanului județului Bacău*⁹, al cărui orizont de timp acoperă o perioadă de 30 ani și care are drept obiectiv identificarea investițiilor necesare în infrastructura județului Bacău, cu privire la asigurarea sistemelor de alimentare cu apă și de tratare a apelor uzate, în județul Bacău există o serie de probleme atât pe serviciul cu alimentare cu apă cât și pe partea de canalizare și epurare ape uzate.

Alimentarea cu apă potabilă

Resursele de apă ale județului Bacău constau din surse de apă de suprafață și surse de apă subterană, iar ca surse locale sunt disponibile izvoarele din regiunile montane. Cei mai importanți operatori de apă sunt S.C. APA SERV S.A. pentru județ, care furnizează servicii de apă și canalizare pentru 4 orașe și 35 comune și RAGC numai pentru orașul Bacău, fiind deținută de Consiliul Local al Municipiului Bacău.

Orașele folosite drept puncte de referință în studiu sunt Bacău, Onești, Comănești, Moinești, Slănic Moldova, Târgu Ocna și Dărmănești. Toate aceste opt orașe și 45 din cele 85 comune beneficiază de servicii de alimentare cu apă potabilă, dar per ansamblu sistemele orășenești și cele 8 comunale sunt în cea mai mare parte îmbătrânite înregistrând pierderi de apă mari de circa 50% din producție, restul sistemelor fiind realizate în ultimii ani și funcționând în stare corespunzătoare.

Există două uzine funcționale de tratare a apei (UTA), și anume:

- Uzina de tratare a apei Caraboia (Dărmănești), care alimentează orașul Bacău și orașele din valea Troțului;
- Uzina de tratare a apei Ciobănuș, care furnizează apă pentru Comănești și Asău, localități situate în partea de vest a județului.

Rețeaua de distribuție județeană are o lungime totală de 1.100 km, din care 50% în zona urbană, iar 340.000 din cei 722.000 locuitori sunt conectați la sistemele de alimentare cu apă, de aici reieșind că media ratei de conectare reprezintă un procent de doar 47%.

Nivelul parametrilor de calitate în sursele publice de apă depășește limitele legale în 55 din cele 85 comune, pentru majoritatea cazurilor nivelul azotatului fiind critic. Astfel, în vederea conformării la directivele privind alimentarea cu apă potabilă, toate aceste localități trebuie să dispună de sisteme adecvate de furnizare a apei până în anul 2015.

Colectarea și epurarea apelor uzate

În județul Bacău există în total 545 km de rețea de canalizare¹⁰. Cea mai mare parte a stațiilor de epurare a apelor uzate din județul Bacău sunt vechi și într-o stare precară din punct de vedere al reparațiilor, apele evacuate fiind insuficient tratate. Nu sunt implementate măsuri corespunzătoare de eliminare a nămolurilor.

Sistemul de canalizare este într-o stare precară ca urmare a nivelului mare al exfiltrărilor de apă uzată și infiltrărilor, precum și a conexiunilor greșite între sistemul de canalizare pluvială și cel de canalizare menajeră, rețelele de canalizare fiind vechi de 40 ani.

Rata de racordare la sistemul centralizat de canalizare este scăzută, fapt care conduce la un risc sanitar crescut, îndeosebi în zonele în care populația este conectată la o rețea de apă potabilă.

⁹ Asistență tehnică pentru Pregătirea Proiectului de Apă Uzată și Apă, Județele Prahova, Buzău, Neamț, Iași și Bacău, 2009

¹⁰ Potrivit datelor cuprinse în Masterplan

În plus la aceste probleme identificate la nivelul sistemului de canalizare și a stațiilor de epurare județene se adaugă și aspectele legate de apă uzată industrială, secțiune în care studiul menționează că un număr de 22 din cele 85 de unități industriale din județul Bacău deversează apa direct în râurile Siret, Trotuș, Bistrița, Tazlău și Oituz, ceea ce poate determina un impact negativ ridicat asupra protecției mediului.

După cum se poate vedea, există un grad de alimentare cu apă și de recuperare a apelor uzate insuficient, ca urmare a avariilor pe care acestea le prezintă, precum și din cauza gradului ridicat de erodare a rețelelor de distribuție și canalizare. Totodată, o problemă majoră o constituie rată scăzută de conectare la aceste sisteme.

Masterplanul prezintă și o serie de prognoze privind dezvoltarea socio-economică, cererea de apă potabilă și volumele de apă uzată generate în județul Bacău, precum și un plan de investiții pe termen lung și investiții prioritare în partea de infrastructură studiată. De asemenea, sunt menționate și principalele obiective pe care Strategia județeană ar trebui să le aibă în vedere, ele regăsindu-se în setul de obiective generale impuse de Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (actual *Ministerul Mediului și Pădurilor*) prin Programul Operațional Sectorial Mediu (POS Mediu):

- Reducerea eficiență a infiltrațiilor în sistemele de colectare a apei uzate;
- Operarea eficientă a facilităților de epurare existente;
- Eliminarea oricărui risc probabil de contaminare din partea consumatorilor non-casnici;
- Creșterea ratei de conectare.

În ceea ce privește gestionarea deșeurilor, strategia județului Bacău privind *Managementul integrat al Deșeurilor în județul Bacău*¹¹ prezintă principalele caracteristici fizice și geografice ale județului, situația actuală a infrastructurii de transport și canalizare și tratează aspectele socio-economice și instituționale la nivel național, în general și la nivelul județului Bacău, în special.

De asemenea, studiul supune atenției și sistemul actual de management al deșeurilor din punct de vedere al cantităților de deșeuri generate, instalațiile existente pentru colectare, transportul, tratarea, valorificarea și eliminarea acestora, precum și programele și proiectele implementate la nivelul județului Bacău în acest domeniu. O parte importantă a lucrării studiază fluxurile speciale de deșeuri, respectiv deșeurile periculoase din deșeurile menajere, nămolurile de la stațiile de epurarea apelor uzate, deșeurile din echipamentele electrice și electronice, precum și deșeurile din construcții și demolări și tarifele/taxele practicate de operatorii de salubritate pentru gestionarea sistemului existent privind deșeurile.

Cantitatea totală de deșeuri municipale generate în anul 2008 a fost de 232.030 tone, din care aproximativ 68.259 tone deșeuri menajere și 66.825 tone deșeuri asimilabile.

Se poate constata că nivelul deșeurilor generate în județul Bacău este destul de ridicat în mediul urban comparativ cu mediul rural, iar cantitatea cea mai mare de deșeuri provine din activitățile derulate în sectorul comerțului și al industriei.

Un grafic realizat pentru anul 2007 care prezintă *cantitatea totală de deșeuri* relevă faptul că 29,93% din totalul deșeurilor provin din construcții și demolări, 0,22% sunt deșeuri periculoase, în timp ce 69,85% reprezintă categoria deșeurilor municipale.¹²

În județul Bacău, 94% din localitățile din mediul urban și 15% din localitățile din mediul rural beneficiază de servicii de salubritate prestate de către 17 operatori în anul 2008, dintre care 5 erau autorizați de către Autoritatea Națională de Reglementare a Serviciilor Comunitare de Utilitate Publică (ANRSCUP).

În anul 2007, aproximativ 40% din teritoriul județului Bacău beneficiau de servicii de salubritate, din care 82% în mediul urban și 4% în mediul rural.

¹¹ Varianta februarie 2010

¹² Idem

La momentul realizării studiului nu exista niciun depozit conform în județ, în mediul rural fiind identificate 158 de spații de depozitare deșeurilor menajere, care ocupă o suprafață totală de 54 ha.

În prezent, în municipiul Bacău se implementează un program pilot pentru colectarea separată a deșeurilor menajere și un sistem integrat de gestionare a deșeurilor finanțat prin programul ISPA, ce va acoperi județul Bacău și 22 de comune din împrejurimi. În cadrul acestui proiect vor fi realizate mai multe instalații de sortare, compostare a deșeurilor verzi, colectare separată a deșeurilor în zonele rurale, precum și crearea a 56 de spații de depozitare în municipiul Bacău și mediul rural.

Măsura ISPA asigură de asemenea achiziția de echipamente pentru noul depozit din municipiul Bacău, pubele de colectare, autogunoiere cu sistem de compostare, vehicule de colectare a deșeurilor periculoase, a deșeurilor verzi, măturătoare stradale, stație de epurare ape uzate cu osmoză inversă, care presupune filtrarea apei înainte de evacuare.

În domeniul gestionării deșeurilor municipale, în județul Bacău se află în stadiu de implementare alte 4 proiecte, dintre care 3 sunt finanțate prin programul PHARE CES 2004/2005 și un proiect finanțat din surse guvernamentale.

Cele mai importante probleme întâlnite în domeniul gestionării deșeurilor la nivelul județului Bacău sunt reprezentate de insuficiența spațiilor de depozitare a deșeurilor municipale și rurale, inexistența unui depozit conform în municipiul Bacău, precum și lipsa furnizării serviciilor de salubritate la nivelul multor localități din mediul rural.

Documentul analizat prezintă o importanță deosebită întrucât propune un management eficient al deșeurilor din județul Bacău, analizând în prealabil toți factorii implicați în acest proces. Masterplanul realizează analiza socio-economică a județului, evoluția populației constituind o trăsătură importantă cu impact semnificativ asupra întregului proces de planificare a sistemului integrat de gestionare a deșeurilor.

1.6. SISTEMUL DE EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT

Situația domeniului educație și învățământ s-a întocmit pe baza datelor obținute de la Direcția de Statistică Bacău, de la Inspectoratul școlar Bacău și din Anuarul Teritorial Statistic 2009, identificându-se următoarele aspecte specifice județului: structura pe niveluri de educație a populației școlare în cele două medii, rural și urban; modul de repartitie în teritoriu a personalului didactic și infrastructura de învățământ pe unitatea administrativă de referință. La nivelul anului 2007 în județ, ponderea populației școlare din toate ciclurile de învățământ a fost următoarea:

Tabel 45 Populația școlară a județului Bacău, anul școlar 2008/2009

	Populație totală	Total populație școlară	Nivel preșcolar	Nivel primar	Nivel gimnazial	Învățământ special	Liceal	Profesional și de ucenici	Postliceal și de maiștri	Superior
Total județ	718.125	126.206	23.336	31.218	32.185	313	24.206	6.292	1.144	7.512

Sursa: INS, Anuarul statistic al României, 2009.

Populația școlară a județului Bacău reprezintă aprox. 18% din totalul locuitorilor săi, circa jumătate dintre școlari fiind de nivel primar și gimnazial. Categoriile celor care urmează studii superioare sau postliceale/ maiștri/ ucenici sunt de asemenea semnificative, numărând câte 6% din populația școlară.

Tabel 46 Situația resurselor umane din educație la nivelul anului școlar 2008/2009

	Total	Nivel preșcolar	Nivel primar și gimnazial	Liceal	Profesional și de ucenici	Postliceal și de maiștri	Superior
Număr de elevi și studenți	126.206	23.336	63.403	24.206	6.292	1.144	7.512
Personal didactic	8.173	1.310	4.151	1.827	575	6	304
Raport număr studenți/ cadru didactic	15,5	18	15	13	11	190	25

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS, Anuarul statistic al României, 2009.

Principali indicatori luați în calcul pentru determina suficiența resurselor umane și a infrastructurii din educație în comparație cu media națională au fost: numărul de elevi ce revin unei unități de învățământ, numărul de elevi pe sala de clasă și numărul de elevi ce revin unui cadru didactic.

Tabel 47 Numărul de unități de educație pentru anul școlar 2008/2009

Județ/ regiune	Grădinițe	Școli elementare	Licee	SAM	Scoli postliceale
		Primar și gimnazial			
Bacău	41	175	33	29	2
Botoșani	26	104	28	11	1
Iași	67	231	52	2	4
Neamț	9	116	33	4	2
Suceava	29	129	41	32	4
Vaslui	21	77	19	2	1
Nord - Est	193	832	206	80	14
ROMÂNIA	1.718	4.695	1.444	147	79
% (N-E/Ro)	11,23	17,72	14,26	54,4	17,72

Sursa: INS, Anuarul statistic al României, 2009.

În privința numărului de unități de educație ce revin la 1.000 elevi, județul Bacău se plasează peste media națională la aproape toate gradele de învățământ, cu excepția celui liceal și preșcolar, unde Bacăul (cu 733 elevi/unitate, respectiv 569 preșcolari/unitate) se situează sub valorile naționale (543, respectiv 380). Situația sa este bună în comparație cu media regională, la majoritatea categoriilor, cu excepția învățământului liceal (media regională fiind de 624 elevi/unitate). Este notabil faptul că județul Bacău concentrează aproximativ 20% din totalul Școlilor de Arte și Meserii din România.

Tabel 48 Populația școlară din învățământul de toate gradele, privită comparativ la nivel regional, în anul școlar 2008/2009

Unitate teritorială	Preșcolar	Elementar		Liceal	SAM	Postliceal și maiștri	Superior	Total
		Primar	Gimnazial					
Bacău	23.336	31.218	32.185	24.206	6.292	1.144	7.512	126.206
Botoșani	15.976	22.409	22.352	14.012	4.991	357	361	80.746
Iași	28.329	39.077	38.765	27.635	8.781	3.580	60.226	207.188

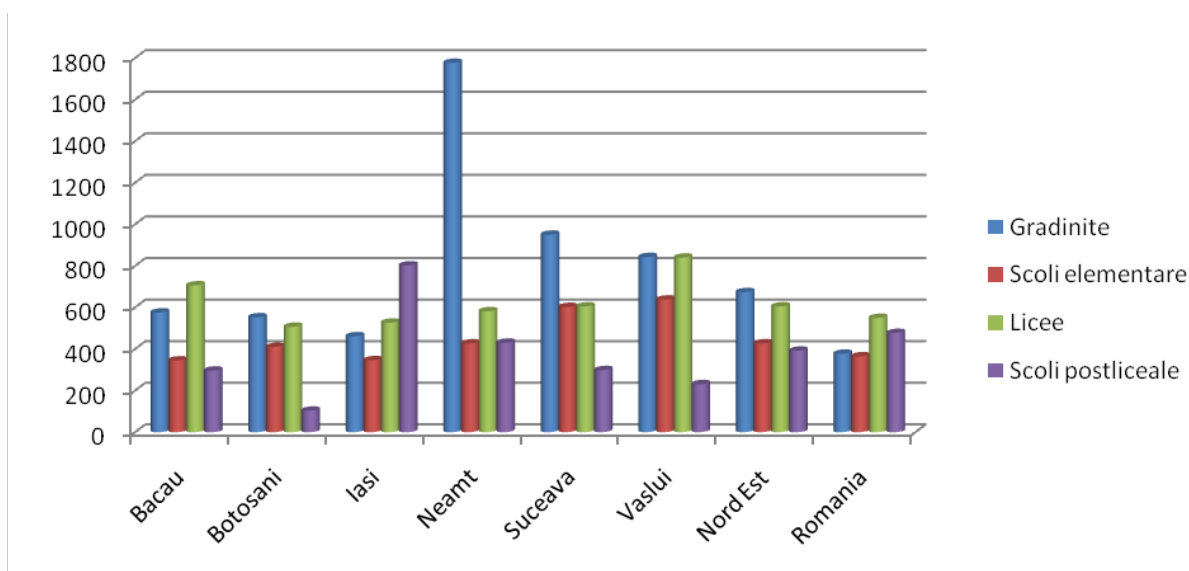

Neamț	15.889	22.704	23.684	18.376	5.573	1.348	845	88.716
Suceava	25.076	33.946	35.552	29.099	7.557	1.104	10.090	143.327
Vaslui	17.210	23.018	23.148	15.309	5.177	587	0	84.801
Nord-Est	125.816	172.372	175.686	128.637	38.371	8.120	79.034	730.984
ROMÂNIA	652.855	852.649	883.638	784.361	189.254	55.089	891.098	4.324.992
% (N-E/Ro)	19,27	20,21	19,88	16,4	20,27	14,73	8,86	16,9

Sursa: INS, Anuarul statistic al României, 2009.

Privind repartizarea cadrelor didactice la numărul de elevi și studenți observăm disparități intra-județene la diferitele niveluri de educație: dacă în învățământul liceal, profesional, primar și gimnazial profesorii și educatorii sunt bine reprezentați în raport cu media județeană de 15,5 elevi/profesor (media tuturor nivelurilor de educație), nivelurile postliceale și superior sunt deficitare la acest capitol (190, respectiv 25 studenți per profesor).

Fig. 43 Raportul populație școlară/ unități de învățământ, pentru fiecare grad, comparativ la nivel regional/ național, 2008/2009

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor INS, Anuarul statistic al României, 2009.

În anul școlar 2008/2009, cu o populație școlară totală de 126.206 persoane, județul Bacău ocupa locul 3 în cadrul regiunii Nord-Est, în urma județelor Iași și Suceava. De altfel, aceste două județe înregistrau un număr superior de elevi/studenți pentru fiecare grad de învățământ. Cu 7.512 studenți înregistrați în învățământul superior, județul Bacău se clasa în urma celorlalte centre universitare regionale, județul Iași (60.226 studenți) și județul Suceava (10.090 studenți).

Tabel 49 Numărul absolvenților, pe niveluri de educație, 2006/2007 și 2007/2008

Niveluri de educație	Învățământ gimnazial	Învățământ liceal	Învățământ profesional și de ucenici	Învățământ postliceal și de maiștri	Învățământ superior
Numărul absolvenților în anul 2007-2008	7.489	5.926	3.657	292	2.581
Numărul absolvenților în anul 2006-2007	8.092	5.317	4.723	325	1.481

Sursa: INS, Anuarul statistic al României, 2009.

Învățământul superior

Județul Bacău beneficiază de existența în spațiul său educațional a două centre locale de studii superioare, Universitatea Vasile Alecsandri (care funcționează în diferite forme începând cu anul 1961) și Universitatea George Bacovia (înființată în 1992), la care se adaugă Centrul Teritorial de Învățământ la distanță al Universității Spiru Haret și filiala locală a Universității Petre Andrei Iași. Universitatea din Bacău are un număr de aproape 7.500 de studenți, peste 400 cadre didactice universitare, 130 persoane implicate în activități administrative și 26 de laboratoare de cercetare științifică. Universitatea „George Bacovia” este o instituție ceva mai mică, cu un număr de 43 cadre didactice.

Universitatea „Vasile Alecsandri” Bacău

Activitate didactică

Tabel 50 Numărul studenților înscriși anual pentru perioada 2005-2009

Anul universitar	Nr. studenți	Nr. posturi didactice	Nr. titulari	Raportul titulari/studenți
2004/2005	5707	474	240	0,0421
2005/2006	6437	395	228	0,0354
2006/2007	6805	420	233	0,0342
2007/2008	6608	383	270	0,0409
2008/2009	6666	361	262	0,0393
2009/2010	7457	400	252	0,0338

Sursa: Universitatea Vasile Alecsandri

Din datele prezentate se poate remarca creșterea numărului de studenți în perioada 2004-2009 cu aproape 30%, de la 5.707 la 7.457 de studenți. Pe fondul diminuării numărului de posturi didactice în aceeași perioadă și a creșterii ușoare a numărului de titulari, raportul numărului de profesori la numărul de studenți a scăzut de la 0,0421 la 0,0338.

Cercetare

Universitatea desfășoară un număr mare de activități didactice și de cercetare în colaborare cu universități și instituții de cercetare din țară și străinătate, în prezent existând peste 100 de acorduri de colaborare cu universități și instituții de cercetare din țară și străinătate.

Cererea și oferta de învățare

Universitatea Vasile Alecsandri deține o ofertă educațională orientată către specializări practice, lucru dovedit de raportul între specialitățile ce oferă învățare teoretică/ fundamentală și specialitățile vocaționale/ practice, acesta fiind de 0/32 (specializări universitare de licență).

Integrarea absolvenților pe piața muncii

Universitatea dedică resurse pentru promovarea propriilor studenți pe piața forței de muncă, fie sub forma târgului educațional organizate, fie a diverselor activități de întâmpinare a solicitărilor și a forme de exprimare a interesului pieței muncii pentru absolvenți.

Tendențe

- proiecte fonduri structurale

Universitatea a finalizat până acum un proiect finanțat din fonduri structurale și are în derulare alte trei proiecte. În acest moment Universitatea are în diferite faze de evaluare un număr de 7 proiecte de tip POS CCE și POS DRU. În acest an vor mai fi depuse cel puțin două noi proiecte. Deocamdată nu există inițiative de tip start-up/spin-off înregistrate la nivelul Universității.

- Noi specializări universitare (programe de studii universitare)

De licență: Ingineria securității în industrie, Ingineria sistemelor de energii regenerabile, Controlul și securitatea produselor alimentare, Inginerie și management în alimentație publică și agroturism, Ingineria dezvoltării rurale durabile, Ingineria transporturilor și a traficului, Ingineria sistemelor electroenergetice, Inginerie medicală, Sport și performanță motrică – IFR (învățământ frecvență redusă).

De masterat: Inginerie aplicată în echipamente pentru reabilitare și tehnologie asistivă, Discurs și comunicare, Informatică aplicată, Management, marketing și impresariat în domeniul Educație fizică și sport, Kinetoterapie în educare și reeducare funcțională (într-o limbă de circulație internațională), Activități fizice adaptate (în cotutelă cu Universitatea din Grenoble sau Universitatea din Poitiers).

Deocamdată nu există la nivelul Universității programe de master finanțate de către companii private.

De doctorat în domeniile: Inginerie chimică, Inginerie energetică, Educație fizică și sport, Marketing și Filologie.

Universitatea „George Bacovia”

Universitatea „George Bacovia” reprezintă a doua instituție de învățământ superior din județul Bacău. Numărul studenților înscriși anual în cadrul acesteia, în perioada 2005 – 2009, a fost în creștere, încadrându-se între 900 și 1200 (peste 80 % dintre aceștia provenind din județul Bacău).

Activitatea de educație-cercetare

Raportul dintre numărul de profesori și numărul de studenți care frecventează cursurile de zi ale Universității a fost cuprins între 30-34.

Bugetul alocat cercetării în anul 2009 comparativ cu anul 2008 a fost neschimbat și reprezintă circa 25% din fondul de salarii afectat personalului didactic.

Universitatea a fost implicată în 12 programe de cercetare, prin intermediul doctoranzilor, în toate domeniile științifice pentru care instituția este acreditată (contabilitate, finanțe, marketing, management, administrație publică, asistență socială, economia serviciilor comerțului și turismului, informatică economică).

Cercetarea în instituție presupune colaborări cu mediul local de afaceri. Programele de cercetare abordate de doctoranzi vizează studii de caz care au ca finalitate îmbunătățirea performanțelor economice ale partenerilor.

Rezultatele cercetării sunt relevate prin următoarele date: 4 premii internaționale la saloanele europene de invenție; 8 citări în reviste de specialitate cotate de Information Sciences Institute (ISI); o publicație editată de instituție cotate la categoria B+ de Consiliul Național al Cercetării Științifice în Învățământul Superior (CNCSIS), înregistrată în baza de date internațională INDEXCOPERNICUS.

Cererea și oferta de învățare

Raportul între specialitățile ce oferă învățare teoretică/fundamentală și specialitățile vocaționale/practice este de 9 la 0. În instituție nu sunt autorizate sau acreditate programe educaționale vocaționale.

Integrarea absolvenților pe piața muncii

În fiecare an se organizează participarea la două târguri educaționale împreună cu Inspectoratul județean școlar și cu Camera de Comerț Bacău.

Annual se înregistrează cereri ale firmelor mari din județ și din regiunea Nord-est pentru formarea sau completarea bazelor de date în vederea recrutării viitorilor absolvenți.

Absolvenții Universității „George Bacovia” au o rată bună de absorbție. Nu există un sistem organizat de urmărire a carierei absolvenților dar se constată, cu ocazia înmânării diplomelor la un an de la absolvirea cursurilor, o rată de ocupare cuprinsă între 75 și 90 de procente.

Nu există o structură instituțională care să faciliteze integrarea absolvenților.

Nu există inițiative de tip start-up/spin-of la nivelul instituției.

La nivelul Universității nu există programe master finanțate de companii private.

Tendențe

Potrivit percepției autorităților din cadrul instituției, proiectele din fonduri structurale se derulează cu multă dificultate și se apreciază că universitățile particulare au un acces mai redus la fondurile pentru investiții în clădiri pentru cămine, cantine sau biblioteci.

Parteneriate de cercetare între universități și sectorul privat din județul Bacău

Bugetul proiectelor de cercetare derulate în **Universitatea „Vasile Alecsandri”** din Bacău a fost în 2008 de 4.366.485 lei, iar în 2009 valoarea acestuia a scăzut cu 68%, la doar 1.401.934 lei.

Universitatea a derulat un număr de 9 proiecte cu finanțare internațională și 26 cu finanțare națională în anul 2008, în timp ce pe perioada anului 2009 au fost demarate 5 proiecte cu finanțare internațională și 13 proiecte finanțate din Bugetul României. Dintre acestea, 21 de proiecte naționale și 3 proiecte internaționale derulate în 2008, și 9 proiecte naționale și 2 internaționale derulate în 2009 au aplicabilitate economică directă.

Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău participă alături de unități economice din Bacău (SC Aerostar SA, Fructex SA etc.) la proiecte de cercetare derulate la nivel național în cadrul programului Parteneriate, din cadrul PN II. De asemenea, în fiecare an în Universitate se derulează proiecte de cercetare sau de consultanță finanțate de agenți economici. O situație a celor mai relevante proiecte este descrisă în continuare:

Tabel 51 Proiecte de cercetare ale UVA în parteneriat cu mediul de afaceri

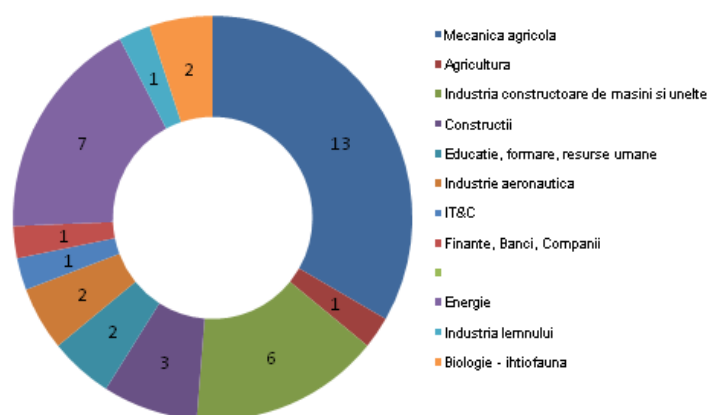
Număr proiecte	Domenii de cercetare	Parteneri	Parteneri din județul Bacău
13	Mecanică agricolă	SC. MECANICĂ CEHLĂU SA	0/1
1	Agricultură	Stațiunea de cercetare-dezvoltare pentru legumicultură Bacău	1/1
6	Industria constructoare de mașini și unelte	S.C. „World Machinery Works” S.A. Bacău S.C. REM Reparații și Echipări Mașini Bacău CONNECTICUT MANUFACTURING COMPANY S.A. MĂGURA S.C.VASTEX S.A. Vaslui	3/4

3	Construcții	SUNCONFORT SRL BACĂU	1/1
2	Educație, formare, resurse umane	S.C. A.L.V.Vascan SNC Liceul Spiru Haret, Moinești	2/2
2	Industria aeronautică	SC Aerostar SA	1/1
1	IT&C	S.C. Dedeman S.A. Bacău	1/1
1	Finanțe, Bănci, Companii	S.C. Dedeman S.A. Bacău	1/1
7	Energie	CET SA Bacău Transelectrica EA filiala Bacău	2/2
1	Industria lemnului	S.C. PAL EKC S.R.L.	1/1
2	Biologie - ihtiofauna	Administrația Națională Apele Române – Direcția Apelor Argeș Vedea - Pitești	0/1
39			81%

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor Universității Vasile Alecsandri

Fig. 44 Proiecte de cercetare UVA-mediul de afaceri, pe domenii de cercetare

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor Universității Vasile Alecsandri

Parteneriatele dintre mediul universitar și agenții economici generează o serie de proiecte de cercetare reprezentative cu impact asupra dezvoltării mediului de afaceri județean.

Numărul relativ mare de proiecte derulate cu și pentru agenții economici din zonă reprezintă o dovadă a impactului asupra dezvoltării mediului de afaceri. Exemple de proiecte cu impact mare, cu finanțare națională, derulate de către Universitatea Vasile Alecsandri împreună cu agenți economici locali:

- Vehicul cu auto-sustență pentru supravegherea aeriană a mediului natural
- Micro-platformă stabilizată pentru echipamente video de supraveghere aeriană
- Sistem integrat de monitorizare acustică-video a poluării mediului cu zgomot

- Cercetări privind reducerea consumului de combustibil pe timpul probei de sol a motorului turboreactor prin implementarea unui sistem de achiziție și prelucrare automată a datelor

În ceea ce privește activitatea de cercetare din cadrul **Universității „George Bacovia”**, bugetul alocat cercetării în anul 2009 comparativ cu anul 2008 a fost neschimbat și reprezintă circa 25% din fondul de salarii afectat personalului didactic.

Universitatea a fost implicată în 12 programe de cercetare, prin intermediul programelor doctorale, în toate domeniile științifice pentru care instituția este acreditată (contabilitate, finanțe, marketing, management, administrație publică, asistență socială, economia serviciilor comerțului și turismului, informatică economică). Cercetarea în instituție presupune și în acest caz colaborări cu mediul local de afaceri. Programele de cercetare abordate de doctoranzi vizează studii de caz care au ca finalitate îmbunătățirea performanțelor economice ale partenerilor.

Sistemul public de formare profesională

Analiza situației actuale a mediului de formare profesională s-a bazat în mod exclusiv pe datele ce caracterizează sistemul public, formarea în mediul privat fiind încă slab dezvoltată și prea puțin înregistrată în statisticile județene.

Programul de formare profesională pentru anul 2008 al AJOFM Bacău

În funcție de tendințele pieței muncii și solicitările angajatorilor, Agenția realizează o serie de cursuri de formare profesională pentru a veni în întâmpinarea unor grupuri țintă ce necesită sprijin pentru integrarea/reintegrarea pe piață. Majoritatea meseriilor/specializărilor acoperite de către Programul AJOFM se încadrează în sectoarele economice mai dinamice: construcțiile, hoteluri și restaurante, servicii.

Formarea profesională a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, precum și a celor care beneficiază de servicii gratuite se realizează prin Centrul propriu de formare profesională, care califică/recalifică/perfecționează în principal șomeri, în 19 meserii/ specializări, după cum urmează: operator confecționer industrial; zidar – pietrar - tencuitor; dulgher – tâmplar - parchetar; zugrav – ipsosar – tapetar - vopsitor; fierar betonist; montator prefabricate; mozaicar - faianțar; instalator instalații tehnico-sanitare și de gaze; lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic; electrician în instalații energetice; sudor; tâmplar universal; lucrător în comerț; ospătar (chelner) - vânzător în unități de alimentație; bucătar; preparator produse lactate; frizer – coafor – manichiurist - pedichiurist; operator introducere, validare și prelucrare date; contabil; inspector resurse umane.

Tabel 52 Planul de formare profesională pentru anul 2008

Nr. crt.	Specificație	Nr. persoane
1.	Număr persoane care urmează a fi cuprinse la cursuri, total, din care :	1.800
	- șomeri	1.150
	- alte categorii de persoane care beneficiază de gratuitate, din care:	650
	- absolvenți (art. 84)	0
	- persoane aflate în detenție (art. 66, alin. 4)	250
	- persoane care au reluat activitatea ca urmare a încetării concediului pentru creșterea copilului (art. 66, alin. 2, lit. a)	15
	- persoane care au reluat activitatea după satisfacerea stagiului militar (art. 66, alin. 2, lit. b)	5

- persoane angajate și cuprinse la cursuri în scopul prevenirii șomajului (art.48 [^] 1)	330
- persoane din mediul rural	50

Sursa: AJOFM Bacău, Raport 2008

Tabel 53 Situație cu privire la cursurile de formare profesională, organizate de A.J.O.F.M. Bacău, în 2008

Nr crt	Specificație	Total, din care	Șomeri	Alte categorii de persoane care beneficiază de gratuitate	Persoane plătitoare
1.	Număr persoane înscrise la cursuri în anul 2008	1.613	1.216	55	342
2.	Număr persoane înscrise în anul 2007 și care urmau cursurile și în anul 2008	451	297	45	109
3.	Număr absolvenți de cursuri în anul 2008	1.515	1.112	65	338
4.	Număr absolvenți de cursuri încadrați în anul 2008	596	596	0	0
5.	Număr cursuri începute în anul 2008	76	69	5	2
6.	Nr. cursuri începute în anul 2007 și care s-au derulat și în anul 2008	24	20	4	0

Sursa: AJOFM Bacău, Raport 2008

Tabel 54 Situație cu privire la alte categorii de persoane care beneficiază de gratuitate la cursuri de formare, înscrise în 2008

Nr crt	Specificație	Nr. persoane
1.	Total alte categorii de persoane care beneficiază de gratuitate, înscrise la cursuri în anul 2008, total, din care:	55
	- absolvenți (art.84)	0
	- persoane aflate în detenție (art. 66, alin.4)	55
	- persoane care au reluat activitatea ca urmare a încetării concediului pentru creșterea copilului (art. 66, alin.2, lit. a)	0
	- persoane care au reluat activitatea după satisfacerea stagiului militar (art. 66, alin.2, lit. b)	0
	- persoane angajate și cuprinse la cursuri în scopul prevenirii șomajului (art.48 [^] 1)	0
	- persoane din mediul rural	0

Sursa: AJOFM Bacău, Raport 2008

Din datele înregistrate de către AJOFM Bacău se remarcă faptul că majoritatea participanților la cursurile de formare profesională care beneficiază de gratuitate sunt șomerii și persoanele aflate în detenție. În ciuda faptului că AJOFM Bacău a efectuat, în anul 2008, un număr de 110 de deplasări în comunități rurale în vederea înregistrării și cuprinderii în măsuri active a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă (în urma acestor acțiuni fiind înscrise în baza de date a Agenției 1.183 de persoane provenite din mediul rural) se remarcă faptul că la aceste cursuri de formare nu au participat, în anul 2008, persoane din mediul rural (altele decât șomerii) sau persoane angajate interesate să prevină

șomajul, categorii pentru care nu au fost îndepliniți indicatorii din Planul de formare profesională. De asemenea, se poate observa faptul că Planul pe 2008 nu include persoane aparținând categoriei absolvenților. Planul a cuprins cu prioritate la cursuri de formare profesională șomerii proveniți din mediul rural, șomerii tineri și cei cu un nivel de educație scăzut (în anul 2008 au fost cuprinși la cursuri 464 de șomeri proveniți din mediul rural, 355 șomeri tineri, dintr-un total de 1271 de cursanți care au beneficiat de servicii gratuite de formare profesională);

În anul 2008 au fost încadrați un număr de 596 de șomeri, absolvenți ai cursurilor de formare profesională, ceea ce reprezintă aproximativ 50% din totalul șomerilor înscriși la cursuri.

1.7. SĂNĂTATEA ȘI ASISTENȚA SOCIALĂ

Situația privind asistența medicală și protecția socială în județul Bacău s-a întocmit pe baza datelor obținute de la Direcția Statistică, Direcția de Sănătate Publică Bacău, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău, AJOFM și INS- Anuarul Statistic al României, 2009.

Tabel 55 Paturile în spitale și personalul medico-sanitar

	Paturi în spitale	Medici	Stomatologi	Farmacisti	Personalul sanitar mediu
Nivel național în anul 2008	138.184	50.267	11.901	11.704	132.464
Nivel regional (NE) în anul 2008	21.322	6.813	1.656	1.847	21.414
Județul Bacău în 2000	3.804	892	180	164	3.080
Județul Bacău în 2008	3.398	1.017	294	264	3.717

Sursa: INS, Anuarul Statistic al României, 2009

Indicatorii generali la nivelul anului 2008 pun în evidență o situație nesatisfăcătoare privind:

- numărul de locuitori ce revin la un medic – 706 față de 427 media pe țară și 545, media regiunii NE
- numărul de locuitori/personal sanitar mediu – 193 față de 162 media pe țară și 174, media regiunii NE

La nivelul anului 2005, 30 de comune (Balcani, Brusturoasa, Coțofănești, Corbasca, Dofteana, Dealu Morii, Găiceana, Gârleni, Glăvănești, Gura Văii, Horgești, Livezi, Măgirești, Motoșeni, Negri, Oituz, Orbeni, Parava, Pârjol, Poduri, Racova, Sănduleni, Scorțeni, Secuieni, Solonț, Stănișești, Ștefan cel Mare, Tamași, Valea Seacă, Răchitoasa, figurau ca având o încărcare de peste 3.000 locuitori la un medic.

În ceea ce privește numărul de paturi la 1.000 de locuitori, indicatorul județului Bacău este de asemenea sub media pe țară, 4,7 față de 6,4 și sub 5,7, media regională.

Privind comparativ situația aceluiași indicatori pentru anii 2000 și 2008, se observă o scădere a numărului de paturi disponibile la 1.000 de locuitori, dar și creșterea numărului personalului medical de orice categorie și specializare.

Tabel 56 Numărul unităților sanitare în proprietate majoritară de stat în anul 2006

Județ/regiune	Spitale	Ambulatorii de spital și de specialitate	Policlinici	Dispensare medicale	Centre de sănătate	Sanatorii TBC	Sanatorii balneare	Creșe
Bacău	12	8	2	5	-	-	2	8

Botoșani	10	10	-	2	-	1	1	1
Iași	20	20	1	1	-	-	-	13
Neamț	7	6	5	3	1	-	-	7
Suceava	11	10	-	6	1	-	-	2
Vaslui	7	5	4	6	-	-	-	3
Nord-Est	67	59	12	23	2	1	3	34
Total	436	393	260	211	53	7	10	273
%	15,37	15,01	4,62	10,90	3,77	14,29	30,00	12,45

Sursa: ADR NE, Planul de dezvoltare regională

Analizând situația dispunerii teritoriale a principalelor tipuri de unități sanitare, observăm că județul Bacău excelează la prezența spitalelor, a dispensarelor medicale, sanatoriilor balneare, cabinetelor stomatologice și a laboratoarelor de tehnică dentară, cu valori peste mediile națională și regională, dar este deficitar în ceea ce privește ambulatoriile de spital și de specialitate și policlinicile, cu valori sub media națională/media regională, fără a beneficia în vreun fel de centre de sănătate, prevenții, unități medico-sociale sau centre de diagnostic sau de specialitate.

Tabel 57 Principalele unități sanitare din județul Bacău, regiunea NE, nivel național, anul 2008

	Spitale	Ambulatorii de spital și de specialitate	Policlinici	Dispensare medicale	Centre de sănătate	Sanatorii T.B.C.	Sanatorii balneare	Prevenții
Media națională	11	11	6	5	1	0,1	0,2	0,1
Media regională	11	10	2	4	0,16	0,16	0,5	0,16
Județ Bacău	12	8	2	5	-	-	1	-
	Unități medico-sociale	Centre de diagnostic și tratament	Centre medicale de specialitate	Cabinete medicale	Cabinete stomatologice	Farmacii	Laboratoare medicale	Laboratoare de tehnică
Media națională	1,6	0,7	3,7	516	262	171	61	51
Media regională	2,8	0,3	0,8	564	284	178	59	53,5
Județ Bacău	-	-	-	562	331	177	60	100

Sursa: INS, Anuarul Statistic al României, 2009

Asistența socială și protecția șomerilor

Tabel 58 Numărul mediu al pensionarilor și pensia medie lunară, 2008

	Numărul mediu al pensionarilor	Pensia medie lunară (lei/persoană)	Procentul de pensionari din populația totală
Nivel național 2008	4.663.606	593	21,7%
Nivel regional 2008	690.424	551	18,6%

Județul Bacău în 2000	126.009	92	16,7%
Județul Bacău în 2008	140.506	586	19,5%

Sursa: INS, Anuarul Statistic al României, 2009

Din statisticile existente la nivelul anului 2008 privind numărul mediu al pensionarilor, observăm faptul că procentul celor care beneficiază de pensia asigurare socială de stat pe teritoriul județului Bacău relativ la populația totală este inferior procentului național (19,5% în Bacău și 21,7% pe țara) și ușor superior celui regional (19,5% fata de 18,6%), dar putem remarca în același timp faptul că procentul pensionarilor din Bacău a crescut (cu 3%) în perioada 2000-2008. De altfel, pe plan regional, județul Bacău înregistrează numărul cel mai mare de pensionari (140.506 persoane în anul 2008).

Tabel 59 Numărul cantinelor de ajutor social în intervalul 2001-2008

Unitate teritorială	Număr de cantine						Capacitate(locuri)					
	2002	2003	2004	2005	2006	2008	2002	2003	2004	2005	2006	2008
Bacău	3	2	2	2	2	2	1.220	620	370	120	250	330
Botoșani	7	5	2	2	2	2	434	654	1.200	1.200	450	550
Iași	9	1	1	1	1	1	887	250	300	300	300	300
Neamț	6	3	3	3	3	3	708	530	610	510	560	590
Suceava	7	7	7	7	7	7	3.890	3.903	2.149	1.746	2.260	2.425
Vaslui	4	4	4	4	4	4	1.750	2.100	1.800	1.850	1.370	1.410
Nord-Est	36	22	19	19	19	19	8.889	8.057	6.429	5.726	5.190	5.605
România	199	112	119	114	124	125	43.007	37.226	35.874	35.874	28.203	29.805

Sursa: INS, Anuarul statistic al României, 2009.

Numărul cantinelor de ajutor social a scăzut considerabil în perioada 2002-2008, în anul 2006 înregistrându-se capacitatea în locuri cea mai mică din regiunea Nord-Est, tendință explicabilă având în vedere nivelul de dezvoltare al județului comparativ cu media regională. De altfel, în anul 2006, județul Bacău înregistra doar 200 de beneficiari ai cantinelor de ajutor social, cea mai redusă valoare la nivel regional, dar aflată în limita locurilor existente.

Șomajul

Tabel 60 Situația cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor, în anii 2006 și 2008

Județ/regiune	Total cheltuieli cu protecția socială a șomerilor (RON)	
	2006	2008
Bacău	42.519.069	47.985.618
Botoșani	23.818.245	22.466.489
Iași	46.870.710	39.112.274
Neamț	32.074.954	31.113.628
Suceava	37.661.233	39.091.225
Vaslui	33.972.629	36.198.708

Nord-Est	216.916.840	215.967.942
România	1.543.664.626	1.386.224.687

Sursa: INS, Anuarul statistic al României, 2009.

În ceea ce privește situația cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor, datele de la nivelul anului 2008 indică faptul că județul Bacău se plasează peste media națională (47.985 mii lei față de 33.005 mii lei) și peste cea regională (de 35.994 mii lei). Atât media regională a cheltuielilor, cât și cea națională scad în perioada 2006-2008, în timp ce județele Bacău, Suceava și Vaslui înregistrează o tendință opusă, mai pronunțată în primul menționat. Raportul AJOFM Bacău privind activitatea agenției în anul 2008 sintetizează o serie de informații importante privind evoluția ratei șomajului, analiza categoriilor vulnerabile și programele și inițiativele Agenției orientate către ocuparea forței de muncă.

1. Evoluția ratei șomajului, structura șomajului la nivelul județului Bacău

Tabel 61 Evoluția șomajului 2006-2008

Luna	Anul 2006				Anul 2007				Anul 2008			
	Nr. șomeri, total	Din care:		Rata șomajului (%)	Nr. șomeri, total	Din care:		Rata șomajului (%)	Nr. șomeri, total	Din care:		Rata șomajului (%)
		Indemnizati	Neindemnizati			Indemnizati	Neindemnizati			Indemnizati	Neindemnizati	
ianuarie	15.704	8.045	7.659	6,47	14.321	6.496	7.825	6,02	11.753	5.921	5.832	4,94
februarie	16.632	8.131	8.501	6,86	13.308	5.713	7.595	5,59	11.574	5.301	6.273	4,87
martie	17.280	7.546	9.734	7,12	12.588	5.324	7.264	5,29	11.736	4.494	7.242	4,94
aprilie	16.052	6.485	9.567	6,62	12.508	4.975	7.533	5,26	11.612	4.091	7.521	4,88
mai	14.115	5.973	8.142	5,82	11.536	4.346	7.190	4,85	11.525	3.864	7.661	4,84
iunie	13.902	5.897	8.005	5,73	10.775	3.987	6.788	4,53	11.683	4.019	7.664	4,90
iulie	13.904	5.734	8.170	5,73	10.760	3.858	6.902	4,52	12.402	4.337	8.065	5,21
august	14.089	5.474	8.615	5,81	11.612	3.644	7.968	4,88	12.208	4.023	8.185	5,13
septembrie	13.637	6.126	7.511	5,63	11.008	4.017	6.991	4,63	11.990	4.552	7.438	5,04
octombrie	14.077	6.500	7.577	5,87	10.796	4.101	6.695	4,54	12.249	5.100	7.149	5,14
noiembrie	13.896	6.388	7.508	5,79	10.679	4.199	6.480	4,49	12.182	5.181	7.001	5,11
decembrie	13.759	6.378	7.381	5,74	10.355	4.425	5.930	4,35	12.411	5.855	6.556	5,21
Nr. mediu de șomeri/ rata medie a șomajului	14.754	6.556	8198	6,1	11.687	4.590	7.097	4,91	11.944	4.728	7.216	5,02

Sursa: AJOFM Bacău, Raport 2008

Ca efect al contracției provocată de **criză economică**, rata șomajului crește în județul Bacău, de la 4,99% în ianuarie 2008 la **8,93%** în decembrie **2009**. Astfel, **numărul total de șomeri crește de la 12.411 persoane în 2008 la 21.094 persoane în 2009**.

Tabel 62 Situație cu privire la numărul de șomeri înregistrați în evidențele AJOFM la data de 31.12.2008

Nr. crt.	Indicator	Număr
0		1
1.	Număr total de șomeri înregistrați	12.411

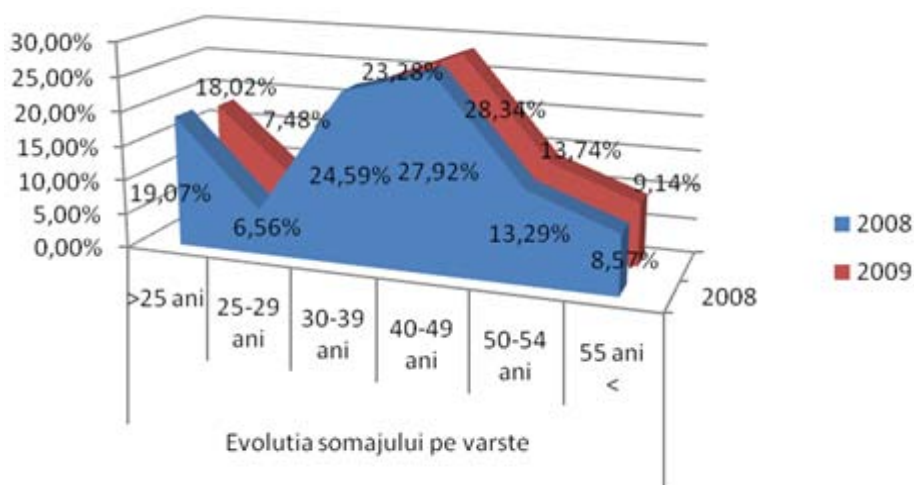
2.	- din care femei	5.302
3.	Șomeri indemnizați	5.855
4.	Șomeri neindemnizați	6.556
5.	Rata șomaj (%)	5,21%

Populația activă la nivelul județului Bacău : 238.000. Sursa: AJOFM Bacău, Raport 2008

După sexe, la data de 31.12.2008, bărbații au avut o pondere mai mare în numărul total al șomerilor, 57,28% la nivel de județ, *urcând la 61,33% în 2009*.

În funcție de vârstă, distribuția șomerilor înregistrați la data de 31.12.2008 se prezintă astfel:

Fig. 45 Distribuția șomajului pe grupe de vârstă

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor AJOFM Bacău

După nivelul de instruire, la data de 31.12.2008, șomerii cu nivel scăzut de educație au avut o pondere mai mare în totalul numărului de șomeri, *în scădere totuși în 2009* în comparație cu categoriile beneficiare de educație medie și superioară:

- 76,05%- nivel scăzut (învățământ primar, gimnazial și profesional), *coborând la 71,48%*
- 18,75% - nivel mediu (învățământ liceal și postliceal), *urcând la 21,21%*
- 5,20% - nivel superior (învățământ universitar), *urcând la 7,31%*

Ponderea șomerilor de lungă durată în totalul șomerilor înregistrați, la data de 31.12.2008, a fost de 4,61%, *urcând la 6,49% în 2009*, marea majoritate a acestora provenind din mediul rural și având un nivel scăzut de educație.

După mediul de proveniență, ponderea șomerilor proveniți din mediul rural este de 60,24%, *scăzând în 2009 la 52,63%*.

La nivelul județului Bacău, ponderea cea mai mare a șomerilor înregistrați, în ultima perioadă, în evidențele AJOFM provine din domeniul prelucrărilor mecanice - industria de mașini și echipamente (lăcătuș mecanic, electrician de întreținere și reparații, electromecanic sudor, strungar, frezor, tinichigiu, mecanic întreținere și reparații, inginer/ subinginer mecanic), transport și reparații auto (șofer, mecanic auto), comerț (vânzător, gestionar, agent comercial), prelucrare lemn (tâmplar, sortator produse), construcții (zidar, dulgher, zugrav, fierar betonist, instalator), industria chimică (operator chimist, laborant chimist), industria extractivă și petrochimică (sondor la intervenții de sondă, operator extracție țitei).

Din analiza locurilor de muncă comunicate de către angajatori, AJOFM constată că cele mai multe încadrări s-au înregistrat în următoarele domenii: construcții (zidar, dulgher, zugrav, fierar betonist, instalator), comerț (vânzător, gestionar), industria confecțiilor din textile, blănuri și pielărie (operator confecționar îmbrăcăminte), hoteluri și restaurante (ospătar, barman, bucătar), domeniul prelucrărilor mecanice (lăcătuș mecanic, electrician, mecanic), transport terestru (șofer).

În urma analizării structurii șomajului au fost identificate următoarele probleme:

- numărul relativ mare al șomerilor tineri, șomerilor de lungă durată (în special al celor proveniți din mediul rural);
- nivel scăzut de instruire a persoanelor cu vârste de 15 ani și peste;
- interes scăzut din partea adulților pentru a participa la educație și formare continuă;
- ocupare scăzută în rândul romilor și persoanelor cu handicap;
- nivel scăzut de educație a șomerilor înregistrați în evidențele agenției;

1.8. PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA MEDIULUI NATURAL ȘI CONSTRUIT

Pe teritoriul județului Bacău putem găsi numeroase zone protejate și rezervații naturale ce adăpostesc specii de floră și faună de o valoare inestimabilă pentru patrimoniul natural local, național și european. Situația acestora, potrivit clasificării APM Bacău, este următoarea:

Tabel 63 Situația ariilor naturale protejate declarare oficial până la data de 12.01.2005

Nr. crt.	Denumire ANP	Suprafața (ha)	Localizare (unități administrativ teritoriale)
1	Rezervația Naturală Nemira	3.491,20	Dărmănești, Doftana, Slănic Moldova
2	Rezervația Naturală Izvorul Alb	21,00	Dărmănești
3	Rezervația Naturală Măgura-Târgu Ocnă	89,70	Târgu Ocnă
4	Rezervația Naturală Lacul Bălătău	4,83	Dărmănești
5	Rezervația Naturală Bucias	471,00	Mănăstirea Cașin
6	Rezervația Naturală Perchiu	206,47	Onești
7	Rezervația Naturală Arsura	35,50	Mărgineni
8	Aria de Protecție Specială Avifaunistică Lacul Lilieci	262,00	Hemeiuși, Berești-Bistrița
9	Aria de Protecție Specială Avifaunistică Lacul Bacău II	202,00	Bacău
10	Aria de Protecție Specială Avifaunistică Lacul Galbeni	1132,00	Letea Veche, Nicolae Bălcescu, Tamași
11	Aria de Protecție Specială Avifaunistică Lacul Răcăciuni	2004,00	Răcăciuni, Pâncești, Horgești, Tamași, Cleja
12	Aria de Protecție Specială	1800,00	Orbeni, Valea Seacă, Sascut, Corbasca,

Avifaunistică Lacul Berești

Tătărași

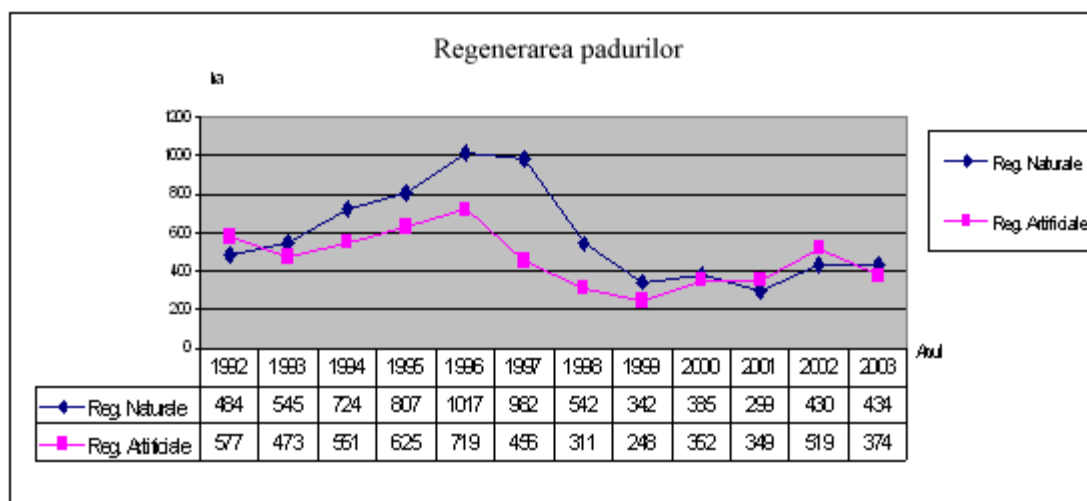
Sursa: APM Bacău

Protejarea suprafețelor împădurite

Protejarea ariilor împădurite necesită o atenție deosebită în județul Bacău, unde o mare parte din teritoriu este acoperit de păduri, formând unul dintre cele mai mari fonduri silvice de la nivel regional și național. Ca efect al defrișărilor semnificative și al reducerii eforturilor de reîmpădurire, regenerarea pădurilor a scăzut dramatic în ultimul deceniu.

Începând cu anul 1991, mai mult de 30.000 ha din totalul de 6,3 milioane ha de pădure ale României au fost defrișate, cele mai afectate județe fiind Bacău, Suceava, Vrancea, Piatra-Neamț și Covasna.¹³ Tăieri rase grupate au afectat județul Bacău, unde s-au defrișat peste 1.500 de ha, dintre care 484 de ha lângă Bacău, 205 ha la Livezi, 112 ha la Ocolul Silvic Traian de lângă Roman, și 360 ha pe Valea Muntelui, în jurul orașului Comănești, cazul cel mai amplu fiind cel al pădurilor din zona fostului ocol silvic Agăș. Defrișările reprezintă deopotrivă un pericol la adresa integrității fondului silvic (a valorii sale naturale și economice), cât și pentru infrastructura și așezările umane, expuse riscurilor sporite de alunecări de teren și inundații.

Fig. 46 Ritmul de regenerare a pădurilor, 1992-2003

Sursa: Direcția Silvică Bacău

Infrastructura de mediu și managementul situațiilor de urgență

Tema *poluării industriale* reprezintă un subiect firesc în cadrul unei discuții privind județul Bacău: pentru combaterea acesteia sunt dezvoltate deja 3 stații automate (2 în Bacău și una în Onești), finanțate din fonduri ale Ministerului Mediului, dar zonele Moinești - Dărmănești rămân deficitare la acest capitol. S-a observat de asemenea ca agenții economici sunt în mod direct responsabili pentru niveluri de poluare emise și pentru asigurarea dotărilor necesare respectării legislației în domeniu, lucru reflectat în modul de atribuire al autorizațiilor de funcționare.

Există o strategie la nivel județean în domeniul *managementului riscului la inundații*, pe baza căreia unele lucrări sunt deja în execuție, altele fiind planificate. Potrivit clasificării Inspectoratului pentru situații de urgență, toate localitățile județului Bacău, cu excepția municipiului Moinești, prezintă un risc principal de inundații.

În prezent există un proiect aflat în derulare pentru identificarea **zonelor de risc pentru alunecări de teren**, iar localitățile considerate prioritare din punct de vedere al vulnerabilității sunt: municipiul

¹³Direcția Generală de Control al Aplicării Regimului Silvic și Control Cinegetic și Inspectoratele Teritoriale de Regim Silvic și de Vânătoare (ITRSV) din cadrul Ministerului Agriculturii

Moinești, orașele Buhuși, Tg. Ocna, și Slănic Moldova și comunele Solonț, Faraoani, Zemeș, Helegiu, Luizi Calugăra, Parava, Livezi, Gura Văii, Pârjol, Itești.

1.9. COOPERARE TERITORIALĂ, PARTENERIATE ȘI RELAȚII INTERNAȚIONALE

Principalele teme de cooperare țin de acele probleme care depășesc atât limitele geografice ale județelor cât și posibilitățile materiale ale acestora, cum sunt proiectele de gospodărie comunală, infrastructura rutieră sau edilitară, de mediu, evenimente cultural - artistice sau investiții economice majore. Primăriile se pot asocia între ele sau cu agenți economici în principal pentru a realiza/moderniza un drum de acces, o stație de epurare, un depozit de deșeuri, sau un parc industrial sau științific (inițiative care duc la creșterea nivelului de trai al comunităților și la crearea unor locuri de muncă), precum și pentru a crea strategii de promovare a zonelor turistice de interes, strategii ce vor atrage investiții în zonă și vor ajuta la îndeplinirea obiectivelor de coeziune economică și socială.

În general, în regiunea NE inițiativele de cooperare la nivel local sau regional sunt recente, și se află într-un proces de dezvoltare lent și dificil, majoritatea autorităților locale încercând să rezolve problemele comunităților pe care le reprezintă fie pe cont propriu, fie cu ajutorul autorităților centrale.

Cooperare și parteneriate la nivelul județului Bacău

Parcul industrial HIT Park (Hemeiuș Information Technology)

Parcul Industrial HIT PARK este un proiect promovat de către Consiliul Județean Bacău în Parteneriat cu Consiliul Local Hemeiuș, în cadrul programului PHARE 2000.

HIT PARK este primul parc industrial din România dedicat în exclusivitate industriei IT&C. Parcul este amplasat pe un teren de 10.85 ha, proprietate a Consiliului Local Hemeiuș, la o distanță de aproximativ 12 km de municipiul Bacău, dotat cu toate utilitățile: energie, gaze, acces rapid la Internet, telefonie. Pe acest teren sunt construite spații de depozitare, o zonă comercială, un centru de servicii financiare, de contabilitate, notariat și poștă.

Parcul HIT Hemeiuș a fost finalizat în vara anului 2005 și prin construirea acestui campus IT&C s-a urmărit stimularea pe plan local și regional a afacerilor în domeniu, a unor activități industriale conexe, susținerea și încurajarea spiritului antreprenorial în rândul specialiștilor, atragerea investitorilor strategici ce pot dezvolta proiecte specifice și dezvoltarea învățământului de specialitate la toate nivelurile.

Zona Metropolitană Bacău

Zona metropolitană Bacău va fi constituită prin asociere, pe bază de parteneriat voluntar, între consiliile locale ale municipiului Bacău și comunelor aflate în zona imediată, la distanțe de până la 30 de km.

Constituirea zonei metropolitane va conduce de asemenea la dezvoltarea zonei și la oportunități pentru reînnoirea orașului și extindere urbană.

Un management eficient va conduce la extinderea rețelelor de transport, conservarea moștenirii urbane și acțiuni compensatorii pentru a reduce impactul asupra mediului, intensificarea dezvoltării urbane acolo unde este posibil din punct de vedere practic, al pieței și al mediului de afaceri, extinderea rețelelor edilitare: apă, canalizare, iluminat public, gaze naturale, colectarea, selectarea și depozitarea deșeurilor cu echipamente speciale; rețeaua rutieră. etc.

Oferta investițională a localităților componente și implicit a întregii zone metropolitane reprezintă un punct crucial pentru strategia de dezvoltare locală în aria zonei metropolitane. Atragerea investitorilor presupune o evaluarea a mediului de afaceri și a infrastructurii de afaceri presupune: dezvoltarea de

nuclee de afaceri (tehnologii interne), depistarea terenurilor și dotarea lor cu utilități, căutarea de oportunităților de dezvoltare a infrastructurii de afaceri, asociate cu centrele de afaceri deja existente.

Realizarea zonei metropolitane facilitează amenajarea integrată a teritoriului la nivel regional, diminuează dezechilibrele create între centru și zona limitrofă, provocate de dispersarea în planul structurii demografice, sociale și economice, de dezechilibrele legate de transportul în comun, finanțarea infrastructurii, rezervele de spațiu pentru locuire și servicii; conduce la creșterea competitivității economice a localităților din zona metropolitană cu regiunile învecinate; asigură dezvoltarea durabilă; asigură o ameliorare a condițiilor de mediu; conduce la fluidizarea orașului, a aglomerației urbane; asigură satisfacerea cererii de locuințe a populației; primirea de fonduri bugetare mai mari pentru localități cu venituri mici; realizarea de beneficii economice derivate din creșterea atractivității zonei pentru investitori; asigură îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare și de transport; crearea de locuri de munca prin atragerea investitorilor și implicit creșterea nivelului de trai și a populației; conduce la dezvoltarea regională și investiții în infrastructura; asigură extinderea rețelelor de utilități; realizarea unei accesări facile a fondurilor structurale pentru regiuni.

Zona Metropolitană Bacău va fi un pol important de dezvoltare în Moldova, poziția geografică a municipiului Bacău îl recomandă ca punct strategic fiind în același timp la intersecția unor importante căi rutiere, feroviare și aeriene.

Municipiul Moinești - Sistem de colectare selectivă, centru de valorificare și optimizarea transportului deșeurilor în arealul municipiului Moinești și a comunelor învecinate

În municipiul Moinești sunt colectate reziduuri menajere, medicale (cu risc biologic) și deșeuri industriale. Urmare a caracteristicilor activității industriale desfășurate aici, aceasta din urmă categorice de deșeuri – deșeurile industriale - cuprind:

- deșeuri de la rafinarea petrolului, purificarea gazelor naturale și tratarea pirolitică a cărbunilor;
- deșeuri din procese chimice organice;
- deșeuri uleioase și deșeuri de combustibili lichizi.

În vederea respectării principiilor și directivelor europene, a legislației românești privind gestionarea deșeurilor, a Strategiei de Dezvoltare Regionale, Planului Național de Dezvoltare, Planului Național de Gestionare a Deșeurilor, Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor și Planului Urbanistic General al municipiului Moinești din 2003, a fost realizat și este în implementare proiectul „Sistem de colectare selectivă, centru de valorificare și optimizarea transportului deșeurilor în arealul municipiului Moinești și a comunelor învecinate”.

Proiectul este finanțat prin Programul Phare – CES 2004 și se realizează în parteneriat cu Consiliile Locale ale comunelor Zemeș, Măgirești, Poduri și Solonț.

Obiectivele specifice ale proiectului prevăd îmbunătățirea sistemului de colectare selectivă și valorificarea deșeurilor în municipiul Moinești și în comunele partenere. Aceste obiective vor fi atinse prin introducerea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor de la generatorul primar, crearea unui centru de valorificare a deșeurilor reciclabile, optimizarea transportului de deșeuri biodegradabile, extinderea și dotarea corespunzătoare a rețelei tehnice a sistemului de colectare și valorificare a deșeurilor.

Promovarea turismului în arealul Slănic Moldova – Târgu Ocna – Dărmănești – Doftana

Deși încă nu a luat forma unui acord de cooperare, autoritățile locale au identificat ca o prioritate încheierea de parteneriate între conducerile localităților din zonele care au un potențial turistic ridicat, pentru a pune bazele unui brand turistic competitiv pe piața națională și internațională, prin promovarea patrimoniului cultural, istoric și arhitectural și includerea ofertei în circuitul de turism.

Cooperare regională

În iunie 2010 a fost lansat proiectul strategic Cooperare Regională pentru Excelență Antreprenorială (CREA), demarat de către Universitatea "Petre Andrei" din Iași și implementat în parteneriat cu Crownford Limited UK, Asociația Oamenilor de Afaceri Iași 2003 și Camerele de Comerț, Industrie și Agricultură din Bacău, Neamț, Suceava și Vaslui. Proiectul, în valoare de 2 milioane de euro, se va desfășura pe parcursul a trei ani și are ca obiectiv general promovarea unei atitudini pozitive față de antreprenoriat în regiunea Nord-Est prin dezvoltarea activităților de îmbunătățire, sprijin și susținere a capitalului uman, a competențelor manageriale și antreprenoriale.

Relații internaționale

Recunoscând rolul important pe care cooperarea teritorială o are și la nivelul Uniunii Europene, și mai ales de importanța cooperării interregionale la nivelul Uniunii, județul Bacău a încheiat în 2005 o convenție de cooperare cu Regiunea Limousin din Franța.

Domeniile de colaborare pe care se axează această convenție sunt:

- formarea, schimburi de experiență și de bune practici între cele două colectivități și între structurile și instituțiile celor două teritorii în domenii care sunt relevante pentru câmpul lor de intervenție;
- mobilitatea internațională a tinerilor și a cadrelor didactice, în mod special a liceenilor și studenților, în vederea formării lor;
- cultura și promovarea imaginii celor doi parteneri prin organizarea punctuală de manifestări de anvergură;
- promovarea cooperării multilaterale în mod special în domeniul formării continue a funcționarilor din administrația publică locală;
- schimburi de funcționari publici ai celor două colectivități pentru a contribui la pregătirea integrării României în Uniunea Europeană și la această țară în calitate de viitor membru al Uniunii;
- promovarea parteneriatelor și cooperărilor între actorii celor două teritorii, în mod special între colectivitățile locale;
- promovarea schimburilor de experiență și de parteneriate economice între întreprinderile celor două teritorii;
- colaborări între reprezentanți ai județului Bacău în cadrul diferitelor programe europene, asigurând continuitatea consultărilor sau contactelor adecvate.

Până în prezent, au fost derulate proiecte în domeniile: agricultură (proiectul „Susținerea dezvoltării agriculturii din Republica Moldova și din județul Bacău, România” și proiectul „Sprijin pentru dezvoltarea agriculturii județului Bacău”), cultură (proiectul „Promovarea imaginii județului Bacău în Regiunea Limousin – expoziție”), formare (proiectul „Întărirea capacității profesionale a responsabililor de apă și mediu din județul Bacău” și proiectul „Modernizarea administrației publice prin formarea funcționarilor din APL - Fonduri structurale și Manager de proiect pentru fonduri europene”) și tineret (proiectul „Ce viitor au tinerii în Europa?”)

2. PROBLEME ȘI DISPARITĂȚI DE DEZVOLTARE

2.1. FUNCȚIONALITATE ECONOMICĂ

2.1.1. SINTEZA SITUAȚIEI ECONOMICE ȘI DEZVOLTAREA ANTREPRENORIALĂ

Competitivitate economică

Bacăul se confruntă cu o problemă în ceea ce privește ponderea populației active în totalul județului, care asociată cu numărul ridicat de beneficiari ai pensiilor de stat indică o presiune socială deosebită asupra economiei județene. Din datele existente pentru perioada 2001-2006 se poate remarca o diminuare continuă a numărului de persoane active din populația județului Bacău: dacă în anul 2001 populația activă civilă era de 275.600 persoane, numărul persoanelor ocupate scăzuse la 238.000 în 2006 (o diminuare de 14%), aceasta scădere fiind mai pronunțată în cazul populației de sex feminin (de la 130.800 la 105.200) decât a celei de sex masculin (de la 144.800 la 132.800). Ritmul de scădere a populației active a fost mult mai alert în comparație cu media națională (scădere de 5% în aceeași perioadă), dar se încadrează în tendința la nivel regional (în regiunea Nord-Est, scăderea a fost de 15%). În 2006, județul Bacău număra cel mai redus procent al populației active din totalul locuitorilor și cel mai mare număr de beneficiari ai asigurărilor pensie de stat din regiunea Nord-Est.

În ceea ce privește gradul de ocupare al populației active, în anul 2007, în sectorul agriculturii, vânătorii și silviculturii înregistra un număr de 67.300 persoane populație ocupată (30% din totalul populației ocupate din economia județului), în scădere față de 97.300 persoane în 2000, dar reprezentând totuși un procent semnificativ, în condițiile în care sectorul realizează puțin peste 1% din cifra de afaceri și profitul total al județului Bacău. Declinul industrial rapid a făcut că, în perioada 2001-2006, populația ocupată în acest sector să scadă cu 22%, evoluție mult accelerată față de media națională, de doar 2,33%, ceea ce a avut un impact sever asupra ratei șomajului și tendințelor migratorii în județ.

Cheltuielile cu protecția socială pentru șomeri, pensionari și alte categorii defavorizate sunt foarte ridicate în județul Bacău, comparabile cu cele ale județelor Iași, care are o populație mai mare, și Vaslui, care are o rată a șomajului aproape dublă.

Impactul crizei economice asupra economiei județului Bacău a fost major, pe baza estimării Camerei de Comerț (analiză realizată din discuțiile purtate sub formula a 10 comisii sectoriale) **cifra de afaceri** a județului Bacău scăzând cu 28-30% în 2009, tendință care se regăsește și în 2010.

În anul 2009, cel mai mare regres a fost resimțit în domeniul **construcțiilor**, unde investițiile au scăzut considerabil la nivel național și județean, pe fondul scăderii cererii private și publice. O altă problemă semnalată în acest domeniu constă în datoriile cumulate de instituțiile publice la întreprinderile ce activează în sectorul construcțiilor, blocarea plăților pentru contractele publice provocând probleme serioase IMM-urilor în special și determinând unele falimente sau încetarea activității. Al doilea sector unde s-a resimțit un recul major al activității economice este **comerțul**, domeniu în care activează aproape 50% din societățile comerciale din județ și care realizează cea mai mare parte a cifrei totale de afaceri. Aceste evoluții sunt îngrijorătoare, având în vedere faptul că aceste sectoare sunt cele mai dinamice din economia județeană, angajând cel mai mare număr de salariați (40% din numărul total de salariați ce lucrează în județul Bacău) și din punct de vedere al cifrei de afaceri, al profitului și productivității muncii.

Pierderi majore au fost înregistrate în 2008 în sectoarele: industria extractivă și prelucrătoare – 28,40 mil. Euro (reprezentând 28,39% din total), servicii – 26,95 mil. Euro (reprezentând 26,94% din total) și în comerț – 14,04 mil. Euro (reprezentând 14,04% din total). Situația este îngrijorătoare doar în cazul industriei extractive și prelucrătoare (celelalte sectoare fiind mari generatoare de profit brut), dat fiind că sectorul angajează încă un număr foarte mare de persoane (13,5% din total) și realizează o mare parte din cifra de afaceri județeană (12,6%).

De asemenea, se poate observa o scădere a ratei profitului încă din anul 2008, comparativ cu 2007, într-o serie de domenii importante: agricultură (-50,99%), servicii (-39,38%), turism (-36,29%), transporturi (-33,11%), industria alimentară (-32,51%), și comerț (-12,82%).

Tendențe negative în perioada 2007-2008 se înregistrează în sectoarele industriei ușoare și industriei lemnului, unde numărul societăților comerciale s-a diminuat cu 10%, respectiv 1%, cifra de afaceri a scăzut cu 5,52%, respectiv 17,66%, profitul brut s-a diminuat cu 13%, respectiv 23%, iar numărul salariaților a scăzut cu circa 25%. Industria alimentară a înregistrat o scădere a profitului brut de 32,5% și o diminuare cu 7,7% a numărului de salariați.

Productivitate muncii în industrii și servicii în județul Bacău se situează, cu puține excepții, sub media națională, iar sectoarele industriei extractive, hoteluri-restaurante și tranzacții imobiliare/servicii întreprinderi au o productivitate mai mică inclusiv decât media regională. Procentul de creștere a productivității muncii în perioada 2005-2007 a fost de doar 13% în județul Bacău, mult inferior mediilor regionale și naționale, unde productivitatea a crescut cu 29%, respectiv 41%.

Cuantumul investițiilor brute în anul 2007, din județul Bacău, s-a situat sub media națională, în majoritatea domeniilor din sectorul secundar și terțiar, și sub media regională în domeniul energetic, industria prelucrătoare și tranzacțiile imobiliare-servicii companii.

La nivelul județului Bacău, exportul a înregistrat în anul 2008 un volum de 337,9 mil. Euro FOB, cu 26,8% mai mic decât în anul 2007. Balanța comercială a județului înregistrează șold negativ la o serie de categorii, fie ele produse primare (animale vii, produse vegetale, alimente și băuturi, metale comune, articole din piatră, piei și blănuri) sau produse cu valoare adăugată mare (mașini și dispozitive mecanice, mijloace și materiale de transport, instrumente și aparate optice și echipament electronic).

Domeniul Investițiilor Străine Directe (ISD) este unul deficitar pentru județul Bacău, parte a regiunii Nord-Est, care s-a situat pe ultimul loc în țară în ceea ce privește investițiile străine directe cu doar 1,6 % din total, în timp ce pe primul loc s-a situat regiunea București – Ilfov cu 64,3 %. Această situație denotă o atractivitate redusă pentru investitori, la care contribuie factori multipli, printre care lipsa unei viziuni și a unei strategii pentru atragerea de capital.

În privința sistemului sanitar, situația județului Bacău este critică, principalii indicatori plasându-l sub media națională și regională. Cu a 3-a populație școlară din regiunea NE în anul 2006-2007, Bacăul deține o foarte dezvoltată infrastructură educațională în comparație cu celelalte județe din regiune, în afară de Iași. Paradoxal, din punct de vedere al nivelului de învățământ liceal, județul se plasează pe penultimul loc. Oferta educațională universitară din Bacău este diversificată și bine corelată cu dinamica pieței forței de muncă, dar învățământul superior cu profil tehnic este slab reprezentat. Ca un exemplu, Facultatea de Științe din cadrul Universității Vasile Alecsandri, cea mai mare instituție de profil din județ, care cuprinde secția de Informatică - Matematică, este cea mai puțin dezvoltată în ceea ce privește numărul de absolvenți.

De asemenea, valoarea economică a infrastructurii de transport, utilități și comunicații are o importanță incontestabilă. În 2006, Bacău ocupa doar locul 4 în cadrul regiunii Nord-Est, după județele Iași, Botoșani și Vaslui ca densitate a drumurilor publice. Ca pondere a drumurilor publice modernizate din totalul drumurilor, județul Bacău era devansat de către județele Suceava și Vaslui.

Economia rurală a județului Bacău, în special cea a zonei estice, este slab diversificată și încă dependentă de activitățile agricole, ceea ce are un impact negativ asupra nivelului de trai al locuitorilor acestui spațiu, dar și asupra competitivității economice a sectorului agricol în general.

Medii antreprenorial, sectorul IMM

Transformări instituționale și schimbarea abordării sectorului public sunt necesare pentru impulsivizarea spiritului antreprenorial în județul Bacău. O problemă importantă este comunicarea dintre mediul de afaceri și autoritățile locale, Camera de Comerț încercând să reducă puțin din această distanță (în privința consultanței pentru obținere de avize, autorizații, etc.). O strategie cuprinzătoare de sprijinirea a mediului de afaceri trebuie elaborată pentru a spori atractivitatea investițională a județului, capitolul de investiții străine necesitând o atenție sporită din partea autorităților publice.

În demersul de verificare a stării mediului de afaceri din județ, sursa principală o constituie informația sintetizată în urma întrunirilor comisiilor de lucru din cadrul Camerei de Comerț și Industrie Bacău, ce cuprinde o serie de probleme și disfuncționalități, probleme ce țin de inițierea unei afaceri, probleme de ordin fiscal, probleme în relația cu primăriile și instituțiile statului, probleme ce țin de desfășurarea și dezvoltarea activității. Dintre acestea merită menționate:

- Lipsa unui sistem unitar de aplicare a legislației privind înființarea și modificarea actelor firmelor, solicitarea arbitrară a certificatelor de atestare profesională, costurile mari pe care le implică inițierea unei afaceri, termenele și costurile mari pentru eliberarea autorizațiilor de funcționare
- Multitudinea declarațiilor fiscale necesare, plata impozitului minim, plata TVA la facturare și nu la încasare, sistemul de plată a obligațiilor către buget, sumele datorate de către autoritățile publice multor agenți economici
- Practicarea de către unele primării a unor impozite maxime permise de lege în privința taxelor pe clădiri și proprietate, lipsa de fundamentare clară a unor taxe stabilite de către Consiliile Locale
- Politici ineficiente pentru concentrarea terenurilor și practicarea unei agriculturi intensive și eficiente; inexistența unui sistem instituțional bine pus la punct pentru atragerea fondurilor europene, inexistența simetriei juridice privind drepturile și obligațiile contractuale în relațiile dintre agenții economici și instituțiile Statului, ambiguitatea legislației de achiziții publice;

În ceea ce privește starea infrastructurii de afaceri și a facilităților puse la dispoziția mediului de afaceri, se poate remarca inexistența unor pachete motivaționale de atragere a investițiilor sau unor terenuri puse la dispoziția întreprinzătorilor care pot fi folosite cu acesta destinație, aspecte ce ridică obstacole majore în calea potențialilor investitori și diminuează atractivitatea județului Bacău.

Modul deficitar în care infrastructura de afaceri (parcul HIT spre exemplu) este conectată la infrastructură de transport (drumuri europene și naționale, aeroportul) reprezintă un alt aspect negativ. Deși municipiul Bacău este deservit în prezent de o infrastructură corespunzătoare pentru sprijinirea afacerilor și a concentrării industriale, poli de dezvoltare urbană de o importanță similară, precum polul Moinești-Comănești-Dărmănești sau zona municipală Onești nu dispun de structuri pentru dezvoltarea afacerilor, încurajarea inovării sau pentru facilitarea transferului tehnologic. Aceasta disparitate este cronică dacă luăm în considerare tradiția economică a acestor zone și potențialul tehnic și uman deosebit, nevalorificat încă de procesul de reconversie industrială.

Deși Parcul HIT este instrumentat pentru a deservi transferul tehnologic și inovația în județul Bacău, trebuie remarcat faptul că această structură nu poate concura pe plan regional cu Parcul (similar) TEHNOPOLIS din județul Iași, județ mult mai prolific în spațiul IT, universitar și CDI. Pe plan regional, există o disparitate pronunțată între capacitatea județelor Iași și Bacău de a produce, transfera și integra cunoaștere. Un proces de reconversie industrială care să plaseze pe alte coordonate dezvoltarea industrială, creșterea mediului antreprenorial și inovația din județul Bacău trebuie să aibă ca reper profilul specific al zonei, distinct în comparație cu județele vecine și ușor de recunoscut pe plan național.

Un sector în care se observă disparități severe între Bacău și alte județe din regiune este domeniul Cercetării-Dezvoltării. La nivelul anului 2007, procentul salariaților din C-D în județul Bacău se plasează cu mult sub media națională, acest indicator cunoscând o scădere continuă în perioada 2000-2007, pe fondul diminuării numărului de salariați din domeniu (care aproape se înjumătățește). Creșterea valorii fondurilor direcționate către acest domeniu nu a ținut pasul cu ritmul de creștere de la nivel național și regional în aceeași perioadă (unde cheltuielile în această activitate aproape se

înzecesc). Drept consecință, primele două clasate pe plan regional în acest sector, deasupra Bacăului, sunt județele Iași și Suceava, cu 3.013, respectiv 512 angajați în domeniu, 101,2, respectiv 21,0 salariați din C-D la 10.000 persoane civile ocupate, față de 15,6 în Bacău și cu cheltuieli ce atingeau în 2007 130.298 mii lei, respectiv 14.199 mii lei. În privința numărului de salariați din C-D la 10.000 persoane civile ocupate, valoarea pentru județul Bacău este sub 50% din media regiunii NE și reprezintă aproximativ 30% din media națională.

Ca o disparitate în dezvoltarea județeană putem remarca concentrarea disproporționată și diferențele majore dintre performanțele IMM-urilor din mediul urban, respectiv rural. 80,4% din numărul total de IMM-uri din județul Bacău sunt concentrate în cele 8 localități din mediul urban, realizând 81,6% din cifra de afaceri realizată de totalitatea IMM-urilor cu activitate din județ și angajând 84,7% din numărul de salariați din județul Bacău. Practic, densitatea IMM-urilor/ capita în mediul urban este de 4 ori mai mare decât în rural.

Conform datelor Oficiului Registrul Comerțului în anul 2005 se înființau 4.600 de agenți economici, și în 2008, 3.481, în 2009 se înregistrau doar 2.786 de noi operatori, ceea ce reprezintă totuși o scădere inferioară celei înregistrate la nivel național.

Turism

Trebuie remarcat faptul că deși turismului îi este atribuit un anumit rol în relansarea economiei județului Bacău, acest sector se confruntă cu o productivitate foarte scăzută și cu un nivel extrem de redus de investiții.

Principala dificultate cu care se confruntă noile afaceri deschise în sectorul turismului o reprezintă lipsa sprijinului financiar public și cerința de a plăti impozite și taxe începând cu momentul 0, ceea ce generează probleme specifice de cash-flow pentru acești operatori.

O altă insuficiență majoră în domeniu este insuficiența și proasta repartizare în județ a unităților de cazare, situație prezentă atât în cazul unităților mai vechi, cât și a celor recent deschise.

Un alt punct slab îl reprezintă rețeaua rutieră din județ, unde, în ciuda existenței drumului E85 ce leagă județul de capitală, cât și a aeroportului Bacău, infrastructura de acces către Transilvania (DN12, drumul către Brașov, spre exemplu) se află într-o stare critică, ceea ce limitează posibilitățile de creștere a sectorului turistic.

Zonele de potențial turistic ridicat, precum Slănic Moldova și Tg. Ocna ridică probleme serioase în privința infrastructurii de cazare și a serviciilor conexe, fiind în prezent mai atractive pentru tratament și mai puțin pentru persoanele tinere/ turismul de weekend / turismul de afaceri.

Problemele severe evidențiate ca puncte cheie de intervenție pentru stimularea creșterii turismului sunt: starea infrastructurii de transport, promovarea imaginii județului și formarea resurselor umane în sensul creării unor servicii de calitate, definirea unor circuite turistice cuprinzătoare, consilierea operatorilor și a autorităților pentru crearea unor pachete integrate de produse și servicii, asocierea AP locale pentru promovarea brandurilor locale.

De asemenea, o altă necesitate critică a turismului din județul Bacău este nevoia unei mai bune orientări a serviciilor către categorii specifice de consumatori și nevoia unui *branding* al județului (diferitelor zone cu potențial)/activități turistice.

2.1.2. AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ

Agricultură

Pentru a determina seria de probleme ce condiționează creșterea competitivității sectorului agro-alimentar trebuie să ne raportăm în primul rând la funcționarea ansamblului instituțional și la relația dintre autoritățile publice și actorii privați din agricultură și industrie alimentară. Mediul instituțional și cadrul legal influențează în mod decisiv eficiența proceselor din acest sector.

Printre principalele neajunsuri remarcate în sectorul agriculturii și dezvoltării rurale se număra lipsa unor *strategii pe termen lung pentru dezvoltarea sectorului* (lipsa de planificare în stabilirea priorităților și procesul greoi de accesare a fondurilor).

Dintre problemele cu care se confrunta fermierii și operatorii din industria alimentară, insuficiența sprijinului financiar sau proastă gestiune a fondurilor alocate agriculturii și dezvoltării rurale sunt obstacole majore. Procesul anevoios de accesare a fondurilor europene, termenii dificili, criteriile de evaluare inadecvate, direcționarea netransparentă a banilor pun dificultăți agenților în căutare de finanțare, inclusiv marilor exploatații.

Creșterea performanței sectorului agro-alimentar este limitată de anumite probleme structurale. Un obstacol important în calea dezvoltării sectorului agricol îl reprezintă fărâmițarea excesivă a terenurilor, care reduce considerabil eficiența și productivitatea. Terenurile cu o suprafață mai mică de 5 ha ocupa un procent de 71% din totalul suprafeței agricole a județului Bacău. *Absența unui sistem unitar și complet de cadastru, efect al unei capacități administrative reduse în acest sector, ridică probleme severe în problema identificării și transferului juridic al proprietății, limitând mult posibilitatea de asociere și alipire a exploatațiilor.*

Lipsa asocierii în scopuri productive sau a celei intercomunitare reprezintă un alt punct slab pentru dezvoltarea rurală și o reală barieră pentru creșterea performanțelor sectorului agricol. Suprafața agricolă deținută de asocieri reprezintă doar 7% din totalul terenului agricol din județul Bacău, iar suprafața de care dispun societățile comerciale și agricole constituie 6,3% din total. Din totalul de 316.430 ha teren agricol în proprietate privată, 273.103 ha (86,3%) și 181.366 ha (98,7% din totalul arabilului) se află în proprietatea persoanelor fizice. Este grăitor faptul că nici o asociație sau grup de producători nu au depus cereri de finanțare nerambursabilă în cadrul programelor SAPARD și PNDR, în județul Bacău.

Încurajarea asocierii este justificată de faptul că preponderența *exploatațiilor mici și fărâmițarea excesivă a terenului* scad productivitatea agriculturii și expun producătorii la condițiile climatice și evoluțiile pieței. De asemenea, faptul că producătorii și procesatorii mici au *acces redus la credite și fonduri* reprezintă un aspect valabil la nivel național, cât și județean. Și în județul Bacău insuficiența finanțării private și accesul redusă al operatorilor din agricultură și industrie alimentară la acest tip de finanțare sunt semnalate ca fiind aspecte negative (formele cele mai vizibile ale acestora fiind gradul redus de penetrare a serviciilor financiar-bancare în mediul rural și inexistența unor pachete financiare dedicate mediului rural-agricol). Trebuie observat însă că accesul redus al producătorilor la instrumente financiare dedicate sectorului agricol nu reprezintă o deficiență în sine, deoarece tocmai incapacitatea producătorilor de a forma grupuri și asociații le scade atractivitatea pe piața financiară. În lipsa asocierii nu se pot mobiliza resursele necesare practicării unei agriculturi pe suprafețe mari, competitive – vor lipsi banii pentru utilaje și mașini moderne, cât și pentru a atrage resurse umane cu pregătire și competențe superioare. Asociațiile și grupurile de producători vor fi în măsură să realizeze investițiile necesare pentru îndeplinirea standardelor de funcționare și de calitate, pentru a spori siguranță alimentară și pentru a putea concura de pe picior de egalitate cu produse similare din import.

Sectorul de consultanță și instruire pentru creșterea competitivității sectorului-agroindustrial și pentru dezvoltarea spațiului rural se află într-un stadiu incipient de dezvoltare, iar acoperirea sa tematică și teritorială nu este uniformă. O treime din consultanții rurali specializați în management de proiect își desfășoară activitatea în municipiul Bacău și orașul Dărmănești, în timp ce 73 de localități nu au acces în mod direct de acest tip de specialiști. Există aproximativ 50 de firme care și-au manifestat disponibilitatea de a oferi consultanță (consultanță, expertiză contabilă, arhitecți și proiectanți, evaluatori) pe măsurile finanțate din FEADR, înregistrate la DADR Bacău, dar o mare parte din fermele, asociațiile, grupurile și societățile din sectorul agro-industrial nu au acces, pe criterii financiare, la acest tip de consultanță. În perioada 2006-2009, OJCA Bacău (devenită CAJ¹⁴ Bacău) a oferit consultanță tehnică în urmă a 88.568 solicitări: o mare parte dintre beneficiari dețin însă ferme cu suprafața sub 10 ha (86.189 solicitanți), în timp ce consultanța oferită fermelor medii (10-50 ha,

¹⁴ Camera Agricolă Județeană

1957 solicitări) și mari (peste 50 ha, 422 solicitări) a fost mai limitată. Cu o medie de 364 absolvenți pe an (sau aprox. 0,7-0,5% din populația ocupată în agricultură), capacitatea de instruire a OJCA/Camerei Agricole poate fi extinsă în continuare.

O altă problemă structurală este cea legată de conectarea sectorului productiv cu sectorul de comerț agro-alimentar. Este necesară coagularea unei expertize la nivel județean pentru o mai bună promovare și un marketing mai eficient al produselor agro-alimentare și pentru sporirea accesului (pe) și cotelor (de) piață ale producătorilor și procesatorilor din județul Bacău.

Un obstacol de natură tehnică îl reprezintă starea nesatisfăcătoare a amenajărilor agricole (irigații și alte lucrări tehnologice). Suprafața amenajată pentru irigații la nivelul anului 2009 era de 22.862 ha, organizată în 16 sisteme de irigații, suprafața dezafectată fiind de 566 ha (Răcătău și Săucești). Suprafața aflată în administrația O.U.A.I. era de 11.569 ha. Suprafața irigată în anul 2009 a fost de 157 ha (0,7% realizat din total), ceea ce reprezintă un procent extrem de redus, în condițiile în care costurile pentru reabilitarea sistemelor de irigații s-au ridicat la 85.402 mii lei. Lucrări noi pentru combaterea eroziunii solului și pentru desecare sunt necesare pentru a se acționa asupra unor suprafețe întinse, de 25.555 ha, respectiv 10.785 ha. Problemele derivate din procesul de transfer al proprietății și obstacolele de natură tehnică și financiară au dus la extinderea suprafeței nelucrate la 4,8% din totalul fondului agricol, reprezentând deopotrivă 8,3% din arabil.

În privința gradului de mecanizare al agriculturii, se poate remarca faptul că, *pe ansamblul județului revin în medie 118 ha teren agricol la un tractor și 68 ha teren arabil*, ceea ce reflectă insuficiența parcului de tractoare existent, situat sub media națională de 84 ha de teren agricol și de 54 ha teren arabil per tractor, dar aproape de media regiunii NE, de 112 ha, respectiv 73 ha teren per tractor. Județul Bacău dispune de unul dintre cele mai mici parcuri agricole din întreaga regiune Nord-Est.

Gradul redus de valorificare a produselor tradiționale este indicat de existența a doar 2 producători¹⁵ care întrunesc acest profil la nivelul întregului județ. Brandurile locale băcăuane sunt prea puțin promovate la nivel regional, național și european. În același timp, un deosebit potențial pentru produse ecologice cu valoare adăugată mare, specifice zonei subcarpatice, bogată în pășuni, rămâne nefructificat.

Starea educației pentru formarea specialiștilor pentru domeniul agricultură, a nivelului cunoașterii și inovației în domeniu pot fi de asemenea invocate ca fiind elemente cheie în încercarea de a spori competitivitatea domeniului. Formarea și specializarea insuficientă a personalului și lipsa unităților de învățământ specializat (cu profil pomicol, zootehnic, etc.) sunt aspecte negative ce necesită o atenție imediată.

Un handicap în calea dezvoltării sectorului agricol este configurația cadrului natural: aproximativ 50% din suprafața județului are o pretabilitate redusă pentru cultivare, din diverse motive: eroziune, alunecări de teren, inundații, altitudinea teraselor. Drept consecință, județul Bacău se clasează pe locul 4 în cadrul regiunii NE ca întindere a suprafeței arabile. Aceste condiții repercutează în mod direct asupra potențialului productiv al județului. Capacitatea de producție agricolă vegetală nu reprezintă un avantaj competitiv al județului Bacău în cadrul regiunii (locurile 4 și 5 în anii 2007 și 2005 ca valoare a producției vegetale).

Balanța comercială a județului Bacău este negativă pentru categoriile de produse agricole sau procesate din produse agricole: animale și produse animale, produse vegetale, produse alimentare, băuturi și grăsimi și uleiuri.

Din punctul de vedere al capacității de absorbție a fondurilor structurale pentru agricultură și dezvoltare rurală în județul Bacău, se remarcă disparități severe, atât interjudețene, cât și intersectoriale. O mare parte din fondurile SAPARD și PNDR dedicate fermelor și industriei alimentare au fost absorbite de companii din municipii și orașe (Bacău, într-o proporție covârșitoare, dar și Buhuși, Moinești sau Onești) sau comune aflate în spațiul de dezvoltare ale concentrărilor urbane sau favorizate de accesul la artera E85 (Filipești, Berești-Bistrița, Răcăciuni, Letea Veche, Săucești).

¹⁵ Asociația Valea Asăului (brânzeturi) și SC Ronel Com SRL (dulcețuri, zacuscă)

Exista o disparitate importantă și în ceea ce privește productivitatea agricolă a diverselor zone din cadrul județului. Deși, în mod inevitabil, nu toate zonele pot fi performante în ceea ce privește diversele categorii de producție agricolă, exista unele comune care înregistrează producții reduse la mai multe capitole. Spre exemplu, luând în considerare 7 categorii de produse (3 tipuri de lapte, carne, ouă, cereale, fănețuri-nutrețuri și legume-cartofi) și analizând primele și ultimele 10 comune din clasament, observăm performanțe scăzute în cazul comunelor: Prăjești (comună din partea estică, producție slabă la 4 categorii de produse, fără a excela la celelalte 3), Cleja (3 categorii), Gioseni (comună din partea estică, 3 categorii), Valea Seacă (3 categorii) și Zemeș (3 categorii).

Dezvoltare rurală

În județul Bacău peste 90% dintre localități sunt de tip rural și peste 50% din populație trăiește în mediul rural. Agricultură, industria alimentară și silvicultura sunt de o importanță primordială pentru economia rurală, prezenta activităților non-agricole, legate de sectorul primar, mai ales exploatarea resurselor naturale și procesarea, fiind nesemnificative în termeni economici. În anul 2007, sectorul agriculturii, vânătorii și silviculturii înregistra un număr de 67.300 persoane populație ocupată (30% din totalul populației ocupate din economia județului, rata de ocupare în mediul rural fiind mult mai mare, în special în zona de est). Economia rurală a județului Bacău este slab diversificată și încă dependentă de activitățile agricole, ceea ce are drept consecință venituri reduse pentru întreprinzătorii din mediul rural.

Conform datelor de care dispune AJOFM Bacău, la nivelul anului 2008, în funcție de mediul de proveniență, ponderea șomerilor proveniți din mediul rural este de 60,24%, iar majoritatea șomerilor de lungă durată provin tot din acest spațiu.

Ca disparitate în dezvoltarea spațiului rural putem sublinia nivelul redus de acces la servicii publice în teritoriul rural, în special în zona de est a județului. Zonele rurale din Bacău sunt afectate de lipsa semnificativă a infrastructurii și a deficiențelor acestora care afectează atât dezvoltarea economică, cât și calitatea vieții. Cele mai importante nevoi sunt legate de: drumuri, infrastructura de alimentare cu apă, de canalizare, accesul la servicii medicale și educaționale.

Din totalul de 2.055 km de drumuri județene și comunale, doar 220km sunt modernizate, iar distanța acoperită cu îmbrăcăminte ușoare rutiere este de 502 km. Deși județul se plasează pe locul 2 în regiune ca lungime a drumurilor județene și comunale și ca pondere a drumurilor publice modernizate din total (26.4%, la nivelul anului 2007), lungimea drumurilor județene și comunale modernizate este extrem de mică. Doar 15% din localitățile din mediul rural beneficiând de servicii de salubritate în anul 2008.

Un alt aspect negativ îl reprezintă lipsă cronică a resurselor financiare în mediul rural (bugetele locale), situația fiind gravă în special în partea de Est.

Repartiția teritorială a fondurilor SAPARD și PNDR dedicate diversificării economiei rurale riscă să contribuie la accentuarea disparităților de dezvoltare intrajudețeană. Printre principalele zone beneficiare ale investițiilor SAPARD și FEADR în activități non-agricole sunt și câteva orașe (Slanic-Modova, Moinești, Comănești, Dărmănești) sau comune situate în apropierea concentrărilor urbane/arterelor europene (Hemeiuș, Filipești, Cașin, Orbeni, Mărgineni, Nicolae-Balcescu, Săucești), comunele din zona estică a județului pe de altă parte fiind mai slab reprezentate.

Anumite disparități pot fi observate și în distribuția județeană a fondurilor europene destinate autorităților publice locale. Din totalul de 35 comune din jud. Bacău care au primit fonduri SAPARD și FEADR/FEP pentru modernizarea spațiului rural, 12 sunt în zona de Est a județului (la est de E85), 10 în zona centrală (străpunse de E85) și 13 în Vest (zona din vestul Șiretului). Astfel, 37,5% din comunele estice, 66,6% din comunele din zona centrală și 34,2% din comunele din vest au beneficiat de fonduri. Deși doar 1/3 din comunele estice au reușit să atragă fonduri, acestea au absorbit 36,3 mil euro, în comparație cu 25,8 mil euro în centru și 19,4 mil euro în vest, ceea ce dovedește faptul că distribuția în zona centrală a fost cea mai extinsă și echilibrată.

Chiar dacă pe teritoriul județului Bacău s-au constituit deja 4 Grupuri de Acțiune Locale, în cadrul axei LEADER, implicate în dezvoltarea rurală, acestea cuprind doar 40 de localități (dintre care 2 orașe) din

cele 93, comunele din zona de est a județului fiind cele mai slab reprezentate (3 din 32 fiind membre ale unui GAL).

De altfel, peste 50% din totalul fondurilor europene pentru agricultură și dezvoltare rurală au fost accesate de 4 municipii/orașe (Bacău, Onești, Moinești, Buhuși) și 2 comune din zona acestora de influență (Filipești, Letea Veche), primele 6 beneficiare ale investițiilor, în ordinea enumerării.

Deși ratele generale de absorbție ale fondurilor europene pentru agricultură și dezvoltare rurală au fost mai mari în Bacău decât media națională, se observă un declin al capacității de absorbție în mediul privat, de la un exercițiu la altul (de la 6,3% din total național pe SAPARD la 3,4% pe PNDR până în prezent pentru măsurile cu beneficiari privați), în timp ce capacitatea de accesare/absorbție a comunelor s-a menținut constantă (cu 4%, respectiv 4,05% pentru măsurile 2.1 SAPARD și 322 PNDR până în prezent).

2.1.4. PROBLEME ȘI DISPARITĂȚI PRIVIND PARTENERIATELE ȘI CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ

Capacitate administrativă și parteneriate

Principala problemă legată de dezvoltarea capacității administrative este legată de situația pregătirii funcționarilor publici din cadrul administrației publice locale. Implementarea instrumentelor managementului modern de tipul planificării strategice, a activităților de monitorizare și evaluare reprezintă principalele aspecte care afectează performanța administrației publice de la nivel județean și local.

Capacitatea instituțiilor publice de a realiza parteneriate, între ele și cu mediul de afaceri și non-guvernamental, este în prezent redusă.

Consiliul Județean Bacău

- Context general

Consiliul Județean Bacău este actorul cheie în gestionarea procesului de înnoire a județului. Capacitatea Consiliului Județean de a elabora și implementa politici publice la nivel județean reprezintă elemente importante ale reușitei procesului strategic pe termen mediu și lung.

Capacitatea administrativă a localităților județului Bacău este de asemenea o condiție a îndeplinirii cu succes a obiectivelor propuse în documentul strategic. În cadrul demersului strategic există mai multe ținte. În primul rând, Primăriile au rolul de a susține dezvoltarea localităților pe care le conduc și de a oferi servicii publice de calitate cetățenilor. În al doilea rând, Primăriile trebuie să își dezvolte capacitatea instituțională de a cheltui responsabil banii publici, cu ajutorul celor mai bune resurse de personal, cu un management al timpului eficient și pe baza unor proceduri de nou management public.

Consiliul Județean are rolul de coordonare al eforturilor de creștere a competitivității economiei județene, a calității vieții la nivel județean. Modernizarea administrației în sensul unei guvernări locale care să respecte principiile doctrinei noului management public este de natură să asigure condițiile favorabile modernizării comunităților locale.

Inițiativele Consiliului Județean Bacău reflectă interesul administrației județene în întărirea capacității instituționale de a promova dezvoltarea județeană. În acest sens, o chestiune asumată privește faptul că țintele și indicatorii asumați în strategia de dezvoltare județeană nu pot fi atinse în absența schimbării percepției autorităților cu privire la instrumentele și metodele de guvernare locală: transparentizarea cheltuirii banilor publici și implicarea comunității în stabilirea priorităților locale, identificarea unor mijloace suport pentru articularea intereselor publice locale ale cetățenilor. Autoritățile județene au avut deja inițiativa realizării **Strategiei și planului de acțiune privind menținerea și creșterea integrității la nivelul Județului Bacău, în perioada 2008-2010, un document de politică a transparenței și integrității** prin care se asumă o guvernare transparentă

aflată în conjuncție cu interesele cetățenilor județului Bacău. Asumarea unei politici explicite cu privire la transparența și integritatea autorităților publice dar și utilizarea de instrumente moderne de guvernare (politici publice, fundamentare a impactului, reducerea barierelor administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri, bugetarea pe programe și proiecte transparente) este în linie cu modelele moderne de guvernare publică practicate la nivel european.

Creșterea capacității instituționale a localităților va urmări atât creșterea indicatorilor socio-economici la nivel de localități cât și o dezvoltare comună, bazată pe parteneriat și asociere, la nivel de județ. Capacitatea de asociere și programare a localităților va trebui să se dezvolte și să asigure accesarea unor oportunități comune. De asemenea, coeziunea județeană poate asigura dezvoltarea elementelor orizontale la nivel administrativ: economia locală, infrastructura, societatea civilă.

- **Capacitatea instituțională**

Consiliul Județean Bacău are o structură formată din 226 de posturi din care 25 posturi de conducere și 201 posturi de execuție. Structura de subordonare este una echilibrată, defalcând atribuțiile importante la nivelul întregului management al instituției – atribuții ale Președintelui, Vicepreședinților și Secretarului județului. O inovație a administrației publice românești este reprezentată de instituția administratorului public, care reprezintă un sprijin important pentru managementul instituției. Dezvoltarea județului se bazează extensiv pe activitatea Direcției Integrare Europeană, care, cu un personal de 21 de persoane coordonează activitatea de pregătirea a cererilor de finanțare și implementare a proiectelor europene. Consiliul Județean Bacău deține o experiență importantă în accesarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă (fonduri europene, fonduri bilaterale). Raportat la numărul de proiecte pregătite pentru accesarea fondurilor europene structurale, eficiența Consiliului Județean Bacău este deosebit de bună dat fiind faptul că s-au câștigat proiecte la nivelul a mai multe Programe Operaționale, acest element indicând și faptul că echipa este specializată multidisciplinar. Colaborarea pe orizontală între specialiștii care pregătesc proiecte și celelalte departamente din cadrul CJ este una foarte bună dat fiind timpii reduși de pregătire a documentațiilor de depunere a cererilor de finanțare și contractare a proiectelor.

- **Capacitate Financiară**

Capacitatea financiară a județului Bacău trebuie să fie adecvată în realitate, iar, în acest sens, trebuie urmărite atent competențele municipalităților și Consiliului Județean. Conform legislației de specialitate, sintetic, atribuțiile pe diverse domenii ale orașelor și Consiliului Județean se reflectă în tabelul următor:

Domeniul	Municipalitatea	Județul
Venituri bugetare	Venituri ridicate, provenind în mare parte din taxele locale și din fracțiunea taxei pe venit care revine municipalității	Veituri reduse, provenind aproape exclusiv din transferuri de la bugetul central
Stimulente fiscale	Competențe largi privind rata taxelor locale și a reducerilor acestora, dar cu impact mic asupra investitorilor mari	Nu are competențe
Dezvoltarea infrastructurii locale	Competențe largi cu posibilitatea de a aplica pentru fonduri de asistență	Competențe largi, posibilitatea de a aplica pentru fonduri de asistență, dar capacitate limitată de contribuție personală
Planificare strategică	Planificare strategică pentru dezvoltare (nu-obligatorie) și pentru planificarea spațială (obligatorie)	Competențele sunt mai reduse pentru o planificare strategică de impact;
Dezvoltarea unor instituții de asistență pentru afaceri	Competențe largi limitate de restricțiile de ordin financiar	Caracteristici similare municipalităților dar un nivel al fondurilor substanțial mai redus
Cooperarea externă	Acorduri frecvent de înfrățire a orașelor; cele mai multe cazuri sunt legate de schimburi culturale și de studenți	Nu sunt încă destul de dezvoltate. Încercările de a rezolva problemele de piața forței de muncă se materializează prin căutarea de locuri de muncă în exterior.
Promovarea municipalității / a județului	Competențe largi limitate doar de disponibilitatea fondurilor	Competențe largi limitate doar de disponibilitatea fondurilor și abilitatea de a coopera cu municipalitățile din regiune

Conform tabelului sintetic de mai sus, se poate observa că atribuțiile CJ-ului sunt mai reduse decât cele ale localităților din județ. Aceste atribuții pot fi pe de altă parte fructificate din plin dacă Consiliul Județean își asumă un rol de leadership județean și regional. Consiliul Județean Bacău s-a implicat în acest sens la nivel județean și a devenit un pilon pentru dezvoltarea județeană prin inițiativele sale: asocierea pentru proiectele majore de infrastructură județene; investiții în infrastructura de afaceri județeană; susținerea pentru sectorul asistenței sociale, învățământului și culturii, etc.

Pentru a putea juca acest rol de lider, Consiliul Județean trebuie să dețină resursele financiare adecvate. Capacitatea financiară a bugetului județean a rămas stabilă în ultimii ani analizați (2007 - 2009). Astfel, se constată o creștere a veniturilor pentru anul 2008 la un nivel de 226.977.112 lei de la 180.630.040 lei în 2007. În 2008 se constată un regres, veniturile ajungând la 221.212.800 lei. Situația încasărilor este stabilă fiind totuși remarcată o involuție de încasărilor din TVA, deci o reducere a activității comerciale la nivel județean, de la 114.498.292 lei în 2008 la 96.011.693 lei în 2009.

Se observă o dinamică ascendentă a cheltuielilor sociale în ultimii ani, capitolul Asistență Socială afectând cel mai mult bugetul județean. Dacă în 2007 aceste cheltuieli se ridicau la 78.115.625 lei (aprox 50% din buget), în 2008 au crescut la 93.438.154 lei pe fondul creșterii bugetului general (aprox 40% din total buget) iar 2009 a adus o creștere a acestor cheltuieli la 101.145.547 lei în condițiile scăderii bugetului (aprox 48% din total buget). Se impune practic o regândire și o reformare a sectorului de asistență socială la nivel județean prin eficientizarea realizării cheltuielilor și reformarea instituțiilor și reevaluarea grupurilor țintă pentru a scădea presiunea majoră exercitată pe bugetul județean în detrimentul investițiilor.

Încă un aspect cheie legat de bugetul județean privește evoluția cheltuielilor legate de investițiile în infrastructura județeană de drumuri. Dacă în 2007 execuția bugetului a înregistrat o cheltuială de 29.702.206 lei, în 2008 s-au cheltuit aproximativ 57.186.966 lei iar în 2009 cheltuielile s-au redus la 30.565.058 lei. Se constată așadar o reducere a cheltuielilor pentru investiții în infrastructură și o creștere a cheltuielilor sociale, dezechilibru care trebuie corijat pentru a ca CJ Bacău să poată realiza investiții care să genereze o creștere a competitivității economice și de infrastructură a județului.

De asemenea, o pondere mai mare în cheltuielile județene au avut-o în ultimii ani banii alocați proiectelor, de la 9.229.307 în 2007, la 8.127.391 în 2008 și 8.413.288 în 2009, fapt ce arată o capacitate administrativă importantă în acest sens.

Pentru dezvoltarea proiectelor necesare autorităților locale, Consiliul Județean Bacău oferă asistență APL-urilor pe baza fondurilor din capitolul de Subvenții către bugetele locale pentru finanțarea programului multianual de asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor. În 2009 suma dedicată

acestor cheltuieli a fost de 627.314 lei, mult mai scăzută decât în 2008 când pentru pregătirea proiectelor autorităților locale au fost cheltuiți 1.481.532 lei. Acest sprijin financiar și tehnic pentru autoritățile locale trebuie secondat și de alte instrumente pentru echilibrarea bugetelor locale, pentru că împreună să genereze o capacitate tehnico-financiară adecvată care să permită atragerea și absorbția de proiecte europene. Sumele alocate de Consiliul Județean pentru echilibrarea bugetelor locale au evoluat de la 16.714.000 lei în 2007 la 21.453.000 lei în 2009 și au scăzut în 2009 pe fondul recesiunii financiare până la 19.884.000 lei în 2009.

În ceea ce privește capacitatea Consiliului Județean de a atrage surse de finanțare sau a cofinanța proiectele de dezvoltare, aceasta se bazează pe gradul de îndatorare și bonitatea financiară a instituției. La nivelul anului 2010 existau 2 împrumuturi bancare pentru realizarea de investiții pentru dezvoltare locală. Cumulat, cele două împrumuturi reprezentau un cuantum de 65.502.679 lei, generând un grad de îndatorare a bugetului județean de 25%.

- **Surse de finanțare**

Unul dintre punctele majore de intervenție care pot duce la dezvoltare și creștere în economică locală este întărirea relației cu sectorul privat. De aici pot rezulta nu doar colaborări public-privat ci și riscuri comune, costuri, încasări și dreptul asupra activelor. Autoritățile publice locale dispun, cel puțin în mod teoretic, de mai multe instrumente legale care le permit angajarea în diverse forme de parteneriat pentru finalitatea comună, de dezvoltare a comunității locale și, după caz, de regenerare urbană.

Legea Administrației publice (Legea 215/2001, art.125) dispune că bunurile care fac parte din domeniul public său privat de interes local să poată fi concesionate ori să fie închiriate. De asemenea, conform Art. 126. consiliile locale pot da în folosință gratuită, pe termen limitat, bunuri mobile și imobile proprietate publică sau privată locală, după caz, persoanelor juridice fără scop lucrativ, care desfășoară activitate de binefacere sau de utilitate publică ori serviciile publice.

Mai mult, Ordonanța de urgență Nr. 34 din 2006 *privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii* prevede ca prin contractul de concesiune, o parte – cedentul – transmite altei părți – concesionarul – spre administrare rentabilă, pe un termen determinat, în schimbul unei redevențe, o activitate economică, un serviciu public, o subunitate productivă sau un teren proprietate de stat. Totodată, Ordonanța de urgență nr. 54/2006 (Art. 6) privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică prevede calitatea de concesionar pentru orice persoană fizică sau persoana juridică, română ori străină.

Cu toate acestea, acest cadru legislativ nu creează instrumente de parteneriat/contractare ci mai degrabă limitează colaborarea pentru diverse proiecte de dezvoltare urbană, între autorități publice și alte entități, fie că sunt Asociații de Dezvoltare Intercomunitară, asociații de proprietari sau mediul privat. O formă de asociere reglementată legislativ este *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI)*. Componenta acestui organism este totuși limitată. Legea nr. 286/2006 din 06/07/2006 privind modificarea *Legii administrației publice locale nr. 215/2001* definește asociațiile de dezvoltare intercomunitară drept structurile de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființate, în condițiile legii, de unitățile administrative teritoriale pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice, deci permite doar stabilirea de parteneriate între autoritățile publice locale. Rolul asociațiilor este acela de formulare și implementare în comun de politici publice la nivel local.

- **Parteneriat și Asociativitate**

Județul Bacău are o experiență importantă în realizarea de parteneriate pentru dezvoltare. De la dezvoltarea de parteneriate cu administrații ale unor state europene, la realizarea de parteneriate județene pentru implementarea proiectelor strategice de dezvoltare și până la susținerea parteneriatelor rurale – GAL-uri – experiența Consiliului Județean permite o dezvoltare facilă a acestor inițiative. La nivelul județului Bacău există în prezent 2 Asociații de Dezvoltare Intercomunitară, una care privește gestiunea apei și infrastructurii de epurare și o altă asociație care implementează Planul Județean de Gestiune a Deșeurilor. De asemenea, Consiliul Județean s-a implicat la nivel de parteneriat în îmbunătățirea capacității de planificare strategică a autorităților locale din județul Bacău prin implementarea proiectului “ **Strategia de dezvoltare durabilă a județului Bacău**” având ca

obiectiv dezvoltarea capacității de formulare a politicilor publice, a capacității de a realiza o mai bună reglementare și planificare strategică în domeniul Dezvoltării Rurale la nivelul județului Bacău pentru actorii cu activitate relevantă în acest domeniu (Consiliul Județean, Consilii Locale, Direcția Agricolă a Județului Bacău), precum și a capacității de a dezvolta parteneriate inter-instituționale.

Parteneriatele internaționale au adus județul Bacău în atenția Comitetului Regiunilor prin candidatura la concursul european “**Regiunea europeană cea mai deschisă tinerilor – 2009**”, organizat de Adunarea Regiunilor Europei (ARE). Tema concursului pentru anul 2009 a fost **creativitatea, inovația și spiritul antreprenorial al tinerilor**. Județul Bacău a obținut certificatul de ‘Regiune deschisă tinerilor’.

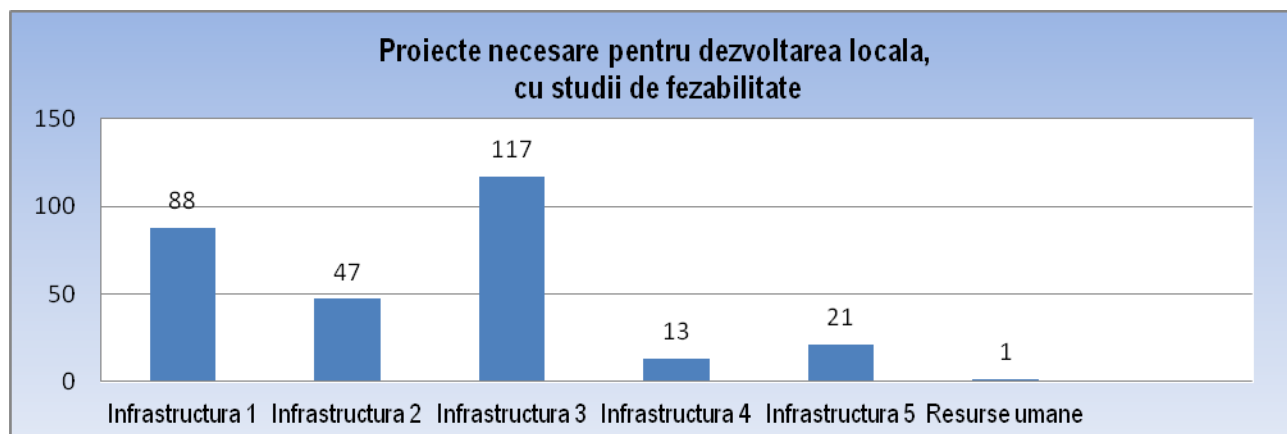
Capacitatea administrativă a Autorităților Locale

- Dezvoltare Locală

Cheia unei dezvoltări comunitare solide o reprezintă identificarea la nivel local a principalelor probleme și nevoi, precum și a punctelor tari, a oportunităților și strategiei care urmează a fi utilizate în dezvoltare. Realizarea Strategiei de dezvoltare locală reprezintă primul pas către promovarea coerentă a intereselor locale, bazată pe un proces de planificare strategică a priorităților de dezvoltare locale, etapă îndeplinită în procent de 93 %. Lipsa infrastructurii și a utilităților este conștientizată de către administrațiile locale ca factor inhibitor al dezvoltării. Acest lucru se observă și din ponderea mare pe care o au proiectele de acest fel în agendele de lucru ale Consiliilor Locale.

În ultimii 5 ani au fost atrase mai ales proiecte de construcție/ reabilitare/ modernizare/ dotare spații publice (98 proiecte) și un număr aprox. egal de proiecte de construcție/ reabilitare/ modernizare de drumuri, poduri, rețele de apă și canalizare și stații de epurare (57 proiecte de rețea apă, rețea canalizare, stație epurare, salubritate, 53 proiecte de drumuri, poduri, amenajarea teritoriului). În continuare, numărul și destinația proiectelor necesare dezvoltării în următorii 5 ani, care au deja studiile de fezabilitate pregătite, păstrează aceeași distribuție: cele mai multe orientate către categoria spații publice (117) și un număr aproape dublu de proiecte de drumuri, poduri, amenajarea teritoriului (88), în comparație cu cele de tipul rețea apă, rețea canalizare, stație epurare, salubritate (47). Diferența dintre cele două categorii este dată de satisfacerea necesităților de dezvoltare în sectorul rețelelor de apă, canalizare, stații epurare, salubritate prin proiectele atrase în ultimii 5 ani și, mai ales, de interesul ridicat față de amenajarea teritoriului (regularizare curs ape curgătoare, împăduriri etc.) și reabilitarea podurilor mai ales în zonele afectate de calamități și dezastre naturale. Proiectele atrase au fost finanțate cu precădere din bugetul de stat sau local, iar numărul mic de proiecte realizate din fonduri externe nerambursabile poate fi un indicator al lipsei de specialiști pregătiți în acest sens la nivelul administrațiilor locale.

Unele dintre aceste proiecte sunt derulate în cadrul unor asociații intercomunitare (cea mai puternică Asociație de Dezvoltare Intercomunitară fiind ADIB). Perspectiva asupra dezvoltării viitoare este moderat-optimistă, văzută cu progres constant în etape mici (57%)¹⁶ sau doar în anumite sectoare (29%), opinii susținute și de posibilitatea accesării fondurilor nerambursabile.

- **Infrastructură și mediu**

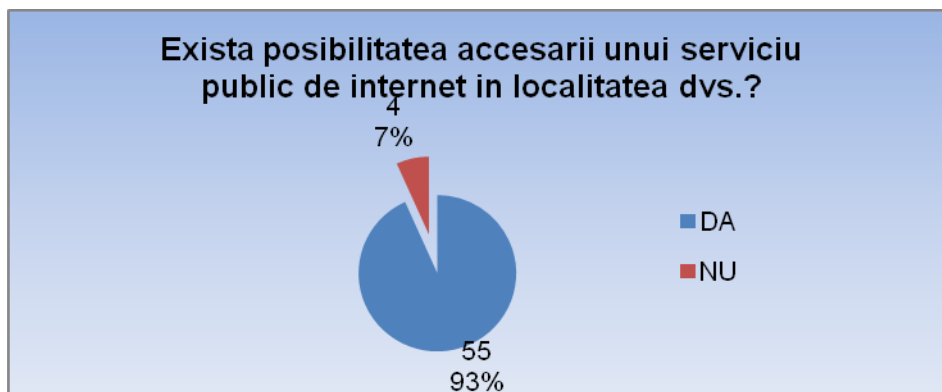
Situația infrastructurii a fost surprinsă mai mult din perspectiva stării de fapt, decât a necesarului. În primul rând atrage atenția procentul mare de localități (36%) care nu dețin un management al deșeurilor. Un alt element semnificativ este acela că, pentru investițiile privind deșeurile și salubritatea, se au în vedere în primul rând banii de la bugetul local sau cei din fondurile guvernamentale (18 cazuri) și mai puțin cei din fonduri europene (9 cazuri) sau alte surse (1 caz).

Comunele care dispun de rețea de gaze naturale sunt concentrate în partea de sud și vest a județului, un număr însemnat de abonați găsindu-se în localitățile Sascut (1410), Zemeș (1000), Podu Turcului (865).

În ultimii cinci ani au fost atrase proiecte în valoare de 33.986.361.529 lei, pentru prioritatea drumuri, poduri, amenajarea teritoriului. O parte au fost folosiți pentru reabilitarea prin asfaltare a 134,2 km drumuri comunale și pietruirea altor 1311,2 km în ultimii 3 ani. Aceste cifre au semnificație doar prin compararea cu suma totală a drumurilor deținute în administrare de către primăriile participante la studiu: 153,80 km drum național, 57,96 km drum european, 538,75 km drum județean, 765,22 km drumuri comunale, 1056,53 km străzi și ulițe.

Transportul public, iluminatul stradal, accesul la surse variate și rapide de informare (internet, cablu tv etc.) nu pun probleme majore decât din perspectiva răspândirii și a calității – o singură comună a declarat că nu există transport public care să o lege de localitățile învecinate, iar 6 au considerat că nu este suficient. Cu toate acestea, faptul că aproape 93% dintre localități declară că există potențial acces la servicii de internet, reprezintă un progres important în ceea ce privește dezvoltarea locală pe termen mediu și lung.

¹⁶ Conform studiului sociologic derulat la nivelul autorităților publice locale din județul Bacău

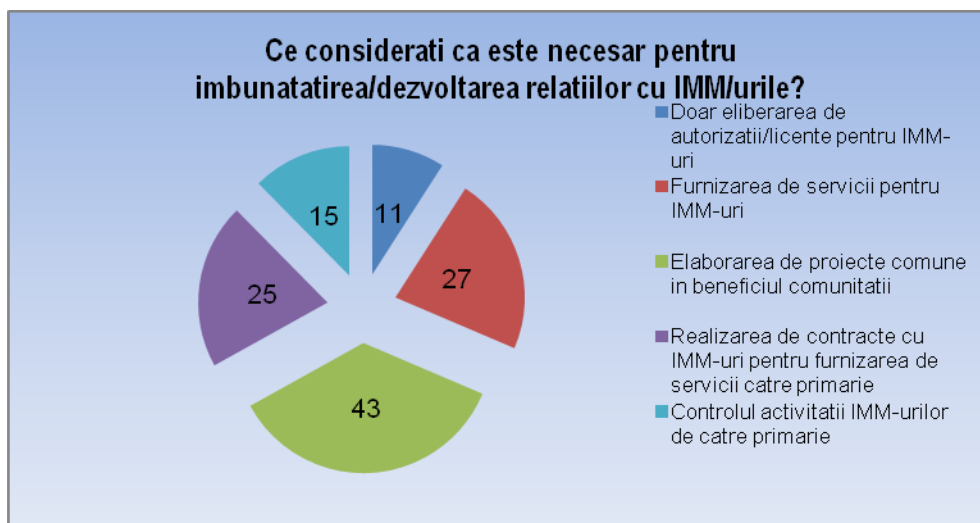

Localitățile cele mai izolate din punctul de vedere al distanței față de municipiile județului sunt cele din Sud – Est-ul județului (acestea sunt mai apropiate de orașele Adjud și Bârlad). Distanța mare față de poliile urbane principale ai județului, plasarea în zona de câmpie (deci cu pondere mare a suprafețelor arabile în totalul terenului agricol) și locuințele construite din pământ creează imaginea de bază a sărăciei comunitare.

Calitatea locuirii este diferită în funcție de tipul de relief asociat localității: comunele din zonele de deal și munte ale județului cu număr mare de locuințe construite din lemn au o calitate a locuirii ușor crescută în comparație cu cele din zona de câmpie unde locuințele construite din paiantă și chirpici oferă condiții de confort și igienă mult mai scăzute.

- **Dezvoltarea economică a comunității**

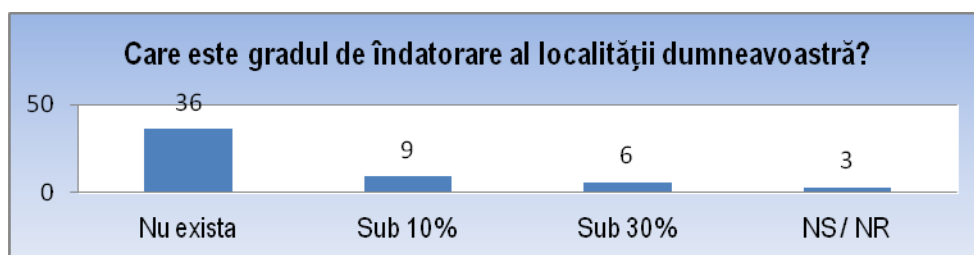
De o importanță majoră pentru acest capitol este relația dintre administrația locală și IMM, ca mecanism de convertire a activităților economice în bunăstare colectivă, precum și de stimulare a antreprenoriatului cu rol social în comunitate. Din această privință răspunsurile primite sunt satisfăcătoare, primăriile (95%) dovedind că sunt conștiente de rolul important pe care agenții economici îl joacă în comunitate, cel puțin prin asigurarea de locuri de muncă și contribuțiile la bugetul local. O problemă o reprezintă însă nivelul redus al colectării taxelor de la aceștia, precum și faptul că în unele cazuri aceștia au doar punctul de lucru pe raza localității, nu și sediul social. Din punct de vedere al nevoilor mediului de afaceri județean, autoritățile publice locale consideră că există anumite reglementări care, odată îmbunătățite, pot crea condițiile dezvoltării competitivității locale.

Analizată pe tipuri de activități economice, contribuția financiară a mediului de afaceri la bugetele locale este fruntașă în cazul a 19 localități, iar aportul sectorului agricultură este esențial în cazul altor 4. De bază rămâne însă contribuția transferurilor de stat către bugetul local, excepțiile de la această regulă fiind puține: Coțofănești 0%, Ghimeș Făget și Gioseni 40%, Mărgineni 35%, Strugari 5%.

În ceea ce privește gradul de îndatorare al localităților din județul Bacău, repondenții sondajului derulat au afirmat în proporție de 36% că nu există îndatorare locală, 9 sunt îndatorate sub 10%, 6 localități sunt îndatorate la în procent de 30% în timp ce 3 repondenți nu au putut răspunde.

În ceea ce privește dezvoltare pe termen mediu și lung, există un anumit optimism moderat al autorităților locale din județul Bacău.

• Resurse umane/ social/ cultură/ învățământ

Dezvoltarea fie ea comunitară sau socială înregistrată din punctul de vedere al creșterii bunăstării colective, este necesar să se reflecte și la nivelul bunăstării individuale, prin asigurarea locurilor de muncă, a serviciilor sociale de bază (educație, asistență medicală specializată) la nivel local. Navetismul, fără a reprezenta o disfuncție socială, exprimă imposibilitatea satisfacerii acestor trebuințe la nivel local. Comunele care au răspuns chestionării au apreciat un număr de peste 12.750 de navetiști, cei mai mulți dintre ei elevi (38%). Pe lângă aceștia se găsesc și 1144 profesori care se deplasează zilnic către unitățile de învățământ din alte localități și cca 6580 de salariați.

Plecările temporare din localitate (pentru a munci în străinătate) sau definitive, exprimă în general aceleași cauze economice sau de dezvoltare profesională personală care se găsesc și în cazul navetismului, dar cu o rezolvare categorică a problemei. În ultimii 3 ani se apreciază că aproximativ 6350 de persoane au părăsit localitățile rurale ale județului Bacău pentru a se stabili în străinătate (4603), în mediul urban (1264) sau în alte comune (504). Depopularea satelor prin plecarea tinerilor către centrele urbane sau în străinătate este una dintre amenințările cele mai des identificate, chiar dacă migrația temporară în străinătate este în scădere, în ultimii 2 ani.

Șomajul și distribuția sa pe teritoriul județului sunt în strânsă legătură cu polii de dezvoltare ai județului. Astfel, numărul cel mai mare de șomeri la nivel rural îl putem găsi în comunele limitrofe marilor orașe. Aproape fiecare centru urban se învecinează cu o comună al cărei șomaj sare de media județului. Aceste comune sunt: Buhoci, Poduri, Târgu Trotuș și, ținând cont de vecinătatea celor două orașe Adjud și Bârlad, putem să adăugăm Sascut și Podul Turcului. Alte localități cu număr ridicat de șomeri mai sunt Căiuți, Faraoni și Cleja.

Venitul minim garantat (VMG) grupează, în funcție de numărul ridicat de beneficiari, câteva comune din Nord-Estul județului (recunoscut ca fiind cea mai săracă zonă a județului) – Roșiori (900 pers.), Lipova (1553 pers.), Ungureni (1052 pers.) și din Sud – Coțofănești (1120), Ștefan cel Mare (615), Valea Seacă (584). Datorită criteriilor folosite pentru acordarea ajutoarelor, VMG poate fi folosit ca

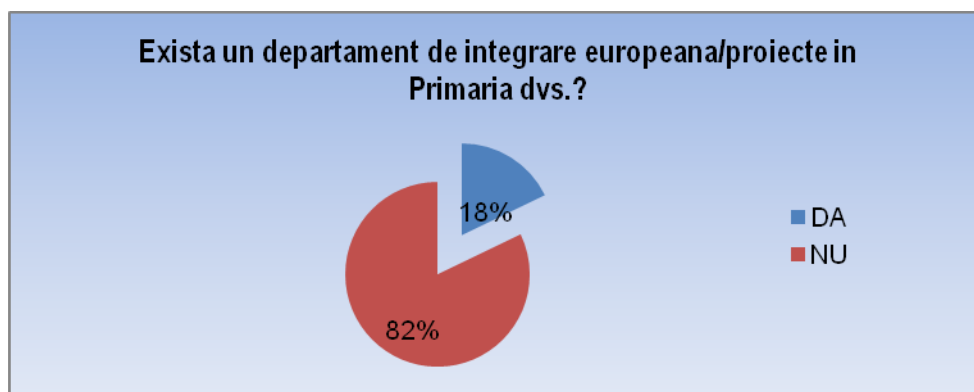
marca pentru identificarea pungilor de sărăcie, cu observația că trebuie corelat cu compoziția etnică a localităților. Se constată că principalul furnizor de servicii sociale sunt Primăriile, piața privată a serviciilor sociale fiind în acest moment

Ca probleme sociale auto-identificate la nivel local sărăcia a fost numită de 44 de ori, *slaba calificare a forței de muncă* de 39 de ori, *migrația* de 35, *problemele legate de minorități* de 7 ori, iar *lipsa locurilor de muncă* de 6 ori.

- **Capacitate administrativă**

33% dintre localitățile județului Bacău nu au actualizat PUG, iar acest lucru reprezintă o posibilă piedică în derularea eficientă a unor programe de dezvoltare. Activitatea primarului este raportată constant¹⁷ în 55 de cazuri, iar cea a primăriei în 26 de cazuri. În medie, primăriile au organizat 4-5 dezbateri publice anuale pe teme de interes local. Excepțiile notabile sunt Berești Tazlău cu 25 și Luizi Călugăra și 16 dezbateri publice.

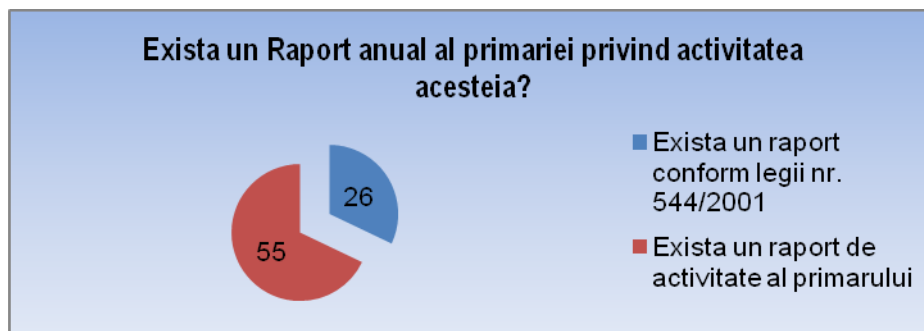
Una dintre explicațiile slabei finanțări a proiectelor prin fonduri europene este dată de lipsa personalului specializat pentru scrierea acestui tip de proiecte. 20 de primării nu dețin nicio persoană specializată în scrierea sau gestiunea proiectelor, iar 34 consideră că mai au nevoie de personal specializat pentru această activitate. În acest caz, avem 49 de primării care au folosit consultanță externă pentru accesarea fondurilor, cele care nu apelat nici la aceasta modalitate de optimizare a procesului de finanțare motivând lipsa fondurilor sau neîncrederea cauzată de numărul mare de proiecte cu consultant nefinalizate.

În privința relației dintre administrația locală și alte instituții privind sprijinul pentru dezvoltarea locală, cele mai des nominalizate instituții sunt Consiliul Județean (45 cazuri), Autoritățile de Management din ministere responsabile cu Fondurile Structurale (43 cazuri) și Prefectura (40 cazuri). O implicare mai activă se așteaptă și din partea ADR Nord-Est.

În ceea ce privește capitolul transparență, nivelul administrativ al autorităților locale din județul Bacău se înscrie în trendurile naționale. Doar 26 localități realizează anual raportul conform legii 544/2001 privind legea liberului acces la informațiile publice, în timp ce doar 55 localități publică un raport anual de activitate.

¹⁷ Prin intermediul Raportului Anual de Activitate al Instituției

2.2. FUNCȚIONALITATE SOCIALA

2.2.1. INCLUZIUNE SOCIALA, DEMOGRAFIE SI MIGRATIE

Demografie și migrație

Bacău este în continuare un județ preponderent rural. Populația urbană a județului reprezintă 46,2% din numărul total al locuitorilor, rezultând un grad de urbanizare mult mai scăzut decât media pe țară, care este de 52,7%.

Există o disparitate vizibilă între gradele de populare a zonelor vestică și estică, cauză și consecință a performanțelor economice atât de contrastante ale teritoriilor separate de râul Siret. Densitatea rezidențială descrește din vestul spre estul județului, lunca Siretului constituind o zonă clară de demarcare. În vestul și centrul județului se întâlnesc densități cuprinse între 1000 și 3500 loc/km² și chiar peste 3500 loc/km², în partea de est valorile sunt cuprinse între 400 - 1000 loc/km, 14 comune având densitatea sub 700 loc/km .

În perioada ultimului recensământ al populației României (2002), populația județului Bacău tinde să descrească, pe fondul sporului natural negativ, dar și al sporului migratoriu mare (care atinge și cote de 16% pentru plecări fără schimbare definitivă a domiciliului). Scăderea populației totale este un fenomen îngrijorător deoarece este asociată cu intensificarea presiunii sociale, prin diminuarea accentuată a populației active și prin îmbătrânire demografică, deci creșterea numărului de persoane care pun presiune asupra sistemului asigurărilor sociale de stat. Fenomenul este mai accentuat în zona de sud – est, care a fost și rămâne o zonă cu descreștere demografică.

Politici sociale - Incluziune socială

Din statisticile existente la nivelul anului 2007 privind numărul mediu al pensionarilor, observăm faptul că procentul acelor care beneficiază de pensia/asigurare socială de stat pe teritoriul județului Bacău relativ la populația totală este inferior procentului național (19% în Bacău și 21,5% pe țară) și ușor superior celui regional (19% față de 18,3%), dar putem remarca în același timp faptul că procentul pensionarilor din Bacău a crescut considerabil (cu 2,3%) în perioada 2000-2007. Pe plan regional, județul Bacău înregistrează numărul cel mai mare de pensionari (138.358 persoane în anul 2006).

În ceea ce privește situația cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor, datele de la nivelul anului 2006 indică faptul că județul Bacău se plasează peste media națională (42.519 mii lei față de 36.753 mii lei) și peste cea regională (de 36.152 mii lei). Cu un quantum de cheltuieli cu protecția socială a șomerilor de 161.349 RON/ an/ 1000 persoane active civile, județul Bacău ocupa în anul 2007 locul 2 pe plan regional, după județul Vaslui, care de altfel se confrunta cu cea mai ridicată rată a șomajului.

În perioada 2001-2006, în domeniul industriei (extractivă, prelucrătoare, energie,etc.), al doilea domeniu ca număr de persoane ocupate, populația ocupată a scăzut de la 70.900 la 55.500 persoane

(scădere cu 22%), evoluție mult accelerată față de media națională, de doar 2,33%, ceea ce reflectă un declin industrial rapid, cu impact sever asupra ratei șomajului în județ, superioară mediei la nivel național în ultimii 3 ani.

Din datele înregistrate de către AJOFM Bacău privind **Planul de formare profesională** pentru anul 2008, se remarcă faptul că majoritatea beneficiarilor cursurilor de formare profesională care beneficiază de gratuitate sunt șomerii și persoanele aflate în detenție. Se remarcă de asemenea faptul că la aceste cursuri nu au participat, în anul 2008, persoane din mediul rural sau persoane angajate interesate să prevină șomajul, categorii la care nu au fost îndepliniți indicii din Planul de formare profesională. De asemenea, se poate observa faptul că Planul pe 2008 nu include persoane aparținând categoriei absolvenților, iar ținta propusă pentru persoanele din mediul rural este mult prea mică, dacă o raportăm la nivelul șomajului din acest spațiu (după mediul de proveniență, ponderea șomerilor proveniți din mediul rural este de 60,24%).

În anul 2008 au fost încadrați un număr de 596 de șomeri, absolvenți ai cursurilor de formare profesională, ceea ce reprezintă aproximativ 50% din totalul șomerilor înscriși la cursuri.

Insuficiența sprijinului financiar sau proasta gestiune a fondurilor alocate reprezintă obstacole majore în asigurarea unor servicii sociale de calitate. Procedura greoaie de acreditare a Serviciilor Sociale Primare este un alt aspect negativ, ceea ce generează blocaje serioase, dată fiind nevoia ca aceste servicii să funcționeze mai ales în mediul rural. O altă problemă semnalată a fost lipsa de informare la nivelul societății civile, ONG-uri, fapt care a dus la o slabă colaborare între autorități și societatea civilă, și la un număr scăzut de parteneriate.

Numărul scăzut de primării autorizate ca furnizori de servicii sociale, și anume numai 15 din totalul de 93 la nivelul județului Bacău (8 rurale și 7 urbane), împiedică accesarea de fonduri nerambursabile.

Sănătate

Indicatorii generali la nivelul anului 2008 pun în evidență o situație nesatisfăcătoare privind:

- numărul de locuitori ce revin la un medic – 706 față de 427 media pe țară și 545, media regiunii NE
- numărul de locuitori/personal sanitar mediu – 193 față de 162 media pe țară și 174, media regiunii NE

În ceea ce privește numărul de paturi la 1.000 de locuitori, indicatorul județului Bacău este de asemenea sub media pe țară, 4,7 față de 6,4 și sub 5,7, media regională.

Privind comparativ situația aceluiași indicatori pentru anii 2000 și 2007, se observă o scădere a numărului de paturi disponibile la 1.000 de locuitori, dar creșterea numărului personalului medical de orice categorie și specializare.

Analizând situația dispunerii teritoriale a principalelor tipuri de unități sanitare, observăm că județul Bacău excelează la prezența spitalelor, a dispensarelor medicale, sanatoriilor balneare, cabinetelor stomatologice și a laboratoarelor de tehnică dentară, cu valori peste mediile națională și regională, dar este deficitar în ceea ce privește ambulatoriile de spital și de specialitate, policlinicile și laboratoarele medicale, cu valori sub media națională/media regională, fără a beneficia de centre de sănătate, preventorii, unități medico-sociale sau centre de diagnostic sau de specialitate.

Una dintre cele mai mari probleme este lipsa personalului medical calificat din mediul rural, însoțită de lipsa medicilor de specialitate, lipsa finanțărilor și a fondurilor necesare pentru a plăti salariile cadrelor medicale.

De asemenea, numărul farmaciilor aflate în județ este insuficient, această deficiență afectând în special mediul rural. O altă observație este cea legată de faptul că dispariția cabinetelor medicale din cadrul școlilor a dus la o pierdere a educației medicale în rândul tinerilor¹⁸.

¹⁸ Focus Grup Social Aprilie 2010

Organizațiile non-guvernamentale semnaleză de asemenea colaborarea ineficientă cu autoritățile, blocându-se astfel foarte multe inițiative cu potențial pentru județ.

2.2.2. EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

Educație

Privind repartizarea cadrelor didactice la numărul de elevi și studenți în anul 2007-2008 observăm disparități la diferitele niveluri de educație: dacă în învățământul liceal, profesional, primar și gimnazial profesorii și educatorii sunt bine reprezentați în raport cu media de 16 elevi/profesor, nivelurile postliceale și superior sunt deficitare la acest capitol (166, respectiv 27 studenți per profesor).

Cu 33 de licee dispuse în întreg județul, Bacău se clasează doar pe penultimul loc în regiunea Nord-Est ca număr al acestui tip de unitate de educație ce revine la 10.000 de școlari, ceea ce reflectă un deficit important.

Potențialul uman al județului Bacău este ridicat, dar sistemul său educațional nu este cel mai extins din regiunea Nord-Est. În anul școlar 2006/2007, cu o populație școlară totală de 134.218 persoane, județul Bacău ocupa locul 3 în cadrul regiunii Nord-Est, în urma județelor Iași și Suceava. De altfel, aceste două județe înregistrau un număr superior de elevi/studenți pentru fiecare grad de învățământ. Cu 8.235 studenți înregistrați în învățământul superior, județul Bacău se clasa în urma celorlalte centre universitare regionale, județul Iași (60.102 studenți) și județul Suceava (10.579 studenți).

Principalele probleme cu care se confruntă sistemul educațional din județul Bacău sunt legate de: existența unui număr mare de profesori necalificați în sistem, creșterea abandonului școlar, starea precară a dotărilor școlare și a utilităților din școli, precum și scăderea atractivității profesionale a meseriei de dascăl.

Se remarcă o disparitate acută între nivelul de dezvoltare al sistemelor universitare din principalele motoare economice ale regiunii, județele Iași și Bacău. De asemenea, distanța dintre județul Bacău, Suceava și Iași este destul de mare dacă privim cifrele ce indică cheltuielile din cercetare și numărul personalului ce activează în domeniul C-D. Bugetul proiectelor de cercetare derulate în Universitatea „Vasile Alecsandri”, cea mai importantă din județul Bacău, a fost în 2008 de 4.366.485 lei, iar în 2009 valoarea acestuia a scăzut cu 68%, la doar 1.401.934 lei.

Există o serie de deficiențe ce pot fi observate la nivelul învățământului superior, legate de capacitatea de inserție pe piața forței de muncă, oferta educațională și capacitatea instituției de a dezvolta activități non-didactice. În privința învățământului cu profil tehnic, trebuie menționat faptul că Facultatea de Științe din cadrul Universității Vasile Alecsandri, care cuprinde secția de Informatică - Matematică, este cea mai puțin dezvoltată în ceea ce privește numărul de absolvenți. Structurile instituționale care să faciliteze integrarea absolvenților pe piața forței de muncă sunt încă slab dezvoltate.

Ritmul de inserție este mai lent în cazul Facultății de Științe Economice și al Facultății de Litere (UVA), iar absolvenții Facultății de Științe și ai celei de Științe ale Mișcării, Sportului și Sănătății tind să se integreze mai rapid pe piață. Totuși, se remarcă faptul că rata inserției de succes a absolvenților de Inginerie și Științe Economice se afla sub media Universității, ceea ce dovedește că o bună parte a studenților acestora nu reușesc să obțină locuri de muncă în aceste domenii, la doi ani de la absolvire. Relativ la situația anului 2008, gradul de inserție al absolvenților promoției 2009 a fost mult mai mic în Universitatea Vasile Alecsandri, scăderea numărului celor ce au reușit să găsească un loc de muncă variind între 15-20%, în funcție de Facultate, ceea ce reflectă o tendință negativă pe termen scurt.

În cadrul celor două universități din județ nu există încă parteneriate cu mediul de afaceri care să se traducă în derularea de programe de burse sau programe masterale finanțate de către companii private. De asemenea, se remarcă absența unor inițiative de tip start-up sau spin-off care să aducă venituri suplimentare și să permită dezvoltarea capacității CDI a instituțiilor de educație superioară.

Cultură

Fondul cultural de patrimoniu al județului Bacău – 368 de monumente, dintre care 70 de situri arheologice – se află în procent de 70% în stare avansată de degradare datorită lipsei finanțării, dar și a faptului că majoritatea se află în proprietatea unor persoane fizice/juridice care nu realizează investiții în aceste obiective, lăsându-le să se degradeze. Modificarea legii regimului caselor și clădirilor cu valoare culturală/de patrimoniu ar reprezenta un pas extrem de important, o altă necesitate fiind formularea unui plan de achiziții a acestor clădiri și transferarea lor în patrimoniul de stat.

2.3. FUNCȚIONALITATEA SPAȚIALĂ

Analiza funcționalității spațiale reprezintă unul din principalele instrumente de identificare a disparităților unui teritoriu. Acest instrument are la bază metoda analizei spațiale geografice, care face referire la mediul geografic, privit ca un sistem complex; cunoașterea acestuia implică urmărirea fiecărei componente, a elementelor specifice, și a legăturilor dintre acestea. Această analiză permite nu numai cunoașterea alcătuirii și structurii teritoriului, ci și înțelegerea modului de funcționare a acestuia și a componentelor sale, pe baza ansamblului de legături existente.

De asemenea acest instrument permite identificarea dezvoltării anterioare a teritoriului evidențiind potențiale erori sau elemente de dezvoltare neglijate.

Cadru Natural

Luând în considerare poziționarea geografică a județului Bacău împreună cu elementele de relief prezente pe teritoriul acestuia, putem afirma faptul că acesta este divizat în 3 secțiuni. Aceste 3 secțiuni coincid cu divizarea în trepte a reliefului, de la Vest la Est, a județului Bacău

O primă secțiune, situată în vestul județului, ce reprezintă 1/3 din suprafața acestuia, este caracterizată de prezența zonelor montane. Această regiune montană cuprinde culmi și depresiuni ce aparțin grupei munților Troțușului, pe care valea Troțușului îl străbate de la NV la SE, iar în Sud apar câteva culmi ce aparțin Munților Vrancei. Această zonă este caracterizată prin întinse păduri și pajiști naturale, bogate resurse balneoclimaterice, iar căile de comunicație și așezările umane cu caracter permanent fiind limitate.

O a doua secțiune este caracterizată de treapta intermediară, în zona Subcarpaților Orientali formați dintr-o zonă depresionară la limita zonei montane și un aliniament de dealuri în partea de Est, până în lunca Siretului. În această zonă se pot remarca de asemenea și terasele înalte ale principalelor râuri ce străbat județul: Siretul, Troțușul și Bistrița. În această zonă s-au dezvoltat majoritatea localităților, aceasta oferind condiții favorabile dezvoltării.

Cea de a treia secțiune este compusă din Lunca Siretului cu o vale largă de 3-4 Km și Podișul Moldovei, format din culoarul Siretului, Vestul colinelor Tutovei și spre Nord Colinele Bălăușești. Această zonă este formată din suprafețe joase, terasele joase din luncile râurilor conturează principală caracteristică a teritoriului formând mari întinderi unde nivelul apei freactice este relativ ridicat, creând zone cu exces de umiditate.

În ceea ce privește starea de degradare a terenurilor, aceasta se datorează atât diversității structurale cât și diversității formelor de relief (podiș, dealuri, munte, adânc fragmentate de văile râurilor). Degradarea terenurilor în zona montană și a dealurilor se datorează în principal altitudinii (în cazul munților), a modul de folosință al terenurilor (lipsa suprafețelor împădurite) și a pantelor. În aceste zone se află 85% din suprafața cu eroziuni excesive din județ.

Cadrul Natural

Analiza accesibilității județene și aglomerările urbane

În afara celor 8 trasee de drumuri naționale ce străbat județul Bacău, județul dispune de o rețea de drumuri locale (drumuri județene și comunale) de peste 2000km. Cele 49 de drumuri județene reprezintă aproape 40% din totalul infrastructurii de drumuri locale. Această rețea de drumuri locale completează rețeaua principală de drumuri naționale și servește rețeaua de localități și traficul local.

Având în vedere dispoziția spațială a principalelor căi de comunicație din județ, se poate observa deficiența drumurilor naționale în partea de Est a teritoriului. Lipsa unor aglomerări urbane în partea de Est a județului nu încurajează modernizarea rețelei de drumuri locale pentru transformarea unora dintre acestea în drumuri de clasă superioară.

În ceea ce privește principalele aglomerări urbane din județ, acestea sunt concentrate în partea de vest. Poziționarea geografică a orașelor din județ creează grupări de zone de influență urbană cu caracter atât economic cât și social. Prezentele zone de influență urbană identificate dispun de o bună deservire atât din punctul al infrastructurii rutiere, cât și al celei tehnico-edilitare, interacționând într-un mod natural.

Analiza zonelor de influență județeană

Gal-uri și alte forme de asociere de pe teritoriul județului

Spre deosebire de zonele de influență urbană atât GAL-urile cât și alte forme de asociere între comune, prezente pe teritoriul județului, creează zone ce generează o influență locală. Acestea pot ajunge să aibă un impact județean, în funcție de mărimea lor și de domeniile de activitate pe care le promovează. Avantajul pe care aceste tipuri de asocieri îl pot oferi dezvoltării județului, este direct legat de controlul pe care acestea îl exercită asupra membrilor asocierii; cu cât asocierea se bucură de o notorietate mai importantă, iar membrii acesteia cooperează într-o manieră coerentă, cu atât mai mult asocierea poate influența dezvoltarea la nivel local.

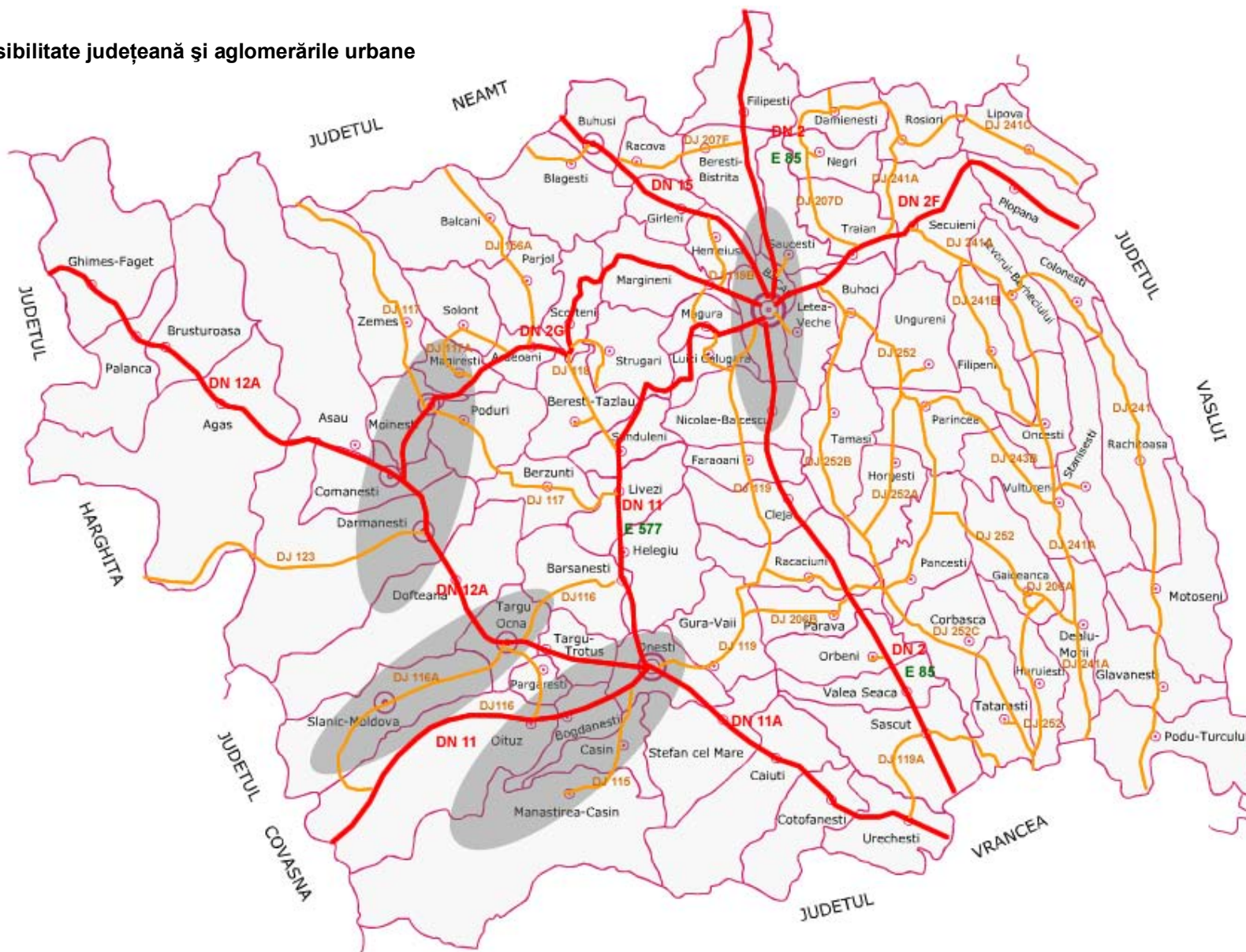
În prezent pe teritoriul județului Bacău există instituite 4 GAL-uri:

- Valea Muntelui
- Valea Troțușului
- Valea Bistriței
- Agricultură și tradiții băcăuane: Noi Orizonturi

Formele de asociere identificate acoperă 2/3 din teritoriul județului, acoperind în totalitate localitățile situate pe axul central Nord-Sud, acestea beneficiind de o accesibilitate facilă. Este important de remarcat faptul că acestea nu sunt repartizate uniform pe teritoriul județului, partea de Est ne prezentând nici un interes major pentru constituirea oricărei forme asociative.

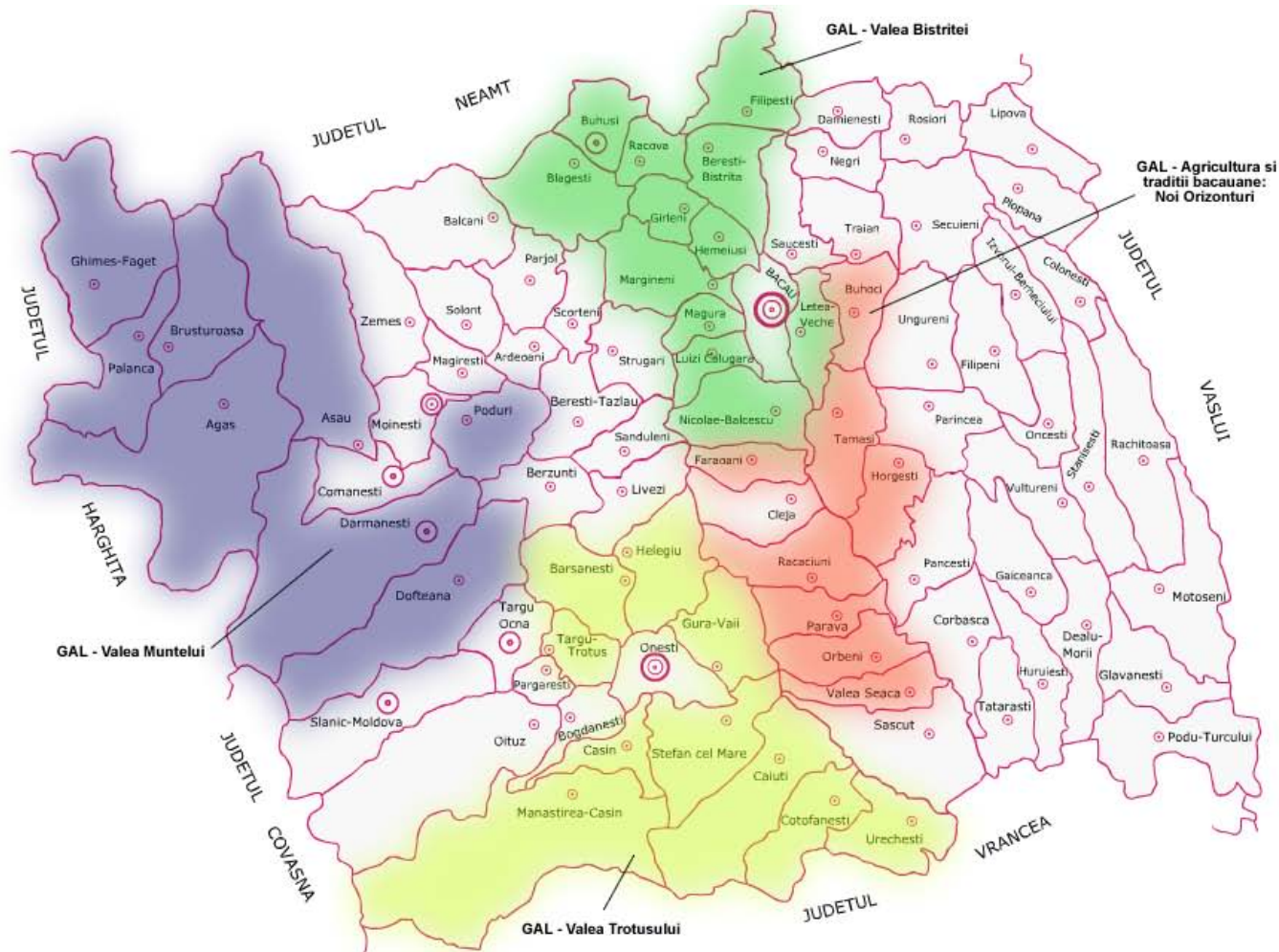

Accesibilitate județeană și aglomerările urbane

Zone de influență județeană (grupări de interese, GAL-uri)

Analiza Gal-uri si Productie Agricolă

În ceea ce privește productivitatea agricolă la nivelul județului Bacău, pe lângă diversitatea acesteia, putem remarca și diferitele concentrări de producție agricolă.

Zona de Vest a județului, este caracterizată de prezența pășunilor și de producția de lapte de vacă, pe când zona de Est este dedicată sectorului cerealiilor.

Zona centrală a județului, dezvoltată în jurul axului de comunicație E85, este zona cu cea mai variată producție agricolă. Partea de Sud a acestei zone este caracterizată de producția de ouă de consum și prezintă în principal un specific cerealier. În ceea ce privește partea de nord aceasta poate fi caracterizată drept zona cea mai productivă a județului, existând o concentrare a producțiilor de carne, oleaginoase, legume și ouă de consum. De asemenea în această zonă sunt poziționați principalii:

- producători și procesatori din județ,
- exportatori
- investitori în CDI din sectorul agroalimentar

În concluzie putem preciza faptul că productivitatea agricolă a județului este repartizată omogen pe întreg teritoriul, fiind identificate anumite concentrări productive ce interacționează într-un mod coerent.

2.4. CALITATEA VIEȚII

2.4.1. INFRASTRUCTURA SI UTILITATILE

În ceea ce privește infrastructura rutieră, județele care dețin cea mai mare pondere de drumuri județene și comunale modernizate sunt județele Suceava și Vaslui cu 16,52%, respectiv 11,64%. La sfârșitul anului 2007, raportat la indicatorul cantitatea drumurilor județene și comune modernizate, județul Bacău se afla pe locul 3 între județele Regiunii.

Componenta infrastructură constituie o cauză și un efect al slabei performanțe economice a zonei de Est a județului. La o simplă privire a densității rețelei rutiere în zonele de Est și Vest se poate observa o rețea mult mai densă în partea de V, cu mai multe drumuri județene și drumuri naționale și europene.

În partea de Est a județului predomină drumurile județene și comunale cu grad de modernizare foarte scăzut, iar majoritatea localitățile din această zonă nu sunt conectate la rețeaua de alimentare cu apă și de canalizare. Totodată, indicatori precum îmbătrânirea populației și o activitate economică redusă determină un interes scăzut pentru reabilitarea sau extinderea infrastructurii existente.

Pentru perioada 2008-2013 Consiliul Județean are un program complex de reabilitare a drumurilor județene, printr-o planificare multiplă, Programul Operațional Regional și buget propriu.

În următorii ani se preconizează a se moderniza aprox. 295 km, reprezentând 30,44%. Primele drumuri care vor fi reabilitate (două dintre ele fiind deja în reabilitare) sunt: drumul județean DJ 119 F, Căiuți-Prălea, km.0+000-14+300; DJ 116, Tg. Ocna-Oituz, km.15+800-26+700; DJ 252, Huruiești-Găiceana-Parincea-Bibirești-Buhoci, km.75+300-130+100.

Drumul DJ 116 va lega Tg. Ocna de drumul E 574, premisă pentru asigurarea unei conectări sporite a mediului de afaceri între Tg. Ocna și drumul european. Totodată, reabilitarea DJ 252 ar constitui un avantaj major pentru reducerea decalajului de dezvoltare dintre zona de V și E.

Un aspect important ce trebuie reliefat în cadrul acestui subiect este necesitatea definirii unui scop mai larg al aeroportului Bacău și contextualizarea acestuia în cadrul amplu al economiei județene și regionale (ceea ce se va dezvolta economic în jurul aeroportului – business, cargo, turism etc.) . Pentru ca acesta să deservească, în diferite forme, câți mai mulți beneficiari, este necesară punerea în valoare a aeroportului prin extinderea infrastructurii de acces către acesta și legarea acestuia de căile de acces către alte județe (Vrancea, Brașov, etc).

Utilități

La sfârșitul anului 2006 ponderea localităților care erau conectate la rețele de alimentare cu apă potabilă în Regiunea Nord-Est se situa pe ultimul loc, cu o pondere de numai 10,62% față de ponderea de 12,40% pe țară dar și față de celelalte regiuni.

Consiliul Județean Bacău a realizat *Master Plan-ul județului Bacău pentru alimentare cu apă*, aprobat în anul 2009, fiind evaluat drept un punct de sprijin pentru dezvoltarea infrastructurii de utilități publice la nivel județean. Pornind de la situația actuală, situația județului Bacău în ceea ce privește infrastructura de alimentare cu apă și de canalizare este satisfăcătoare, ocupând locul 12 la nivel național (cu 47 de localități racordate), respectiv locul 16 pe țară (cu 22 de localități cu sisteme de canalizare). De altfel, în prezent doar 38% din spațiul rural este acoperit de sistemul de colectare a deșeurilor, situație ce trebuie adresată cu urgență.

Este important de menționat faptul că o zonă sensibilă pentru dezvoltarea județului (Moinești-Comănești-Dărmănești) nu dispune încă de o asocieră în acest domeniu, constituirea acesteia fiind

identificată ca o prioritate. Localitățile Comănești, Moinești și Dărmănești, considerate potențiale centre de dezvoltare nu beneficiază încă de stații de epurare sau de o racordare completă la rețeaua de alimentare cu apă.

Rețeaua de canalizare publică din Regiunea Nord-Est se află într-o stare de degradare ridicată. Județele Bacău, Suceava și Iași prezintă cele mai multe localități racordate la rețeaua de canalizare publică.

Principalele probleme identificate în aceste sectoare sunt legate de următoarele aspecte: starea precară a infrastructurii și utilităților în zona de Est a județului, Lipsa coordonării și a concentrării eforturilor de dezvoltare în acest sector (național cu județean, public cu privat), problema declinului industrial – are consecințe asupra capacității mediului privat de a susține dezvoltarea infrastructurii, resurse financiare scăzute la nivel județean, lipsa unor asocieri intercomunitare pentru realizarea unor proiecte comune de infrastructură și utilități, gradul redus de extindere al infrastructurii de servicii publice în spațiul rural și gradul de uzură al rețelei urbane, rețeaua de management al deșeurilor slab dezvoltată.

2.4.2 PROTECȚIA MEDIULUI

În județul Bacău majoritatea localităților urbane (în procent de 94%) beneficiază de servicii de salubritate. Diferența față de gestionarea deșeurilor din mediul rural este semnificativă (doar 15% din localitățile din mediul rural beneficiază de servicii de salubritate).

În anul 2007, aproximativ 40% din localitățile județului Bacău beneficiau de servicii de salubritate, din care 82% în mediul urban și 4% în mediul rural.

În ceea ce privește tema *poluării industriale*, deși există deja 3 stații automate (2 în Bacău și una în Onești), finanțate din fonduri ale Ministerului Mediului, în zona Moinești - Dărmănești este resimțită necesitatea unei noi stații. Existență o strategie la nivel județean în domeniul *managementului riscului la inundații*, pe baza căreia unele lucrări sunt deja în execuție, altele fiind planificate.

În prezent există un proiect aflat în derulare pentru identificarea **zonelor de risc pentru alunecări de teren**, iar localitățile considerate prioritare din punct de vedere al vulnerabilității sunt: municipiul Moinești, orașul Buhuși, comună Solonț, comună Faraoani, Comună Zemeș, comună Helegiu, comună Luzzi Calugara, comună Parava, comună Livezi, comună Gura Văii, orașul Tg. Ocna, comună Pârjol, comună Itești și orașul Slănic Moldova.

3. TENDINȚE DE DEZVOLTARE

3.1. TENDINȚE ECONOMICE

3.1.1. CĂTRE ECONOMIA CUNOAȘTERII

Concetrarea întreprinderilor și integrarea în lanțuri și clustere

Cu o populație totală de 719.844 locuitori și 10.880 societăți comerciale înregistrate în anul 2007, județul Bacău avea o densitate de 15,11 firme / 1000 locuitori, plasându-l pe locul 2 în regiune, puțin sub județul Iași, dar sub media națională. Județul Bacău deținea în anul 2001 o pondere de 2,59% din totalul întreprinderilor din România, plasându-se pe locul 10 la nivel național și pe locul 2 în regiunea NE, după județul Iași. Din punct de vedere al concentrării IMM-urilor, cu un număr de 14 IMM-uri (și micro) la 1000 de locuitori, județul Bacău ocupa în anul 2005 locul 3 la nivel regional.

În condițiile în care regiunea NE înregistrează cea mai scăzută densitate a întreprinderilor/ 1000 locuitori, putem considera un avantaj faptul că județul Bacău se apropie de media națională, iar consolidarea poziției de leadership regional, alături de județul Iași, poate fi considerată o oportunitate.

Județul Bacău cuprinde o serie de întreprinderi mari încă performanțe, grupate teritorial și sectorial în jurul fostelor zone industriale: Valea Trotusului, municipiile Bacău și Onești. În anul 2008, cele 52 de societăți comerciale mari (250 și peste angajați) realizau 40,4% din totalul cifrei de afaceri a județului Bacău, 40% din profitul brut, angajând 26,5% din salariați, în timp ce IMM-urile realizau 60,6% din cifra de afaceri, 60% din profit, generând 73,5% din totalul locurilor de muncă. Majoritatea întreprinderilor mari ce activează în județul Bacău sunt concentrate în industria prelucrătoare, fie ea alimentară, constructoare de mașini și aeronave (Bacău) sau petrochimică (Valea Trotusului și Onești).

Dezvoltarea tradițională a sectoarelor economiei Băcăuane, dar și tendințele mai recente au favorizat conturarea anumitor lanțuri valorice. În mod tradițional, județul Bacău a cuprins segmentele de upstream și downstream ale industriei petroliere/petrochimice. Producția agricolă, vegetală și animală este conectată într-o anumită măsură de industria alimentară, în special panificația și procesarea cărnii. Industria aeronautică a fost în mod eficient conectată cu industria militară și cea constructoare de mașini și componente avansate, și de transporturi. Integrarea teritorială și sectorială este încă limitată la nivel județean, iar concetrarea în clustere poate constitui o soluție pentru creșterea competitivității economice și pentru atacarea unor provocări comune diverselor industrii și servicii.

Dezvoltarea industriilor de vârf/ a tehnologiilor avansate

Potențialul de creștere cel mai mare într-o economie bazată pe cunoaștere îl au acele sectoare care dezvoltă și folosesc cea mai avansată tehnologie, industriile de vârf. Pe teritoriul județului Bacău au fost și sunt dezvoltate anumite sectoare inovative, cu un potențial ridicat de creștere și generatoare de valoare adăugată mare. Industriile de vârf reprezentate în județul Bacău sunt, în esență, industria aeronautică/aerospațială și cea a componentelor avansate pentru telecomunicații, electronică și electro-optică. Industrii avansate ce urmează celor de vârf pe scara tehnologică sunt industria chimică și a produselor chimice, a mașinilor și aparatelor electrice.

Aerostar Bacău reprezintă cea mai importantă companie din **industria aeronautică** românească, din punct de vedere al cifrei de afaceri și al exporturilor, asigurând integrarea, fabricația, modernizarea și

mentenanța pentru sisteme de aviație și sisteme defensive terestre, fiind în același timp un furnizor de piese, aerestructuri, subansamble și echipamente pentru aviația generală și civilă, furnizând și servicii de mentenanță și conversie pentru aviația civilă.

Relevanța companiei pentru industria înaltă băcăuană este dată de faptul că Aerostar deține o importanță unitate de C-D, cu 150 de angajați (din 350 total pe județul Bacău) din care 128 ingineri, iar în cadrul Planului Național pentru Cercetare-Dezvoltare și Inovare compania a avut 50 de contracte derulate în perioada 2000-2008 pe subprogramele: RELANSIN, AEROSPAȚIAL, SECURITATE, CEEEX, PARTENERIATE, INOVARE, etc.

În jurul industriei aeronautice din Bacău se dezvoltă o serie de sectoare conexe sau complementare. În primul rând, în completarea sectorului de activitate al Aerostar activează alți exportatori importanți din județ. Spre exemplu, Elmet Internațional reprezintă unul dintre cei mai mari exportatori Băcăuani, o companie specializată în fabricarea de componente high-tech, pentru aviație, tehnica militară, telecomunicații și electronică.

În al doilea rând, Aerostar beneficiază de o poziție strategică, în centrul unei infrastructuri militare constituită din aeroportul Bacău și alte baze militare, ceea ce a permis dezvoltarea **industriei de apărare** în această zonă, fie ea aviatică sau terestră., Compania americană Textron, producător al unei game de vehicule blindate utilizate de armatele mai multor state aliate NATO, și-a anunțat dorința de a produce autovehicule blindate la Aerostar Bacău. Este cert faptul că transferul de cunoaștere generat de parteneriat va spori capacitatea tehnologică a companiei Aerostar și va contribui la lansarea unei tendințe pozitive pentru industria de apărare din regiune.

O altă companie Băcăuană, World Machinery Works (WMW) își desfășoară activitatea în proiectarea, execuția și comercializarea de mașini-unelte, reprezentând un furnizor important pentru **industria aerospațială** europeană, implicată în fabricarea unor piese ale rachetei Ariane 5 pentru EADS, liderul european în programe spațiale. Comanda EADS reprezintă practic un punct de plecare pentru un parteneriat foarte benefic pentru industria de vârf românească, ce poate asigura o dezvoltare pe termen lung.

Industria constructoare de mașini și aparatură electrică este prezentă în județul Bacău prin companiile WMW și UTON SA, producătoare de mașini-unelte, utilaj tehnologic și echipament energetic.

Industria petrolieră, **petrochimica și chimică** este reprezentată de întreprinderi mari precum Chimcomplex Borzesti, RAFO SA sau Amurco.

Industriile de vârf menționate, precum cea aeronautică, cea aerospațială, militară și cea a mașinilor și componentelor avansate dețin un potențial deosebit pentru creștere pe termen lung, iar extinderea acestora ar avea un impact de spillover în multe alte sectoare, de la servicii conexe precum transporturile sau distribuția, până la domeniile cercetării și educației. Practic, aceste sectoare, asociate cu emergenta ITC ar putea constitui forța motrică din spatele dezvoltării sustenabile a economiei cunoașterii în județul Bacău, iar porcesul global de reconversie industrială trebuie să se concretizeze pe aceste arii de interes. Dezvoltarea acestor zone de interes trebuie să fie abordată din multiple perspective: prin extinderea de infrastructură de transport și de afaceri, prin ameliorarea și specializarea educației și formării, prin susținerea și particularizarea cercetării- dezvoltării.

Dezvoltarea Cercetării, Dezvoltării și Inovării

În condițiile în care evoluția tehnologică este generată în primul rând de sectorul cercetării-dezvoltării, județul Bacău aflându-se în prezent în urma județelor concurente pe plan regional din punct de vedere al atenției dedicate cercetării, promovarea unor politici publice care să stimuleze investițiile în CDI, extinderea accesului la TIC și consolidarea parteneriatelor și alianțelor între mediul privat și cel universitar reprezintă priorități pentru asigurarea unui creșterii economice sustenabile.

La nivelul anului 2007, procentul salariilor din C-D în județul Bacău se plasează cu mult sub media națională, acest indicator cunoscând o scădere continuă în perioada 2000-2007, pe fondul diminuării numărului de salariați din domeniu (care aproape se înjumătățește). Un aspect pozitiv îl constituie

creșterea valorii fondurilor dedicate acestui sector din economia județului Bacău în perioada 2000-2007, creștere care, din păcate, nu a ținut pasul cu ritmul de creștere de la nivel național și regional (unde cheltuielile în această activitate aproape se înzecesc). Drept consecință, primele 2 clasate pe plan regional în acest sector, deasupra Bacăului, sunt județele Iași și Suceava, cu 3.013, respectiv 512 angajați în domeniu, 101,2 , respectiv 21,0 salariați din C-D la 10.000 persoane civile ocupate, față de 15,6 în Bacău și cu cheltuieli ce atingeau, în 2007, 130.298 mii lei, respectiv 14.199 mii lei. În privința numărului de salariați din C-D la 10.000 persoane civile ocupate, valoarea pentru județul Bacău este sub 50% din media regiunii NE și reprezintă aproximativ 30% din media națională.

După cum aceste aspecte reflecta în mod evident o slăbiciune pentru competitivitatea județului Bacău în regiune, putem considera că menținerea acestui dezechilibru și neglijarea continuă a sectorului va reduce cu mult din capacitatea județului Bacău de a produce, aplica și disemina cunoaștere cu valoare economică și socială și, în mod inevitabil, va diminua din dinamismul firmelor locale în raport cu competitorii regionali și naționali.

Practic, cel mai important lucru pe care autoritățile publice îl pot face pentru a susține creșterea economică este sprijinirea cercetării în universități și în mediul privat și reducerea distanței, în toate formele sale, dintre mediul de cercetare și mediul antreprenorial.

Sporirea accesului mediului universitar la infrastructură de afaceri și transfer tehnologic reprezintă un prim pas către întărirea capacității de parteneriate, capacitate ce s-ar putea traduce, odată cu trecerea timpului, în alianțe de cercetare dintre universități și companii, care să permită transferul de tehnologii, brevete și patente, dar și constituirea unor echipe mixte de cercetători.

Curriculele și programele universitare trebuie să implice în mod activ și să integreze exigentele companiilor inovatoare din județ, și trebuie adăpate și actualizate pentru a corespunde tendințelor de dezvoltare în industriile de vârf.

Infrastructura de sprijinire a afacerilor/transfer tehnologic

Județul Bacău dispune în prezent de o semnificativă infrastructura pentru sprijinirea afacerilor, facilitarea transferului tehnologic și încurajarea inovării, alte proiecte de dezvoltare fiind în derulare sau în stadiul de planificare, în funcție de cererea conturată în anumite zone pentru acest tip de facilități. În viitor, structurile de acest tip trebuie extinse și accesibilitatea lor logistică și tehnică trebuie îmbunătățită pentru a permite accesul mediului universitar, al serviciilor conexe și al altor companii. De asemenea, noi structuri trebuie dezvoltate pentru a deservi zonele de creștere urbană neglijate până în prezent.

Cea mai mare structura de sprijinire a afacerilor și transfer tehnologic este Parcul Industrial HIT Hemeiuș, dedicat serviciilor, instruirii și producției IT, producției industriale și serviciilor conexe, incluzând un centru de afaceri. Construirea acestui spațiu ITC a urmărit stimularea pe plan local și regional a afacerilor în domeniu, a unor activități industriale conexe, susținerea și încurajarea spiritului antreprenorial în rândul specialiștilor și atragerea investitorilor strategici ce pot dezvolta proiecte specifice. Parcul are și o destinație educațională, urmărind dezvoltarea învățământului de specialitate la toate nivelurile. Centrul de afaceri și expozițional Bacău cuprinde un incubator de afaceri de 5 nivele și un spațiu pentru expoziții și conferințe. Cele două structuri sunt complementare și deservește împreună polul de creștere al municipiului Bacău, zonă care concentrează cea mai mare parte a întreprinderilor din județ, spațiul unde se realizează cea mai mare parte a cifrei de afaceri și a profitului brut și unde activează cel mai mare număr de angajați. Amplasarea celor două structuri apare ca o soluție și mai firească dacă luăm în calcul poziția logistică favorabilă a municipiului Bacău, situat la intersecția a două drumuri europene și deservit de un aeroport internațional.

Județul Iași găzduiește o structură similară ce poate concura pe plan regional pentru atragerea investițiilor în domeniu, Parcul Tehnopolis, aplatat în preajma Centrului Expozițional Moldova, care este incubatorul de afaceri asociat. Trebuie remarcat faptul că, în prezent, județul Iași este mult mai prolific în spațiul IT, universitar și CDI, în consecință dezvoltarea structurilor de afaceri pe teritoriul județului Bacău trebuie să valorifice profilul și tradiția sa industrială specifică, pentru a transforma Bacăul într-o destinație atractivă pentru investițiile și proiectele de dezvoltare în industrie și servicii

conexe, pe plan regional, fără a concura cu județele vecine pentru investiții externe pe nișe care nu îi oferă avantaje competitive.

În prezent, singura zonă de dezvoltare în afara municipiului Bacău ce cuprinde o infrastructură de afaceri/parc industrial este Zona industrială Buhuși (ZIB), ce oferă suport și spații de activitate pentru companii din industria ușoară, mecanică și IT. Întreaga zonă cuprinde 24 ha, reprezentând practic un spațiu de reconversie și transformare a industriei ușoare desfășurată cândva pe teritoriul județelor Neamț, Bacău și Iași.

Ceilalți "poli" urbani din județul Bacău, precum zona Moinești-Comănești-Dărmănești și zona Onești nu beneficiază de structuri pentru incubare, transfer tehnologic sau inovare în afara platformelor industriale petroliere și petrochimice aflate în proces de restructurare. Deși proiectul de dezvoltare a unei structuri de profil în zona Văii Troțușului a fost imaginat, materializarea acestuia nu a avut loc din lipsa finanțării și a colaborării între cele 3 municipalități. Această situație trebuie remediată în viitor pentru a valorifica potențialul unor zone cu infrastructuri industriale încă funcționale și cu puternice tradiții productive și educaționale.

Întărirea capacității sistemelor educaționale și de sănătate de a susține creșterea economică

Doi piloni majori recunoscuți pentru impactul lor asupra competitivității economice sunt educația și sănătatea. Sectoarele educației și sănătății sunt singurele domenii în care județul Bacău se plasează peste (sau are valori apropiate de) media națională ca productivitate a muncii, investiții brute și ritm de creștere al numărului de persoane ocupate, practic cele mai performante sectoare dominate de capitalul public.

În ciuda acestui fapt, indicatorii generali la nivelul anului 2008, privind numărul de locuitori ce revin la un medic, numărul de locuitori/personal sanitar, numărul de paturi la 1.000 de locuitori, plasează județul Bacău sub mediile națională și regională. Analizând situația dispunerii teritoriale a principalelor tipuri de unități sanitare, se observa faptul că județul Bacău este deficitar în ceea ce privește ambulatoriile de spital și de specialitate și policlinicile, cu valori sub media națională/media regională, fără a beneficia în vreun fel de centre de sănătate, preventorii, unități medico-sociale sau centre de diagnostic sau de specialitate.

Din punctul de vedere al repartizării unităților școlare și a cadrelor didactice la mia de persoane școlarizate, județul Bacău înregistrează deficiențe la nivelul învățământului liceal. Un întreg ansamblu de instituții de învățământ profesional, vocațional și postliceal trebuie reconsiderat și reintegrat în piața forței de muncă.

O atenție sporită trebuie direcționată către modernizarea și extinderea infrastructurilor de educație și sănătate, iar sectorul formării profesionale, al instruirii/ specializării și formării profesionale continue trebuie încurajat și extins.

Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport

Deși județul Bacău este relativ bine conectat la infrastructură de transport națională și regională (drumul E85 fiind unul dintre cele mai circulante drumuri naționale și traficul pe aeroportul Bacău fiind prognozat să crească), și deține, la rândul său, o infrastructură intrajudețeană destul de extinsă, o problemă crucială pentru creșterea economică viitoare a județului o reprezintă legarea căilor de acces județene la Coridoarele Paneuropene (coridorul IX) și la autostrada Moldova (Tg. Mures- Iași). Întreaga sa situație logistică trebuie regândită în condițiile în care autostrada Moldova va evita județul Bacău și va străpunge direct județe cu care se afla într-o anumită concurență regională (pentru investiții, proiecte de dezvoltare, turism, etc.), precum Iași și Neamț. Astfel, dezvoltarea Autostrăzii Focsani-Bacău-Sabauani, care leagă Coridorul IX de Autostrada Moldova (aflată deocamdată doar la stadiu de proiect-pilot, ce ar urma să fie finanțat din fonduri de coeziune), a drumurilor naționale și județene conexe acestora și a aeroportului Bacău devin priorități fundamentale în strategia de dezvoltare pe termen lung a județului.

3.1.2 CĂTRE O AGROINDUSTRIE COMPETITIVĂ

Creșterea competitivității industriei alimentare prin aglomerare

Sectoarele producției animale, ale procesării de carne și de panificație reprezintă cele mai competitive sectoare din agricultura și industria alimentară Băcăuană. Județul Bacău deținea, în perioada 2005-2007, poziția de lider regional al producției agricole animale, iar în prezent posedă efective semnificative de animale, în special de păsări, caprine și porcine, în timp ce producătorii de nutrețuri concentrate sunt lideri județeni d.p.d.v. al cifrei de afaceri și al profitului din acest sector al economiei județului. În continuarea acestui lanț valoric se află industria Băcăuană de procesare alimentară, bine dezvoltată, marcată de prezența unor operatori economici de importanță națională. Remarcabil este și potențialul județului pentru valorificarea fondului sau forestier, unul dintre cele mai importante la nivel regional și național.

Avantajele poziției geografice și al stării bune a infrastructurii de transport și utilități trebuie valorificate pentru a crește importanța județului ca centru regional de procesare și producție agricolă. Poziția nodală și capacitatea existența de producție, procesare și depozitare ar putea fi valorificate prin transformarea județului Bacău într-un centru regional de distribuție și comerț, chiar și prin dezvoltarea unei Burse regionale a produselor agro-alimentare.

De asemenea, segmente importante ale producției agricole și industriei alimentare au o tendință de concentrare în zona ce cuprinde municipiul Bacău și comunele din nordul sau. Aceasta este o zonă ce cuprinde atât producători de cereale, cât și producători și procesatori importanți (carne, panificație, alte produse animale), exportatori din industria alimentară și investitori în cercetare și dezvoltare în acest sector. Practic toate componentele necesare realizării unui cluster agro-alimentar (produse primare, producători de mașini-unelte, procesatori alimentari, comercianți wholesale și retail, cât și furnizori de servicii pentru sectorul agro-alimentar, mediul de cercetare) sunt prezente în zonă, care de altfel este articulată și prin constituirea unui Grup Local de Acțiune în cadrul axei LEADER ("GAL Valea Bistriței"). Între aceste sectoare economice se nasc interdependențe și prin conectarea lor se constituie lanțuri valorice. De asemenea, o mare parte din investițiile realizate în cadrul programelor SAPARD și PNDR au avut ca beneficiari agenți economici din această zonă.

Prin constituirea unui cluster agro-alimentar în zonă, concentrat pe procesarea cărnii și panificație, actorii din zona pot înfrunta împreună anumite provocări și pot îmbrățișa oportunități comune. Competitivitatea sectoarelor ar crește prin facilitarea accesului întreprinderilor din zonă la infrastructură de cercetare, dezvoltare și transfer tehnologic și la diverse servicii conexe, precum formarea profesională sau serviciile de management/marketing. În același timp, concentrarea acestor sectoare ar crește atractivitatea lor pentru investiții, credite și granturi. Integrarea diversilor producători ar putea duce la fuziunea exploatațiilor și maximizarea eficienței sectorului primar. Relațiile dintre autoritățile publice, mediul universitar și mediul privat din agroindustrie ar putea fi consolidate într-o zonă avantajată de proximitatea spațială și gradul de extindere a infrastructurii de transport și afaceri. Nu în ultimul rând, acest gen de integrare ar contribui foarte mult la conturarea/consolidarea unor braduri alimentare județene pe plan regional, național și european.

Accelerarea transformărilor structurale în agricultură

Încurajarea asocierii este prioritatea zero pentru creșterea performanței sectorului agricol: asocierea și comasarea terenurilor ar crește productivitatea medie, iar exploatațiile de mari dimensiuni ar fi mult mai competitive pe plan național și european. Asocierea și fuziunea producătorilor ar putea asigura mobilizarea resursele necesare practicării unei agriculturi pe suprafețe mari, competitive – creditele

pentru utilaje și mașini moderne, pentru formarea resurselor umane și garanțiile agricole ar fi mult mai accesibile. Asociațiile și grupurile de producători vor fi în măsură să realizeze investițiile necesare pentru îndeplinirea standardelor de funcționare și de calitate, pentru a spori siguranța alimentară și pentru a putea concura de pe picior de egalitate cu produse similare din import. Investițiile în îmbunătățiri funciare și în modernizarea parcurilor agricole ar fi de asemenea mai ușor de realizat și ar extinde acoperirea teritorială a serviciilor agricole.

Creșterea capacității instituționale a Camerelor agricole și extinderea sistemului de consultanță, instruire și specializare în agricultură sunt necesare pentru creșterea productivității muncii și pentru sporirea accesului fermierilor la fonduri.

Constituirea unui sistem de instituții și instrumente pentru a determina potențialul comercial al diverselor categorii de produse agro-alimentare și pentru sporirea accesului și cotelor de piață ale producătorilor și procesatorilor din județul Bacău ar fi de asemenea o măsură benefică, ținută către creșterea capacității de marketing regional. În condițiile în care județul Bacău are un potențial logistic semnificativ, acesta se poate plasa în centrul unei rețele de distribuție și marketing regional al produselor agro-alimentare.

O tendință economică firească, care trebuie susținută, o reprezintă tranziția resurselor umane dinspre sectorul primar către alte domenii de activitate, precum procesarea sau serviciile din mediul rural. Acest proces este mai avansat în prezent în județul Bacău decât în alte zone din regiunea NE și poate fi accelerat prin măsuri de diversificare a economiei rurale și de formare a resurselor umane în alte sfere de competențe și cunoștințe.

3.1.3. TENDINȚE PRIVIND CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ

Tendințe privind capacitatea administrativă a Consiliului Județean

Importanța modernizării managementului public la nivelul autorităților publice județene și locale este dată de faptul că noile instrumente de finanțare solicită o anumită abordare a proiectelor. Dintre elementele care ar trebui modificate la nivelul Autorităților Publice Locale putem menționa: realizarea unor separări clare între atribuțiile funcționarilor publici, realizarea unor echipe de proiect care să aibă expertiza implementării de proiecte, echiparea Primăriilor cu soluții moderne de guvernare, de tip inovativ care să permită o mai mare flexibilitate și eficiență.

Toate aceste elemente sunt doar o componentă din schimbările care trebuie să aibă loc la nivelul administrației. Faptul că unele localități au dezvoltat un management modern al serviciilor publice intensifică decalajul de dezvoltare între comunități și o alocare în final injustă a resurselor către cei care au potențialul real de a dezvolta localitățile proprii.

Din cauza diferențelor de dezvoltare la nivelul localităților județului Bacău, o dinamică firească constă în dezvoltarea capacității acelor unități administrativ teritoriale care nu au un aparat de specialitate pregătit să acceseze proiecte de dezvoltare. Dinamica la nivelul județului în ceea ce privește asocierile între localități pentru accesarea proiectelor majore este una pozitivă iar învățarea bazată pe bune practici constituite un instrument util de dezvoltare.

O altă tendință naturală generează adâncirea discrepanțelor în materie de dezvoltare instituțională. Localitățile cu bugete mici și cu o bază limitată de impozitare nu pot să se dezvolte în contextul actual și în corelare cu modificarea legii finanțelor publice locale care impune principiul proporționalității între performanța financiară și modul de realizare al bugetelor publice. Consiliul Județean Bacău va oferi sprijin autorităților locale care sunt localizate în zonele „pungi de sărăcie”, în special prin investiții în infrastructura de bază care oferă oportunitatea generării de investiții.

- **Tendințe privind capacitatea financiară**

Marea majoritate a bugetelor locale depind de bugetul de stat din cauza slabei dezvoltări economice locale. Încasările din taxe și impozite sunt deosebit de scăzute în zona estică a județului, unde nu există efervescență economică. Se observă o scădere a veniturilor colectate la nivelul întregului județ

pe fondul crizei financiare și scăderii veniturilor populației. Fondurile de echilibrare și alte transferuri către autoritățile publice locale reprezintă sursa principală financiară pentru autoritățile locale.

Capacitatea financiară a județului Bacău reprezintă suma tuturor bugetelor autorităților locale bazate pe o bună capacitate de colectare a taxelor și impozitelor. O bună colectare a taxelor și impozitelor presupune o informare coerentă și consistentă a contribuabililor persoane fizice și mediu de afaceri cu privire la obligațiile financiare. În contextul reducerii activității economice a companiilor există riscul ca activitatea de colectare să aibă de suferit. În acest sens, autoritățile județene și locale din județul Bacău își asumă o agendă deschisă de reducere a barierelor administrative cu privire la facilitarea efectuării plăților dar și o serie de măsuri de mai bună reglementare care să ducă la creșterea interesului contribuabililor pentru plata taxelor locale sau județene. În acest sens, sistemele centralizate de management al documentelor (petiții, cereri de informații) și birouri unice pentru centralizarea tuturor serviciilor publice, reprezintă soluții pentru creșterea calității serviciilor publice.

Descentralizarea aduce temeri dar și oportunități pentru autoritățile județului Bacău. Acestea vor trebui să-și gestioneze banii disponibili iar, în acest sens, vor trebui să eficientizeze managementul tuturor serviciilor care urmează a fi deconcentrate (spitale, instituții de cultură, școli).

- **Tendențe privind sursele de finanțare**

Fondurile europene reprezintă un potențial major de dezvoltare dar accesarea acestora comportă costuri administrative importante pe care marea majoritate a localităților județului Bacău nu le pot susține. În acest sens, Consiliul Județean Bacău poate deveni motorul agregării și stimulării inițiativelor la nivel de județ, atât prin susținerea costurilor proprii ale autorităților locale pe proiecte cât și prin realizarea de proiecte în parteneriat cu scopul creșterii capacității administrative.

O altă oportunitate care începe să se dezvolte în județul Bacău este cea a realizării unor parteneriate public private. Pentru a reuși angrenarea acestor parteneriate, un rol important îl au și alți actori în asociere cu Consiliul Județean. Camerele Agricole, băncile și alte servicii financiare și de consultanță sunt actorii cheie ce pot dezvolta aceste inițiative. Dezvoltarea proceselor de politici publice la nivel județean și local reprezintă o condiție a dezvoltării acestor inițiative prin consacrarea utilizării instrumentelor de tipul studiilor de impact.

Avantajele pe care parteneriatele public-private le aduc administrației publice locale sunt multiple:

- soluții diverse de finanțare privată a proiectelor publice,
- reducerea costurilor pentru administrațiile centrale sau locale
- utilizarea know-how-ului și a managementul privat în cadrul proiectelor publice
- inovație tehnică și un nivel mai ridicat al calității serviciilor furnizate.

Riscul principal al PPP consta în faptul că fără o atență reglementare și monitorizare a procedurii de selecție a partenerului privat și a derulării proiectelor de tip PPP, aceste proiecte pot deveni un mijloc periculos de "înghițire" a resurselor statului. De exemplu, în Marea Britanie, unul dintre statele cu expertiza vastă în acest domeniu, pregătirea unui contract PPP important durează aproximativ un an.

Încurajarea investițiilor publice și private de către autoritățile locale și județene din Bacău poate lua forme diferite, incluzând:

- parteneriate publice/private sub formă de contracte, concesi, societăți mixte;
- stimulente fiscale, credite, mecanisme de reinvestiții;
- folosirea bunurilor publice pentru încurajarea investițiilor
- finanțarea datoriilor sau alte aranjamente investiționale care sunt luate de către orașe cu propria răspundere (în cadrul propriului bilanț municipal) sau de către "emisii de obligațiuni" în afara sistemului financiar public
- atragere fondurilor structurale

- **Tendențe privind parteneriatele și asociativitatea**

Un element cheie al dezvoltării, inițiativele de parteneriat și asociere trebuie să se dezvolte prin creșterea capacității administrative. Capacitatea administrativă redusă în cazul autorităților publice locale mici care au misiunea de a gestiona serviciile publice de interes local și a celor de utilități publice și lipsa unui management orientat către rezultate sunt deficiențele cronice care pot fi constatate în prezent la nivelul județului Bacău. Diferențele dintre unitățile administrativ teritoriale sunt pronunțate și în ceea ce privește gradul de echipare a infrastructurii locale și ca urmare din punctul de vedere al accesibilității serviciilor publice cu caracter local. Soluțiile posibile pentru a adresa provocările datorate nivelului redus de capacității administrative în cazul autorităților administrației publice locale mici includ:

- reducerea gradului de fragmentare administrativă prin comasarea unităților administrativ teritoriale cu capacitate administrativă scăzută,
- organizarea și furnizarea în comun a unor servicii publice de interes local, precum și a serviciilor comunitare de utilități publice,
- descentralizarea diferențiată a atribuțiilor ce revin autorităților administrației publice locale în funcție de capacitatea autorităților publice locale de a le prelua și gestiona conform unor standarde minimale

Tendențe privind capacitatea administrativă a Autorităților Locale

Capacitatea Primăriilor de a accesa și implementa finanțările europene este scăzută în prezent, lipsa personalului specializat, a departamentelor de pregătire a proiectelor cu finanțare europeană constituind cauze majore ce generează această situație. Pentru a putea susține investițiile din fonduri europene nerambursabile, atât cele proprii cât și cele ale autorităților locale, Consiliul Județean sprijini Primăriile prin diverse instrumente financiare disponibile. Aceste sume oferă garanții în ceea ce privește posibilitatea continuării pregătirii și atragerii de proiecte finanțate din fondurile structurale ale Uniunii Europene.

Creșterea capacității administrative a administrației publice din județul Bacău este condiționată de deschiderea autorităților locale în a asimila cunoștințe noi de management public. Modernizarea administrației în sensul unei guvernări locale care să respecte principiile noului management public este de natură să asigure condițiile favorabile modernizării comunităților locale. Informatizarea administrațiilor, atragerea personalului specializat în scrierea de proiecte și crearea unei înțelegeri privind importanța utilizării politicilor publice la nivelul decidenților din instituțiilor publice reprezintă condiții pentru eficientizarea administrației.

Abordarea administrației publice se va schimba în ceea ce privește tratamentul acordat, care în noua paradigmă vor deveni „clienți”, acest tip de abordare semnificând o asumare a reformării serviciilor publice cu scopul de a oferi cele mai bune produse comunității. O dezvoltare coerentă nu poate fi atinsă în absența schimbării percepției autorităților cu privire la instrumentele și metodele de guvernare locală: transparentizarea cheltuirii banilor publici și implicarea comunității în stabilirea priorităților locale, identificarea unor mijloace suport pentru articularea intereselor publice locale ale cetățenilor. Toate acestea vin pe un trend al interesului autorităților publice locale de a accesa finanțări nerambursabile. Acest element trebuie completat cu o creștere a capacității acestora de a evalua corect nevoile și impactul unor proiecte costisitoare pentru comunitate. Cheltuirea banilor publici poate fi realizată eficient doar în condițiile obținerii unui impact direct în comunitate. Această problemă este resimțită la nivelul autorităților locale iar rezolvarea să constă într-o apropiere și o profesionalizare a mediului de consultanță la nivel județean, cu ajutorul mediului universitar specializat.

Principiile subsidiarității pe care se bazează guvernarea locală la nivelul Uniunii Europene și României presupun o cunoaștere a conceptelor de descentralizare fiscală și de deconcentrare. Dezvoltarea

localităților județului Bacău se va realiza în funcție de Strategia de Dezvoltare a județului și strategiile de dezvoltare ale localităților. Strategiile de dezvoltare prezintă avantajul de a fi o programare pe termen lung ce va crea posibilitatea dezvoltării unor desiderate ale procesului de reformă: planificarea bugetară multianuală, planificare multianuală în general.

Este importantă în acest sens continuarea procesului de “învățare” a politicilor publice de către autoritățile locale, proces ce poate fi susținut prin expertiza Consiliului Județean Bacău. Avantajele pe termen mediu privesc o mai mare legitimitate a actorilor politici și o guvernare locală mai eficientă.

Evaluarea localităților din Bacău, cu excepția municipiilor și localităților apropiate, relevă incapacitatea administrativă de a da curs cerințelor legale ale legilor privind transparența. Pentru a reuși să îmbunătățească guvenarea locală, autoritățile trebuie să urmărească o creștere a capacității de consultare și implicare a comunității.

Pentru a putea formula corect problemele de politici publice, un demers obligatoriu constă în evaluarea profesionistă a resurselor județene la nivelul fiecărei autorități și crearea unor indicatori specifici. Principiul subsidiarității arată că stabilirea unor măsurători corecte se poate realiza doar la nivel comunitar, cu implicarea tuturor actorilor sociali. Deficiențele statisticii naționale pot fi compensate prin realizarea unor măsurători corecte a indicatorilor la nivel local, un demers care trebuie realizat la nivelul județului pentru întărirea potențialului de a accesa proiecte și investiții.

3.2. TENDINȚE SOCIALE

Principalele tendințe ce vor marca evoluția domeniului social în județul Bacău, în următorii ani, sunt legate de posibilitatea accentuării fenomenului migrației forței de muncă către alte regiuni sau state, riscul creșterii ratei șomajului pe fondul amplificării efectelor crizei economice și pericolul adâncirii dezechilibrelor de dezvoltare dintre zona de est a județului și părțile vestică și centrală, cât și dintre nivelurile de dezvoltare a zonelor urbane și a celor rurale. Orice ansamblu de politici publice țintite către reducerea disparităților și către apropierea convergenței județene trebuie să ia în considerare efectul combinat al acestor trei factori.

Județul Bacău, ca de altfel întreaga regiune de dezvoltare NE, se confruntă cu rate migratorii ridicate, care asociate cu declinul demografic, îmbătrânirea populației și creșterea cheltuielilor cu asigurări sociale ridică întrebări serioase cu privire la sustenabilitatea creșterii economice. Migrația resurselor umane produce de asemenea efecte sociale severe, majoritatea fiind asociate cu perspectivele familiilor afectate de migrație, efecte care reverberează în primul rând asupra educației și evoluției copiilor separați de unul sau ambii părinți.

Pentru reducerea efectelor migrației se poate acționa în două direcții: una vizează reducerea ratei de migrație în sine, iar cealaltă temperarea costurilor sociale ale migrației. Practic, migrația resurselor umane către alte regiuni poate fi diminuată prin măsuri active de ocupare, prin măsuri de țintire a șomajului de durată și prin conceperea unor scheme motivaționale pentru stoparea “*brain-drain*”-ului, a plecării resurselor cu competențe înalte. Temperarea efectelor sociale ale migrației trebuie să țintească grupurile vulnerabile în fața acestui fenomen – familiile separate prin plecarea unor membrii, copii școlari din aceste familii, părinți unici.

Măsurile îndreptate către creșterea coeziunii sociale la nivelul județului Bacău trebuie să aibă ca obiectiv minimal sporirea accesului la servicii, sociale, de sănătate și educaționale și utilități de bază. Accesibilitatea locuitorilor din mediul rural și a celor din partea de est a județului la servicii de sănătate și educaționale de calitate trebuie sporită prin extinderea și modernizarea infrastructurii acestor sisteme. Asigurarea de șanse egale pentru toate categoriile defavorizate trebuie să reprezinte un alt obiectiv central al unor politici de creștere a coeziunii sociale.

Autoritățile publice din județul Bacău pot găsi parteneri de încredere în implementarea măsurilor de preîntâmpinare a acestor tendințe în cadrul mediului ONG și a celui privat implicat în campanii de responsabilizare corporatistă (CSR). Creșterea importanței acestui gen de parteneriate reprezintă de asemenea o tendință benefică în încercarea de a înfrunta aceste provocări comune.

Perspectiva de dezvoltare a teritoriului județului Bacău este axată pe noile relații dintre urban și rural:

- Includerea arilor rurale în interiorul aglomerațiilor urbane ale municipiilor și orașelor – cu o specializare funcțională generată de orașul principal
- Includerea arilor rurale în zone urbanizate
- Gruparea arii rurale izolate situate între culoarele urbanizate, cu sau fără centre urbane incluse

Pe termen mediu și lung, județul Bacău trebuie să ia în calcul acordarea unui statut concentrărilor urbane din zona:

- Municipiului Bacău
- Moinești – Comănești – Dărmănești
- Slănic Moldova – Târgu Ocnă
- Municipiului Onești
- Orașul Buhuși

De asemenea, ca politică de dezvoltare spațială generală, județul Bacău va trebui să urmărească continuarea procesului de urbanizare și crearea unor noi relații urban-rural, pentru a putea permite transformarea în orașe a localităților rurale din proximitatea orașelor și a coridoarelor de urbanizare cu potențial de dezvoltare a IMM.

Suținerea unei astfel de politici va avea ca rezultat scontat diferențierea ruralului pe categorii de teritorii, echiparea tehnică a localităților din mediul rural și asigurarea unor servicii urbane în zona noilor centre urbane din ariile predominant rurale.

În ceea ce privește viitoare poziționare a județului Bacău, în funcție de principalele axe de comunicație aceasta va fi direct influențată de proiectul de autostrada Târgu Mureș – Săbăuani – Iași. Totuși, județul Bacău se va bucura în continuare de o accesibilitate facilă către principalii poli regionali și naționali, rămânând un nod intermodal la poarta de acces către regiunea Nord-Est

3.4. TENDINȚE DE DEZVOLTARE A INFRASTRUCTURII

În contextul dezvoltării infrastructurii, schimbarea paradigmei de dezvoltare, identificarea și asumarea unor opțiuni strategice coerente, integrate, pe termen lung reprezintă o necesitate pentru orice comunitate care dorește să asigure sustenabilitate și durabilitate acțiunilor sale.

Existența unui sistem de infrastructură modernizat, care să asigure funcționalitatea economică și socială a unei comunități este un pas vital spre dezvoltarea competitivă în plan teritorial. Sistemul de infrastructură, atât de utilități cât și de transport pot juca un rol important în mobilizarea inițiativelor antreprenoriale către obiective specific definite în spațiul economiei județene.

Măsurile de intervenție ale autorităților publice trebuie să se îndrepte asupra acelor elemente de infrastructură care pot duce la consolidarea valorii în plan teritorial, atât la nivel de dezvoltare economică, de reducere a disparităților sociale, de sprijinire a dezvoltării industriei alimentare și de modernizare a infrastructurii de distribuție.

Intervenția asupra arterelor rutiere care vor facilita formarea relațiilor de business și de parteneriat în sectorul agricultură constituie un element central pentru apropierea între producători și procesatori în industria alimentară.

Dezvoltarea mediului de afaceri în județul Bacău va avea nevoie de toată susținerea autorităților publice. Pe lângă facilități investiționale, este necesar a se reabilita infrastructura de afaceri existentă – centre de afaceri, de depozitare, etc. – cât și crearea de noi incubatoare, centre de afaceri și parcuri industriale.

În contextul internațional actual, de promovare a energiilor verzi, județul Bacău dispune de potențial pentru crearea unei rețele de energie alternativă, utilizabilă atât de populație cât și de operatorii economici. Unul dintre instrumente în acest sens ar fi realizarea unor parteneriate de tip public-privat pentru a asigura complementaritatea de efort pentru modernizarea rețelei și derularea investițiilor pentru asigurarea eficienței energetice și reducerea consumului în cadrul marilor utilizatori industriali și al sistemului de servicii și utilități de interes public.

După cum s-a văzut, zona de Est a județului necesită intervenții suplimentare pentru recuperarea în timp a decalajelor de dezvoltare față de restul județului. Intervențiile minimale în acest sens trebuie să vizeze asigurarea infrastructurii de utilități, de sănătate și educație.

O comunitate nu se poate dezvolta decât prin soluții sustenabile și care să asigure protecția mediului și o dezvoltare durabilă. Autoritățile publice din județul Bacău trebuie să se asigure că deșeurile nocive ale activității industriale vor fi recuperate și reciclate conform cu normele de protecție a mediului.

În contextul unei industrii agro-alimentare în continuă dezvoltare o oportunitate ar fi susținerea dezvoltării și a sectorului agriculturii ecologice și a programelor de agro-mediu.

Păstrarea unuia cadru natural sănătos constituie o premisă importantă pentru atractivitatea județului, atât pentru locuitorii proprii cât și pentru turiști și investitori.

4. ANALIZA SWOT

4.1. FUNCȚIONALITATE ECONOMICĂ

	Puncte tari	Puncte slabe
COMPETITIVITATE ECONOMICĂ ȘI ANTREPRENORIAL	▪ Densitate teritorială ridicată a întreprinderilor comparativ cu nivelul regional și existența unor concentrări teritoriale și sectoriale ▪ Existența unei infrastructuri de afaceri și transfer tehnologic (parcul industrial Hemeiuș, Centrul de afaceri și expozițional Bacău, Z.I. Buhuși) ▪ Prezența în economia județului a industriilor de vârf, cu mare potențial de creștere ▪ Existența unui sector de procesare alimentară dezvoltat ▪ Productivitatea peste media națională în sectoarele educație și sănătate-asistență socială, și peste media regională în sectoarele industrie prelucrătoare, energie, construcții, comerț, transport-distribuție ▪ Existența unor elemente cheie de infrastructură de transport – drumul E85 ce leagă județul și regiunea de capitala României și aeroportul Bacău ▪ Aeroportul Bacău, singurul aeroport teritorial concesionat din România, cu un potențial investițional ridicat ▪ Cea mai extinsă rețea de utilități (apă potabilă și de canalizare) din regiunea Nord-Est ▪ Infrastructura de educație dezvoltată (2 universități cu peste 8000 de studenți, cel mai mare număr de unități de învățământ din regiune, la multiple niveluri) ▪ Ritmul de generare a locurilor de muncă în sectorul sănătății și cel al educației, superior mediei naționale și regionale ▪ Cea mai mică pondere a populației ocupate în agricultură, cea mai mare pondere a celei ocupate în construcții și locul 2 ca servicii, după Iași, la nivel regional ▪ Atractivitatea județului Bacău pentru forța de muncă din regiune, datorită celor mai mari valori înregistrate la câștigul salarial mediu și PIB/locuitor	▪ Cuantumul investițiilor brute aflat sub media națională, Investițiile străine directe din regiunea NE în general ocupând un procent infim în totalul național ▪ Dificultăți în comunicarea mediului de afaceri cu autoritățile locale (inexistența birourilor de informare; avize, autorizații) ▪ Inexistența unei strategii de atragere a investițiilor, a unei imagini de ansamblu a terenurilor și a infrastructurii necesare potențialilor investitori ▪ Disponibilitatea deficitară și accesibilitatea teritorială redusă a parcurilor industriale/centrelor de afaceri ▪ Lipsa unor asocieri intercomunitare veritabile și a unor strategii comune de creștere economică în zonele de creștere urbană (zona Bacău, zona Valea Trotusului, zona Onești) ▪ Indicatorii ce măsoară nivelul de dezvoltare al sectorului C-D plasează județul doar pe locul 3 în regiune și mult sub media națională ▪ Existența unei infrastructuri de afaceri și C-D-I mai bine dezvoltată în județul Iași ▪ Ritm accelerat de scădere a populației active civile comparativ cu tendința națională ▪ Ponderea semnificativă a populației ocupate ce activează încă în industrie (24,7%, mult peste media regională, de 18,9 %) ▪ Ritmul de generare a locurilor de muncă în sectoarele comerțului și construcțiilor, inferior mediei naționale și regionale ▪ Slaba reprezentare a unităților de învățământ liceal în comparație cu media regională ▪ Situația nesatisfăcătoare a sistemului sanitar, județul Bacău plasându-se sub mediile regională și națională ▪ Pregătirea insuficientă a resurselor umane în servicii (ex. Turism) ▪ Productivitatea scăzută a domeniilor hoteluri-restaurante, tranzacții imobiliare/servicii pentru întreprinderi și industrie extractivă, pe plan regional și național și un ritm de creștere a productivității muncii mai lent decât cel regional și național

Oportunități	Amenințări
▪ Poziționarea logistică (infrastructura de transport, distribuție, depozitare și afaceri) a județului Bacău în centrul regiunii NE și conectarea Autostrăzii Moldova de Coridorul European IX prin Bacău▪ Accelerarea procesului de reconversie industrială și dezvoltarea de clustere industriale centrate pe zonele de creștere urbană unde există o infrastructură de afaceri/CDI/transfer tehnologic și anumite concentrări industriale▪ Dezvoltarea sectorului C-D prin creșterea investițiilor și încurajarea parteneriatelor și alianțelor dintre mediul universitar și cel de afaceri▪ Dezvoltarea industriilor de vârf, intensive în tehnologie avansată și capabile de inovare și a industriilor și serviciilor conexe▪ Creșterea productivității și performanțelor resurselor umane din principalele sectoare de activitate prin întărirea capacității sistemelor educaționale (învățământ, formare și instruire) și de sănătate de a susține creșterea economică▪ Crearea unui lanț agroalimentar care să lege industria alimentară de producția agricolă, prin aglomerarea zonală a unităților de profil și prin crearea infrastructurii de marketing regional▪ Realizarea unui Plan de atragere a investițiilor , cu componente de infrastructură /utilități și servicii de consultanță▪ Promovarea brandurilor locale (Fabricat în Bacău)▪ Dezvoltarea serviciilor cu valoare adăugată mare (servicii IT, consultanță de diferite feluri pentru firme, etc.)▪ Implementarea instrumentelor managementului modern – planificare, evaluare, monitorizare pentru creșterea performanței administrației publice și a capacității acestora de a oferi servicii de calitate mediului de afaceri și de a realiza parteneriate cu acesta	▪ Tendințe negative înregistrate în sectoarele industriei ușoare și industriei lemnului▪ Starea precară a infrastructurii de transport în general (locul 4 în regiune ca densitate a drumurilor și locul 3 ca pondere a drumurilor modernizate în total) , și a căilor de acces către Transilvania în particular▪ Starea utilităților publice în zonele de interes turistic▪ Prezența restrânsă a activităților economice în spațiul rural și în zona de est și disparitatea acută urban-rural în privința concentrării întreprinderilor ▪ Riscul de menținere a caracterului monoindustrial al unor centre urbane și lipsa de reacție în fața declinului industrial▪ Concurența județelor vecine în atragerea investițiilor▪ Creșterea importanței logistice a județelor Neamț și Iași, prin dezvoltarea Autostrăzii Moldova, în detrimentul Bacăului▪ Concentrarea activităților de C-D-I în județele Iași și Suceava, și diminuarea importanței județului Bacău în acest domeniu, pe plan regional; diminuarea competitivității companiilor locale ca urmare a lipsei inovației▪ Creșterea ponderii cheltuielilor pentru asistență socială a șomerilor și a asigurărilor pensie de stat▪ Accentuarea crizei economice, ce ar putea continua contracția sectoarelor construcții , comerț și servicii▪ Diminuarea cererii pentru exporturi, în special a celor cu valoare adăugată mare , pe fondul amplificării crizei economice pe plan internațional▪ Scăderea fondului forestier și cinegetic și declinul industriei lemnului ca o consecință a defrișărilor masive realizate ilegal▪ Tendința de depopulare a zonei de Est prin migrație și îmbătrânirea populației

- Dezvoltarea design-ului vestimentar în zonele cu tradiție în industria textilă (Zona Industrială Buhuși)

	Puncte tari	Puncte slabe
AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ	▪ Poziția geografică și dezvoltarea rețelei de infrastructură de transport, care fac din județul Bacău un punct nodal în economia regională și națională▪ Poziția de lider regional ca producție agricolă animală (existența unor efective de animale semnificative, în special de păsări, caprine și porcine)▪ Existența unei industrii de procesare dezvoltate, cu prezența unor operatori de importanță națională▪ Poziția dominantă pe care o dețin producătorii de nutrețuri concentrate în totalul cifrei de afaceri și al profitului din agricultura județului▪ Existența a 4 Grupuri Locale de Acțiune constituite în cadrul axei LEADER, implicate în dezvoltarea rurală locală▪ Existența unor resurse umane calificate, cu experiență în domeniu;▪ Poziția a 3-a în regiune ca număr de salariați și nivel de cheltuieli din domeniul Cercetare-Dezvoltare▪ Procentul scăzut din populația activă angajată în activități agricole▪ Fondul forestier și cinegetic remarcabil al județului▪ Calitatea deosebită a solului, majoritatea suprafețelor fiind curate, cu nivele scăzute de toxicitate	▪ Divizarea excesivă a terenurilor / lipsa unui sistem unitar de transfer al proprietății, de cadastru▪ Producția agricolă vegetală și suprafața arabilă nu plasează județul între primele 3 clasate din regiunea NE▪ Balanța comercială a județului Bacău, negativă pentru categoriile: animale și produse animale, produse vegetale, produse alimentare și băuturi și grăsimi și uleiuri▪ Gradul redus de asociere în scopuri productive și lipsa stimulentei pentru asociere▪ Lipsa finanțării private, a creditelor bancare pentru agricultori▪ Formarea și specializarea insuficientă a personalului; lipsa unităților de învățământ specializat (cu profil pomicol, zootehnic, etc.)▪ Lipsa de utilaje și existența unui parc de utilaje și mașini - unelte învechite; dispune de unul dintre cele mai mici parcuri agricole la nivel regional▪ Slabă informare asupra oportunităților de dezvoltare și finanțare, cauzată de repartizarea insuficientă și de distribuția teritorială inadecvată a consultanților, specialiștilor agricoli▪ Lipsa unor strategii de dezvoltare pe termen lung▪ Starea nesatisfăcătoare a amenajărilor funciare (irigații, etc.)▪ Nivelul redus de acces la servicii publice în teritoriul rural, în special în zona de est▪ Lipsa resurselor financiare în mediul rural (bugetele locale), în special în partea de est▪ Șomajul ridicat din spațiul rural (peste 60% din total județean), în special în zona de est; majoritatea șomerilor de lungă durată provin din spațiul rural

Oportunități	Amenințări
▪ Valorificarea poziției geografice, a extinderii și stării relativ bune a infrastructurii de transport pentru creșterea importanței județului ca centru de procesare/ producție agricolă regional▪ Valorificarea poziției și a capacității de producție și procesare pentru a transforma județul Bacău într-un centru de distribuție și comerț regional, inclusiv prin dezvoltarea unei Burse regionale (Moldova) a produselor agricole▪ Dezvoltarea produselor ecologice și tradiționale, a unor branduri alimentare locale (Brânză în coajă de brad, Dulceață de Asău), și sprijinirea marketingului acestor produse▪ Dezvoltarea industriei alimentare/ de procesare a cărnii și produselor de pasăre, caprine și porc▪ Stimularea industriei de procesare a fructelor și legumelor▪ Creșterea industriei de procesare a lemnului / mobilier prin valorificarea potențialului forestier▪ Încurajarea cercetării și inovației în agricultură și procesare alimentară, inclusiv în domeniul semințelor și a materialelor de plantat▪ Crearea unor parteneriate între universități - mediul de afaceri, AJOFM și Camerele de Comerț pentru formarea resurselor umane▪ Stimularea turismului ecologic și a agroturismului▪ Dezvoltarea unu parc agro-industrial care să aglomereze producătorii de furaje, fermele de creșterea a animalelor și procesatorii de produse animale, și care să absoarbă rezultatele parteneriatelor de cercetare cu mediul universitar/ stațiunile de cercetare▪ Încurajarea marketingului produselor agricole și alimentare și a brandurilor județene	▪ Creșterea concurenței multinaționalelor în domeniul procesării cărnii de vită/ porc/ pui și în general în privința produselor agricole/ alimentare cu valoare adăugată mare▪ Creșterea deficitului comercial prin pătrunderea masivă pe piață a produselor agricole și alimentare de import▪ Eșecul în creșterea gradului de asociere între fermieri și exploatații▪ Eșecul în valorificarea resursei umane prin modernizarea sistemului de învățământ specializat și a parteneriatelor dintre mediul de afaceri și universități▪ Diminuarea sau limitarea creșterii cheltuielilor dedicate C-D în agricultură și industrie alimentară și eșecul în a dezvolta parteneriate de cercetare și dezvoltare între centrele de cercetare și mediul de afaceri▪ Deteriorarea stării economiei rurale prin eșecul eforturilor de diversificare a activităților și de îmbunătățire/extindere a utilităților de bază▪ Concurența celorlalte județe în domeniul turistic și agroturistic.ce ar putea limita din atractivitatea județului Bacău și ar putea încetini procesul de diversificare economică în spațiul rural▪ Eșecul în încurajarea marketingului produselor locale ar putea constitui un handicap în competiția cu produse alimentare din județele vecine▪ Activitatea de C-D-I în agricultură și industrie alimentară s-ar putea concentra în mod covârșitor în județele ce dedică resurse mai importante acestui domeniu (Iași și Suceava)▪ Condițiile climatice pot afecta producția vegetală / productivitatea terenurilor arabile, iar factorii naturali pot constitui provocări pentru utilizarea terenului arabil▪ Eșecul în conturarea unor politici locale coerente, transversale, care să stimuleze și dezvoltarea acestui domeniu (infrastructura de transport, infrastructura de afaceri, etc.)▪ Scăderea calității vieții în zona de est a județului, urmată de depopulare și pierderea moștenirii rurale a zonei

TURISM	Puncte tari	Puncte slabe
	▪ Potențialul turistic al zonei Slănic Moldova- Tg. Ocnă (prezența celor mai vechi izvoare atestate documentar, facilități balneo, turism de sănătate)▪ Potențial foarte atractiv al cadrului natural▪ Zona centrală a orașului Slănic Moldova, rezervație a arhitecturii de vilegiatură▪ Obiectivele culturale din Municipiul Bacău și din principalele aglomerări urbane▪ Zona cultural – religioasă Oituz – Mănăstirea Cașin Infrastructura destinată turismului de afaceri din Municipiul Bacău▪ Posibilitatea atragerii turiștilor în toate anotimpurile, datorită avantajelor climatice	▪ Insuficiența și proasta repartizare a unităților de cazare pe teritoriul județului▪ Infrastructura turistică învechită▪ Promovarea insuficientă a potențialului turistic al județului Bacău, cauzată și de lipsa unui Oficiu județean de promovare turistică▪ Calitatea slabă a serviciilor din sectorul turistic și a standardelor din România, care face ca turiștii să se orienteze spre alte destinații unde, la prețuri comparabile, beneficiază de servicii superioare▪ Lipsa unei oferte de agrement structurate▪ Slaba informare, motivația insuficientă și lipsa de încredere a populației (în special în mediul rural) cu privire la valorificarea potențialului turistic și la ajutoarele financiare pentru investiții în turism de care ar putea beneficia.▪ Salba de lacuri neexploatare din punct de vedere turistic Lipsa unor indicatoare rutiere și a unor semne de direcționare către principalele obiective turistice din județ
	Oportunități	Amenințări
	▪ Targetarea în turism, dezvoltarea turismului de nișă (business, wellness, agroturism)▪ Dezvoltarea turismului în zona Slănic Moldova- Tg. Ocnă (inclusiv prin asocierea autorităților) și în zonele Valea Muntelui, Cașin prin modernizarea infrastructurii de transport și integrarea zonei într-un circuit turistic cu județele vecine▪ Modernizarea infrastructurii de agrement, crearea unei noi oferte de agrement și implicit creșterea sezonității turistice în zona Slănic Moldova – Târgu Ocnă prin realizarea investiției privind pârtia de Schi de la Slănic Moldova▪ Promovarea zonelor turistice existente și crearea de noi zone de interes turistic pe axul Bacău – Moinești – Comănești – Dărmănești – Slănic Moldova – Târgu Ocnă – Onești – Mănăstirea Cașin	▪ Concurența turistică a județelor vecine, Neamț, Iași și Suceava, ce ar putea diminua atractivitatea județului Bacău▪ Imaginea nefavorabilă a României în străinătate, prejudecățile care încă persistă▪ Utilizarea ineficientă a unor fonduri destinate dezvoltării turismului local▪ Exodul forței de muncă și fluctuația personalului din sectorul turistic▪ Starea precară a drumurilor din județ▪ Costul ridicat al investițiilor pentru o infrastructură turistică de calitate▪ Exploatarea în prea mică măsură a potențialului turistic, implicarea redusă a agenților de turism în promovarea potențialului turistic,

▪ Promovarea festivalurilor și a activităților culturale din județ▪ Conectarea aeroportului internațional Bacău cu tot mai multe destinații internaționale▪ Valorificarea superioară a potențialului turistic al Municipiului Bacău împreună cu salba de lacuri, amenajarea unor zone de agrement, înfrumusețarea imaginii orașului etc., reprezintă oportunități care pot fi exploatate de factorii interesați de dezvoltarea turismului local	▪ Colaborarea defectuasă a factorilor decizionali din sectorul turistic▪ Incapacitatea de a demara un proces masiv de creștere a standardelor de cazare și a calității serviciilor din sectorul turistic, necesare pentru a putea concura cu succes pe piața internațională.

Competitivitate economică și antreprenoriat

Economia județului Bacău poate fi caracterizată printr-o serie de **puncte tari**, avantaje ce pot constitui punctul de plecare pentru creșterea competitivității sale și pentru a încuraja trecerea către o economie a cunoașterii.

Densitatea teritorială ridicată a întreprinderilor băcăuane și existența unei infrastructuri pentru sprijinirea afacerilor și pentru transfer tehnologic recomanda Bacăul ca un județ dinamic pe plan regional. Productivitatea muncii este superioară în județ față de media regională în majoritatea sectoarelor de activitate. Un element ce poate genera o creștere sustenabilă și rapidă a economiei județului îl reprezintă prezenta industriilor de vârf, capabile de inovare, în care se vehiculează cele mai recente descoperiri tehnologice. Nu în ultimul rând, județul Bacău se bucură de o infrastructură de sprijinire a creșterii economice foarte dezvoltată relativ la majoritatea zonelor din regiunea sa de dezvoltare. Infrastructura de transport pune în valoare poziția sa logistică, dezvoltarea utilităților asigură condițiile minimale pentru creștere, iar performanțele sistemului educațional și de sănătate contribuie de asemenea pozitiv la competitivitatea sa economică.

Aceste puncte tari pot fi puse în valoare pentru a întâmpina anumite **oportunități** de dezvoltare pe termen mediu și lung. Importanța logistică a județului Bacău în cadrul rețelelor de distribuție și transport din regiunea Nord-Est, cu impact asupra multor alte sectoare economice, ar putea crește prin conectarea prin intermediul județului a Autostrăzii Moldova, aflată în dezvoltare, cu coridorul european IX. În ceea ce privește sectoarele economice ale județului, procesul de reconversie industrială ar putea fi susținut pentru a valorifica resursele fostelor industrii și pentru a canaliza energiile județului către dezvoltarea industriilor de vârf, cu potențial deosebit de creștere. Modul cum infrastructura de afaceri ar putea deservi aceste structuri, modul cum mediul CDI poate contribui la creșterea economică, cât și maniera în care concetrările și aglomerările vor fi încurajate în anumite sectoare cheie reprezintă oportunități reale pentru Bacău.

În același timp, importante carente, deficiențe și **puncte slabe** riscă punerea în pericol a procesului de valorificare a oportunităților, iar acestea fie trebuie contracarate, fie impactul lor trebuie minimizat.

În primul rând, ca și toată regiunea NE, Bacăul are probleme privind atragerea de investiții, iar nivelul scăzut al investitorilor pentru zona este influențat de o serie de factori asupra cărora se poate acționa: comunicarea mediului de afaceri-autorități publice, inexistența unor strategii sau planuri de atragere de investiții, lipsa de vizibilitate sau accesibilitate a parcurilor industriale și a structurilor similare. Județul Bacău este deficitar în ceea ce privește sectorul CDI, fiind în prezent incapabil să concureze cu lașul pe plan regional. Există de asemenea probleme în ceea ce privește populația activă din economia județeană, ritmul în care sectoarele dominante generează locuri de muncă și productivitatea muncii (și pregătirea resurselor umane) în anumite domenii de activitate.

Incapacitatea de a fructifica oportunitățile de dezvoltare, lipsa de inițiativă pentru reducerea impactului anumitor puncte slabe cât și acțiunea anumitor factori exogeni s-ar putea traduce într-o serie de **amenințări** pentru creșterea economică sustenabilă a județului.

Prima amenințare este legată de concurență județelor vecine în atragerea investițiilor, a proiectelor de dezvoltare majore, sau în privința derulării de proiecte CDI, concurența ce ar putea diminua semnificația județului Bacău pe plan regional. Lipsa de reacție în fața declinului industrial, cât și amânarea procesului de reconversie ar putea condamna județul Bacău la statutul de consumator de tehnologie și inovare. Aplicarea crizei economice ar putea continua contracția sectoarelor economice cele mai performante, generând costuri sociale severe.

Agricultură și Dezvoltare Rurală

Județul Bacău beneficiază de câteva avantaje competitive în sectorul agricol și al industriei alimentare, **puncte tari** ce ar putea fi puse în valoare pentru a crește relevanța județului în acest sector al economiei regionale și naționale.

În primul rând, Bacăul are un potențial deosebit pentru producția animală și pentru procesarea acesteia. Județul Bacău, posedă efective semnificative de animale, în special de păsări, caprine și

porcine, în timp ce producătorii de nutrețuri concentrate dețin o poziție dominantă în totalul cifrei de afaceri și al profitului din acest sector al economiei județului. În continuarea acestui lanț valoric se afla o industrie băcăuana de procesare alimentară bine dezvoltată, marcată de prezența unor operatori economici de importanță națională.

La fel de evident este potențialul județului pentru valorificarea fondului sau forestier și cinegetic, unul dintre cele mai semnificative la nivel regional și național. Diversitatea formelor de relief, calitatea deosebită a solului cresc atractivitatea județului Bacău pentru dezvoltarea agro-turismului și a produselor ecologice.

Corelând aceste avantaje cu poziția geografică și cu dezvoltarea rețelei de infrastructură de transport, factori care fac din județul Bacău un punct nodal în economia regională și națională, putem remarca deschiderea unor **oportunități** majore pentru extinderea acestui tip de activități economice.

În primul rând, avantajul poziției geografice și al stării bune a infrastructurii de transport și utilități ar putea fi valorificat pentru a crește importanța județului ca centru regional de procesare și producție agricolă animală. În același timp, poziția nodală și capacitatea sa de producție și procesare ar putea fi fructificate prin transformarea județului Bacău într-un centru regional de distribuție și comerț, inclusiv prin dezvoltarea unei Burse regionale (regiunea Nord-Est) a produselor agricole și agro-alimentare. Județul Bacău ar putea absorbi producția animală și forța de muncă din județele vecine cu o capacitate de procesare mai redusă pentru a-și crește propriul sector de industrie alimentară/ de procesare a cărnii și produselor animale (de pasăre, caprine și porc).

În condițiile în care aceste două oportunități ar fi puse în valoare, ulterior ar deveni realizabil proiectul unui parc agro-industrial major situat în județul Bacău, care să concentreze și să relaționeze producătorii de furaje, fermele de creștere a animalelor, procesatorii de produse animale și cei din panificație, parc care ar putea să absoarbă rezultatele parteneriatelor de cercetare cu mediul universitar și stațiunile de cercetare. La fel de oportună ar fi și creșterea relevanței parteneriatelor de C-D din industria alimentară și producția agricolă, dar și inițierea unor parteneriate de formare și training avansat, pentru a sporti productivitatea resurselor umane ce activează în sectorul agro-alimentar.

Cu un sector agro-alimentar de relevanță regională și națională, județul Bacău ar putea investi în încurajarea marketingului propriilor produse agricole și alimentare, ar putea dezvolta și promova branduri alimentare băcăuane pe piața națională și europeană.

Turismul ecologic și agro-turismul s-ar putea dezvolta pentru a valorifica potențialul natural al județului, iar industria lemnului ar putea fi dezvoltată pe măsură valorii fondului sau forestier.

Pe de altă parte, putem identifica o serie de **puncte slabe** ale acestui sector economic, dezavantaje, deficiențe, disfuncționalități sau capitole la care performanța județului Bacău este inferioară altor județe din regiune.

Trebuie remarcat potențialul mai redus al județului pentru producția vegetală - valoarea acesteia pentru ultimii ani și întinderea suprafeței sale arabile nu plasează județul între primele 3 clasate din regiunea Nord-Est. De asemenea, județul se confruntă cu un deficit al utilajelor și mașinilor în raport cu suprafața arabilă, cu un parc agricol învechit, de dimensiuni reduse în comparație cu majoritatea județelor din regiune. Starea precară a amenajărilor funciare (irigații și altele) diminuează și ea din capacitatea de producție vegetală a Bacăului.

Divizarea excesivă a terenurilor agricole și gradul redus de asociere limitează din capacitatea agriculturii județene de a produce în mod eficient și restrânge accesul operatorilor din domeniu la servicii financiare – fie ele credite, asigurări sau garanții. Lipsa unor strategii pe termen lung pentru creșterea competitivității acestui sector și pentru încurajarea asocierii conduc la o slabă informare asupra posibilităților de finanțare și dezvoltare, asociată cu o repartizare insuficientă și inadecvata a consultanților, în teritoriu.

Formarea și specializarea insuficientă a resurselor umane din domeniu, starea precară a unităților de învățământ de profil (zootehnic, agronomie, pomicultura, viticultura, etc.) reprezintă deficiențe serioase pentru productivitatea sectorului agro-alimentar.

Că problema severă în dezvoltarea spațiului rural putem sublinia nivelul redus de acces la servicii publice în teritoriul rural, în special în zona de est a județului. Zonele rurale din Bacău sunt afectate de lipsa semnificativă a infrastructurii și a deficiențelor acesteia care afectează atât dezvoltarea economică, cât și calitatea vieții. Lipsa resurselor financiare în mediul rural, diversitatea limitată a economiei rurale și starea infrastructurii diminuează din atractivitatea acestui spațiu, permițând instalarea unor disparități grave în dezvoltare, între urban și rural, între zona de vest și cea estică.

Desigur, majoritatea acestor probleme pot fi contracarate, iar efectul negativ al dezavantajelor poate fi temperat, dar există totuși unele domenii unde intervenția nu poate fi considerată prioritară, sau dimpotrivă, intervenția ar fi contraproductivă. De asemenea, prin absența acțiunii de întâmpinare a efectelor unor puncte slabe, cât și prin lipsa inițiativei de fructificare a unor oportunități clare se pot defini o serie de **amenințări** ce pot periclita dezvoltarea durabilă și sustenabilă a sectorului agro-industrial și a spațiului rural.

Un eventual eșec în creșterea gradului de asociere între ferme și exploatații, corelat cu un eșec în valorificarea resurselor umane din domeniu prin modernizarea sistemului de educație și prin stimularea parteneriatelor cu rol formativ dintre mediul de afaceri și instituțiile de învățământ, asociate cu o slabă promovare a brandurilor alimentare, agricole sau forestiere locale în comparație cu campanii similare derulate de județe vecine și însoțite de o diminuare sau neglijare a cheltuielilor de C-D dedicate agriculturii și industriei alimentare și o slabă încurajare a parteneriatelor C-D-I dintre mediul universitar și antreprenariat (în timp ce ponderea acestor activități ar crește în județele deja bine poziționate la acest capitol, precum Iași și Suceava) ar diminua cu mult din competitivitatea sectorului agro-industrial din județul Bacău, și ar compromite potențială sa poziție de centru de procesare/distribuție/comercializare.

În continuarea acestei amenințări s-ar putea contura creșterea concurenței multinaționalelor din domeniul alimentar, în detrimentul capacității de procesare locale și majorarea deficitului comercial al județului prin pătrunderea masivă pe piața locală a produselor agricole și alimentare din import.

Concurența celorlalte județe performanțe din regiunea Nord-Est s-ar putea concretiza drept amenințări într-o serie de sectoare: activitatea de C-D-I s-ar putea concentra în mod covârșitor în județe ce dedica resurse mai importante acestui domeniu, eșecul în încurajarea marketingului produselor locale ar constitui un handicap în competiția cu produse agro-alimentare din alte județe, iar concurența altor județe în domeniul turistic și agroturistic ar putea limita din atractivitatea județului Bacău și ar putea încetini procesul de diversificare a economiei rurale.

Eforturile dedicate dezvoltării spațiului rural ar putea fi amenințate de eșecul procesului de diversificare a economiei rurale și al acțiunilor de îmbunătățire și extindere a infrastructurii de transport și utilități publice. Deteriorarea continuă a calității vieții din zona de est a județului s-ar putea solda cu o depopulare a acestui spațiu.

Turism

Județul Bacău se bucura de o notorietate turistică relativ ridicată, datorată în principal stațiunilor balneoclimaterice de la Slănic Moldova și Târgu Ocnă. În afara faptului că în această zonă se găsesc cele mai vechi izvoare atestate documentar, zona centrală a orașului Slănic Moldova constituie o rezervație a arhitecturii de vilegiatură. În afara acestei zone, cu specific balneoclimateric, dezvoltată din punct de vedere turistic, județul Bacău se remarcă prin potențialul turistic al cadrului natural general și prin obiectivele culturale din Municipiul Bacău și din principalele aglomerări urbane. În afara acestor **puncte tari** majore, turismul băcăuan beneficiază de o importanță infrastructura destinată turismului de afaceri în Municipiul Bacău, și de zone cu potențial cultural religios repartizate omogen pe întreg teritoriul județului.

Principalele **oportunități** din sectorul turistic vizează modernizarea infrastructurii turistice, în special cea de agrement, care prin lărgirea gamei de oferte va contribui la creșterea sezonalityi turistice, și implicit la generarea unor venituri suplimentare. Proiectul de realizare a unei pârtii de schi la Slănic Moldova, ce constituie elementul principal de creștere a atractivității zonei Slănic Moldova – Târgu Ocna, împreună cu promovarea zonelor turistice existente și crearea de noi zone de interes turistic pe

axul Bacău – Moinești – Comănești – Dărmănești – Slănic Moldova – Târgu Ocna – Onești – Mănăstirea Cașin reprezintă reale oportunități pentru o dezvoltare sustenabilă a turismului pe teritoriul județului Bacău. Alte oportunități ce trebuie menționate sunt legate de prezența Aeroportului Internațional la Bacău, ce prezintă un potențial de dezvoltare important pentru turismul de afaceri, și de infrastructură de agrement în plină de dezvoltare din municipiul Bacău și din zona învecinată salbei de lacuri de pe raul Bistrița.

Având în vedere analiza situației existente din domeniul turismului, putem remarca faptul că principalele **puncte slabe** ale acestui sector sunt direct legate de infrastructură învechită, insuficientă și proastă repartizare a unităților de cazare și de slabă calitate a serviciilor din sectorul turistic. Aceste elemente împreună cu lipsa unei oferte de agrement structurate și promovarea insuficientă a obiectivelor existente constituie principalele elemente negative din cadrul acestui sector economic.

De asemenea, pentru a putea exploata oportunitățile din sectorul turistic, este foarte important de identificat **amenințările** cu care acest sector se va confrunta pe termen mediu și lung. Concurența turistică a județelor din regiunea Nord-Est ar putea avea repercusiuni directe asupra dezvoltării turistice a județului Bacău, diminuându-i atractivitatea. Un alt element ce poate influența dezvoltarea acestui sector economic îl reprezintă situația precară a infrastructurii rutiere ce asigură conectivitatea între obiectivele turistice din teritoriu, aceasta necesitând lucrări de reabilitare pentru reducerea timpilor de tranzit între diversele obiective. Aceste elemente, coroborate cu utilizarea ineficientă a fondurilor destinate dezvoltării turismului local și exploatarea în prea mică măsură a potențialului turistic reprezintă o serie de amenințări reale ce pot într-adevăr afecta viitoare dezvoltare județeană.

4.2. FUNCȚIONALITATE SOCIALĂ

INCLUZIUNE SOCIALĂ, DEMOGRAFIE ȘI MIGRAȚIE	Puncte tari	Puncte slabe
	▪ Mediu ONG activ în domeniul politicilor sociale la nivelul județului ▪ Rata șomajului aflată în limite rezonabile și în scădere ▪ Cel mai populat și urbanizat județ al regiunii Nord-Est, după Iași și unul dintre cele mai mari județe ale țării, ca număr de locuitori (locul 5) ▪ Distribuția echilibrată a populației urbane în multiple centre economice ▪ Prezența mai mare a tinerilor ca segment de populație decât media națională ▪ Orientarea programelor de formare ale AJOFM către sectoare dinamice din economia locală, precum construcțiile, comerțul și serviciile	▪ Lipsa unor strategii sau programe de dezvoltare care să vizeze aceste domenii: educație, sănătate, asistența socială ▪ Slaba colaborare între autorități și societatea civilă în domeniul social ▪ Puține primării autorizate ca furnizori de asistență socială (15 din 93) ▪ Clarificare insuficientă a competențelor instituțiilor descentralizate ▪ Slaba inserție pe piața forței de muncă a persoanelor cu handicap și a persoanelor de etnie romă ▪ Disparitate severă între gradele de populare ale zonelor vestică și estică ▪ Descreșterea demografică, îmbătrânirea demografică și creșterea raportului de dependență ▪ Județul cu cel mai mare număr de pensionari din regiunea Nord-Est ▪ Quantum al cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor situat peste mediile națională și regională ▪ Declinul industrial accelerat, cu un impact negativ asupra ratei șomajului ▪ Planurile de formare profesională și politicile de ocupare a forței de muncă produc rezultate parțiale, nu își ating publicul țintă sau necesită îmbunătățiri
	Oportunități	Amenințări
	▪ Valorificarea potențialului uman prin introducerea unor programe de specialitate pentru formare avansată în diverse sectoare, compatibilă cu tendințele de pe piața forței de muncă ▪ Implementarea instrumentelor managementului modern – planificare, evaluare, monitorizare pentru creșterea performanței administrației publice și a capacității acesteia	▪ Agravarea crizei economice la nivel național și județean ar putea duce la deteriorarea peisajului pe piața forței de muncă ▪ Scăderea capacității de absorbție a tinerilor absolvenți pe piața forței de muncă, în special în mediul rural ▪ Accentuarea migrației naționale/ internaționale; migrația forței de muncă mediu și înalt calificată,

de a oferi servicii sociale de calitate pentru cetățeni ▪ Dezvoltarea unor parteneriate între instituțiile publice și mediul ONG pentru a compensa dezechilibrele pieței forței de muncă și pentru a complementa unele servicii de asistență socială ▪ Creșterea capacității instituționale a Serviciului Public de Ocupare ▪ Promovarea măsurilor active de ocupare pentru reducerea șomajului și a șomajului de durată ▪ Temperarea efectelor sociale negative ale migrației prin consiliere, mentorat și programe sociale pentru familiile afectate	către zone mai dezvoltate ▪ Declinul demografic, îmbătrânirea populației și creșterea raportului de dependență ▪ Creșterea cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor și a beneficiarilor de pensie ▪ Adâncirea clivajelor sociale est-vest și urban-rural ▪ Agravarea efectelor sociale negative ale migrației

EDUCAȚIE, SĂNĂTATE ȘI CERCETARE	Puncte tari	Puncte slabe
	▪ Medie bună a raportului cadru didactic/studentji în majoritatea gradelor de învățământ ▪ Rețeaua bine dezvoltată de unități de învățământ, cu un număr aflat peste media națională la aproape toate gradele de educație ▪ Nivelul ridicat de pregătire a personalului medical ▪ Număr de absolvenți de învățământ superior în creștere ▪ Existența centrului universitar, în municipiul Bacău ▪ Grad ridicat de inserție pe piața muncii a absolvenților de facultate ▪ Excelează la prezența spitalelor, a dispensarelor medicale, sanatoriilor balneare, cabinetelor stomatologice și a laboratoarelor de tehnică dentară, cu valori peste mediile națională și regională	▪ Lipsa personalului medical de specialitate, a fondurilor pentru plata salariilor în sănătate ▪ Numărul scăzut al farmaciilor în mediul rural ▪ Lipsa cabinetelor medical din cadrul școlilor ▪ Numărul ridicat de profesori necalificați ce activează în sistemul de educație ▪ Lipsa autorizațiilor sanitare / starea precară a utilităților și imobilelor în spațiul școlar, în special în mediul rural ▪ Procentul ridicat (70%) de structuri din patrimoniul cultural aflate în stare avansată de degradare ▪ Accesul limitat al persoanelor din mediul rural la servicii medicale și farmaceutice ▪ Starea nesatisfăcătoare a sistemului sanitar băcăuan, cu indicatori situați sub mediile regională și națională ▪ Deficit al unităților de învățământ liceal în raport cu populația județului și situația generală a regiunii Nord-Est

	▪ Deficit al cadrelor didactice din nivelul de educație postliceal și superior▪ Spațiul universitar al județului Bacău este mai redus decât cele ale județelor Iași și Suceava▪ Județul Bacău dedică foarte puține resurse Cercetării și Dezvoltării în raport cu județele Iași și Suceava, iar fondurile dedicate cercetării sunt în scădere în anul 2009 față de 2008▪ Județul Bacău este deficitar în ceea ce privește ambulatoriile de spital și de specialitate, policlinicile și laboratoarele medicale, cu valori sub media națională/media regională, fără a beneficia în vreun fel de centre de sănătate, preventorii, unități medico-sociale sau centre de diagnostic sau de specialitate
Oportunități	Amenințări
▪ Încurajarea concurenței pe piața serviciilor de sănătate cu scopul creșterii calității serviciilor medicale▪ Valorificarea potențialului cultural prin formularea unui plan de achiziții pentru transferarea unor obiective neglijate din patrimoniul cultural în proprietatea statului▪ Dezvoltarea turismului prin promovarea patrimoniului cultural și istoric▪ Creșterea competitivității economiei locale prin sporirea cheltuielilor dedicate cercetării și extinderea infrastructurii de educație superioară▪ Îmbunătățirea stării de sănătate și a cunoștințelor medicale de bază ale școlărilor prin reabilitarea cabinetelor medicale din școli și licee▪ Încurajarea tinerilor medici să profeseze în mediul rural	▪ Accentuarea ratei de abandon școlar▪ Scăderea atractivității carierei didactice în județul Bacău (doar 0,1% din elevii din clasa a XII își doresc o astfel de carieră)▪ Deteriorarea infrastructurii de sănătate și educație în mediul rural▪ Concentrarea activităților de C-D-I în județele Iași și Suceava și scăderea importanței regionale a centrului universitar Bacău

INCLUZIUNE SOCIALĂ, DEMOGRAFIE ȘI MIGRAȚIE

Principalele **puncte tari** ce caracterizează sistemul social și situația demografică generală din județul Bacău sunt calitatea serviciilor sociale (asigurări sociale) și trendurile demografice constante în raport cu restul regiunii NE. Valoarea ridicată a pensiei medii lunare, rata șomajului aflată în limite rezonabile (și în scădere înainte de criză economică), cuantumul cheltuielilor sociale în totalul bugetului județean indică o atenție deosebită dedicată promovării incluziunii sociale și asigurării unui nivel de trai decent pentru categoriile vulnerabile de populație. Domeniul serviciilor sociale este și cel în care mediul ONG este mai activ, reprezentând un partener de încredere pentru instituțiile publice. În același timp, județul Bacău este cel mai populat și urbanizat județ al regiunii NE, după județul Iași, ocupând locul 5 la nivel național ca număr de locuitori; spre deosebire de județul Iași, Bacăul de bucura de o distribuție mai echilibrată a populației urbane în multiple centre economice.

O serie de **oportunități** pot fi identificate pentru sporirea coeziunii sociale și pentru îmbunătățirea serviciilor sociale în general. Capacitatea serviciului public de ocupare de a răspunde la provocările pieței forței de muncă poate fi întărită prin programe de formare a personalului sau și prin introducerea unor programe de formare avansată în diverse sectoare, bazată pe o compatibilitate mai mare cu noile tendințe economice post-criză. Potențialul mediului ONG de a contribui considerabil în extinderea acoperirii și îmbunătățirea calității serviciilor sociale poate fi fructificat prin încheierea unor parteneriate între acestea și instituțiile publice sau mediul de afaceri, inclusiv prin elaborarea unor scheme de grant sau măsuri minimale de creștere a efervescenței non-guvernamentale.

În același timp, sistemul social al județului și unele transformări demografice prezintă unele deficiențe/**puncte slabe** în dezvoltarea județeană. În primul rând, județul Bacău alocă foarte multe resurse sistemului de asigurări sociale, fiind județul cu cel mai mare număr de pensionari din regiunea NE, și cu cheltuielile sociale cele mai însemnate. Lipsa unor strategii de dezvoltare în domeniul social, lipsa de autorizații pentru CL-urile ce furnizează servicii sociale și clarificarea insuficientă a competențelor instituțiilor descentralizate reduc din capacitatea administrației de a răspunde provocărilor din domeniu. Tendințe demografice importante, precum descreșterea și îmbătrânirea demografică și creșterea ratei de emigrare reprezintă de asemenea factori negativi la nivel județean.

Lipsa de măsuri care să contracareze efectele acestor tendințe, lipsa de reacție în fața oportunităților descrise, cât și creșterea impactului deficiențelor notate pot genera o serie de **amenințări** pentru dimensiunea socială a dezvoltării durabile în județul Bacău, precum: creșterea ratei șomajului, în special în rândul tinerilor ca efect al agravării crizei economice, creșterea cheltuielilor cu protecția socială, adâncirea divajelor sociale este-vest și urban-rural.

EDUCAȚIE, SĂNĂTATE ȘI CERCETARE

Județul Bacău deține o productivitate a muncii situată peste media națională în sectoarele educație și sănătate, care de altfel și generează locuri de muncă într-un ritm superior. De asemenea, infrastructura de învățământ și sănătate plasează județul Bacău pe o poziție relativ bună comparativ cu celelalte județe din regiune, cu medii bune ale rapoartelor cadru didactic/elev și unități scoale/1.000 elevi. În mod evident, capacitatea relativ ridicată a acestor sisteme de a susține creșterea economică reprezintă **puncte tari** și chiar avantaje competitive ale județului Bacău.

Aceste avantaje pot fi valorificate și importanța lor economică și socială amplificată prin identificarea unor **oportunități** de dezvoltare, printre care: încurajarea concurenței pe piața serviciilor de sănătate și educaționale cu scopul creșterii calității, îmbunătățirea stării de sănătate și a conștiinței medicale în rândul populației școlare, modernizarea și îmbunătățirea infrastructurii generale a acestor servicii și sporirea accesibilității în mediul rural.

Printre **punctele slabe** ale sistemelor de sănătate și educație din județul Bacău se numără: slabă acoperire și calitatea scăzută a serviciilor medicale în mediul rural, deficitul general de cadre didactice și unități de învățământ la nivel liceal, postliceal și superior, dimensiunea redusă a spațiului universitar din Bacău în comparație cu alte județe din NE.

Accentuarea ratei de abandon școlar, scăderea atractivității carierei didactice, deteriorarea infrastructurii de educație și sănătate (în special în mediul rural) și concentrarea activității universitare/de cercetare în județele Iași sau Suceava pot constitui **amenințări** pentru dezvoltarea pe termen lung a județului Bacău.

4.3. FUNCȚIONALITATEA SPAȚIALĂ

FUNCȚIONALITATE SPAȚIALĂ	Puncte tari	Puncte slabe
	▪ Poziționarea geografică a județului Bacău, “poartă a Moldovei” pentru zona Centrală și județele din Sud – Estul țării.▪ Relieful variat, cu importanța sa peisagistică și diversitatea ridicată pentru agricultură▪ Rețeaua hidrografică bine repartizată pe întreg teritoriul județului▪ Buna comunicare cu județele vecine asigurată de rețeaua de drumuri naționale prezentă pe teritoriul său▪ Accesibilitatea internă bine dezvoltată din partea de Vest a județului▪ Accesibilitatea relativ facilă de care beneficiază orașele și municipiile din județ	▪ Instabilitatea solurilor, ce creează importante suprafețe cu eroziuni excesive, provocată de formele de relief prezente în partea de Vest a județului împreună cu utilizarea neadecvată a terenurilor▪ Formarea unor zone cu exces de umiditate în cadrul reliefului din partea de Est a județului▪ Accesibilitatea internă deficitară în zona de Est a județului, caracterizată de numărul foarte redus de drumuri naționale și inexistența căilor de comunicare feroviare▪ Defrișările masive din județ▪ Lipsa formelor de asociere din partea de Est a județului▪ Stadiul actual al infrastructurii tehnico – edilitare generale▪ Infrastructura de acces către comunele din mediul rural, în special cele aflate în afara căilor de comunicație principale
	Oportunități	Amenințări

- Exploatarea rețelei hidrografice, prezente pe teritoriul județului, din punct de vedere agricol, energetic și turistic
- Gruparea sub forma unor centre de dezvoltare județeană a principalelor aglomerări urbane din județ, pentru asigurarea unei dezvoltări coerente și susținute
- Accesibilitatea facilă între principalele aglomerări urbane din județ pe axul DN 2G – DN 12A – DN11 / DN11A
- Complementaritatea economică între principalele aglomerări urbane din județ
- Modernizarea infrastructurii de acces în partea de Est a județului, pentru a asigura o dezvoltare spațială echilibrată
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de acces către județele Harghita și Covasna, pentru reducerea timpilor de tranzit și favorizarea dezvoltării activității economice interjudețene
- Conectarea județului Bacău la viitoarele autostrăzi și facilitarea accesului către drumurile pan-europene
- Costurile investiționale necesare pentru modernizarea și extinderea infrastructurii tehnico-edilitare din județ
- Lipsa interesului de cooperare între autoritățile publice locale, instituțiile subordonate acestora și institutiile deconcentrate
- Concurența, în termeni de dezvoltare, din partea județelor limitrofe
- Dezinteresul investitorilor pentru județul Bacău

Funcționalitatea spațială

În ceea ce privește funcționalitatea spațială a județului Bacău, aceasta se bucură în primul rând de o poziționare geografică privilegiată, fiind una dintre principalele porți de acces pentru regiunea Nord-Est. Învecinarea acestuia la Sud cu județele Vrancea și Galați, iar la Est cu județele Covasna și Harghita, fac din județul Bacău, un teritoriu de tranzit, atât înspre, cât dinspre Regiunile Centru și Sud-Est. Alte două **puncte tari** de care se bucura județul Bacău sunt reprezentate de relieful variat al acestui teritoriu și de către rețeaua de drumuri naționale ce traversează județul.

De asemenea, nu este de neglijat nici importanta rețelei hidrografice foarte bine repartizată pe întreg teritoriul, ce oferă reale **oportunități** de exploatare în special în domeniul agriculturii, energiei regenerabile și a turismului. În afară oportunităților oferite de cadrul natural al teritoriului, județul Bacău se remarcă și prin poziționarea principalelor concentrații umane, acestea putând constitui, în eventualitatea unor interacțiuni pozitive atât la nivel economic cât și social, reale centre de dezvoltare județeană, ce pot asigura o dezvoltare coerentă și susținută a teritoriului.

Analiza funcționalității spațiale a județului Bacău, a evidențiat și anumite aspecte negative, sub forma unor **puncte slabe**. Punctele slabe identificate sunt în principal legate atât de formele de relief prezente și de utilizarea neadecvată a terenurilor, cât și de situația generală în care se regăsește infrastructura tehnico-edilitară județeană. În primul rând este de important de punctat problematica utilizării terenurilor în județ, ce stă la baza instabilității solurilor, și crează suprafețe cu eroziuni excesive, cu precădere în partea de Vest a județului. De asemenea, situația infrastructurii tehnico-edilitare împreună cu infrastructura de acces către centrul comunelor din mediul rural, crează un impediment pentru dezvoltarea echilibrată a teritoriului, constituind unele din principalele puncte negative ale județului.

Un alt factor ce limitează în momentul de față dezvoltarea echilibrată a teritoriului, îl constituie lipsa asocierilor și a oricărui interes de asociere în partea de Est a teritoriului. Actualmente, partea de Est a județului se regăsește într-o situație de inferioritate în temei de dezvoltare față de zona vestică, iar dezvoltarea oricărei forme de asociere sau posibilă cooperarea, în contextul actual nu poate fi decât benefică.

Deși majoritatea problemelor identificate pot fi soluționate sau parțial temperate, nu putem neglija **amenințările** ce pot influența procesul dezvoltării durabile a județului. Principala amenințare cu care se confruntă județul este direct legată de costurile ridicate ale investițiilor și de sursele de finanțare disponibile și atrase. Pentru contracararea efectelor negative ce ar putea influența procesul de dezvoltare, atât autoritățile publice locale, institutiile deconcentrate, cât și mediul privat prezent pe teritoriul județului, trebuie să conștientizeze :

- valoarea investițiilor necesare dezvoltării durabile,
- necesitatea unei bune colaborări și coordonări
- utilitatea atragerii de fonduri externe

De asemenea, concurența în termeni de dezvoltare a județelor învecinate împreună cu lipsa atractivității pentru investitorii locali și externi a județului, constituie amenințări reale, ce trebuie evaluate, iar în final contracarate.

4.4. CALITATEA VIEȚII

	Puncte tari	Oportunități
Infrastructură și utilități	Rețea rutieră densă și modernizată în zona de V a județului Existența aeroportului Existența drumului european Densitatea drumurilor peste media națională (37,07 față de 32,9 km/100 km²) Rețea de fibră optică în toate localitățile din județ	Reabilitarea infrastructurii în zona de Est și crearea unui circuit de dezvoltare Est-Vest Extinderea căilor de acces către aeroport pentru a-l conecta la nivel regional
Protecția mediului	Existența unui master plan județean pentru alimentare cu apă Existența unui master plan județean pentru gestionarea deșeurilor Existența dotării tehnice pentru gestionarea poluării industriale	Crearea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor la nivelul întregului județ Bacău
	Puncte slabe	Amenințări
Infrastructură și utilități	Infrastructură rutieră județeană parțial reabilitată Densitatea scăzută a drumurilor publice în zona de E Densitatea scăzută a căilor ferate Acces încă limitat la sistemul de alimentare cu apă (47% din populație) Starea nesatisfăcătoare a unei porțiuni din infrastructura de alimentare cu apă (aproximativ 50% din rețea necesită reabilitări tehnice) Rata insuficientă de racordare la sistemul centralizat de canalizare(aproximativ 50%)	Accentuarea stării de degradare a rețelei de drumuri județene Accentuarea dezechilibrului de dezvoltare între zone de E și V a județului Creșterea gradului de îmbolnăvire a populației datorită gradului scăzut de acces la con de alimentare cu apă Lipsa fondurilor pentru extinderea rețelei de canalizare în perioada de implementare a

Protecția
mediului

- Inexistența unui depozit conform cu normele de protecție a mediului în mediul rural
- Doar aproximativ 40% din populația județului Bacău beneficiază de servicii de salubritate, din care 82% în mediul urban și 18% în mediul rural
- Extinderea zonelor necorespunzătoare în ceea ce privește gestiunea deșeurilor
- Ineficiență în gestionarea deșeurilor reciclabile

În ceea ce privește calitatea vieții în județul Bacău, aceasta suferă de un dezechilibru zonal, existând diferențe structurale între partea de Vest și cea de Est a județului. Pricipalele diferențe între zona de Vest și cea de Est au la bază gradul de dezvoltare al infrastructurii generale și accesibilitatea către principalii poli urbani din județ.

De asemenea, trebuie luat în calcul și existența documentelor strategice și a master planurilor aflate deja în derulare, atât la nivel autorităților publice locale cât și la nivelul instituțiilor subordonate Consiliului Județean, documente ce contribuie la planificarea și prioritizarea anumitor elemente de dezvoltare județeană. Existența acestor documente strategice de dezvoltare susțin creșterea calității vieții în județ.

Una dintre principalele amenințări cu care se confruntă județul Bacău o constituie riscul accentuării dezechilibrului de dezvoltare între partea de Est și cea de Vest a județului. Pentru diminuarea acestui dezechilibru, este vitală implementarea coerentă a documentelor strategice existente.

ANEXĂ

Cuprinsul anexei

Tabel 1 Distribuția pe subdomenii și ponderea acestora în economia județeană, 2008.....	159
Tabel 2 Evoluția sectoarelor economice, 2007-2008.....	159
Tabel 3 Unitățile active pe clase de marime.....	160
Tabel 4 Evoluția producției vegetale în perioada 2000-2009.....	163
Tabel 5 Performanța generală a sectoarelor în economia jud. Bacău	164
Tabel 6 Schimburi universitare în cadrul UVA Bacău prin Programul Erasmus.....	164
Tabel 7 Rata inserției de succes a tinerilor absolvenți din promoția 2007.....	165
Tabel 8 Gradul de inserție pe piața muncii al absolvenților Facultăților de Litere, Științe, Științe Economice din Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău, promoția 2009, după primul an de la absolvire.....	166
Tabel 9 Diferențele înregistrate între gradul de inserție pe piața muncii al absolvenților promoției 2009, comparativ cu absolvenții promoției 2008.....	166
Tabel 10 Rata inserției de succes a tinerilor absolvenți din promoția 2009, comparativ cu absolvenții promoției 2008	167
Tabel 11 Specializările/ facultățile ai căror absolvenți au o rată bună de absorbție pe piața muncii, UVA	167
Tabel 12 Programul de ocupare a forței de muncă pentru anul 2008, AJOFM Bacău.....	168
Tabel 13 Principalii indicatori de monitorizare ai proiectului.....	168
Tabel 14 Gestiunea Deșeurilor, Prognoza de realizare a stațiilor de transfer la nivelul județului Bacău	169
Tabel 15 Localitățile din județul Bacău care vor transporta direct deșeurile generate la depozitele ecologice	Error!

Bookmark not defined.

Tabel 64 Distribuția pe subdomenii și ponderea acestora în economia județeană, 2008

Indicator / Domeniul de activitate		Număr soc. com. cu activitate	Cifra de afaceri (mil. Euro)	Profitul brut (mil. Euro)	Rata profit (%)	Pierderi (mil. Euro)	Număr salariați	Productivitatea (mii euro/salariat)
Agricultură	2008	208	48,67	2,15	4,42	0,98	1.106	44,01
	Pondere(%)	1,81	1,08	0,63	-	0,98	1,26	-
Industria alimentară	2008	225	250,75	4,09	1,63	7,93	6.645	37,74
	Pondere(%)	1,95	5,58	1,20	-	7,93	7,60	-
Industria extractivă și prelucrătoare	2008	355	567,96	36,96	6,51	28,40	11.776	48,23
	Pondere(%)	3,08	12,65	10,85	-	28,39	13,46	-
Industria lemnului	2008	422	132,53	5,25	3,96	5,26	5.403	24,53
	Pondere(%)	3,66	2,95	1,54	-	5,26	6,18	-
Industria ușoară	2008	215	83,72	4,47	5,34	2,09	7.925	10,56
	Pondere(%)	1,87	1,86	1,31	-	2,09	9,06	-
Construcții	2008	1.576	788,74	139,90	17,74	6,90	15.191	51,92
	Pondere(%)	13,68	17,57	41,07	-	6,90	17,37	-
Servicii	2008	2.197	830,75	69,50	8,36	26,95	12.002	69,22
	Pondere(%)	19,07	18,50	20,40	-	26,94	13,72	-
Transporturi	2008	878	224,46	8,95	3,99	4,42	5.010	44,80
	Pondere(%)	7,62	5,00	2,63	-	4,42	5,73	-
Turism	2008	496	47,71	3,47	7,27	3,06	2.464	19,36
	Pondere(%)	4,30	1,06	1,02	-	3,06	2,82	-
Comerț	2008	4.951	1.515	65,88	4,35	14,04	19.949	75,94
	Pondere(%)	42,97	33,74	19,34	-	14,04	22,81	-
TOTAL/ medie	2008	11.523	4.490,30	340,62	7,59	100,03	87.471	51,33

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Tabel 65 Evoluția sectoarelor economice, 2007-2008

Indicator Domeniul de activitate		Număr soc. com. cu activitate	Cifra de afaceri (mil. Euro)	Profitul brut (mil. Euro)	Rata profit (%)	Pierderi (mil. Euro)	Număr salariați	Productivitatea (mii euro / salariat)
Agricultură	2007	205	35,5	3,2	9,01	1,08	993	35,75
	2008	208	48,67	2,15	4,42	0,98	1.106	44,01
	evoluție (%)	1,46	37,1	-32,81	-50,99	-9,26	11,38	23,09
Industria alimentară	2007	224	250,73	6,06	2,42	1,74	7.204	34,8
	2008	225	250,75	4,09	1,63	7,93	6.645	37,74
	evoluție (%)	0,45	0,01	-32,51	-32,51	355,75	-7,76	8,42
Industria extractivă și	2007	339	547,59	18,51	3,38	66,26	12.655	43,27
	2008	355	567,96	36,96	6,51	28,4	11.776	48,23

prelucrătoare	<i>evoluție (%)</i>	4,72	3,72	99,68	92,51	-57,14	-6,95	11,46
Industria lemnului	2007	426	160,96	6,82	4,24	30,58	7.243	22,22
	2008	422	132,53	525	396	526	5.403	2453
	<i>evoluție (%)</i>	-0,94	-17,66	-23,02	-6,51	-82,8	-25,4	10,38
Industria ușoară	2007	241	88,61	5,14	5,8	4,16	10.513	8,43
	2008	215	83,72	4,47	5,34	2,09	7.925	10,56
	<i>evoluție (%)</i>	-10,79	-5,52	-13,04	-7,96	-49,76	-24,62	25,34
Construcții	2007	1.333	495,96	62,63	12,63	6,82	14.111	35,15
	2008	1.576	788,74	139,9	17,74	6,9	15.191	51,92
	<i>evoluție (%)</i>	18,23	59,03	123,38	40,46	1,17	7,65	47,73
Servicii	2007	1.962	167,01	23,04	13,79	11,79	9.448	17,68
	2008	2.197	830,75	69,5	8,36	26,95	12.002	69,22
	<i>evoluție(%)</i>	11,98	397,43	201,65	-39,38	128,58	27,03	291,52
Transporturi	2007	832	183,19	10,92	5,96	3,07	4.794	38,21
	2008	878	224,46	8,95	3,99	4,42	5.010	44,8
	<i>evoluție (%)</i>	5,53	22,53	-18,04	-33,11	43,97	4,51	17,25
Turism	2007	459	41,52	4,74	11,42	2,37	2.394	17,34
	2008	496	47,71	3,47	7,27	3,06	2.464	19,36
	<i>evoluție (%)</i>	8,06	14,91	-26,79	-36,29	29,11	2,92	11,64
Comerț	2007	4.859	1.380,70	68,83	4,99	14,22	19.359	71,32
	2008	4.951	1.515,01	65,88	4,35	14,04	19.949	75,94
	<i>evoluție (%)</i>	1,85	8,86	-4,47	-12,82	-1,28	2,95	6,08
TOTAL	2007	10.880	3.383,86	217,27	6,42	142,82	88.714	38,14
	2008	11.523	4.490,30	340,62	7,59	100,03	87.471	51,33
	<i>evoluție (%)</i>	5,91	32,58	56,77	18,16	-29,96	-1,4	34,46

Sursa: Camera de Comerț și Industrie Bacău, Starea economiei județene, Raport 2008

Tabel 66 Unitățile active pe clase de marime

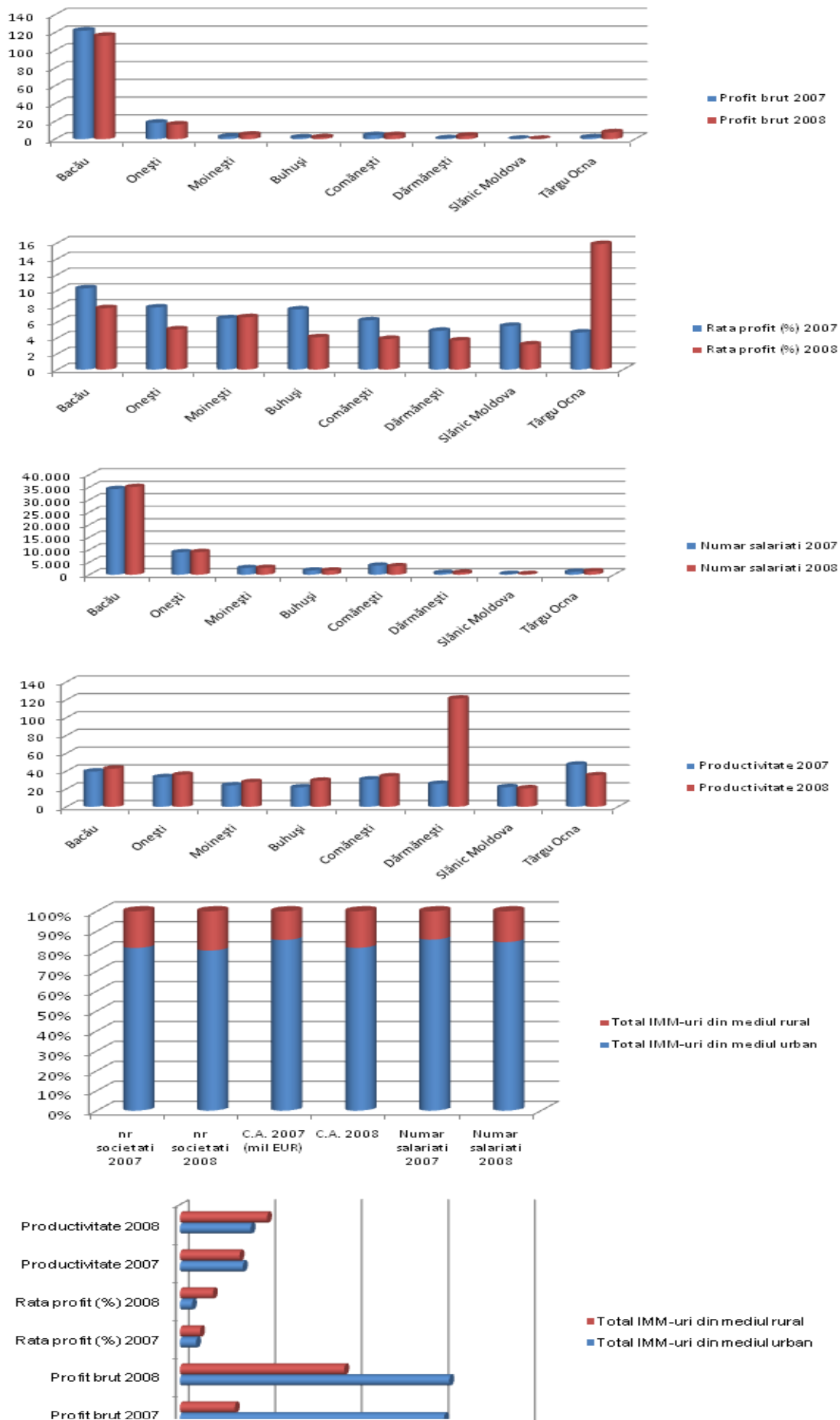
Activitate economica	Total	din care: pe clase de marime, după numărul de salariați			
		0-9	10-49	50-249	250 și peste
Total	11.496	10.118	1057	269	52
Industria extractivă	25	13	4	4	4
Industria prelucrătoare	1401	998	264	113	26
Energie electrică și termică, gaze și apă	20	5	1	10	4
Construcții	993	806	138	44	5
Comerț cu ridicata și amănuntul, repararea vehiculelor și a bunurilor casnice	5770	5273	440	53	4
Hoteluri și restaurante	433	376	50	7	-
Transport, depozitare și comunicații	819	737	61	14	7
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	1482	1396	68	16	2
Invatamant	62	55	7	-	-
Sanatate și asistență socială	249	234	13	2	-
Alte activități de servicii	242	225	11	6	-

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS, anuar teritorial 2009

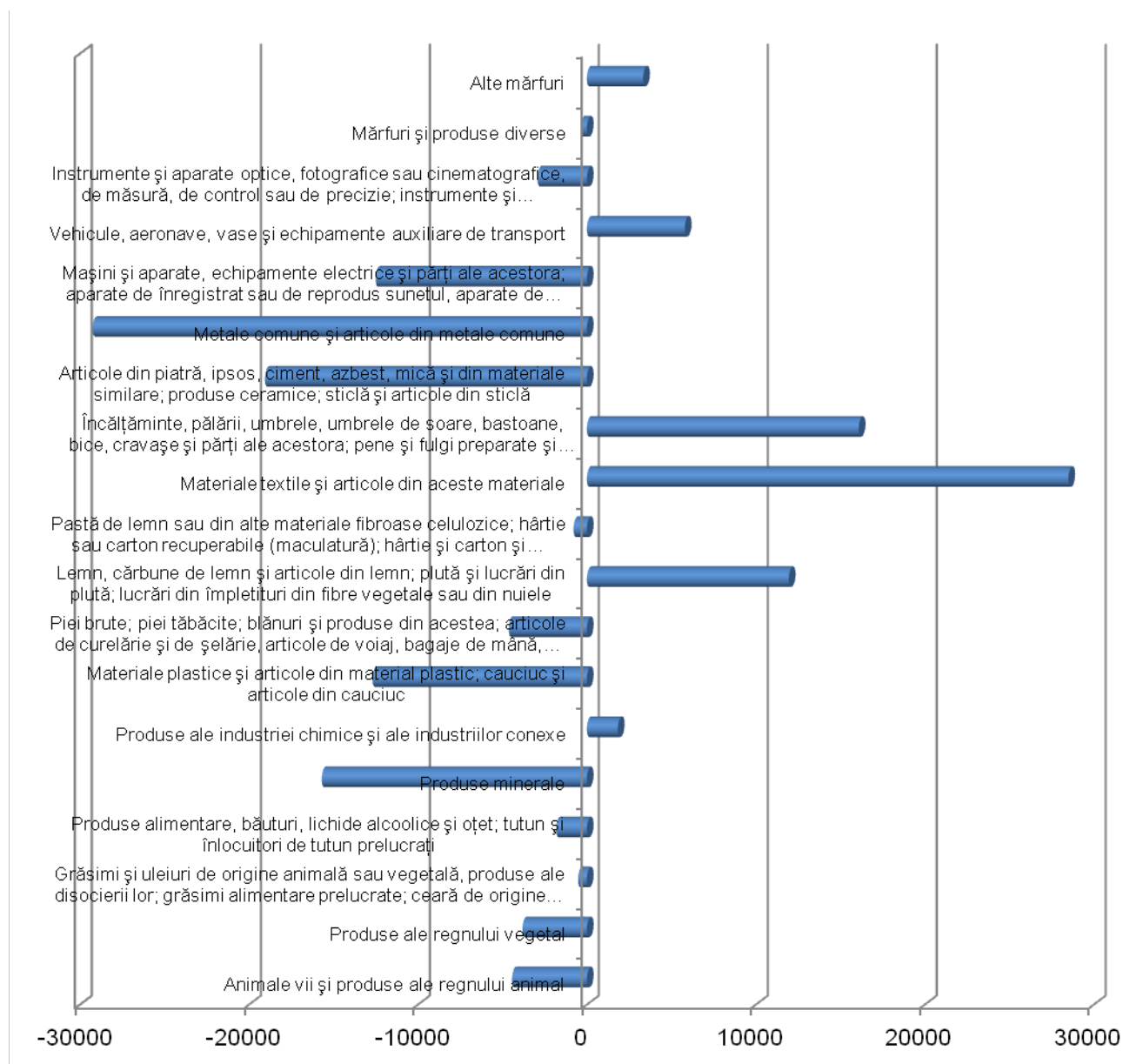

Fig. 47 Repartitia teritoriala a IMM-urilor, principalii indicatori

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacau

Fig. 48 Sold exporturi FOB/importuri FOB, categorii de produse, 2009

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacău

Tabel 67 Evoluția producției vegetale în perioada 2000-2009

Cultura	2000	2005	2006	2007	2009
Productia anuală(tone)					
Porumb	186.702	304.213	272.408	108.006	276.858
Grau, secara, orz, orzoaica	29.625	79.211	45.208	36.545	41.057

Cartofi	82.471	60.912	115.625	24.344	77.748
Sfecla de zahar	14.784	7.689	18.432	10.261	--
Plante uleioase	2.746 (doar floarea-soarelui)	6.921(doar floarea-soarelui)	6.807(doar floarea-soarelui)	3.039(doar floarea-soarelui)	11.559(tot al)
Legume	119.754	96.358	103.753	58.262	89.023
Struguri	34.294	16.834	25.919	26.441	33.387
Fructe	39.800	55.508	39.393	23.026	15.077
Pasuni	--	--	--	--	85.337
Fanete	--	--	--	--	5.976
Nutret	--	--	--	--	50.062

Sursa: INS, Anuarul statistic teritorial, 2009

Tabel 68 Performanta generala a sectoarelor in economia jud. Bacau

Sector	Pozitia pe baza CA	Pozitia pe baza Profit brut	Pozitia pe baza Productivitatea muncii	Performanta per total
Comert	1	3	1	1
Servicii	2	2	2	2
Constructii	3	1	3	3
Industria prelucratoare si extractiva	4	4	4	4
Industria alimentara	5	8	7	6
Transporturi	6	5	5	5
Industria lemnului	7	6	8	7
Industria usoara	8	7	10	8
Agricultura	9	10	6	9
Turism	10	9	9	10

Sursa: Calcule proprii, pe baza datelor CCI Bacau

Tabel 69 Schimburi universitare in cadrul UVA Bacau prin Programul Erasmus

Anul universitar	Studenti		Cadre didactice	
	Plecați	Veniți	Plecate	Venite
2004/2005	36	12	23	7
2005/2006	36	5	29	6
2006/2007	42	3	33	14
2007/2008	42	7	35	12
2008/2009	54	22	31	12
2009/2010	52	17	în derulare	în derulare

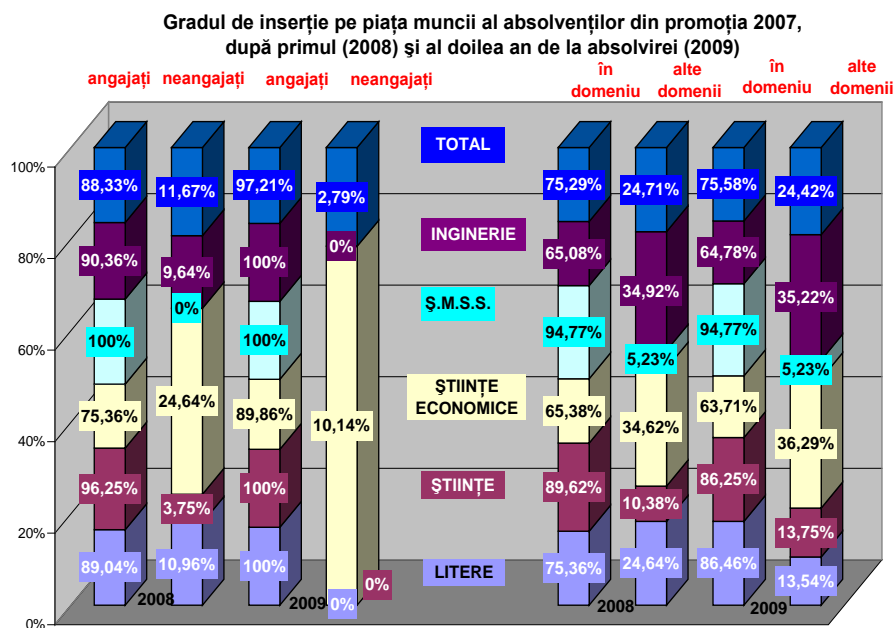

Tabel 70 Rata inserției de succes a tinerilor absolvenți din promoția 2007

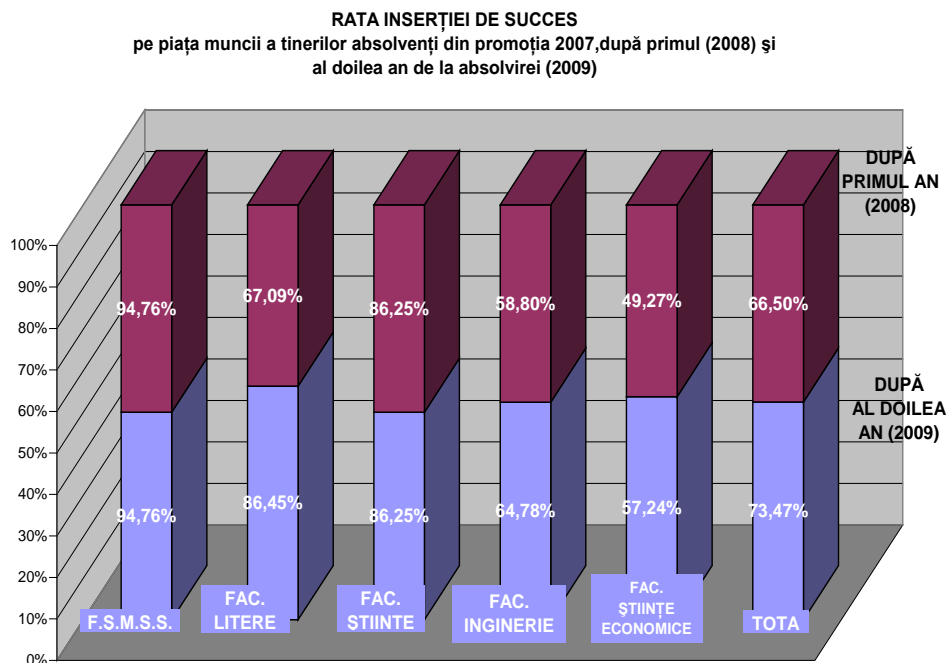
Nr. ctr.	Facultatea	Rata inserție de succes			
		După doi ani de la absolvire (2009)	După primul an de la absolvire (2008)	DIFERENȚA	
				CREȘTERE	SCĂDERE
1.	Științele Mișcării, Sportului și Sănătății	94,76%	94,76%	-	-
2.	Litere	86,45%	67,09%	19,36%	-
3.	Științe	86,25%	86,25%	-	-
4.	Inginerie	64,78%	58,80%	5,98%	-
5.	Științe Economice	57,24%	49,27%	7,97%	-
6.	TOTAL	73,47%	66,50%	6,97%	-

Sursa: Universitatea Vasile Alecsandri

Fig. 49 Gradul de inserție pe piața muncii al promoției 2007, UVA

Sursa: Universitatea Vasile Alecsandri

Fig. 50 Rata inserției de succes pe piața muncii a absolvenților din promoția 2007

Sursa: Universitatea Vasile Alecsandri

Tabel 71 Gradul de inserție pe piața muncii al absolvenților Facultăților de Litere, Științe, Științe Economice din Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău, promoția 2009, după primul an de la absolvirei

Nr. crt.	Facultatea	TOTAL absolvenți	Absolvenți care LUCREAZĂ	Absolvenți care NU lucrează	Absolvenți care LUCREAZĂ	În domeniu	În alte domenii
1.	Litere	94	66	28	66	38	28
		100%	70,21%	29,79%	100%	57,58%	42,42%
2.	Științe	90	68	22	68	46	22
		100%	75,56%	24,44%	100%	67,64%	32,36%
3.	Științe Economice	374	242	132	242	154	88
		100%	64,71%	35,29%	100%	63,64%	36,36%

Sursa: Universitatea Vasile Alecsandri

Tabel 72 Diferențele înregistrate între gradul de inserție pe piața muncii al absolvenților promoției 2009, comparativ cu absolvenții promoției 2008

Nr. crt.	Facultatea	Absolvenți care LUCREAZĂ	Comparativ cu promoția 2008 (durată lungă / scurtă de studii)	LUCREAZĂ în domeniu	Comparativ cu promoția 2008 (durată lungă / scurtă de studii)
			Creștere Scădere		Creștere Scădere

1.	Litere 2009/2008	70,21%/ 91,30%	-	21,09%	57,58%/ 80,95%	-	23,37%
2.	Științe 2009/2008	75,56%/ 90,33%	-	14,77%	67,64%/ 88,09%	-	20,45%
3.	Științe Economice 2009/2008	64,71%/ 80,95%	-	16,24%	63,64%/ 68,90%	-	7,46%
4.	Inginerie 2009/2008	- 87,67%	-	-	- 59,76%	-	-
5.	Ș.M.S.S 2009/2008	- 82,91%	-	-	- 82,44	-	-
TOTAL 2009/2008		- 84,74%	-	-	- 73,53%	-	-

Sursa: Universitatea Vasile Alecsandri

Tabel 73 Rata inserției de succes a tinerilor absolvenți din promoția 2009, comparativ cu absolvenții promoției 2008

Nr. crt.	Facultatea	Rata inserție de succes			
		promoția 2009	promoția 2008	DIFERENȚA	
				CREȘTERE	SCĂDERE
1.	Litere	40,42%	73,91%	-	33,49%
2.	Științe	51,11%	79,56%	-	28,45%
3.	Științe Economice	41,18%	55,78%	-	14,60%
4.	Inginerie	-	52,39%	-	-
5.	Ș.M.S.S	-	68,35%	-	-
6.	TOTAL	-	62,30%	-	-

Sursa: Universitatea Vasile Alecsandri

Tabel 74 Specializările/ facultățile ai căror absolvenți au o rată bună de absorbție pe piața muncii, UVA

Nr. crt.	TOTAL absolvenți	Absolvenți care Lucrează	Absolvenți care NU lucrează	Facultatea	Absolvenți care Lucrează	În domeniu	În alte domenii
1.	155 100%	138 89,04%	17 10,96%	Facultatea de Litere I (2008)	138 100%	104 75,36%	34 24,64%
	155 100%	155 100%	0 0%	II (2009)	155 100%	134 86,46%	21 13,54%
	-	> 10,96%		Diferența	-	> 11,10%	
2.	80 100%	77 96,25%	3 3,75%	Facultatea de Științe I (2008)	77 100%	69 89,62%	8 10,38%
	80 100%	80 100%	0 0%	II (2009)	80 100%	69 86,25%	11 13,75%
	-	> 3,75%		Diferența	-	< 3,37%	
3.	276 100%	208 75,36%	68 24,64%	Facultatea de Științe Economice I (2008)	208 100%	136 65,38%	72 34,62%
	276 100%	248 89,86%	28 10,14%	II (2009)	248 100%	158 63,71%	90 36,29%
	-	> 14,50%		Diferența	-	< 1,67%	
4.	191 100%	191 100%	0 0%	Facultatea de Științele Mișcării, Sportului și Sănătății I (2008)	191 100%	181 94,77%	10 5,23%
	191 100%	191 100%	0 0%	II (2009)	191 100%	181 94,77%	10 5,23%
	-	0%		Diferența	-	0%	
5.	301 100%	272 90,36%	29 9,64%	Facultatea de Inginerie I (2008)	272 100%	177 65,08%	95 34,92%

	301 100%	301 100%	0 0%	II (2009)	301 100%	195 64,78%	106 35,22%
	-	> 9,64%		Diferența	-	< 0,30%	
T	1003 100%	886 88,33%	117 11,67%	5 Facultăți	886 100%	667 75,29%	219 24,71%
O	1003 100%	975 97,21%	28 2,79%	II (2009)	975 100%	737 75,58%	238 24,42%
T	-	> 8,88%		Diferența	-	> 0,29%	

Sursa: Universitatea Vasile Alecsandri

Tabel 75 Programul de ocupare a forței de munca pentru anul 2008, AJOFM Bacău

Nr. crt.	Măsura activă	Planificat 2008	Realizat la 31.12.08
0	1	2	3
1.	Persoane angajate, total:	9.695	10.147
2.	Servicii de mediere	5.930	6.841
3.	Servicii de consiliere profesională	120	307
4.	Cursuri de formare profesională	540	572
5.	Alocatii pentru someri care se încadrează înainte de expirarea somajului	850	802
6.	Încadrarea somerilor peste 45 de ani sau întretinatori unici de familie prin subvenționarea locurilor de muncă	450	401
7.	Încadrarea somerilor care mai au 3 ani până la pensie prin subvenționarea locurilor de muncă	15	1
8.	Stimularea mobilității forței de muncă	60	38
9.	Încadrarea absolvenților din instituții de învățământ prin subvenționarea locurilor de muncă	350	206
10.	Absolvenți de învățământ care beneficiază de primă de încadrare	300	140
11.	Încadrare persoane cu handicap prin subvenționarea locurilor de muncă	5	3
12.	Crearea de locuri de muncă prin creditarea IMM	175	47
13.	Servicii de consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau inițierea unei afaceri	5	0
14.	Ocuparea temporară a forței de muncă în lucrări publice de interes comunitar	850	739
15.	Încadrare prin încheiere de contracte de solidaritate în baza Legii 116/ 2002	30	26
16.	Încadrare prin alte măsuri active	15	24

Sursa: AJOFM Bacău, Raport 2008

Tabel 76 Principalii indicatori de monitorizare a proiectului, Plan AJOFM 2008

Nr. crt.	Indicator	Planificat	Realizat	Obs.
0	1	2	3	4
1.	nr. persoane provenite din grupul țintă stabilit, înscrise la cursuri de formare profesională	60	67	Realizat
2.	nr. cursanți care au abandonat cursurile, motivele abandonului	-	5	-
3.	nr. cursanți exmatriculați ca urmare a absențelor nemotivate	-	0	-
4.	nr. cursanți care finalizează cursurile, fără examen de absolvire	55	60	Realizat
5.	nr. persoane care promovează examenul de absolvire al cursului	53	60	Realizat
6.	rata generală de promovabilitate la examenul de absolvire a cursurilor	95%	100%	Realizat
7.	nr. persoane angajate cu contract de muncă	15	24	Realizat
8.	baza materială pentru pregătirea practică	crearea unei baze materiale		Realizat

pentru pregătirea practică a
cursanților, la C.F.P. Bacău și
Onesti

Sursa: AJOFM Bacău, Raport 2008

Tabel 77 Gestiunea Deșeurilor, zonarea și arondarea localităților la stațiile de transfer nivelul județului Bacău

ZONA 1 BACĂU – transportul deșeurilor direct la depozitul Bacău		Număr locuitori	Statie de sortare	Statie de compostare
	Localitate			
URBAN	Bacău	179.682	Bacău	Bacău
	Buhuși	20.041	Bacău	Bacău
RURAL	Beresti-Bistrita	2.115	Bacău	
	Buhoci	5.009	Bacău	
	Cleja	7.115	Bacău	
	Faraoani	5.595	Bacău	
	Filipești	4.760	Bacău	
	Garleni	6.743	Bacău	
	Gioseni	3.519	Bacău	
	Hemeius	4.252	Bacău	
	Horgesti	4.878	Bacău	
	Itesti	1.422	Bacău	
	Letea Veche	5.466	Bacău	
	Luizi Calugara	5.374	Bacău	
	Magura	4.422	Bacău	
	Margineni	8.946	Bacău	
	Nicolae Balcescu	9.371	Bacău	
	Prajesti	2.628	Bacău	
	Racaciuni	8.100	Bacău	
	Racova	3.446	Bacău	
	Sarata	2.243	Bacău	
	Saucești	4.710	Bacău	
	Tamasi	3.289	Bacău	
	Traian	2.955	Bacău	
	Blagești	7.328	Bacău	
	Colonesti	2.220	Bacău	
	Damienesti	1.937	Bacău	
	Izvoru Berheciului	1.734	Bacău	
Lipova	2.930	Bacău		
Negri	2.960	Bacău		
Odobesti	2.448	Bacău		
Plopana	3.473	Bacău		

	Rosiori	2.300	Bacau	
	Secuieni	2.083	Bacau	
	Parincea	3.962	Bacau	
	Filipeni	2.358	Bacau	
	Ungureni	3.844	Bacau	
	Sascut	10.226	Bacau	
	Valea Seaca	4.054	Bacau	
	Orbeni	4.129	Bacau	
	Parava	3.468	Bacau	
	TOTAL ZONA 1	367.515		

ZONA 2 – transportul deșeurilor la stația de transfer Găiceana		Număr locuitori	Statie de sortare
	Localitate		
RURAL	Vultureni	2.121	Bacau
	Corbasca	5.789	Bacau
	Dealul Morii	2.983	Bacau
	Gaiceana	3.039	Bacau
	Glavanesti	3.631	Bacau
	Huruiesti	2.781	Bacau
	Motoseni	3.834	Bacau
	Pancesti	4.404	Bacau
	Podu Turcului	5.099	Bacau
	Rachitoasa	4.975	Bacau
	Stanisesti	4.802	Bacau
	Tatarasti	2.598	Bacau
	Oncesti	1.825	Bacau
	TOTAL ZONA 2	47.881	

ZONA 3 – transportul deșeurilor direct la Stația de Transfer Onești		Număr locuitori	Stație	Stație de
	Localitate			
URBAN	Onești	52.043	Onești	Onești
	Târgu Ocna	13.110	Onești	Onești
RURAL	Barsanesti	5.265	Onești	
	Urechesti	3.965	Onești	
	Bogdanesti	2.730	Onești	
	Buciumi	2.963	Onești	
	Caiuti	5.449	Onești	
	Casin	4.059	Onești	
	Cotofanesti	3.241	Onești	
	Gura Văii	6.173	Onești	
	Helegiu	7.291	Onești	
	Manastirea Casin	5.610	Onești	
	Oituz	9.661	Onești	
	Pargaresti	4.922	Onești	
	Stefan cel Mare	4.409	Onești	
	Tg Trotus	5.549	Onești	
TOTAL ZONA 3		136.440		

ZONA 4 – transportul deșeurilor la stația de transfer Comănești		Număr locuitori	Stație sortare	Stație de compostare
	Localitate			
URBAN	Comănești	24.195	Comănești	Onești
	Dărmănești	14.390	Comănești	Onești
	Slănic Moldova	5.096	Comănești	Onești

RURAL	Agas	6.844	Comănești	
	Dofteana	11.231	Comănești	
	Asau	7.448	Comănești	
	Brusturoasa	3.575	Comănești	
	Ghimes-Faget	5.254	Comănești	
	Palanca	3.675	Comănești	
	TOTAL ZONA 4	81.708		

ZONA 5 – transportul deșeurilor la stația de transfer de la Florești		Număr locuitori	Statie sortare	Statie de compostare
	Localitate			
URBAN	Moinești	24.312	Moinești	Onesti
RURAL	Strugari	2.579	Moinești	
	Balcani	8.279	Moinești	
	Pirjol	6.906	Moinești	
	Scorteni	3.146	Moinești	
	Ardeoani	2.539	Moinești	
	Sanduleni	4.498	Moinești	
	Beresti-Tazlau	5.816	Moinești	
	Livezi	5.337	Moinești	
	Berzunti	5.435	Moinești	
	Solont	3.902	Moinești	
	Zemes	5.218	Moinești	
	Magiresti	4.565	Moinești	
	Poduri	8.163	Moinești	
	TOTAL ZONA 5	90.695		

Sursa: APM Bacau

Titlul proiectului: **“Strategia de dezvoltare durabilă a județului Bacău - instrument de lucru pentru administrație”**

Proiect cofinanțat din Fondul Social European

Editor: **UAT JUDEȚUL BACĂU**

Data Publicării: **noiembrie 2010**

Material elaborat de către asocieria formată din: SC GEA Strategy & Consulting SA București; SC Expert Market SRL Bacău

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția Uniunii Europene sau a Guvernului României